

1317
I OC, II, III, IV, V
Saml

SAMLINGAR

UTGIFNA

AF

SVENSKA

FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET.

HÄFT. 121.

HELIGE MÄNS LEFVERNE.

STOCKHOLM, 1902. KUNGL. BOKTRYCKERIET.

Pris för köpare 4.50 kr.

SVENSKA FORNSKRIFT-SÄLLSKAPETS SAMLINGAR

innefatta hittills följande verk:

1. *Flores och Blanzeflor.*
 2. *Sanct Patriks-Sagan.*
 3. *Peder Månssons Stridskonst och Stridslag.*
 4. *Vadstena Kloster-Reglor.*
 5. *Herr Ivan Lejon-Riddaren.* (Fullständig i 3 häften.)
 6. *Namnlös och Valentin.*
 7. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* (Fullständigt i 11 häften.)
 8. *Konung Erik XIV:s Krönika.*
 9. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* (Fullständiga i 6 häften.)
 10. *Sagan om Didrik af Bern.* (Fullständig i 3 häften.)
 11. *Hertig Fredrik af Normandie.*
 12. *Konung Alexander.* (Fullständig i 3 häften.)
 13. *Skrå-Ordningar.* (Med fyra plancher.)
 14. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* (Fullständiga i 11 häften.)
 15. { *Bonaventuras Beträktelser öfver Christi lefverne.* } (I ett
 { *Legenden om Gregorius af Armenien.* } band.)
 16. *Helige Bernhards Skrifter.* (Fullständiga i 2 häften.)
 17. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* (Fullständiga i 7 häften.)
 18. *Susos Gudelige Snilles Väckare.* (Fullständig i 3 häften.)
 19. *Själens Tröst.* (Fullständig i 4 häften.)
 20. *Skrifter till läsning för klosterfolk.* (Fullständiga i 2 häften.)
 21. *Gersons bok om djefvulens frestelse.* (Facsimile.)
 22. *Klosterläsning.* (Fullständig i 3 häften.)
 23. *Svenska Medeltids-Postillor.* (Fullständiga i 7 häften.)
 24. *Gersons Lärdom huru man skall dö.* (Facsimile.)
 25. *Svenska Medeltids Dikter och Rim.* (Fullständiga i 3 häften.)
 26. *Läke- och Örte-Böcker.* (Fullständiga i 3 häften.)
 27. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 1—20.
 28. *Prosadikter från Medeltiden.* (Fullständiga i 3 häften.)
 29. *Historia Trojana.*
 30. *Jungfru Marie Örtagård.* (Fullständig i 2 häften.)
 31. *Speculum Virginum.* (Fullständig i 3 häften.)
 32. *Hel. Mechtilds Uppenbarelser.* (Fullständiga i 2 häften.)
 33. *Svenska Kyrkobruk under Medeltiden.*
 34. *Helige Måns Lefverne.*
- Småstycken på Forn Svenska.* (Tryckta som bilagor, utom nummerföljden.)
- Sveriges Dramatiska Litteratur.* (Fullständig i 5 häften.)

Mera har ej utkommit intill Januari 1902.

SAMLINGAR

UTGIFNA AF

SVENSKA FORNSKRIFT-SÄLLSKAPET

HELIGE MÄNS LEFVERNE

HELIGE MÄNS LEFVERNE

JÄMTE

LEGENDER OCH JÄRTECKEN

EFTER GAMLA HANDSKRIFTER

UTGIFNA AF

ROBERT GEETE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1902

I N N E H Å L L.

Inledning.	Sid.
S. Ansgarii lefverne af RIMBERTUS	1. .
S. Hieronymi lefverne af EUSEBIUS, AUGUSTINUS och CYRILLUS	95.
Legender och järtecken	245.
Om Bonifacius af Monteca och H. Birgitta. (Två upp- teckningar)	247.
Om S. Gregorius (Fragment)	252.
Om S. Macra	254.
Om en jungfru, som fick pröfva J. Marias sorg öfver sonen	260.
Om en munk, som fick skåda paradiset och skärselden	265.
Om en fader- och moderlös grefve	269.
Bihang. Om hel. Birgittas släkt. (Sammandrag efter MAR- GARETA CLAUSDOTTER).	273.

INLEDNING.

Närvarande samling af helgons lefvernesbeskrifningar jämte spridda legender är afsedd att vara ett komplement till de i S.F.S.S. förut utgifna legendsamlingarna. Af de nu utgifna styckena har utom bihanget endast det första, *S. Ansgarii lefverne*, förut varit tryckt, och detta två särskilda gånger, ehuru ingendera gången nöjaktigt enligt nutidens fordringar. Nämda editioner äro ombesörjda, den förra af C. ARRHENIUS (ÖRNHJELM), som i sitt arbete »S. Anscharii, primi Hamburgensium archiepiscopi, . . . vita gemina . . .», Holmiæ 1677, 4:o, utgifvit både Rimberti latinska text och dess fornsv. öfversättning, parallelt aftryckta s. 17—155. Den andra editionen förekommer i »Scriptores rerum Svecicarum» II 1, 1828, fol., äfven den med Rimberti latinska original och den fornsv. texten aftryckta jämsides.

Den länge rådande villomeningen att biskop NICOLAUS HERMANNI i Linköping (död 1391) skulle hafva öfversatt »Ansgarii lefverne» från Rimberti text är nu längesedan vederlagd. Vår svenska text är numera bevarad endast i den s. k. Nådendalscodex, Kongl. Bibl:s handskrift med sign. A 49.

Hvad det andra förut tryckta stycket (i denna samlings bihang) beträffar, näml. det efter *Birgitta*

Andersdotters bönbok i Kongl. Bibl. återgifna sammandraget af MARGARETA CLAUSDOTTERS »Krönika öfver hel. Birgittas släkt», så må här nämnas, att detta redan förut en gång utgifvits i tryck efter samma källa, dock utan att denna uppgifvits. Den har hittills äfven undgått forskarne. I J. G. ÖRNEWINGES »Genealogia Brahæa», Holmiæ 1647, återfinnes nämligen (s. 39—42) det svenska krönikesammandraget i en form, som ordagrant öfverensstämmer med den i Birgitta A:s bönbok. Därvid har dock utgifvaren i texten infogat personalhistoriska tillägg, tryckta med mindre typer och sålunda ej ämnade att gälla såsom en del af den autentiska texten. Af denna text förekommer emellertid i nämnda arbete äfven en öfversättning till latin (sid. 13—16), i hvilken alltsammans, text och Örnewinges tillägg, utan angifvande af interpolationerna tryckts i ett sammanhang och med samma typer. Denna latinska öfversättning synes mest begagnats af forskarne, och som den ju innehåller flere notiser, hvilka ej återfinnas i den fullständigare krönikan (Marg. Clausdotters original), har följden blifvit, att Örnewinge härvidlag missänkts för att ha begått ett litterärt falsarium. Att denna misstanke saknar grund kunde man ha funnit såväl vid jämförelse mellan den af Örnewinge utgifna svenska och latinska texten som ock genom att kolationera hans svenska text med den i Birg. Andersdotters bönbok befintliga. Denna senare codex har uppenbarligen varit okänd äfven för utg. af M. Clausdotters större krönika i »Scriptores» III II, 1876, s. 207 ff., hvarest Örnewinges källa uppges vara ett fragment af den förkortade krönikan, som ingår i cod. Holm.

D 27 och härrör från slutet af 1500-talet. Det förnyade utgifvandet af krönikesammandraget i Vadstenabönboken må finnas berättigadt ej minst såsom en »Ehrenrettung» för Örnewinge, hvars aftryck är gjordt med noggrannhet, en för hans tid ej alltför vanlig dygd.

Af de här använda handskrifterna äro alla utom två (cod. Holm. *A* 10 och Ups. *C* 24) förut beskrifna. De uppräknas här i den ordning de intaga i närvarande edition.

1. Kongl. Bibls handskrift in 4:o med gammalt (Antikvitetsarkivets) sign. *A* 49, från midten och senare hälften af 1400-talet, finnes beskrifven af G. E. KLEMMING i »Bonaventuras betraktelser» (S.F.S.S.), 1859—60, Inledn. s. xxvi—xxxv. Ur denna codex äro här aftryckta fyra stycken: *S. Ansgarii leverne* (s. 3—92), *Legend om S. Macra* (s. 254—58), *Om en jungfru, som fick pröfva J. Marias sorg öfver sonen* (s. 260—64) och *Om en munk, som fick skåda paradiset och skärselden* (s. 265—68).

2. Samma biblioteks membranhandskrift med sign. *A* 10, in 4:o, från 1500-talets första decennium, omnämnes helt kort af G. STEPHENS i »Ett fornsvenskt legendarium» D. 2, 1858, s. 1332 (såsom handskr. *E*), men har ej blifvit beskrifven. Den innehåller 110 blad och är helt visst skrifven i Vadstena. Pikturen, af tre olika händer, är vårdad och utgöres af en temligen stor präntstil. Hand *a* sid. 1—196, *b* s. 196—205, *c* s. 206—16. De två sista bladen

blanka. Öfverskrifter och större initialer äro utförda i rött. Träpermar med sämskskinn. Knäppen bortfallna. Innehållet utgöres af följande skrifter.

i. Om Jesu födelse. (Sammanhänger med N:o viij; i cod. Holm. A 3, där bägge styckena äfven ingå, äro de sammanförda i en följd.) s. 1—4.

ij. De S. Margareta regina, s. 4—23.

Tryckt i STEPHENS-DAHLGREN, »Ett fornsvenskt legendarium» D. 3 (S.F.S.S.), 1874, s. 497—518.

iiij. Lektier i dymmelveckan, s. 23—56.

Använd såsom variantcodex af G. E. KLEMMING i »Medeltidens bibelarbeten» D. 1 (S.F.S.S.), 1848. Ett stycke aftryckt där s. 554 f.

iiij. Ritual enligt hvilken påskljusen invigas, s. 56—59.

Använd för varianter af R. GEETE i »Svenska kyrkobruk under medeltiden» (S.F.S.S.), 1900. Texten där är tryckt (s. 315—19) efter cod. Holm. A 3, från 1502.

v—vij. Eusebii lefnadsteckning öfver S. Hieronymus, Augustini d:o d:o i bref till Cyrillus samt Cyrilli svar till Augustinus, s. 59—196.

Tryckt i närvarande samling s. 97—239.

viiij. Jesu barndom och växt. (Hör samman med N:o i här ofvan.) s. 196—201.

ix. Vår Herres tolf unders tecken (vid hans födelse), s. 201—05.

Använd såsom variantcodex af STEPHENS i »Ett fornsv. legendarium» D. 1, 1847, där ifrågavarande stycke är tryckt efter cod. Holm. A 3. Varianter ur A 10 anföras ibid. 2, 1858, s. 944.

x. Jesu pinohistoria till läsning i dymmelveckan, s. 206—16.

En annan redaktion tryckt (efter cod. Holm. A 27) af G. E. KLEMMING i »Svenska medeltids postillor» D. 2 (S.F.S.S.), 1880, s. 5—30.

3. Upsala Univ.-bibl:s pappershandskrift C 24, in 4:o, skrifven i Vadstena, där den hade sign. I V:o 12:us, innehåller 133 blad (de två yttersta af pergament). Den härrör från förra hälften af 1400-talet och är skrifven af flere händer, men hufvudstilen återkommer gång efter annan. Röda eller gröna initialer samt röda sidorubriker. Permarna äro träskifvor, öfverdragna med brunt skinn och ytterligare försedda med ett påsydt pergamentsöfverdrag. Midt på permen ett knäppe med enkla ornament. Å försätsbladets framsida är af gammal hand skrifvet: *Collecti Sermones*, hvartill af en nyare (1600-tals?) hand omedelbart fogats orden: *Johannis Mathei Jonokopensis*. Handskriftens innehåll utgöres dels af 28 st. latinska predikningar med innehållsförteckning och alfabetiskt register (bl. 3—9 r.), däribland »De S. Erico» (bl. 33 v.—37 v.), »De S. Eskillo» (bl. 96 v.—97 v.), »In die canonizacionis S. Birgitte», utgörande 38 lektier, ämnade att läsas under hela veckan (bl. 110—20) — dels af två stycken på svenska, de bägge här (s. 247—51) tryckta uppteckningarna af legenden om *Bonifacius af Monteca och H. Birgitta*, bägge två skrifna af samma hand, den senare uppteckningen saknande slut. Legendan är förut känd genom en skiljaktig uppteckning i den märkliga *Oxenstiernska* handskriften (från omkr. 1385) i Kongl. Bibl. (utg. af G. E. KLEMMING i

»Klosterläsning», 1877—78, s. 317—20, i S.F.S.S.), men hufvudpersonen heter där *Silvester af Monteca*, hvilket väl ock är det rätta namnet. I cod. *C 24* var i var. *A* (i *B* förekommer ej namnet) först lemnadt ett tomrum för namnet, hvilket sedan utfyllts med *bonefacius* (jfr anm. till sid. 247: rad. 1 i närvarande uppl., sid. 251). En senare afskrift af legenden efter cod. Oxenstiern. förekommer i cod. Ups. *C 61*, från början af 1500-talet.

Hvad det yngre tillägget å den nu omhandlade handskriftens försätsblad vidkommer, hvarigenom predikosamlingen tillskrifves *Johannes Mathæi*, så kan dess riktighet med skäl betviflas. Confessor generalis i Vadstena Johannes Mathæi från Jönköping, den ende som härvid kan komma i åtanke, blef intagen i klostret 1476 och afled 1524. Han lefde således i en långt senare tid än den som handskriften på grund af paleografiska skäl måste anses tillhöra. Såsom ett litet à propos kan nämnas, att i handskriften är inlagd (såsom bokmärke e. d.) en flik af ett bref adresseradt »Domino Johannj Mathie Confessorj Vastenensi». Huruvida befintligheten i boken af detta bref har något sammanhang med den omöjliga uppgiften rörande samme confessors författarskap till predikningarna, är ej numera möjligt att utröna.

4. Linköpings Stiftsbiblioteks pappershandskrift in 4:o, kallad *Codex Grensholmensis* (sign. »Smlb. 1 a»), från början af 1500-talet, är beskrifven af J. A. AHLSTRAND i »S. Patriks-sagan» (S.F.S.S.), 1844, Inledn. s. XLVII—XLIX. Därur är här (s. 252—53) aftryckt ett fragment af en *Legend om S. Gregorius*, daniserande liksom allt i nämnda handskrift.

5. Kongl. Bibl:s perg.-handskrift in fol. med sign. A 3, skrifven i Vadstena år 1502, är beskrifven af G. E. KLEMMING i »Bonaventuras betraktelser», Inledn. s. ix—xxiii. Därur har här (s. 269—72) aftryckts legenden *Om en fader- och moderlös grefve*, innehållande ett järtecken om S. Katerina af Egypten.

6. Samma biblioteks perg.-handskrift i lit. 4:o, *Birgitta Andersdotters bönbok*, skrifven i Vadstena omkr. 1520, är beskrifven af KLEMMING i »H. Birgittas uppenbarelser» D. 5 (S.F.S.S.), 1883—84, s. 169—73. Ur denna codex har här (s. 275—80) såsom bihang aftryckts ett stycke *Om hel. Birgittas släkt*, ett sammandrag efter MARGARETA CLAUSDOTTERS vidlyftigare släktkrönika, tryckt senast i »Scriptores» III II, 1876, s. 207—16.

xiv⁶

S. ANSGARII LEFVERNE

AF

RIMBERTUS.

Hel. mäns lefverne.

1

Här börias sancti ansgarii hælgha lifwerne i
huilkom vi äghom storlika thakka for thy han
var thän förste som i danmark oc i swerike
prädikadhe oc lerdhe the hælgha thro

[Capitulum i]

5
Vaar hælghē fadhīr sanctus ansgarius, äptir thy
gudz nadh hanom enkannelica vnthe, tha
vpbörriadhe han sit hælgha lifwerne i sinom vngdom
Oc äptir thy som han wardh aldroyher oc gammal,
10 wäxte han ä meer oc meer gudhleben, oc hælager,
Swa at i huario öghna blik ökadhis hanom oc til-
wäxte gudz nadh, For thy han var i sinom barndom
rördher aff thom hælgha anda Oc fik andelica
thinga openbarilse, Oc söktis owan til aff gudz
15 nadh Oc manadhis opta aff thom hælgha anda at
han skulde dragha sin hugh fran wä[rldzlikom]¹⁾
thingom, oc skulde hawa sik in til [gudh oc
him]merikis thing, mädh allo hiärta [oc the open-]
barilse han fik aff gudhi, thom [kungiorde han]

¹⁾ Till följd af första bladets i hdskr. fragmentariska skick
har den felande texten inom [] supplerats efter editionen i
»Scriptores rerum Suecicarum» T. II I, s. 177 o. f.

somlikom [thom] hanom [omgingo, oc som hanom]
 varo [hemlegaste hos, medh sva skäl, att the]
 sk[ulde thet för ingo sägia mädan han lifde
 Oc the openbarilser som han oss tedhe, hafvom
 vij gudhi til heder äpter hans dödh, vädnelika 5
 2 samman skrifvat oc insatt i thessa bokena,] | at
 the i hånne läsa, magho wita oc vndirsta mädh
 huat store nadh gudh sökte sin thiänara i hans
 främmersta vngdom tha han ledde han först j
 rättan wägh Oc sidhan framledhis, huru gud 10
 äradhe han, oc jnnan lyste mädh mangom dygdhe-
 licom godhom gerningom, huilkit som pröfuas
 mädh thy som sancte ansgarius sielfuir aff sagdhe
 At i hans barndom tha han var fäm ara gamal
 Oc hans modhir som gudhi hafdhe länge thiänt 15
 j storom renlek, oc gudhelicom räddugha, var
 dödh, nokot thär äptir sätte hans fadhir han til
 skola ath nima book Tha han var til scola satter,
 tha pläghadhe han gärna leka mädh sinom k[om-]
 panom, som barna sidhir är, Oc älskadhe [mykit 20
 me]ra sina skumpan Oc fafängo lä[te, än sina
 b]ook, ällir sit näme, Then tidh [han var sva
 kat]er, oc älskadhe alt sin fafän[ga leek, syntes
 han]om vm ena nat, som han [vare i enom orenom]
 stad[h, ther inkte va]r annat [än träckir oc dy, 25
 Oc i thom stadeno]m [var mykin halka, sva at
 han kunde ey vth]an [medh storom nödh komma
 sik vth aff thom vadelika stadenom Widh thenna
 3 staden som sva] | var wadhelikin, syntis hanom
 een fägherste wäghir badhe fagher oc grön, J thom 30
 wäghenom sagh han framga ena ärlighasta frw
 mykit clara, oc skinande, Prydda oc til sätta mädh

alle äro, oc höfuizlikhet, Oc *mädh* *hänne* gingo
 manga andra quinnor, oc the varo alla skinande
 huita, oc i bland thom var hans modhir, Sua brat
 han fik se sina modher, bödh han sik til at löpa til
 5 *hänne*, Oc tho kunde han äkke wt koma aff thom
 hala oc orena stadhenom som han stodh oppa,
 Tha vm siidhe nalkadhis hanom the skinande
 quinnorna, alla *mädh* enom choor, tha thykte hanom
 som een aff thom huilken ther syntis vara een
 10 frw ofuir thom alla Oc the samma throdhe han
 oc vndirstodh vtan alla twäkan vara iomfru maria
 Hon taladhe til hans oc sagdhe, Son vil thu gärna
 til thinne modher, tha swaradhe han at hanom
 länktadhe til *hänna* [medh] alle astundan, Tha suar-
 15 adhe frwn Vilt thu koma i wart sällskap tha skalt
 thu fly alla fafango Oc ofuirgifua al barna läte,
 oc skal göma thik siälfuan i thungom oc höfuidzsk-
 om sidhom, for thy, vi styggioms storlika oc
 mykit vidhir alt thät som fanyt är oc oganghlikit
 20 Oc then kan äkke komma j wara samqwämd, som
 | lostas i nokrom fanyttom thingom

4

¶ Äptir thessen opinbarilsen som hanom tedhis,
 tok han til at hafua sik sidhelika, oc thunglika,
 Oc flydhe al barna läte Oc vande sik widh läs-
 25 ningh, oc hælgha thanka, Oc skötte *mädh* granne
 atwakt allom thom thingom som ganglikin varo,
 sua at hans kompana vndratho storlika, huru
 han vardh sua bradhlica vmskipter i annor bätre
 vmgangilse,

30 ¶ Sidhan thär äptir tha han vardh giordhir
 til munk, oc var tyktadher oc lårdhir *mädh* kloster
 sidhom, Oc vardh nokoth äldre, tha togh han

nokot litith for sins likama vanskilse skuld, kolna
i sinne gudhlikhet, j huilke han hafdhe förra varit
brinnande hetir,

Annat capitulum

Jnnan thäs at han sua kolnadhe i gudhlikom 5
kärlek, fik han spöria thän waldugha härran,
keysar karl vara döddhan, Huilkin han hafdhe
[för]ra seet mykit ärlikan i store makt oc sto[ra]
äro Oc hafdhe väl hört aff hanom at han styrdhe
siin land oc rike, badhe ärligha oc väl mädh store 10
snille, Tha han spordhe then mäktogha oc wald-
ugha keysaren döddhan, tha vardh sancte ansgarius
skälfuande, oc räddir, oc tok at gifuas j sino
hiärta, Oc thär mädh tok han bethänkia sik Oc kom
5 i gen til sik siälfuan, Oc min|tis oppa the ordhin 15
som iomfru maria gudz modhir hafdhe hanom saght
Sidhan forlät han alla ostadughet, Oc mädh gudh-
likom angir tok han at länkta gudz sanna kärlek,
Oc wände sik allan in til gudz thiänist Oc gaff sik
alla vin vm, huru han matte nokoth got gita 20
giort, Oc twingadhe sik mädh waku oc atirhald
¶ then tidh thenne gudz sanne kämpen öfdhe
sik i tholkom dygdhom, oc stodh i thom alz
thingx stadughir, tha falnadhe hanom oc wt släktis
vårdhlinne älskoghe, sua at han var a vördlinna 25
vegna döddhir, Thär näst äptir vm pingiz dagha
dagh, thän hæghe ande som fiöl ofuir apostlana
oc götz ofuir thom mz sinne nadh, äptir thy vi
sannelica trom, then sami anden fiöl ofuir han,

oc innan lyste han *mädh* sinne enkannelike dygdh,
 j sama fornempda högtidhene, Thät hände *mädh*
 hanom vm pingizdagha nat, at hanom syntis som
 han genstan skulde fa bradhdödha, vtan alla dualu,
 5 Oc j samma punktenom som han thenna bradh-
 dödhin fik, tha ropadhe han sik til hielp Sancte
 pädhar apostol, Oc sancte iohannes baptista, | J 6
 thy samu som hanom thykte at siälin var skild
 vidhir hans dödhelica likama fik siälin genstan
 10 annan aldra wänastan hy Oc fägharsta skipilse,
 Oc j sama punctenom siälin oc likamen atskildos,
 tha syntos thesse tve fornempde härre sancte
 pädher oc sancte iohannes, Annar thera syntis
 vara gammal oc grahärotter, oc syntis hafua slät
 15 haar, oc thiokt, rödher j sino änlite, Oc han var
 nokoth litit mulin, Hans klädhe varo skinande,
 oc dyrlica färghat, hans boll var stakkoter for thy
 han var een liten oc laghir man, Thenna sama
 som sua var skipadhir, tha pröfte han genstan oc
 20 viste vtan noghors manz säghn, at thät var apost-
 olen sancte pädher, Then andre var vngir oc
 hans boll var höghir, fore thy han var een här-
 lighin langer man, Oc syntis, som hanom vare
 ny sprungit skäg, hans haar var brwnt, oc litit
 25 krusath, han var magher, oc thunder j sino
 änlite, hans klädhe waro aff silke, Oc han var
 gladhir, oc liofuir j sinne opsyyn, Then samma pröfte
 han oc trodhe vara sancte iohannes baptistam,
 Thesse tve hälghe härrane stodho kringh vm han,
 30 a badha | siidhor, Oc sua brat som hans siäl wt 7
 gik aff likamenom som hanom thykte, kom hon
 genstan i sua stort eth sken, oc klarhet, at aff

thy matte al vārdhlin vpfyllas, Oc genom thāt
skenith oc klarhetena leddo the tve fornempdo
hālghe hārrane sancte pādher oc sancte johannes
hans siāl, hānne vtan allo mōdho, oc ārfwodhe,
Oc huru the hānne thār ginom ledde, thāt ār vndir- 5
likith, oc osighelikit, Thār nāst komo the oppa
en stadh, huilken siālin gōrla viste vtan nokors
manz sāghn visseligha vara skārsla eldir, Sua brat
the komo vppa then stadhen Slāpto the siālene,
oc leto hānne thār blifua, Tha siālin hafdhe thār 10
lidhit manga pinor, sārdelis aldra thiokkasta
mörker, Oc hart thrangh, Oc thrängdis sua suar-
lika oc nidhir quafdhis, oc pintis sua hardhelica,
at hwn tappadhe alt sit minne, Oc kunde jnkte
annat thānkia än thāt, huru nokon tidh skuldé 15
sua stoor oc hardh pina til vara som hon tha
ledh oc tholde Then tidh hānne thykte, at hon
hafdhe varit j the hardho pinone i thry dyghn,
som hwn prōfua kunde, thāt thotte hānne vara
lānger än twsanda aar, for the hardho pinone 20
8 skuld thār hwn | tholde, tha komo the tve for-
nempde hārrane i geen oc stodho kringhom siālena
a badha siidhor Oc the syntos tha mykit liofuare,
gladhare, oc thākkarā, än the fōrra syntos, Oc
tha toggho the siālena oc leddo hona vm än swa 25
ma sāghias, in j eth stōrra sken, oc klarhet, än
hon var fōrsta sinneth inledh, Oc aller thera
gangher syntis vara sua orörlikin aff sik som the
hafdho standidh alt ena stadz qwarre Oc än thogh
at the syntos ganga, thogh thyktis thera wāghir 30
ey vara nokor likamlekin wāghir, Oc āptir thy
ansgarius siālfuir for os sagdhe, tha varo hans

ordh sua ludhande Jak saa lankt borto fra mik,
 manga hælgha manna skipelse, Oc thera skikkan
 var mykit omskiptelikin, Somlika sa iak mykit
 nambre Oc somleka lankt fiære standande rät j
 5 väster, Oc än thogh at the stodho rät väster,
 thogh sagho the alle oc wādo thera ānlite rät
 öster, Oc the āradhe alle oc lofwadhe een storan
 waldughan hārra, Huilkin mik syntis rät j öster,
 Somlike bögdho thera hofwudh nidhir, Oc somlike
 10 stodho strunke, Oc slogho thera ānlite höfuidzlika
 vp, Rakte wt thera hāder, dyrkadhe oc lofuadhe
 alle thān hārren som syntis j öster, | Then tidh 9
 vi thiit öster wt komom, tha syntos mik thār the
 fyra oc tiwghu seniores, som kallas āldirs mān,
 15 āptir thy skriwat standir i apochalipsi Thesse
 xxiiij seniores the sato alle a thera sātōm, Oc
 mällan thom tha syntis eth stort oc wiit rwm,
 Oc thāt rwmeth var giwit oc wnt til frian ingangh,
 Oc thesse xxiiij seniores, the sagho oc alle öster
 20 wt, Oc huru högtidhelica oc ārligha the lofuadhe
 gudh, thāt ār mād̄h allo oseghelikit, Oc huru sötelica
 oc dyrligha alle almānt ofuir hofwdh lofwadhe
 oc hedhradhe thār sin gudh Thāt ār allom thom
 som thār a thānkia, til ald̄ra sötasta hughnath oc
 25 mätte, Oc then samma sötman, som iak thār
 hördhe oc begrepp, Sua brat siālin kom til likaman
 i ghen, kunde iak jngaledhis lengir behalda, fore
 thy han vardh tha genstan fran mik taghin, J
 thessom samma stadhenom rät öster wt, thār var
 30 et vndirlikith sken, oc eth liws, som engin kunde
 nalkas fore sinne klarhet skuld, Oc i the klar-
 hetene var ald̄ra handa dyraste liter oc fārgha,

Oc alzskons glādhi oc frōghd, Oc alle the hālgha
 manna chora som gladdos, oc stodho [kr]inghom
 10 thät skenedh, the togho thera g[lād]hi aff the
 sammo klarhetene, huilke ther jngen kunde nalkas,
 Oc thät sama skineth oc klarhetin var sua stort, 5
 oc wiit aff sik, at iak kunde ey begripa älla be-
 sinna aff thy antighe bōrian ällir ända Oc än thogh
 at iak gat oppa allo sidhor seet oc skodhat
 thät skeneth, oc klarhetena, thogh kunde iak ey
 besinna hwat thät var som innelyktis i siälfue 10
 störste klarhetene, For thy iak kunde enkte see
 ällir skodha vtan at enast the klarhetena vtan
 vm kringh, Tho at huarist throdhe iak väl at
 then sammi härren sat innan i the klarhetene aff
 huilkom sancte pādher scriwar, Oc sighir sua 15
 Thetta är then sammi härren huilkens anlite
 änglomen lustas see oc skodha, For thy aff hanom
 wt gik sua stort sken oc obegripelikin klarhet,
 at aff the klarhetene vptändos oc innan lystes alle
 hālghē män i thera chorom, badhe a bredh oc 20
 längdh, oppa alla sidhor, Oc han thyktis j nokro
 matto som han vare jnnan i thom allom, Oc the
 varo thär a mote alle j hanom, Han var vtan til
 omkringh thom alla, [oc] innantil tha mättadhe
 han oc styrdhe thom [alla], Han wärnadhe thom 25
 11 alla owan til, Oc | bar thom alla oppe nidhan til,
 Solen oc manen lyuste thär inkte, togh syntis thär
 badhe himmil oc iordh, The klarhetin som thär
 skeen, hon var äkke sua skipat at hon giordhe
 thom öghomen nokot ont, ällir hinder, som hona 30
 skodhadhe, vtan hon var thera öghom til thäkk-
 asta mätte, Oc the xxiii seniores som iak sagh

sithia, the syntos i nokra mato som the sato
inne i thom waldugha härranom, For thy thär var
engin likamlik thing, vtan alt thät thär var, thät
var alt olikamlikit, än thogh thät thyktis hafua
5 likamlekan hyy, Oc thy är thät mädh allo oseghe-
likit, Aff thom stora mäktogha härranom framgik
eth sken intil thera som kringom sato, oc thät skenit
var likt vidh een räghn bogha, Then tidh iak aff
thom twem härromen som mine ledhare varo leddis
10 fram j thät stora, oc obegripeligha liuseth, gafs
mik vndirsta vtan al manzlekin teilse, at a thom
stadhenom thär openbaradhis mik oc syntes al-
waldhugx gudz makt oc wald, Ther hördhe jak
ena aldra sötasta röst huilken som fram gik aff
15 siälfuo guddomsens waldh, The rösten var sua
klaar oc klingande aff sik, at hon matte höras
ofuir alla wärdhlina, Hwn taladhe til miin Oc
sagdhe sua, Gak nu thin wägh, Oc thän tidh thu
hafuiz forskuldat martirs krono, skal thw | komma 12
20 i ghen til mik J thy sammo som thässen rösten
hördhis, tha thystnadhe alt himmerikis härskap,
huilkith som lofuadhe gudh a allo sidhor The
nidhir slogho genstan siin hofwudh, dyrkadhe sin
gudh oc nighu hanom, Oc än thogh at iak thässa
25 röstena görla hördhe, thogh kunde iak enga ledhis
besinna ällir scodha hans fäghrind ällir skipelse
som hona taladhe, Äptir thät iak hafdhe thässa
röstena hört, sidhan tok iak til at dröfuas, for thy
iak nödhgadhish til at komma annan tidh til
30 wärdhlina i ghen, Oc for thy at iak viste mik
feleghan skula koma i ghen til likaman, foor iak
thädhan mädh minom twem fornempda ledharom

sancte pādher oc sancte johannes, huilke som sua
 thystelika *mādh* mik foro At the āy taladho minzsta
 ordh huarte i framferdh allir atirfārdh Thogh
 skodhadhe the altidh oc sagho sua kārigha oc
 lioffligha til mik som modheren seer til sin enda 5
 son, Oc thār *mādh* kom iak til likamen i ghen Oc
 i alle the fārdhene som iak foor hafdhe iak huarte
 mōdho allir dwalu, huarte j framferdh allir atir-
 fārdh For thy, at ā huart vi wildom oc hafdh-
 om hugh thār warom vi genstan j sammo stundene, 10
 Nu ān togh at iak thykkis hafua taladh nokoth
 litit aff sua storom sōtma, huilken sōtme som ghar
 ofuir allan sōtma Thogh kānnis iak thās, at aldrigh
 13 kan nokor | *mādh* scriwan thāt wt thrykkia, huru
 stor vndarlik thing siālin oc hiārtat thār begrep, 15
 ey kan oc hughin allir hiārtath sua fulleligha
 smaka, oc vndirsta thān sōtman, som han var
 til For thy mik syntes vāl sua, at ōghat aldrigh
 sagh, ōradh aldrigh hōrdhe, Oc jnkte hierta be-
 gripa kan, tholkin sōtma mik thār tedhis, Ther 20
mādh hafwum vi nu sakt aff the synene hanom
 tedhis *mādh* samma ordhom i alla matto som sancte
 ansgarius *mādh* sinom eghnom mun os siālfuir be-
 rätte Oc aff thāsse sama synene wardh sancte
 ansgarius badhe drōfdhir, oc hughsualadhīr Sidhan 25
 tok han til *mādh* grannare atwakt at ōfua sik i
 gudhelicom rāddugha, Oc vardh āā meer oc meer
 brinnande til at göra godha gerningha, dagh vidh
 dagh, Oc togh til at trōsta ok hopas til gudz
 miskund, Oc trodhe stadhelica, at ā j huat mato 30
 gudz miskundh oc nadh thāktis *mādh* hanom skipa
 oc göra, Tha skulde han jo wisselika vm siidhe

komma til martirs palm oc krono, Oc än thogh at
 thät äkke hände at han vardh licamlika dräpen mädh
 swärdh ¶ Huru thetta var fulkompnath i hanom
 mädh thy at han daghlica for gudz hedhir skuld
 5 twingadhe oc drap sin eghin licama oc hans lusta
 Oc bar sit kors mädh sinom härre ihesu christo
 Thär viliom vi mädh | gudz hiälp aff seghia thän 14
 thidh vi komom thil hans ändalykt, huru han här
 aff iordhrike doo,

10

iii capitulum

Äptir thetta här Sidhan han var wurdhen scola
 mästare i sancte pädhars scola, sua ofta han
 gik atir oc fram vm thät klosterit thär scolen var,
 tha hafde han til sidh at han altidh in gik j sancte
 15 iohannis baptista bönahws, Oc thär lagh han lön-
 leka i sinom bönom ¶ Thät hände sidhan twem
 arom äptir at han hafde seet the fornempda
 synena som hanom tedhis, tha thykte hanom om
 ena nat, Som han vare gangen i thät samma klostr-
 20 edh at bidhia thär sina böner, Oc tha han op-
 stodh aff sinom bönom, tha kom en man ingangande
 aat döromen, han var mykith härlighin oc langir,
 han var kläddir äptir judhiskom sidh Oc hafde
 iudhisk klädhe, Han var karsker oc resoghir i sino
 25 änlite, Oc aff hans öghom wt gik guddomsens
 sken, Hans öghon waro glymmande oc skinande
 som een brännande lughi, Sua brath ansgarius
 hanom sagh, trodhe han oc viste vtan alla dwalu

han vara gudh, Thy gik han genstan fram oc fiol
fram stupo for hans föter, Thän tidh han lagh for
hans fotom fram stupo a sino änlite, bödh han
hanom op sta, Tha ansgarius var op standen oc
15 stodh for hanom mädh store wyrdh|ning gat han 5
äkke seet oppa hans änlite for thät of mykla
skenidh som wt gik aff hans öghom, Tha taladhe
han til ansgarium mädh liofuom ordhum oc sagdhe
sua Segh mik rasklika aff thinom syndom, thär
til at thu matte vardha rätwis, Tha suaradhe 10
gudz thiänare ansgarius Härre thu äst thän som
al thing wezt thy thorff iak ey vidhir thik nokoth
säghia, Tha suaradhe war härre oc sagdhe, Thät
är sant at iak al thing weet, thogh är thät myn
wilie, at människionar skulu scripta sik oc vidhir- 15
kännas sina synder fore mik, thär til at the magho
faa thera synda aflösn Oc forlatelse Then tidh
han hafdhe sik tha scriptat oc sakt for hanom
alt thät han giort hafdhe aff sinom barndom, lagdhe
han sik nidhir stupo oc tok at bidhias före, Tha 20
sagdhe war härre som rätter stodh ofuir hanom
Var äkke räddir, for thy iak är thän sami som
skal forlata oc afskrapa alla thina synde Sua brat
thässen ordhin varo talath tha huarff han bort oc
gik sin wägh som hanom syntes, Oc ansgarius 25
vaknadhe aff sömpne Oc frögdha[d]his i storo glädhi
Oc thröste sik vidhir thät at hans synder waro
hanom forlathna

[Capitulum iv]

THÄt hände i thom timanom, som allom är 16
 nogh viterlikit, at thän tidh sancte Ansgarius
 var skolamästare, vardh en pilter som het fulbert,
 5 slaghin i scola aff enom sinom kompan mädh ene
 scola taflo sua hardhelica at han vardh dödh
 slaghin, Tha sancte ansgarius thät spordhe, tha
 vardh han mykit dröfdhir, at nokon tidh skulde
 sua stor skadhi, oc forsumelse hända i bland hans
 10 vnderdana i thom tima som han skolamästare ware,
 Tha thän timen nalkadhis at pilten do, Oc gaff
 op sin anda, tha var ansgarius farin j sänghe oc
 var tha nalkan sompnadher, Oc i thom sömpn-
 enom syntes hanom, at sua brat piltens siäl gik
 15 wt aff likamanom, fördhis hon genstan aff ängla
 handom til hymmerikis äro, Oc hanom thykte som
 han siälfuir fylgdhe the siälinne til hymmerikis,
 Then tidh the waro komne gynom himmilsens
 lönlikhet, tha sagh ansgarius oc vardh thäs varsse,
 20 at piltens siäl leddis in j eth ärlighit heman,
 huilkith som alt var giorth aff purpura klädhe,
 oc baaldhakyn, Oc thär sättis hon mykith högtidh-
 eligha i bland hælgha martires i thera skara, Oc
 sancte ansgario gafs vndirstaas, at for thät, at
 25 then pilten hafdhe haft stort tho|lomodh i thom 17
 skadhanom som hanom giordhis tha han var
 sarghadhir, Oc hafdhe älskad sin brodhir alt vti
 dödhin, Oc badh for hanom som hanom hafdhe
 slaghit, mädh innerlikom godhuilia, at gudh skulde

hanom thät forlata, For thetta tholomodhet Oc
 godha wilian som han i sinom swidha hafde,
 lönte gudh hanom aff sinne milhet sua väl i ghen,
 at han sättis oc skipadhis j bland martyres chora,
 Thetta thedis sancto ansgario i sama timanom 5
 som pilten do, ¶ Huilkit thän wärdughe fadheren
 vithmar, som i thom sama timanom radhande
 var mädh hanom ofuir skolan witnadhe, som när
 stadder var tha pilten doo, At tha han kom oc
 wäkte op sanctum ansgarium, Oc sagde hanom 10
 at pilten var dödher, Tha swaradhe han, oc sagde,
 Thät viste iak alt förra än thät mik sagdes, Thätta
 vnte hanom gudz enkannelika nadh at see oc
 skodha hanom til hughnadh, Oc for thy at han
 sua storligha dröfdhis aff piltsens dödh, thy 15
 skulde han nw fa hughsualelse aff hans helso, Oc
 hans hiärta dröfuilse skuldo thär aff lenas, oc vp-
 18 lättas mädh thässom | openbarilsom Oc mädh mang-
 om androm tholkom synom oc teilsom var thänne
 gudz mannen ansgarius andelica aff gudhi rördher 20
 Oc sökter Oc thy huru mykith han var hälagher
 aff sik thäs bära the nogh vithne som mädh hanom
 vngingo

¶ Skulom vi thy nokot vm han tala tha
 thykkis os först vara radhelikit for thera skuldh 25
 som jnkte aff hanom vita At vi först wtletom for
 huat sak Oc tilfälle, han kom aff thom stadhenom
 thär han länghe hafde stadhugher varith Oc
 hiit til os Oc huru han vardh här när os
 gudhi offradher Oc lofuadhe lydhno Oc aff huat 30
 äggilsom han til swerikis kom Oc huru han vardh
 äradher oc vphöggher til biskops ämbete Thetta

thykkis os vara vidhirthörftelikit bescrifua, For
 thy At ey scal noghor thät wānda hanom til ostadh-
 ughet, At han aff gudz inskiutlsom fore siāla
 helso skuldh vilde vandra Oc fārdhas i annor landh,
 5 J Saxonia thär var fordhum böriath eth
 kloster i thom landz āndom som sanctus ansgarius
 til kom Oc framledhis aff gudz nadh, oc hialp
 Suasom thät var väl | böriath Sua vardh thät oc 19
 högtidhelika lyktadh Oc kom til godhan ānda,
 10 Tha thät klosterit var til fulkomlighin ānda väl vp-
 bykt Sidhan gafs thy klostrena napn, af thom
 stadhenom ther the atto hema j, som thät hafdho
 fulkompnadh Oc latidh byggia, Thy kalladhis thät
 klosterit āptir allas thera vilia Nyia Corbeia, Til
 15 thätta klosterith Oc stadhen kom först thāne
 gudz thiānaren ansgarius, Oc somlike andre brödher
 mād̄h hanom, at han matte thär lära Oc kanna and-
 rom Oc i thāssō āmbeteno pröfuadhis han oc fanz j
 allo matto vara thär sua qwāmelighen til At han
 20 wtualdis aff allom til at prädica, Oc kanna gudz
 ordh openbarlica j the hālghe kirkio Oc thär mād̄h
 vardh han j thom stadhenom badhe thān förste
 mästaren i scola Oc predicare, oc lärare i the
 helghe kirkio,

25

fämpte capitulum

TÄr näst āptir hānde thät sua At een konunger
 som heet haraldh, huilken som konunger var
 ofuir een pardel aff danmark Han var wt drifuin
 aff sino rike for hat Oc awundh sculdh som andre

Hel. māns lefverne.

2

20 konungha | fingo til hanom i samma rikena, Then
 tidh han wt drifuen var, for han til than Arlike
 keysaren keysar lodhuik, Oc beddis hans hialp
 til at hampnas Oc winna sit rike i gen, Jannan
 thas at thanne konungen dualdis nar keysar lodhuik, 5
 Tha aggiadhe keysaren han badhe mædh sik
 siakfuom Oc sua mædh androm at han sculde
 tagha vidh cristne tro, Oc lata sik kristna, Oc
 thær aff skuldh the verdha mera hemelike sik
 inbyrdhis, Oc cristidh folk skulde faa thas bættra 10
 vilia Oc hugh at hielpe badhe hanom, Oc allom
 thom som hanom tilhördho, vm an the dyrkadhe
 badhe een gudh, Thær næst om siidhe aff guda
 nadh vmuändes than fornempde konungen baraldh
 til cristne thro, Oc lät sik cristna Oc döpa, 15
 Oc keysar lodhwik hiokt han til döpelse oc vardh
 hans gudhfadhir

¶ Then tidh keysaren vilde han hem sända
 i ghen til aijn, til thas at han matte for hans
 hielp skuldh thes felaghare koma til sit rike, Togh 20
 keysaren granlike sökia Än nokor sua gudheliken
 man kunde finnas, som for sinne gudhlikhet sculd
 vilde mædh hanom fara Oc nar hanom blifua,
 21 Huilkin som matte | trösta oc styrkia i the hælgho
 tro badhe han Oc hans thiänara Oc matte vara 25
 thom til mästare, oc lärare j helsammom kännedom

¶ Vm thätta arandith hafde keysaren raadh
 mædh sinom förstom, oc klärkom, Oc mædh
 androm sinom thronom thiänarum Oc badh
 thom alla, Nokon than vpsökia i blandh thom 30
 Huilken thær vördughir vare til tholke gärningh
 Oc som thær hafde vilia til Than tidh alle

nekadhe oc sagdhe at the jngin visto swa
gudhelikan man som sua vadhelika pelagryms
fardh vilde vppa sik taka Oc engin fanz som
thatta arandidh vilde til sik taka fore ihesu
5 christi nampn sculdh, J thöm samma timanom var
thär en ärliken abothe som heet Walo, han gik
fram til keysaren oc sagdhe at han viste en munk
j sino klostre huilken som var mykith brinnande
til gudhelike dyrkan Oc til the hælgha thro Oc
10 astundathe gerna liidha oc thola mykit oc manght
for gudz nampn sculdh Oc thär mædh lofuadhe
abothan han Oc prisadhe badhe for sin vmgengilse
Oc fore sina sidhi Oc sagdhe han vara nogh
qwämelighen | til tholke gärningh Thogh allikouäl 22
15 sagdhe abothan sik ey görla vita vm än han hafdhe
vilja til at anama Oc vppa sik taka tholgha
reyso, oc pilgrims fardh, allir oc ey

¶ Huath thorfuom vi flere ordh här aff göra,
Äptir thy som konungen bödh, kalladhis ansgarius
20 i hans palacium Tha han thiit kom tha sagdhe
abothan hanom huath som thär var taladh Oc
giort, Oc lät han forstanda, for huat saak han
var thingath kalladhir Til huilket ansgarius
swaradhe oc sagdhe, At han vildhe reedhaboen
25 vara til alla the gudz thiänist som hanom budhis a
lydhnona vägna Sidhan leddis ansgarius in for
keysaren Tha han thiit kom Spurdhe keysaren
han til vm än han vilde fore gudz nampn sculd
vppa sik taka ena pelagrymsfardh Oc vilde
30 vardha konung haraldz fölghislaghi, Oc mædh
hanom fara til thät folkith som bodhe j thy
landena som kalladhes vara danmark, Tha

swaradhe ansgarius Oc sagdhe sik vilia thät
 alzthingx gärna göra Oc thröste sik thär til fulwäl
 Tha sagdhe abothen til ansgarium At han
 engaledh til dyrfdhis, ällir vilde, hanom biudha
 tholken thunga vppa sik taka, Wtan at han
 23 vilde siälfuir | aff sinom eghnom godhuilia the
 resona wtvälia Tha vilde han gerna gifua hanom
 aff sinne makt sit orloff thär til, Tha suaradhe
 ansgarius at han ey thäs siidher the resona gärna
 vilde wtwälia, Oc hona fulfölgia j alla matto 10
 hwat hädhir hanom thet budhis, ällir oc ey
 budhis

¶ Thär äptir thän tidh han hafdhe openbarlica
 thässa reysona anamath, oc vidhir takit, Oc vardh
 allom openbart som mädh aboathanom vmgingo, 15
 Toko mange til at vndra storlika hans vmskiptelse,
 at han vilde forlata sit fädhernis landh, Ofuirgifua
 fadher oc modher, Oc sina kära brödher, mädh
 huilkom han var vpfödder mädh sötasta hiärtans
 astundan, Oc vilde fara j annor landskap, at 20
 vmgha mädh hedhningom, Oc okunnogho folke,
 Manghe varo oc the som han straffadho oc awittho,
 Oc möddo han mädh smälek Somlike hafdho
 han gerna mädh allo i ghen kalladh, Oc aterdragh
 aff thom vilianom Thogh bleff han stadhughir 25
 Oc kunde aff thom vilianom, som han hafdhe for
 sik taghit, huarte vikas ällir wändas

¶ Äptir thätta pläghadhe abothen hwar dagh
 gha til keysarens palacium, Oc ansgarius bleff hema
 24 | Oc flydhe människio salskap, J enom wingardh 30
 som thär laa när, valde han sik eet enselighit rwm,
 j huilko han thiänte sinom gudh Oc skötte jngo

andro än läsningh Oc bönom, J thom samma
 timanom var thär en brodher aff samma klostrena
 Som het authbertus, Tha thän brodheren sa at
 ansgarius var mykit dröfdher, Oc vmsörghiande,
 5 Oc sa han huar dagh liggia lönlika a thom
 stadhenom, Oc huarte taladhe allir vmgik mädh
 nokrom, Tha thän brodheren vardh thäs var,
 tha barmadhe han sik Oc ömkadhe ofuir han,
 Oc gik til hans vm een dagh til then stadhen
 10 j wingardhenom thär han viste at ansgarius var
 ensamber, Thaladhe til hans, oc spurdhe, vm än
 han jo visselica vilde the pelagrimis reysona vppa
 sik taka, Tha thänkte ansgarius at han ey spurdhe
 thär vm, for nokre ömko sculdh, allir barmhärtoghet,
 15 Wtan for nokre kyndoghet sculdh, Thy suaradhe
 han oc sagdhe, Huath wardhar idhir thär äpter
 spöria, gören väl oc dröfuin ey min hugh mädh
 tholghom spörelsom, Tha suaradhe brodheren,
 at han enkte onth allir | suik meente mädh sinom 25
 20 spörelsom, Wtan sagdhe at han vilde gärna vita
 vm än han mente sta i thom samma vilianom
 som han hafdhe for sik taghit, Tha gladdis
 ansgarius aff hans godhuilia, oc suaradhe, Jak
 var at spurdher vm än iak for gudz nampn skuld
 25 vilde fara in til hedhith folk at prädica thär the
 hælgho läst, Thän tidh mik thät forelagdhis,
 thordhe iak jngaledhis sta thär amothe, Wtan
 jak onskar thät aff allom minom kraptom, At
 iak maghe fa ympnoghet, Oc tilfalle, at fara the
 30 reysona Oc aff the aktene kan engen fra wända
 min hugh allir vilia, Tha suaradhe hanom thän
 fornempde brodheren, Thät giter iak aldrigh

lidhit, allir tholt, at thu skalt ensam faran, utan
 jak vil for gudz kärlek sculd andelica fara mädh
 thik Gör jnkte meer utan rökte mik mins härra
 abothans orloff, Than tidh the hafdho sik inbyrdhis
 stadhelica samman bundith mädh gudhelike endräkt, 5
 Tha abothen kom i ghen gik ansgarius wt moot
 hanom Oc sagdhe hanom at han hafdhe vpfunnidh
 sik en kompan, huilken mädh godhom vilia vilde
 hans fölghislaghi vara, vppa the sama reysona,
 26 | Tha spurdhe abothen huilken thät var, tha suaradhe 10
 han oc sagdhe, han hetir brodhir authbert Tha
 abothen thät hördhe, vardh han alzthingx vndirlika
 vidh Oc throdhe engaledh, at han, som var aff
 sua ärlike släkt oc byrdh a wärdhlēna väghna
 Oc var abothanom mykith hemeliken Oc var 15
 styrande, oc radhande, näst hanom ofuir alt hans
 heman, At han vilde thätta göra thät trodhe
 abothen engaledh, Thy läät han kalla brodher
 authbärt, oc spurdhe han til, vm thät samma, tha
 suaradhe han oc sagdhe, At han ey gat lidhidh, 20
 thät ansgarius sculde ensam faran, utan han vildhe
 gärna for ihesu christi namn sculdh fölghia, Oc
 vara hanom til hugnadh Oc hiälp, vm han kunde
 fa abothans oc brödhrana orloff thär til, Tha
 suaradhe abothen at han vilde gärna gifua hanom 25
 sit orloff thär til, vm han vilde aff sinom eghnom
 godhuilia thät wtuälia, thogh sagdhe abothen at
 han kunde ingin aff sinom thiänarom skipa thom
 til fölghies, som thom matte vara til thiänist,
 utan thät vare sua, at the kundo siälfue nokon 30
 27 koma thär til Som aff sinom | eghnom godhuilia
 vilde mädh thom fara, Thetta giordhe abothen

ey äff nokrom ewilia, allir omiskund, Vtan for
thy, at i thom timanom thyktis vara mykit
fasulikit Oc vtan ratuise, at nokor skulde nödhgas
til, mot sinom vilia fara i okunnogh landh Oc
s vmgha mädh hedhno folke,

Siätte capitulum

TÄr näst aptir leddos the in for keysaren Oc
aff thera vilia, oc astundhan gladdis han
storlika, Oc thär mädh gaff han thom the thing
10 som dugdho til the hælgha kirkio thianist, Som
var skriin, oc thiald, Oc annor the thing som
the widhirthorfto vppa tholghin wagh Oc thär
mädh badh han thom fara mädh thöm fornempda
konungh haralde Oc badh thöm at the skuldo
15 sik aldra mäst vyn thär vm gifua at han matte
stadhugher blifua i throne Oc skuldo altidh
styrkia oc tröösta badhe han oc hans kompana
som döpte varo mädh hanom At ey skulde
diafwulen mädh sinom äggilsom ledha thom atir
20 j sama villona som the förre varo j, Oc thär
mädh badh han thom at the skuldo jamwal alla
andra huar the hælzt foro mana oc vpwäkkia til
at anama the hælgha thro | badhe mädh ordhom 28
Oc aptedömsom som ärlighe kämpa Than tidh
25 the hafdho ändath thera arande när keysarenom,
oc gingo fraan hanom, Tha hafdho the jngen
kompan som thom matte vara til thianist, For
thy jngen vilde aff abothans thianarum mädh
thom fara, Oc ey vilde abothen nokon thär

til trugha, Oc konungh haraldh som the varo
 andwardhadhe var tha nyplantadhir i throne Oc
 thy var han ofornumstogher Oc forstodh sik ey
 füllelica, huru tholghe gudz thiänara skuldo hanna
 Oc hans kompana oc thiänara som tha varo *mädh* 5
 hanom nyligha vmwände til throne, waro andra
 ledhis vp fostradhe, thy kundo the ej mykit lata
 sik vmwardha, huru the hannadhos, Thär näst
 vm siidhe, komo the *mädh* storom wanda til
 colne, J thom timanom var thär en ärlighin 10
 biskoper som heet Adelboldus han barmadhe sik
 ofuir thera hawanzlöso, Oc gaff thom eth aldra
 29 bästa skipp, som the matto thera thing j | läggia
 Oc j thy skipena waro tw rwm, mykith välbyghd,
 oc ärlika til reed, Tha konungh haraldh fik see 15
 thät skipeth, tha thäktis thät hanom wäl Thy
 wtualdhe han at blifwa j thy, *mädhir* thom j sua
 matto at ansgarius oc hans kompan skuldo blifua
 i thy eno rwmeno, Oc konungin oc hans kompana
 j thy andro, Aff thäso här togh växa thom j 20
 mällom stoor hemlighet, oc mykin godhuilie, Oc
 sidhan toko konungsens thiänara göra ansgario
 oc hans kompan thiänista, oc wyrdhning *mädh*
 granne atwakt Sidhan foro the gynom eth land
 som kallas dorstraat, Oc thär näst gynom friislandh 25
 Oc sua komo the för danmarkx sidho Nu for
 thy at fornempde konung harald kunde ey stundom
 blifua *mädh* fridh j sino rike, gaff fornempde
 keysar lodouicus hanom nokor landzskap i thydzsko-
 land wt *mädh* danmarkx sidho thär som han 30
 matte hafua tilflyilse Oc blifua tha han widhir
 30 thorfte Thän tidh thässe | gudz thiänarene komo

j bland hedhningana tha togho the til at prædika
 gudz ordh Oc leddo alla the som the kundo
 intil sannindena wagh Oc thy for thera kannedoms
 skuld Oc godha æftedömilse wändos mange in til
 5 rätta tro Oc huan dagh öktis oc wæxte thera
 tal som frälsas sculdo j warom hærre jhesu christo,
 Oc for thy at thässe gudz thiänara waro brinnande
 j gudz kärlek Oc vildo gärna wtwiidha thera
 gudhlikhet, oc renlika lifwerne, Thy vpsökto the smaa
 10 piltas som the matto köpa, oc vpfödha til gudz thiänist,
 Oc thän fornempde konungh harald togh somlika af
 sinom piltom Oc sätte j thera händer, Oc badh thom
 at the skuldo thom thykta, oc lära äptir thera
 eghnom vilia Oc thär aff skedhe thät sua At
 15 jnnan stakkottan tima giordho the thär een piltas
 skola aff tolff piltom, ällir nokoth flerom, widhir
 the matto, Oc alla andra som the kundo til sik
 dragha hädhan, oc thädhan, a alla sidhor thom
 toko the sik til hiälp Oc thär mädh togh wtwidhas
 20 | thera frägdh Oc mykit ordh gik aff thom Oc 31
 thera renligha lifwerne togh at ökias oc göra
 mykla frukt j wars hærre ihesu christi nampn,
 Tha the hafdho standit j thu aar, ällir nokoth
 meer j thässe hæghe aktene, oc vilianom, Tha
 25 vardh brodhir authberthus hardhelica kranker,
 Oc thär fore fördhis han thädhan fran sinom
 kompan ansgario Oc fördhis j geen til thera
 kloster nyia Corbeiam Tha han kom hem i gen
 vardh hans krankdom jo daghom starkare Oc
 30 vm pascha tima thär äptir som wi stadhelica
 throm tha fik han sälan oc hælghan wtgangh aff
 iordhrike Äptir thy hanom var siälfuom openbarath

for an han doo, Oc j tholgho mato andadhe han
sin ytarsta dagh

Capitulum vij

INnan thaas hande thät sua at aff suerike komo
sändabudh til than fornempda keysar lodouicum 5
Oc i bland annor ärande som thom waro befäladh
Sagdho the keysarenom, Oc loto han forsta, at
manghe varo j thera landom som astundadho
vardha kristne Oc vildo taka vidh throne Oc
32 | sagdho at thera konunger j suerike hafdhe godhan 10
vilia thär til at gudhelike präste matto thär vara
Oc thy badho the keysaren at han aff sinne
mildhet vilde wärdugha sik til at sända thom
nokra präste som väl kundo prädica Tha than
gudhelike keysaren thätta hördhe vardh han 15
storligha gladher aff allo hiarta, Oc tok tha til
at sökia annan tidh vppa nytt hwem han matte
sända j the landz ändana Som pröfua oc försökia
matte vm thät folkidh ware redhoboedh at taka
vidh kristno thro äptir thy som thera sändabudh 20
hafdho hanom berät Thy skedhe thät sua at
keysaren hafdhe annan tidh sit raadh mädh thom
fornempda abothanom aff Corbeia an nokor kunde
finnas aff hans munkom som fara vilde j the
landz ändana for ihesu christi namn skuld Ällir 25
oc thät at than sanne gudz thianaren ansgarius
som var när konung haralde matte thät ärandith
vppa sik taka Oc thy for thässe sakene skuld
kallas ansgarius fraan konung haralde til keysarens

pallacium Oc genstan forstodh thänne gudz mannen
 ansgarius til foren hwi han | var kalladher Thy 33
 togh han genstan vptändas j allo sino hiärta oc
 vardh aller brinnande j gudz kärlek Oc mente
 5 väl sua mädh sik at thät ware hanom til största
 glädhi at han matte afla gudhi Cristna siäla Thy
 stadgadhe han i sino hiärta at han vilde gerna
 liidha oc thola allan motegangh j the reysone
 Oc twäkadhe inkte i sino hiärta vm tholka gerningh
 10 For thy han trööste sik vidhir the openbarilsen
 som gudh hafde hanom förra theet oc bewiist
 Thy är här vitande at i thom timanom tha han
 fik aff gudhi thwem sinnom openbarilse tha syntis
 hanom vm ena nat Som han kom i eth stort hws
 15 oc i thy husena varo manghe brödhir aff sancti
 dominici lifnath som kallas prädica brödher Oc
 the stodho alle til redho som the sculdo genstan
 wt fara oc prädica Oc i thy samw som ansgarius
 stodh i bland thom vplyftes hans hiärta i ena
 20 andelica syyn Oc han sa eth obegriplighit sken
 thät var klarare oc liwsare än solin thät skenidh
 fiol nidhir aff hymblenom oc skeen alt kringhom
 ansgarium thär han stodh Oc i thy han vndradhe
 vppa huat | thät var tha taladhe til hans en tholken 34
 25 röst som han hafde hört i the förste synene som
 hanom tedhis oc hon sagde sua thin synd är
 thik forlatin Tha svaradhe han oc sagde härre
 huat är thin vilie at iak skal göra Tha sagde
 rösten Gak oc prädica gudz ordh for hedhningomen
 30 Aff thässe synene gladdis ansgarius sua ofta han
 vppa hänne thänkte j sino hiärta for thy han
 sagh at thät var nu een deels fulkompnat som

hanom var budhit Oc hanom til mera löna skulde han än vördugher vara at prädica gudz ordh iämwal j suerike som i danmark

Capitulum viii

Tan tidh ansgarius kom fore keysaren spurdhis 5
 han til än han vilde thät budskapit vppa sik
 taka Han suaradhe genstan mädh frälse röst oc
 sagdhe sik vara redhaboen for ihesu christi namn
 sculd til alt thät keysaren aff sinne macht vilde
 hanom biudha Tha skipadhe gudh aff sinne mildhet 10
 oc nadh at thän fornempde ärlighe abothen fan
 j bland sina brödher hanom en kompan som het
 withmar huilken badhe var quämlighin oc vördughir
 til tholkit ämbete Oc thär mädh hafdhe han godhan
 35 vilia Oc sidhan | framledhis skipadhe abothen en 15
 gudheliken fadher som het brodhir gislemar in
 til konungh harald som blifua sculde när hanom
 han var pröfuadhir oc försökter j throne oc j
 allom godhom gerningom Oc han var brinnande
 j gudz kärlek 20

Oc ansgarius thok vidhir the reysone som
 keysaren hanom bödh oc foor intil suerikis landh
 at försökia vm än folkith vilde vidhirtagha cristne
 thro Huru mykit ont han ledh oc tholde j thom
 väghenom thät kan ingen bäter seghia än thän 25
 vördughe fadheren withmar som mädh hanom
 var i sammo reysone wi latom os thär ath nöghia
 i thätta sin at vi viliom atenast seghia aff huru
 the komo j sioröfuara händer tha the varo j

wāghenom oc skuldo fara til suerikis mōtto thom
 siorōfuara Oc lagdho til thom oc vildo thom
 gripa Tha toko kōpmānnene som a skipina waro
 mād̄h ansgario wāria sik manlika Oc thy wunno
 5 the j första til gangenom oc slogho thom fran sik
 Thār āptir lagdho the annat sin til oc sloghos
 mād̄h thom Oc tha wurdho rōffwarene thom
 ofwir starke Oc rōwadho | aff thom badhe skip 36
 oc gooz oc alt thet the hafdho mād̄h fara Oc the
 10 mād̄h store nōdh komo til landith Oc lupu thera
 wāgh Thār miste ansgarius oc hans kompan all the
 clenodia oc ārligha hafwor som keysaren hafdhe thom
 gifuith vppa the reysona Oc alt annat huat the
 hafdho rōfuadhis thom aff vtan nokoth litit sua
 15 mykit som the kundo mād̄h sik taka tha the
 sprungo til landit

[Capitulum ix]

Thān tidh the varo rōfuadhe oc skenadhe som
 nu sacht ār Tha vildho somlike i ghen vānda
 20 Oc somlike vildho fram fara Tha vilde gudz thiānare
 ansgarius jngaledh lata sik wānda aff the reysone
 wtan gaff sik i gudz waldh mād̄h liff oc siāl vm
 alt thāt hanom kunde ofuir ga oc til koma Oc
 vilde engaledhis i ghen wānda, för ān gudh vilde
 25 tee oc openbara hanom sin vilia vm ān han matte fa
 orloff til at prādica gudz ordh j thom landzāndomen
 Sidhan foro the mād̄h storo nōdh footgangande
 ofuir langa wāgha Til thās hafwidh, sio, oc sund
 mällan lupu Oc the kundo ey annars fram koma

37 | tha foro the mād̄h skip Sua komo the thār næst
 v̄m siidhe til suerikis j ena hamfn som bāsta
 insighling var til som kallas byrkō, Tha the
 thiit komo wardho the wāl vndfaghne mād̄h storom
 kārlek aff konungenom j rikeno Oc han het konung 5
 biörn, For thy at the som konungxsins sändabudh
 waro til keysarens oc röktat hafdho at ansgarius
 skuldhe til swerikes komma, gingho genstan fram
 til konungen oc loto han forsta fore huat sak the
 varo thit kompne, Tha konungen fik vita hui 10
 the varo thiit sände, gik han til raad̄h mād̄h sinom
 thiānarom Oc godhom mannom som han bāst
 vppa throdhe, Oc spurdhe huru thom thāktis
 göra v̄m thāt ārandith Tha thāktis allom mād̄h
 enne samthykkio Oc vilia, at sanctus ansgarius 15
 oc hans kompan matto thār blifua Oc prädica
 for thom jhesu christi ewangelium Oc the
 hālgha thro Oc gafuo friit orloff thār til, at
 alle the som vikdo matte fri oc frälse thaka
 vidh̄r thera prädican oc kännedom, Tha gudz 20
 thiānara sagho at thom gek alt til handa āptir
 thy the sielfue vnskadho, sidhan toko the til at
 38 prädica helsona ordh | for folkena Oc flāste
 varo the som gärna thoko thera kännedom Oc
 när thom varo mange cristne män som sato i 25
 thera fängilsom the gladdos sterlica at the matto
 nu v̄m siidhe faa the hālgha sacramenta som
 er skriftamal Oc hōra māsso Oc matto fa
 taka gudz signadha likama Thy ma vāl pröfvas
 at thār varo al stykke sua skipat som thera 30
 sändabudh hafdho saght for keysarenom Somlike
 varo oc the som gingo fram oc badho sik lata

döpa. Oc i bland thom var foghoten thär i
 stadhenom byrkö konungxsens höxste radhgiware
 som konungen mykit alskadhe Oc han het herigar
 Oc thät är thät namnit som nu kallas almännelika
 5 eriker Han gik fram oc anamadhe the dyra
 gafwona som är the hælgha döpelse Oc han bleff
 sidhan aldha stadhughast i the hælgha thro for
 thy han bygdhe genstan äptir at han var döpter
 ena kirkio vppa sino eghno fadhärne Oc thiänte
 10 gudhi i storom renlek oc gudhlikhet Oc thänne
 mannen herigar konungxsens radhgiware giordhe
 sidhan | mang dygdhelik thing oc ärligha gärningha 39
 Oc huru starkir han stodh i the hælgha thro thät
 pröfuas oc findz mädh mangom teknom som vi
 15 viljom liwslika af säghia i thom ordhom här
 äptir fölia,

Capitulum x

Thän tidh gudz thiänare ansgarius oc hans
 kompan hafde varith i swerike halft annat
 20 aar sidhan toke the sanna beuisingh oc konungsens
 breff som han incigladhe mädh sinne eghne hand
 Oc foro sua i ghen til thän ärligha förstan keyser
 lodouicum Tha the til hans komo vnfik han thom
 mädh stero äro oc storom godhuilia Oc the sagdhe
 25 hanom aff huath storom thingom gudh hafde
 mädh thom giort Oc loto han forsta at the
 hælgha tro var prädicat oc openbarath hedhningomen
 i thom landz ändomen Tha keysaren thät hördhe
 vpfyltis han mädh store glädhi Oc mintis vppa

at gudh dyrkadhis nu badhe j suerike oc j danmark
 Thy thakkadhe han gudhi Oc vptändis a meer
 oc meer til at wtuidha the hælgha tro Oc thok
 at thānkia mād̄h sik huru han matte j thom nōrra
 landz āndomen som ytarst la j hans keysaradōme 5
 40 | gita giort et biskops sāte huilkith som sua vāl
 ware liggiande at biskopen som thār atte hema
 skulde vāl gita faridh kringhom the landz āndana
 at prādica for thom gudz ordh idhkelika Oc alle
 the hedhninga som thār bygdho vm kring sculdo 10
 thās bātter aat koma tha the vmwāndos at taka
 the hælgha sacramenta Thentidh keysaren thānkte
 vppa thetta ārandith mād̄h allom hugh Oc granne
 atwacht Tha komo somlike aff hans throlica
 radhgifuarom oc sagdho hanom At thān tidh 15
 hans käre fadhīr keysar karl som nu var ārlika
 dōdhīr Oc keysare var for hanom bestridde thāt
 stora landit som kallas Saxonia oc van thāt vndir
 sik mād̄h swārdh oc vd Tha han thāt wunnit
 hafdhe oc komit thom til at anama gudz vk oc 20
 the hælgha tro skipte han landith j biskops dōme
 Oc thān ytersta delin aff thy sama rikena som
 var vppa the nōrra siidhona vildhe han jngom
 biskope gifua Oc thāt giordhe han for thy at
 han mente aff thom delenom framdelis göra et 25
 ārkebiscops dōme Oc thāktis thāt gudz nadh tha
 matte thār aff wtwidhas cristen tro Oc gudz
 kārlekīr matte koma j the landz skapen som lagho
 41 sua | lankt borto j the nōrra sidhona Thy lāt
 han kalla sik en biskop aff gallia som het biscop 30
 adelgarius thān biskopin vigdhe thār ena kirkio
 som hofwudh kirkia sculde vara j thy landena

Sidhan anduardhadhe han the soknena oc kirkiona
 enom präst som het heridach at han skulde
 enkannelika styra oc radha ofuir hanne Oc
 jngaledh vilde han städhia at the biskopa som
 5 thär bodho vmkring sculdo nokra makt ofuir the
 samma kirkiona hafua Oc thänna fornempda
 prästen hafdhe han thänkt lata vighia til biskop
 Oc thär kom et hinder j Oc kunde ey fulkompnas
 for thy keysar karl bleff genstan litit thär äptir
 10 dödhir Oc fik ey fulkompna thät han thänkt
 hafdhe Thy är vitande at tha thän waldughe
 keysaren var dödhir Oc keysar lodouicus vardh
 keysare äptir sin fadher Oc sattis j hans säte
 tha giordhe han äptir somlica biskopa radh Oc
 15 skipte thän delen aff rikena syndir j twa dela
 Oc antwardathe sidhan the twa delana twem
 biskopom som thär bodho näst vm kring Thäth
 giordhis antigge for thy at han ey | skötthe huru 42
 hans fadhir for hanom hafdhe thät skipat oc
 20 stadgath ällas oc for thy at hanom var thär alz
 inkte aff sakt j enga mato mädh allo Thy är
 här vitande at sidhan the hælgha thro thok at
 växa oc göra frukt aff gudz nadh j suerike oc j
 danmark Oc keysar lodouicus fik vita sins fadhirs
 25 vilia oc akt Til thäs at jnkte sculde blifua
 ofulkompnat aff thy som han astundathe hafua
 giort Thy stadgadhe han badhe mädh biskopanna
 samthykkio oc alla klärkana At j thy fornempda
 landena som längxt oc ytarst lagh borto j enom
 30 stadh som kallas hamborgh skulde högxsta kirkia
 Oc ärkebiskops säthe blifua oc vara, Oc the
 kirkione skuldo alla andra kirkior som thiit wt

lagho vara vndirdanogha Oc hon skulde hafua
 makt ofuir al the land Oc rike som nordhan for
 hanne lagho insäthia oc skipa biskopa oc präste
 j the landz ändana som thär prädica Oc wtviidha
 skuldo ihesu christi hedhir Oc äro Til thässe 5
 kirkione Oc ärligha biskops sätit lät keysar lodouicus
 mädh store höghtidh oc myklom hedhir vighia til
 43 forman thän | vördugha fadheren Oc hælgha hærren
 sanctum ansgarium Oc giordhe han thär til
 ärkebiskop Oc han vighdhis thär j mangha ärlika 10
 hærre oc första nerwaru som hær äptir sta scrifne
 biskop ebono ärkebiskop j treueris, biskop Orgarius
 ärkebiscop j magoncia, biskop drogon Methensis,
 biskop halingaudh, Oc biscop willericus, Oc
 mange andre biskopa oc ärlighe hærre waro när 15
 stadde Oc kalladhe til keysarens pallacium tha
 sanctus ansgarius wigdhis til ärkebiskop Oc for thy
 at thät ärkebiskops dömedh lagh mykit wadhelica
 for hedhningana skuld som thär bygdho hart när
 Til thäs at thät skulde ey forga aff hedhningomen 20
 tha gaff keysaren thär til eth rolighit heman j
 gallia som kallas thurholt, thät vnte han oc gaff
 sancto ansgario Oc hans domkirkio j hamborgh
 till äwärdheligha ägho,

[Capitulum xi]

25

TJl thäs at alt thät kesaren hafdhe talat oc
 giort vm thetta ärandith skulde sua mykith
 halder blifua äwärdhelica stadhukt oc gilt, tha
 44 sände han sanctum ansgarium | til pawan Oc mädh

sinom ärlikom sändabudhom som var biskop
 bärnoldus Oc biskop radulfus Oc en grefue
 mykith ärlikin som het grefue ageroldus *mädh*
 thässom sändabudhomon läät keysaren kungöra
 5 warom hælgha fadher pawanom som var gregorius
 thän andre, Al thässon ärandin At han skulde
 thom stadhfästa *mädh* sinne hælgha macht oc waldh,
 Huilkith han oc giordhe *mädh* sinom hælghom
 stadfastilsom oc brefuom Thy kalladhe pawen
 10 sanctum ansgarium fram for sik, oc gaff hanom
 thär openbarlica sina makt At han skulde vara
 hans sändabudh intil alt thät folk Oc alla the
 hedhningha som kringom han lagho vppa alla
 sidhor, som var Suerike, danmark farria grönland
 15 scridewindia sclauia Oc alt thät folk som lagh
 badhe nör oc öster hwatskons nampne the kunno
 hælzt kallas Sidhan lagdhe sanctus ansgarius sit
 hofwdh oc sit bryst a vppa sancte pädhars
 hælghadoma Oc thär gaff pafuen hanom oc hans
 20 äptekomandom sina äwärdhelica makt at prädica
 openbarlica the hælgha läst, Oc vppa thät at ey
 skulde pawans ordh oc stadhfästilse göras til enkte
 Tha bödh han vndir ban At alt thät han Oc
 keysar lodouicus hafde | stadhgadh vm thetta 45
 25 ärandith thät sculde enghin framdelis bryta, swa
 framt thän thät giordhe skulde ey äwärdhelica
 vara j banne, oc lot takande *mädh* diäflenom for
 vtan ända j hans fordömsom, Oc for thy at
 sanctus ansgarius var brinnande oc vptändir aff
 30 thom hælgha anda, til at kalla oc vmwända
 hedhningha til the hælgha thro, särdelis oc aldre
 mäst the som waro j danmark, huilka han sa

swikna aff diäfwlsens villo Thy girnadhiss han
oc astundadhe for ihesu christi nampn skuld at
hafua badhe sik wsparan Oc alt thät han atte
thär til at the matto fa thera siäla helso,

Thy gaf keysaren hanom enkannelica en stadh 5
vidh danmarkx sidho som kallas walo, At sua
ofta han fore i the landz ändana tha matte han
j thom stadhenom hwilas oc blifua sua länge
hanom thäktis, Thy pläghadhe sanctus Ansgarius
ofta komma til thän stadhen Oc pläghadhe thär 10
skipa oc lagha sin ärande, huru han matte afla
gudhi the hedhningana oc siälana som bygdho
lankt borto nör j landomen Thy gat han oc thäs
flere vmwänt til cristendom Oc stadhfäste thom
j the hälgha thro 15

Tha sanctus ansgarius var wigdher til biscop
46 som för är saght tha thykte hanom vara | ganglikit
oc radhelikit at nokor skulde wighias hanom til
hielp som biscooper sculde vara j suerike For thy
thät riketh som laa sua lankt bortho thörfte väl 20
vidhir at hafua sin eghin biscop som thär sculde al-
tidh vara For thy han trööste sik ey til at han kunde
ensamber göra thom til nöyio j badhom thom
landomen badhe här oc thär Thy wigdhe han
en biscop som het gaubertus som han aff pawans 25
makt oc keysarens radhom sände til suerike Oc
hanom gaff sanctus ansgarius alla the forthäryng
som han vidhir thorfte j the hälghe kirkio thiänist
Oc thät giordhe han badhe aff sino eghno Oc
sua af thy som konungen hafdhe hanom gifuit 30
Thär mädh gaff han hanom sina makt oc giordhe
han myndughan j sin stadh Oc sände han aff

Hamborg oc til suerikis Oc hanom vnte oc gaff
thän milde keysaren thän stadhen som han hafdhe
byght i welano til äwärdhelica ägho at han matte
thit hafua tilflylse tha hanom thäktis

5 [Capitulum xij]

Tha sanctus ansgarius wigdhe thänna fornempd
klärken Gaubertum til biscop tha wände han
hanom nampn Oc hanom til mera hedhir gaff
han hanom apostla nampn At han sculde kallas
10 biskop symon

¶ Tha thänne | biskopen kom til suerikis tha 47
var han väl komen oc mädh storo äro vntfangen
aff konungenom j rikena som het konung biörn
Oc af allom hans almogha Sidhan tok han til
15 mädh allas thera samthykkio oc godhuilia at byggia
ena kirkio Oc thok til at prädica openbarlica
thät hälgha ewangelium Oc thär aff vardh stor
glädhi oc helsa allom thom som cristnadhe waro
Oc thera tal som aa gudh throdho öktis oc wäxte
20 ä meer oc meer dagh vidh dagh Mädhan thätta
giordhis i suerike Tha var then hälghе hyrdhen
ansgarius j sino biskops dōme j hamborgh oc foor
stundom in til danmark oc giordhe thär ärlika
sit biskops ämbete Oc lukkadhe manga til rätta
25 tro mädh sinom godhom äptedömlsom Oc thär
mädh köpte han litla pilta danska oc sclaua,
Somlica löste han oc aff fängilsom huilka han
vp födde alla til gudz thiänist somlika hafdhe han
daghlika när sik Oc somlica sände han til sin

säta gardh thurholt oc lät thom thär vp födha
 Thär mädh hafdhe han oc daghlica när sik j
 danmark munka oc gudhelica fädhra Oc aff thera
 kännedom oc renlighö lifwerne wtwiddis storlika
 48 gudz | hedhir oc ära 5

Jnnan thäs at gudz loff oc hedhir öktes oc
 växte vppa badha sidhor hände thät swa aff
 vforthänkto at sioröfuara komo jn for hamborgh
 mädh skipp oc belagdho stadhen allan vm kringh
 Oc for thy at thetta hände sua ooforwarandis 10
 kundo the ey sankä sik hielp ällir räddingh sua
 bradhelica Oc thän ärlighe mannen grefuen
 bericharius var j thom timanom ey hema som
 foghote var ofuir stadhen Tha thän hänghe
 biskopen som hema var oc the mädh hanom 15
 waro badhe jnnan stadhenom Oc j forstadhenom
 fingo först höra at the waro kompne tha hafdho
 the thänkt mote sta sua länghe the hafdho mera
 hiälp fangith Nu for thy at the sagho thät
 hedhninghane trängdho fast til vppa alla sidhor 20
 Oc hafdho thom hardhelica belaght Pröfto the
 wäl at the hafdho jnghe macht mote thom standa
 Oc for thy redde biskopin sik vidhir oc gaff sik
 alla vin vm huru han matte vntrykkia oc rädda
 sina hänghe doma Oc thär mädh flydhe han 25
 vndan mädh sinom klärkom Oc the skingradhos
 49 aldrih thiit | een som annar Oc biscoppen vndkom
 mädh store nödh vtan kappo Oc folkith flydhe
 w stadhenom somlike hiit oc somlike thiit, Oc
 mange aff thom wurdho fanghne oc gripne Oc 30
 manghe mädh allo fordärfwadhe Sidhan fiandene
 hafdho fangith stadhen, Oc röfuat alt thät j hanom

var oc j forstadhenom som thär laa när Oc for
 thy at the mote quäldenom thiit komo tha lagho
 the quarre i stadhenom ofuir nattena Oc daghin
 thär näst äptir oc andra nattena satto the elden
 5 j stadhen oc brändö alt thät the kundo ey mädh
 sik föra Oc foro sua thädhan Thär bran tha
 vp een kirkia som thän hälghē biskopen lot byggia
 mykith ärligha oc kostelica Oc mädh hāne bran
 eet klostir mykit vndirlika pryth oc til sät Oc
 10 alt thät sanctus ansgarius atthe badhe j liggiande
 fā oc androm rikedomom Oc allom kirkione
 ingedömom thät gik alt sin gangh sompt röfuadhis
 bort Oc sompt bran j rödhom lugha, Jnkte
 räddadhes thär meer än sua mykit som huar
 15 kunde mädh sik taka tha the aff stadhenom rymdho
 Tha thän hälghē fadheren Oc vārdughe biskopen
 sagh | at hanom sua j hand gik tha dröfdhis han 50
 enkte j sino hiārta Oc ey syndathe han mot
 gudhi i sinom ordhom wtan tha han hafdhe mist
 20 j eno öghnablik alt thät han hafdhe samman
 sankath fran thy han vardh först biskoper tha
 mintes han vppa thän thulugha job Oc sagdhe
 sua Gudh han gaff oc gudh han thok som gudhi
 thäktis sua är thät giort wälsignadh vari gudz
 25 nampn

Capitulum xiiij

Tha thätta var alt ofuir gangit Oc thāne
 hälghē biskopen mädh sinom thiānarom var
 stadder j storo nödh Oc storom wanda Oc hans

kompana foro villeradha aff enom stadh oc til
 than andra Oc wandadhes storlica mädh thera
 hælghadomom som the mädh sik hafdho Oc
 kunno huarghen finna thär the matto blifua Jnnan
 thäs hände thät sua aff diäfvulsens inskiutelsom 5
 at folkith j suerike aff rätte ilzsko oc wredhe
 fingo hat oc afwndh til then fornempda biskop
 Symon Oc een deel aff almoghanom rykte in for
 hans heman thär han var jnne Oc vildho alle
 mädh enom vilia han gripa oc fangha Oc j thy 10
 51 at the | thätta astundadho tha drapo the mädh
 suärdh hans syster son oc han hät Nithardh Oc
 äptir thy wi throm tha giordho the han til gudz
 martirem Oc the fangadho biscopen oc bundo
 oc alla the mädh hanom waro Oc röfuadho bort 15
 alt thät the när thom kundo finna, Sidhan the
 hafdho thom sua smälika plaghat oc hannadh
 drifuo the thom wt aff rikena Thätta giordhis
 wtan konungsens vilia oc vtan hans budh aff
 almoghans samhaldh oc eghnom vilia Thässa 20
 stora ogerningena vilde gudz rätuisa ey lata ohända
 vara som pröfuas magh mädh thy at alle the som
 waro j the gerningene wurdho alle plaghadhe
 aldre sua een som annar genstan äptir j stakkottan
 tima som mykit matte aff säghias Nu for thy at 25
 vi viliom ey göra thom ledho som thätta läsa tha
 viliom vi atenasta i thetta sin säghia aff enom
 thera huru han vardh plaghadhir Oc aff hans
 pino oc fordömsom Tha ma man pröfua huru
 alle the andre wurdho hardhelica plaghadhe 30

Een mäktughir man var i thom timanom j
 rikena Hans son var j samhald mädh androm

flerom tha thetta giordhis Alt thät han fik j
 the reysone tha biskopen vardh | röfuadher thät 52
 fördhe han j sin fadhirs gardh sua brat thät
 var giort tha minzskadhis oc forgik alt thät han
 5 atte badhe folk oc fää Hans son som mädher
 hafdhe varidh vardh plaghadhir aff gudhi, Oc
 genstan i hæl slaghin Oc hans hustru bleff genstan
 dödh litit thär äptir Tha han sa at han mist
 hafdhe alt thät han atte oc hafdhe jnkte i ghen
 10 vtan en litin son Tha thok thän arme mannen
 rådhas at hans gudha waro hanom wredhe Oc
 thänkte mädh sik at aller thän skadhi hanom var
 skedhir, hafdhe han fangidh for thy at nokor
 hans gudh var hanom wredhir Thy gik han til
 15 en spakarl oc badh säghia sik hulkin hans gudh
 som hanom var wredhir Oc huru han skulde
 gita blidhkat han i ghen Tha thok spakarlen
 öfwa sina konst som han pläghadhe göra j sinna
 affgudha dyrkan Ther näst suaradhe han hanom
 20 Oc sagdhe at alle hans gudha waro hanom blidhe
 Oc engin aff thom var hanom oblidher Thär
 mädh sagdhe han hanom at cristna manna gudh
 var hanom aller gynom wredhir Oc sagdhe at
 christus hafdhe han sua fordärfuadh oc fortappat
 25 for thy at i hans gardhe waro nokor hælagh thing
 som christo til hördhe oc hanom | waro til wigdh 53
 Oc for thässa sakena hafdhe han fangit allan thän
 scadha oc alt thät ont som hanom var ofuir
 gangith Oc sagdhe hanom än thäs meer at han
 30 aldrih sculde frälsas aff sinne ysäldh oc dröfuilsom
 Sua länge the hælgha thingin waro j hans gardhe
 tha han thät hördhe thok han granlike ranzsaka

mædh sik huat thing thät sculde vara Tha kom
 hanom j hugh at hans son hafdhe fört hem j hans
 gardh ena book som han röfuadhe tha biskop
 symon var fangen oc wtdrifuen tha hanom thät
 j hugh kom vardh han illa vidhir Oc thok at
 rådhas oc viste ey huath han vilde aff the bokene
 göra for thy thär var engin präster när stadder
 som hänne matte til sik taka ängaledhis thordhe
 han oc hänne länger när sik behaldha Tha vardh
 hanom vm sidhe til radha at han bar bokena fram 10
 fore alt thät folk thär var oc sagdhe thom aff
 huat han lidhidh hafdhe Oc huru han var fore
 hänna skuld plaghadhir Thän tidh alle sagdho
 at the ey visto huat han skulde aff the bokene
 göra Oc jngin thordhe sua wadhelikit thing til 15
 sik thaka allir j sino huse hafua Äy tordhe han
 54 oc sielfuir | hänne länger behaldha tha vardh
 hanom til radha at han lagdhe hänne faghirlika
 samman Oc bant hona sua vidh en gardh Oc
 sagdhe allom openbarlika at hwa som vildhe matte 20
 hona thädhan taka Oc lofuadhe thät sielfuir aff
 sinom eghnom godhuilia at han vilde gerna böta
 oc bättra alt thät han hafdhe j the mathonne
 brutith mot warom härre ihesu christo Thär
 näst äpter kom en cristen man oc thok the bokena 25
 thädhan oc fördhe hem til siin Thetta iärteknidh
 berättte os then sammi cristne mannen mædh
 sinom eghnom mun Oc sidhan vardh han sua
 gudhelikin at han lårdhe läsa saltaren än tho at
 han jnkte kunde stafua Oc j tholko matto wurdho 30
 oc alle the andre plaghadhe oc pinte antighe
 mædh bradhon dödh allir mædh krankdom allir

oc at the fingo märkelikan skadha til sit gooz oc
 sina päninga sua at thät vardh allom opinbarlikit
 at the fingo största hämdh aff gudhi, for thät at
 the hafdho omildelica oc ohöfuidzlika hannat oc
 5 röfuat then hælgha biscopen oc hans thiänara
 mädh hanom

[Capitulum xiv]

Ä Pter thät at sua var giort bleff then stadhin
 maxan väl j siw aar wtan präst Oc thär aff
 10 dröfdhis then hælghē | hirdhin sanctus ansgarius 55
 storlica Oc gat ey lidhit allir tholt at the hælgha
 thro som thär var böriath skulde forganga Oc
 aldra mäst ömkadhe han sik ofuir sin son herigarium
 som för är nämpdir Thy sände han til suerike
 15 i gen en ärmetha som heth argarius Oc han
 bödh hanom at tha han thiit kome skulde han
 enkannelika lata sik vm al sin ärande in til
 fornempda herigarium Tha thenne ärmethen kom
 j landith tha vardh han väl vndfangen aff thom
 20 samma herigario Oc aff hans til qwämd gladdos
 alle cristne män som thär varo Oc thoko til
 mädh godhom vilia at dyrka oc ära gudh i alla
 matho som cristne män plägha göra Oc i thom
 timanom mädhan riketh var vtan präst tha ledh
 25 then godhe oc throne thiänaren herigarius mykin
 smälek aff omildom mannom Oc for hans bön
 skuldh giordhe gudh aff sinne mildhet mangh
 vnderlikin tekn ofuan aff hymlenom mädh huilkom
 han bewiste oc stadfeste the hælgha tro Oc aff

thom teknomen viliom vi här nokoth seghia tha
ma pröfuar huru starkir oc owinnelikin herigarius
var i sino hiärta.

- 56 ¶ Thät hände entidh at han sat | a ena
thinge oc vm qwäldin tha han skulde äta sin 5
natwardh aa samma markene thär han hafdhe
thingtadh Tha rosadhe hedhningane Oc lofuadhe
storlika thera gudha oc sagdho at thom gik alt
wäl j hand fore thera skuldh Oc the forwitto
hanom oc forbradho at han var ensam ber sik 10
vm thro Oc foor vilder Oc var wtskilder aff
thom allom mädh sinne fanytto thro Tha suaradhe
han thom mädh brinnanda hiärta oc sagdhe
Mädhan su är at i twäken sua mykith vm gudz
stora makt oc waldh vm huilkit j skuldin ingaledhis 15
twäka Tha viliom vi nu pröfua oc rōna mädh
iärteknom huath haldir idhra mangha gudha ära
mäktoghare ällir min ensam ber alz mäktughir
gudh Thy sagdhe herigarius J seen väl at här
vil nu falla et stoort räghn swa som väl synes a 20
himlenom thy kallen vppa idhra gudha, oc bidhin
thom at inkte reghne vppa idher Oc iak vil
kalla vppa min gudh oc härre ihesum christum
at han lati ey en räghn drupa falla vppa mik
Oc huar som bäst hörer thera böön som vppa han 25
kalla Han skal blifwa gudh Tha som the hafdho
alle iakath här til tha sattsos alle hedhningane
vppa ena siidho Oc herigarius satte sig vppa andra
57 siidhona oc | en liten pilter mädh hanom tha
kalladho the alle huar thera a sin gudh Oc han 30
kalladhe vppa wan härre ihesum christum Tha
fiol nidhir aff hymlenom eth stoort räghn, oc

giordhe thom alla gynom wata badhe innan klädhe
 oc vtan swa at thera klädhe syntos sua waat som
 the hafdho varith ny draghin aff sionom Oc än
 thäs meer the hafdho giort ofuir sik en löff sal
 5 fore solene hita Alt thät löff a thom salenom
 var slogh räghnskuren aff qwistomen oc nidhir a
 thom til ene beuisning at gudh mädh sinne makt
 vilde bewisa thom vara nidhir thrykta Oc thär
 som herigarius sat mädh sinom pilte fiol ey nidhir
 10 minzste drupi a thom Tha thetta var skedh tha
 blygdhos the oc vndradho thär vppa oc han
 forvitte thom thera skam oc sagdhe Nu maghen
 i see huilken som gudh är wänden thy i gen aff
 idhre willo komin til gudh oc lären sannindena
 15 wägh

Thäth hände oc sua annan tidh at herigarius
 hafdhe sua storan wärk j sinom benom at han gat
 sik ey rört aff stadhenom länger än som andre
 han baro Tha han hafdhe länge lidhit the dröfuilsen
 20 tha foro mange til hanom oc vitiadho han i sinom
 krankdom tha komo oc somlike the som gaf|wo 58
 hanom radh oc badho at han skulde lofua thera
 gudhum nokoth offer at han matte fa sina helso
 Somlike sagdho hanom til smälek, at han hafdhe
 25 ingin gudh, oc thy var han kranker, oc illa til
 räka Tha the hafdho länge giort hanom tholkin
 smälek Oc han stodh amot thera onda äggilsom,
 Vm siidhe gat han ey länger lidhit thera skalkapar,
 tha suaradhe han, oc sagdhe at han skulde aldre
 30 bedhas hielp aff thera fula afgudhum, Vtan han
 vilde bedhas hielp aff warom härre ihesu christo
 For thy han hafdhe makt at göra han helbrögdhan

i samma öghna blikina, Genstan han hafdhe
 thätta sakt, kalladhe han fram sina kompana, oc
 badh bära sik til kirkionne, Tha han thit kom,
 badh han ödhmiukelica sina böne til gudh, i allas
 thera närwaru som thär vm kring stodho oc sagdhe 5
 sua O härre ihesus christus til thäs at thässe
 arme männene oc hedhningane matto vita oc
 vndirsta at thu äst ensamber sander gudh Oc
 ey är annar gudh än thu giff mik thinom thiänara
 genstan i sammo stund mina helbrögdho som iak 10
 förre hafdhe tha magho the see thina stora
 vnderlica gerningha Oc magho skämmas oc blyias
 59 fore thera villo Oc magho vmuändas til at
 kännas vidhir thit hælgha nampn gör nu thät
 iak bidhir for thit hælgha nampn skuldh som 15
 välsignadh är for wtan ända Tha thörfua the
 aldre blyias som hopas oc thrösta til thiin ¶ Sua
 brat han hafdhe thetta bidhit tha vardh han
 aff gudz nadh genstan i samma stund füllelica
 helbrygdha sua at han gik siälfuir vtan annars 20
 hielp wt aff kirkione Oc thakkadhe gudhi for
 sina helso Oc vardh thäs starkare i the hælgho
 tro oc giordhe thom vantrona hedhningomen thäs
 mera blygdh oc forvitilse oc sagdhe til thom sua
 we idhir vslom oc armom ä maghin i nu forstanda 25
 at thz är fanyt bedhas hielp aff diäflomen som
 äkke formagha hielpa thom som i dröfuilsom äru
 stadda taghin thy vidhir mins härre ihesu christi
 tro oc älskin ekke länger idhra afgudha dyrkan
 wändin i gen at blidhka thom mädh idhro ofre 30
 Dyrken oc hedhren thän gudhin som härre är
 ofuir al the thing som ära badhe i himmerike oc

iordhrike gören idhir hanom vndirdanogha oc
dyrken han som sua är mäktughir oc waldughir

Tha han hafdhe tholken stoor iärtekne giort
oc bewist, oc mangh annor som lankt ware vpräkna
Oc hafdhe standit i gudhelike stridh til thäs | hans 60.
liff skulde ändas Sidhan mot hans ändalykt fik
han sina starka hälsot Oc tha han la j sinne
hälsot oc sinom ytersta tima stodh for hans sängh
thän fornämpde ärmethen oc helghe prästin Argarius
10 han gaff hanom gudz signadha likama Oc sua
brat han hafdhe han nöt oc takit gaff han vp sin
anda Oc sua ändadhe han sit lif i warom signadha
härre ihesu christo Amen

[Capitulum xv]

15 **I** Thom timanom var thär i landena som herigarius
doo, en quinna mykit hälagh oc gudheliken i
sino renlika lifwerne, hänne kunde engen genuerdha
ällir motganger wända aff sinne rätta tro, Swa
brat hon wandadhis i nokra matho, tha rådho
20 hedhningane hänne at hon skulde ofra thera
afgudhum som thera sidher var, Tha stodh hon
stark oc vilde jngaledhis ofuir gifua sina rätta
thro Oc sagdhe alt fanyt vara bedhas hiälp aff
thera affgudhum som huarte kundo höra ällir tala,
25 oc ware alstthingx fasulikit, oc styght, at hon skulde
nu i gen kalla vppa the afgudhen som hon af sagdh-
is i döpelsomen, oc skulde bryta the löftena som hon
lofuat hafdhe ihesu christo Oc for thy sagdhe
hon, Mäddhan thät är ont at | liugha oc seghia o 61

sant fore mannom, Mykit wärre är at liugha oc
 säghia o sant fore gudhi Oc mädhan got är at
 halda sina tro fore mannom, mykit meer bör
 hanom stadhugum vara, oc aldrigh til ryggia
 ga, som lofuat hafuir gudhi sina tro, For thy 5
 sagdhe hon, Min härra ihesus christus är nogh
 mäktughir gifua mik helbrögdho Oc alt thät iak
 vidhirthorff vm iak vil stadugh blifua i hans tro
 Thässen dygdhelika quinnan heet fridheborgh, Oc
 hon är mykit lofuande, badhe for sit godha lifuerne, 10
 oc fore sina starka tro som hon hiolt alt i sina
 ändalykt Thär näst vm sidhe, tha then daghen
 nalkadhis at hon skulde döo Oc äptir thät, at
 thän godhe härren biskop symon var affgangen,
 oc thär var ingen prästir när staddir, thy for then 15
 kärlek skuld som hon hafdhe til gudz signadha
 likama, at hon ey skulde vara alzthingx lotlös aff
 hanom i synom ytarsta tima, Thy hon hafdhe
 thät hört säghias, at gudz likame är kristens manz
 wägha breff aff thässe wärdlene, Thy togh hon 20
 62 litit aff wiin oc thät lot hon göma j eno | kari oc
 i sinne godho tro som hon hafdhe til gudh
 andwardadhe hon thät sinne dotter oc badh hänne
 at hon skulde aff thy winena dröpa i hänna mun
 i hänna ytersta tima At hon matte thär mädhir 25
 anduardha gudhi sina siäl i sinom wtgangh for
 thy hon viste inga waan thär til at hon kunde fa
 gudz signadha likama for thy thär var engin
 prästin Thetta sama winit gömde hon maxan j
 thry aar Sidhan hände thät sua at then fornempde 30
 prästen oc ärmeten Argarius kom thiit som thänna
 quinnan atte hema Oc mädhan han var när hänne

tha thiänte hon gudhi *mädh* storom kärlek ää
mädhan hon formatte Oc hon badh han lära sik
 nokon kännedom som henne matte vara til siäla
 helso oc badh han säghia messo for sik Jnnan
 5 thes at han när henne dwaldis vardh hon krank
 oc fik sina hälsot tha tok hon thänkia *mädh* sik
 at the sotten skulde vardha hänna vissa dödhir
 thy kalladhe hon til sik thenna fornempda prestin
 oc badh han gifua sik gudz signadha likama til
 10 wägha brödh huilkit han oc | giordhe Oc sua brat 63
 hon hafdhe takit gudz likama aff prästins hand-
 om tha bleff hon genstan dödh oc foor til sin
 härria ihesum christum Oc thär *mädh* fik hon ena
 hālagha ändalykt badhe til likama oc sua til siäl
 15 Oc for thy at hon var riik oc hafdhe alla dagha
 gerna älskat gifua almoso fatiko folke thy bödh
 hon sinne dotter at hon skulde äptir hänna dödh
 alt thät hon atte skipta *mädh* fatigho folke Oc
 for thy at hon viste väl at fatight folk fanz ey
 20 mykit i thy landena thy badh hon sina dotter
 at hon skulde äptir hänna dödh thät första hon
 kunde thät ända sälia bort for pāninga alt thät
 hon ey kunde thär *mädh* fatiko folke skipta Oc
 fara sua til dorstrat *mädh* gul oc silfuir oc skipta
 25 thät thär bland kirkior prästa oc diäkna oc annat
 fatikt folk som hon viste at thät väl vidhirthörfte
 oc thät gerna toke j gudz hedhir oc äro Thän
 tidh modheren var dödh tha fulkompnadhe dotteren
 badhe gudhelika oc ärlika thät henne var budhit
 30 Oc foor genstan in til dorstrata oc thär sökte
 hon gudhelika qwinnor oc renlifwadha som ga
 skulde *mädh* hänne kringhom alla the hālgha stadha

som thär waro badhe kirkior oc klostir oc the skuldo
 seghia henne huru mykit hon skulde huarior gifua
 Äptir thy huar var fatighir til ok kunde vidhirthorfua
 64 Vm en dagh tha hon | gik sua vm kringh hælgha
 stadha oc gaff almosor tha halfdelin var bort 5
 gifuin, sagdhe hon til the som hænne fölgdhe Wi
 ärom nu thrötta aff os thy är nu bäst at vi faam
 os nokoth äta oc sidhan maghom vi fulfölgia
 thät vi hafwm böriat Thär näst köpto the sik
 mat fore fyra päniga Tha the hafdho ätidh oc 10
 giort sik starka skipto the oc gafwo thän andra
 halfdelin aff pänigomen som the hafdho quarran
 Tha thät var giort gik hon hem i sit herberghe
 oc lagdhe nidhir säckin toman som hon hafdhe
 buridh silfuerith oc pänigana j Tha hon i gen 15
 kom thär hon hafdhe säckin nidhir lakt toman oc
 jnkte vti Äptir thy gudh vilde mädh sinne signadhe
 nadh tha fan hon säckin sua fullan mädh pänigom
 som han var för Tha hon thät saa vardh hon
 vndirlica vidhir oc gik bort oc läät the quinnorna 20
 see oc skodha som mädh hænne hafdho gangit
 huat hænne var vidhirfarit Oc i thera närwaru
 tok hon fram bredde oc talde huru mykit thär
 var i, tha fan hon sua mykit i säkkenom som hon
 hafdhe thiit mädh sik fört fyra päniga mindre 25
 65 Thy Äptir thera | quinnona radh som mädh hænne
 waro oc thetta sagho gik hon bort til präste oc
 klärka oc sagdhe thom hwath hænne var skedh
 Tha suaradho the oc sagdho til hænna For thy
 at thu hiolt thina tro som thu lofuadhe thinne 30
 modher oc var hænne lydhogh oc skipte trolika
 hænna almoso Thy hafuir gudh som engha godh-

gärninga latir olönta gifwit thik thetta i ghen til
 thinne bärningh For thy gudh är thän som hafuir
 alt got oc thörff engins vidhir han skal allom väl
 i gen geldha j himmerikis rike alt thät som gifs
 5 i hans nampn Thetta är thik gifuit aff gudhi
 thy magh thu thär aff göra huat thik thekkis for
 thy gudh vilde ey gifua thik i ghen thät som thu
 tokt til thinne eghne bärningh oc nytto vtan thät
 gaff han thik at enast i gen som thu i hans nampn
 10 bytte oc skipte mädh fatiko folke

[Capitulum xvi]

Epter thät at then fornempde mannen herigarius
 var dödhir, tha thok then gudhelike prästen
 oc ärmeten Argarius astunda oc länkta i ghen til
 15 sit ärmetha lifuerne som han hafdhe förra älskath
 Oc astundadhe thiäna sinom gudhi enselika som
 | han var förra van Thy foor han wt aff thessom 66
 landomen oc hem i gen til sit ärmeta boo thiit
 som han hafdhe förra hema varit Oc tha wurdho
 20 the som thär waro kristnadhe annan tidh a nyio
 male prästlöse Oc aff thy pröfuas opinbarlika
 at gudh aff sinne nadh sände then fornempda
 ärmeten Argarium i thät landit enkannelika for
 thy at han skulde thrösta oc stadfesta then
 25 gudhelika mannen herigarium Oc the dygdhelika
 quinnona fridheborghe i sinne tro Oc skulde
 gifua thom gudz signadha likama i thera ytersta
 tima huilken som skulde vara thera förare oc
 waghuisare aff thäso wärdhlene Äptir thy the

hafdho badhen länge astundath ¶ Jnnan thās at
 thetta skedhe oc annor thing som för āru sagdh
 bleff then godhe keysaren lodouicus dōdhir āptir
 thy som gudz wilie var Tha han var dōdhir oc
 hans rike skulde syndir skiptas tha wāxte thār j 5
 rikena stor drōfuilse Oc for the sakene skuld
 ledh then hālghe fadherin ansgarius stor drōfuilse
 oc storan wanda Thogh allikouāl wilde han ey
 67 ofuirgifua allir forlata | sit āmbete som hanom
 var skipat

10

[Capitulum xvij]

Thār nāst vm sidhe thāktis gudhi see oc skodha
 sins thiānara Ansgarij ōdhmiukt oc hans langa
 tholomodh Oc for thy som scrifuat ār i the hālghe
 skript At konungsens hiārta hafuir gudh i sinne 15
 handh Thy vpwākte gudh en annan mildan
 konungh j keysar lodouici stadh oc thāt var hans
 son lodouicus som riketh ārfdhe āptir sin fadher
 oc konunger vardh nāst āptir han hans hierta
 vpwākte gudh til at hughsuala then hālghe fadheren 20
 sanctum ansgarium j sinom drōfuilsom J thom
 timanom lagh thār hart nār et biskops dōme ōdhe
 som inghin hafdhe biskopin Oc the domkirkian kallas
 bremin, thāt biskops dōmit astundadhe konungin
 gifua sancto ansgario Thy thok han til at hafua 25
 radh mādih sinom biskopom Oc mādih androm
 sinom radh gifwarom vm han matte thāt mādih
 lika gōra, Thogh vilde then helghe hārren oc
 biskopen ansgarius ey bradhelika gifua sina

samthykkio thär til for thy han räddis at nokor
 skulde thät haldha fore ena nyia giri Thy bödh
 konungen samman kalla alla the biskopa som
 waro i hans rike Tha the waro | samman kalladhe 68
 5 spurdhe han thom vm thetta ärandit Tha swaradhe
 the oc sagdho at thät matte väl vara oc pröfuadho
 thät mädh mangom äptedömlsom at sua var ofta
 förre giort Oc thy matte thetta väl vara serdelis
 for thy at mädhan thät biskops dömit som han
 10 var wigdhir til thät var sua ofta skenat oc ödhelakt
 aff hedhningomen thy matte hanom väl giffuas oc
 tillaggias thetta biskops dömit hanom til hughnadh
 Tha bödh konungen at sua skulde vara Oc thät
 skulde sua stadhfästas Thär äptir anamadhe
 15 sanctus ansgarius styra oc raadha domkirkione i
 bremin

[Capitulum xviii]

JNnan thäs at thetta var giort tha vardh then
 stadhen colne widhir huilkin bremen är
 20 tilliggiande sua got som badhe eth huar thera
 androm til hielp wtan biskop Oc nokot thär
 äptir vigdhis thär til biskop en ärlikin härre som
 heet biskop guntharius Oc for thy at the kyrkkian
 bremen var lydhkirkia vndir ärkebiskops dömith
 25 i Colne Thy badh sanctus ansgarius biskopen i
 colne at han skulde stadhfästa mädh sinne makt
 thät som konungh lodouicus hafde giort vm the
 fornempda kirkiona j bremin Tha | han thät 69
 hördhe vildhe han engaledhis vtan sagdhe thuärt

omote Thy kom thetta ärandit fore thua konunga
 som var konung lodouicus Oc konung lotharius
 Oc fore mangha andra biskopa aff beggias thera
 rikom, Oc sanctus ansgarius var sielfuir ner staddir
 Tha sagdho alle at thät var sua väl skipat Oc
 alle badho biscopopen aff kolne thät stadfesta mädh
 sinne makt Tha stodh han i förstone starkelika
 amote oc sagdhe, at han ingaledhis vildhe minzska
 sinne domkirkio hedhir, oc rättoghet som han
 hafdhe til the lydhkirkione j bremin Thär näst 10
 vm siidhe tha thesse konungane, oc alle biskopane
 badho han, at han skulde gifua sina samthykkio
 thär til at thät matte blifua som taladh var, Oc
 sagdho at thät var väl lofikit fore nokra falla
 skuld at sua matte blifua Tha suaradhe han a 15
 thät sidharsta, at han vilde thät gärna vnna, mädh
 sua skäl vm än pafwin vilde thät stadhfesta, oc
 gifua sina samthykkio thär til Tha han hafdhe
 gifuit sit ia thär til, oc sina samthykkio, oc alle
 hans lydhbiskopa mädh hanom, Til thäs at thän 20
 70 milde konungin lodouicus | skulde j alla matto
 ökia oc styrkia sins fadhirs almoso oc hans godh
 gerninga oc skulde stadhfesta alt thät han hafdhe
 sielfuir talath oc giort Tha sände han aff stadh
 then ärlika härran oc förstan biskop salomonem 25
 som biskoper var i Constancia at rökta thät ärandit
 j pafwans gardh Oc for thy at waar hälge fadhir
 ansgarius gat ey sielfuir farit thy sände han mädh
 hanom en sin andelikin son en brodhir vigdhan
 til präst som het brodhir nortfridh Tha the komo 30
 til pawans som het nicholaus tha wurdho the väl
 vntfanghne aff hanom Tha the hafdho hanom

berät fore hwi the varo thiit sände, thänkte han
 mädh store snille oc granne atwakt vppa thät
 samma ärandit, Oc äptir thy som gudh insände
 i hans hierta sua radhe han oc sagdhe at thät
 5 matte väl sua blifua mädh alle rätuiso som the
 hafdho stadhgadh mäst for thy at man matte
 affla gudhi the siälana oc vmwända the hedhningana
 som thär lagho vm kringh, Ther näst stadhfeste
 then hæghe pafuen nicholaus mädh sinne makt
 10 Oc sinom breffwom alt thät konung lodouicus
 beddis aff hanom mädh sinom sändebudhum At
 äptir then | daghin skulde the kirkian i bremin 71
 vara oc blifua vndir domkirkiona j hamborgh
 Oc the kirkionar skuldho aldri oftarmer kallas,
 15 ällir vara thwa kirkior, Wtan the skuldo badha
 blifua en kirkia, Thy forbödh thän hæghe
 pafuen Nicolaus, at ärkebiskopin j Colne oc hans
 äptirkomanda, skuldo aldri oftermer äptir then
 daghin, styra ällir radha ofuir kirkiona j bremin
 20 Oc alle the, som thär mote sagdho, ällir giordhe,
 skuldho vara i gudz banne, Oc thom til fordömilse,
 Oc skuldo ewinnelika anduardhas i diäflana händir
 Tha thetta var sua stadhgat, oc giort aff thom
 hæghe pafuanom nicholao, Sidhan bleff kirkian
 25 i bremin tilfögdh oc vndirdanogh j alla mato
 domkirkione j hamborgh, Oc sua som Pafwe
 gregorius then andre gaff warom hæghe fadher
 ansgario sina fulla makt j allom andelikom thingom
 ofuir al the landh oc rike som här j thessom
 30 landzändom liggia som för är saght, Sua giordhe
 oc hans äptekomande som var thän hæghe pafuen
 Nicholaus, han gaff hanom oc fulla makt j andelika

matto, oc hans äptekomandom ofuir suerike,
 danmark, Farria, Norghie, Grönland, Jslandh,
 72 Scridhfindia, sclauia | Oc ofuir al the land som
 liggia badhe öster oc nör at han skuldhe opinbarlica
 thär prädica oc lära thät hælgha ewangelium Oc 5
 stadgadhe pafwen at domkirkian i hamborgh som
 wigdh är i sancti saluatoris nampn oc hans
 wälsignadha modhir iomfru maria skulde blifua
 hogxsta domkirkia oc ärkebiscops säte ofuir alla
 the andra kirkior

10

Capitulum xix

Thāntidh Ansgarius hafdhe anamath kirkiona
 i bremin, oc alt thät hāne til hōrdhe, sidhan
 togh han a nyio male wardha brinnande aff thom
 hælgha anda Oc tok at thānkia huru han matte 15
 ärfwodha thär vm at ihesu christi nampn matte
 hedhras oc wtwidhas J danmark, Thy plāghadhe
 han ofta fara til konung erik som i thom timanom
 var radhande ofuir alt danmark Oc alt thät
 ansgarius til hans foor thät giordhe han for thy 20
 at han matte fa orloff at prädica i hans rike,
 Stundom hānde thät oc sua at han foor budzskap
 mällan badha the konungana oc giordhe fridh oc
 sāmio mällan thom oc thera rike Oc for thy at
 konung erik i danmark viste väl at Ansgarius var 25
 73 troen oc godhir Thy hiolt | han hanom i storom
 hedhir oc wyrdhning Oc hafdhe gerna radh mādih
 hanom Oc hafdhe han mykith hemlikan mādih
 sik Oc hafdhe han altidh i sinom lönlikom

ärandom som hans rike vm wardhadhe Oc alt
 thät som skulde göras til kärlek oc sāmio mällan
 the riken som är saxonian Oc danmark Tha vilde
 konungen aff danmark engin fridh ällir stadga
 5 göra wtan mädh sua skäl at ansgarius vilde thär
 fore lofua for thy han viste at alt thät ansgarius
 hanom lofuadhe thät var hanom vissast Sidhan
 tok ansgarius radha konunghenom lata sik Cristna
 Oc alt thät ansga[ri]us hanom aff the hālghe skrift
 10 sagdhe hördhe han gerna Oc sagdhe thät alt
 samman got vara oc helsamt Oc sagdhe han, at
 han storlika lustadhis at höra tholkin ordh Oc
 astundadhe gerna vita huru han matte forthiāna
 ihesu christi miskund oc nadh Tha ansgarius
 15 hördhe at konungen hafdhe tholkin vilia rād
 han hanom gifwa sin godhuilia thär til at j hans
 rike matte byggias een kirkia warom hārra ihesu
 christo til hedhir oc āro i huilke altidh matte
 byggia en prästir som väl kunde prädica oc tala
 20 | gudz ordh fore allom thom som gudz ordh vilde 74
 höra Oc matte cristna oc döpa alla the som i
 gudz namn vildo döpilese hafua Thetta vnte
 konungen mädh allom godhuilia Thy lot konungen
 byggia ena kirkio i sino rike i enom stadh vidh
 25 sio siidhona thär som insighling var, oc godh hafn
 Oc then stadhin kallas släswik, Oc gaff thär
 prästabool til, som prästin matte vppa byggia
 Oc gaff sit loff til at alle the j hans rike som
 vildo Cristne vardha, matto sik cristna lata oc
 30 tagha vidhir the hālgha tro Tha sanctus ansgarius
 hafdhe fangit thetta orloffuidh tha fulkomnadhe
 han genstan thät han hafdhe länge astundath

Sidan wigdhe han the kirkiona j jomfru maria
 hedhir oc hanna wälsignadha nampn Oc skipadhe
 thiit en präst som thär skulde daghlica blifua
 Thär äptir togh i thom stadhenom vaxa, oc ökas
 gudz signadha nadh, for thy thär waro mange
 cristne män för än kirkian bygdhis som cristnadhe
 waro, somlighe j dörstrata, oc somlighe j hamborgh,
 Oc the waro the främmärste oc mäktughaste i
 75 stadhenom Oc the | gladdos storligha aff thy at
 the fingo ämpne oc tilfalle at thiäna sinom gudhi 10
 Oc halda thera cristendom som thom burdhe Oc
 thy aff thera äptirdömsom ofwirgawo mange
 badhe quinnor oc män thera affgudha, oc wändos
 til the helgha tro oc läto sik döpa Oc j thom
 stadhenom vardh stor glädhi Oc thiit sökte folk 15
 aff allom landom oc thät var thom äkke för loflighit
 Oc for thässe sakene skuld vardh then stadhin
 släswik mäktughir oc riker, oc vpfyltis mädh allo
 godho, Oc mange aff thom som thär lagho siuke
 tha the sagho at thet var alt fafänt oc kunde 20
 jnkte hielpa, thät som the offradho thera affgudhom
 for thera helso skuld Tha flyddo the in til gudz
 miskund oc lofwadho at the vildo sik lata cristna
 Oc tagha vidh döpilse Oc aff gudz miskundh oc
 nadh wurdho the genstan helbrygdha Oc thär 25
 fore vmwändis mykit folk til the hælgha tro

Capitulum xx

INnan thäs at thetta giordhis, tha togh than hælgh
 hyrdhen sanctus ansgarius til at ömka sik oc

barma aff allo hierta ofuir thät fatigha folkit i
suerike, For thy the hafdho engin prästin som
thom matte hughsuala til thera siäl Thy badh
sanctus ansgarius thän fornempda konungh | erik 76
5 som hanom var mykit hemlikin oc gerna giordhe
hans vilia i allom thingom at han skulde vara
hanom behelpelighin thär til at han matte koma
til suerike Tha suaradhe konungin oc sagdhe
at han vilde thät göra mädh godhum vilia Sidhan
10 thok thän hālghe fadherin ansgarius at redha sik
vppa thän wāghin Oc vardh brinnande thär til
huru han matte thät raskelika gita fulkompnat for
thy han trodhe wäl at sua var gudz vilie äptir
thy hanom var för opinbaradh i enne andelighe
15 syyn som hanom tedhis For thy hanom syntis oc
thykte at han hafdhe alzthingx storan thanka vppa
thän wāghin Oc thär mädh thykte hanom at han
kom bort vppa en stadh thär som stoor bygningh
var oc mangh hws oc mangh heman Oc thär
20 mötte hanom en man oc han taladhe til hans oc
sagdhe sua Thu thörff ey mykla vmsorgh göra
thik vm the reysona som thu skalt fara for thy
här är en prophete som thik skal seghia sannind
oc visso Oc skal göra thik godh skäl vm alla
25 the vmsorgh thu hafuir i thino hierta fore thöm
samma wāghenom Oc vppa thät at thu skal ey
twāka thär vm i thino hierta tha vil iak seghia
thik hwar som thänne prophetin är, Een ärlighin
Abothe som kalllas adhalhardus han är thän prophetin 77
30 som thik är sändir aff gudhi han skal seghia thik
the thing som hända skulu Tha han thetta hördhe
vardh han gladher i sino hierta Oc hanom thykte

som han swa swaradhe O kære hærre hwar skal
 iak han finna Tha suaradhe hærren oc sagdhe
 sua han skal thu finna *mædh* storo ærfwodhe Oc
 ey ær thik loflighit *thæt* kungöra fore nokrom
 allir opinbara, Tha thykte hanom som han gik
 vmkring alt *thæt* huseþh oc sökte äptir thom
 samma Oc thänkte *mædh* sik i sino hierta Oc
 sagdhe vidhir sik enan, Är *thæt* sua at iak han
 inkte aat spör Oc han seghir mik huat iak thänkir
 i mino hierta tha haldir iak han fore en sannan
 propheta Thär näst kom han in i eth aldra
 fägharsta heman oc thär sa han then sama abothan
 sithia a enom ärlighom stool, oc ansgarius kände
 han genstan, Tha saa abothen vppa ansgarium
 oc böriadhe genstan tala, oc sagdhe sua Hören
 alle ðia karla som byggin vppa ðiomen Oc waken
 aat i som byggen lankt fierren Gudh hafuir thik
 kallath aff modhir lifwe Oc thär thu lagh i modher
 quidh mintis gudh vppa thit nampn oc han hafuir
 78 giort thin mun huassan som | et swerdh Han hafuir 20
 thik wärnadh *mædh* sino waaldh oc makt Oc han
 hafuir giort thik til eth wtwalt skot Han hafuir
 skiwlt thik oc gömt j sinne forsyyn Oc han
 hafuir saght til thik sua Thu äst min thiänare
 for thy iak skal äras i thik Tha han hafdhe 25
 thetta saght tha rækte han wt sin arm Oc rækte
 sina höghra handh fram til hans Tha han *thæt*
 sagh gik han fram til hans knä oc vilde fa hans
 välsignilse Tha taladhe han oc sagdhe Jak hafuir
 thik gifuith hedhningomen til liws at thu skalt 30
 vara thom til helso som byggia ytarst i wärdlene
 Thetta skal synas oc höras for waldughom konungom

Oc store höfdhinga skulu opstanda oc the skulu
 dyrka oc hedhra thin hærre oc thin gudh som
 thik wtwaldhe Aff thässe opinbarilsene som nu
 är saght viste gudz thiänare ansgarius visselika
 5 i sino hiärta at thät var gudz vilie at han skulde
 vp wäckias at fara j the nörre landz ändana Oc
 thät viste han särdelis vppa thy ordhena hanom
 var saght Hören i öia karla som byggin oppa
 öiomen for thy swerikis land j thom nörre landz
 10 ändomen är mästa deels inkte annat än öya Oc
 thy viste han väl at han var sändir | oc gifuin 79
 thöm öyia karlomen til helso for thy wärdhlinna
 ände är nordhan til i thom nörre landomen som
 liggia vidhär swerike

15 [Capitulum xxi]

TÄr näst äptir thäntidh sanctus ansga[ri]us foor
 annat sin til swerike tha sände thän fornempd
 konung Erik sit enkannelika budh oc vartekn
 mädh hanom til konungen i swerike som heet
 20 konung Olaff oc läät seghia hanom swa at han
 hafdhe granlika pröfuadh oc försökt j alla matto
 thenna gudz thiänaren ansgarium Oc loot seghia
 hanom at han aldrih sagh ällir fan bätre ällir
 tronare man aff allom thom som han försökt
 25 hafdhe Oc for thy at han görla viste thät han
 var dygdhelikin oc godhir vnte han hanom at alt
 thät han vilde skipa oc göra i hans rike som
 cristne tro til hördhe thär hafdhe han i alla
 matto hans orloff til Thy loot han bidhia konungen

j suerike at han skulde vnna hanom thät samma
 i sino rike at kristendomen matte thär rotas oc
 stadfastas J tholka mattho foor sanctus ansgarius
 vppa wäghin til suerikis Tha han hafdhe i väghenom
 varit i xx dagha kom han farande skipledhis in 5
 80 til birkö Oc thär fan han fore | sik konungen
 aff suerike oc mädh hanom en storan mogha aff
 hans folke Oc badhe han oc aller then moghen
 var skämdir oc daradhir aff störste oc fulaste
 afgudha dyrk oc villo for thy thät hände sua aff 10
 diäfwulsens äggilsom som viste til forin at ansgarius
 skulle koma i ghen Oc j thom timanom kom thär
 en man som sagdhe sik hafua varit vppa enom
 stadh thär som alle thera gudha varo samman
 kompne Oc sagdhe at han var wtsändir aff thom 15
 at han skulle seghia konungenom oc hans folke
 thässen ordhen At alle thera gudha läto seghia
 thom sua Vi hafuom nu länge älskath idhir oc
 giort mädh idhir stora miskund Oc i hafuen
 fore wara skuld i langan tima haft fridh oc 20
 nadhe Oc mang godh aar oc godha dagha Oc
 thy hafuin j til thenna daghin os hedhradh oc
 ärath mädh idhro offre som idhir til burdhe Oc
 alla the thiänist j hafwin os giort hafuom wi
 thäkkeligha taghit Nu thykkir os at i takin fast 25
 atras Oc i minzskin fast idhart offer Oc alt
 thät idhir bör os göra til thiänist oc hedhir thät
 görin i mykith latare nu än för Oc thät som
 81 os mäst forthykkir thät är at | i hafuin takit en
 annan gudh som i hedhrin oc thiänin mera än 30
 os Är thät thy sua at i vilin hafua war venskap
 Oc vilin at vi skulom tilwända idhir wara miskund

tha skulen i öka idhart offer oc göra os större
 offer oc mera än i hafuen här til giort Oc engin
 annan gudh skulin i dyrka än os Oc engom androm
 gudh skulin i thiäna än os Är thät sua at i vilin
 5 hafua flere gudha Oc idhir thykkir som i hafwin
 ey nogh i os, Tha viliom wi kalla til os än en
 gudh oc thät skal vara en man som heter eriker
 som fordhom var idhar konunger hanom viliom
 wi nu hädhan aff taka i wart sällskap at han skal
 10 vara en aff idhrom gudhom oc skal räknas i gudha
 tal mädh os Thetta forbannadha budzskapit
 skyndadhe diäfwulen aff stadh i thom samma
 timanom som then hällghe biskopen ansgarius kom
 farande i gen til suerikis Thy var thät ey vndir
 15 at konunghen oc hans almoghe var wurdhen swa
 viller oc blindir i sino hiärta Mäst for thy at
 the hafdho lätidh byggia eth mönster thom
 fornempda konung eriker til loff oc hedhir som
 langho var dödhir oc i thy mön|streno giordho 82
 20 the hanom hedhir oc thiänist oc offradho hanom
 thera offer likerwiis som han hafdhe varit gudh
 Tha sanctus ansgarius thiit kom gik han til raadh
 mädh sinom vinom som han hafdhe fordhum kánt
 thär i landena Oc spurdhe thom til huru han
 25 skulde sik aat bära at han matte koma til ordha
 mädh konungenom vm thetta ärandit Tha suaradhe
 the alle som mädh enom mun at han kunde thär
 engin froma oc inkte gaghn göra i thät sinnedh,
 Oc at inkte radh stodh til at han kunde thär
 30 nokoth ända, wtan ware thät sua at han hafdhe
 gul allir päninga tha matte han thom thär gerna
 til gifua at han matte thär aff landena lifwandis

vntkoma Tha suaradhe ansgarius oc sagdhe Til
 thās at iak skal mit liff behaldha vil iak ey en
 pāning wtgifua fore thy iak ār redheboen at liidha
 badhe dōdh oc pino for mins hārra ihesu christi
 skuldh ān hanom sua thākkis Then tidh han 5
 wandadhis som mäst oc ānxladhis storlika vm
 thātta ārandit, wardh hanom til radha, at han
 bōdh konungen til gäst i sit herberghe Oc
 plāghadhe han mykit ārligha oc vāl Tha the
 83 waro mätte | togh Ansgarius fram aff sinom haafwom 10
 oc āradhe konungen mād̄h sinom gafwom Oc sagdhe
 hanom aff for hui han var thiit sāndir tha vardh
 konungen alzthingx gladh̄ir oc lostadhis i sik badhe
 aff hans gafwom oc sua aff hans liofwa oc stora
 kārlek Oc suaradhe hanom til thāt han hafdhe 15
 talath oc sagdhe sua For nokrom arom waro prāste
 oc klārka hār j rikena oc the wurdho wt drifne
 aff almoghanom oc folkena hār j rikena Oc thāt
 var vtan konungsens budh oc hans vitu Thy
 thōr iak ingaledhis gifua mit orloff thār til oc ey 20
 dyrfuis iak stadfāsta thāt thu bedhis fōr ān iak
 hafuir haft radh mād̄h minom gudhom Oc iak
 hafuir hōrt almoghans vilia thār vm Far sielfuir
 mād̄h mik āllir oc sāt̄t thit vissā budh mād̄h mik
 vppa nāsta thinget thār iak skal thinkta Oc iak 25
 vil a thina veghna tala til almoghan vm thit
 ārande For thy hār ār sua sidh̄ir i landena At
 al the ārande som almānlighen āra the sta meer
 til almoghan, ān til konunghen Tha sanctus
 ansgarius hafdhe fangit thāsson swaren aff 30
 84 konungenom, vānde han sik allan intil gudh | Oc
 hopadhis til hans hielp oc thrōst Oc gaff sik

in til fasto oc waku oc gudhelica böner mädh
ödhmiuko hiärta

[Capitulum xxij]

INnan thäs at sanctus ansga[ri]us var stadder i
5 thessom wandanom, Oc för än thän daghin kom
at konungen skulde thinkta mädh sinom almogha
hände thät sua vm en dagh, then tiidh sancti
ansgarii capellanus stodh vidh altaridh oc sagdhe
for hanom mässo, j thy sammo som ansga[ri]us
10 lagdhe sik nidhir a siin knä at höra mässonan, fik
han aff gudhi andelik rörilse oc inskiutilse, Oc
söktis innan til i sino hierta mädh thom hælgha
anda, Oc fik aff hanom stora hiälp oc thröst
Oc fik vndirsta at hans ärande skulde i alla mattho
15 wardha gangande äptir hans eghnom vilia, som
han sielfuir astundadhe, Thy gik ansga[ri]us genstan
mässan var wte til thän samma klärken som hona
sagdhe, oc badh han huarthe dröfuas ällir sörghia,
for thy hanom var theet oc opinbarath aff thom
20 hælgha anda, at gudz nadh var mädh thom badhom
som wäl ma pröfuas mädh thy, som genstan Hände
thär äptir, Fore thy at konungen kalladhe genstan
samman sina radhgifuara oc alla the främersto i
sino rike, | Oc sagdhe thom hwi han var thiit 85
25 sändir, Oc han hafdhe sit radh mädh thom vm
hans ärande, Tha vardh thom sua til radha, at
the skuldo kasta luty vppa thera gudha, til thäs
at the matto fa vita huru thom thäktis, Oc huru
thera vilie ware vm thät ärandith, Thy gingo the

wt vppa markena som thera sidhir var oc kastadho
 lutyv vppa thera gudha, Tha fiol a luten sua at
 thät var gudz vilie, at cristendomin oc the hálgha
 tro skulde grundas oc stadh fästas i the rikenā,
 Sua braat thetta var giort, tha kom en aff thom 5
 främsta, som var sancti ansgarij godhir vin, oc
 bar hanom tidhande huru thär var gangith Oc
 sagdhe hanom sua, Var nu gladhir starkir oc
 thröstir oc gör manlika i thinom ärandom for
 thy gudh haldir altidh mädh thik oc inkte stander 10
 nw moot thinom vilia, thy ma thu wäl vara gladhir
 i thino hiärta Aff thässom ordhomen fik sanctus
 ansgarius stora tröst oc frögddhadhis aff thom i
 alle sinne siäl Thär näst äptir nokoth litit tha
 thän daghen kom at konungen skulde thingta 15
 mädh almoghanom i thom fornempda stadhenom
 86 byrkö | tha sände konungen aff stadh sin budhkafra
 som thera sidhir var Oc lät ropa oc seghia allom
 huath thera ärande var Oc for hwan skuldh the
 frömadhe männene waro thiit kompne Tha the 20
 fingo thät höra vardh i bland almoghan stoor
 ghny oc mykin thrätta for thy the waro sua ville
 aff sik at aldrigh vilde thät en som annar J thy
 sammo som the sua stormadho inbyrdhis stodh
 vp en gammal man Oc gik fram mit i bland 25
 thom oc sagdhe sua Hören mik alle badhe
 konungir oc almoghe Här äru mange i bland
 os som thät görla vita At hwa som dyrkar thän
 gudhin som the prädica han magh väl wänta sik
 stora hielp oc thröst aff hanom for thy han är 30
 mäktoghír at hielpa allom thom som vppa han
 kalla thät hafwa mange aff os rönt oc vndirstandith

badhe i hafs nödh oc androm thrangom, hwi viliom
 vi tha forsmä ällir bortkasta thät som vi vitom
 os vara ganglighit, Oc hafwa somlike aff os stundom
 faridh til dorstrata enkom for thy at the matto
 5 sik thär lata cristna som the astundadho mädh
 god|hom vilia hui skulom vi nu äkke thät taka 87
 mädh allom kärlek oc godhom vilia hema for
 warom durum som vi förra forom sua langan
 wagh äptir oc waghadhom waart liiff badhe j hafs
 10 nödh oc röfuara händir Oc for thy at vi hafuom
 ofta rönt at thän gudhin som the prädica, hafuir
 os ofta hulptit oc giort mädh os sina nadh Hwi
 viliom vi tha äy vnna oc städhia at hans thiänara
 magho blifwa här när os Tha han hafdhe thätta
 15 talath oc sakt, sidhan wurdho the alle ofuireno
 mädh enom vilia oc hiärta, at thässe gudz thiänara
 oc hæghe präste skuldo quarre när thom blifua
 Oc göra thom gudz tidhagärdhe Oc gifua thom
 the hæggha sacramenta Sidhan thetta var stadgath
 20 oc giort, Tha lot konungen kalla til sik thän
 hæggha biskopin oc sagdhe hanom aff huath som
 giort var Oc sidhan stadhgadhe konungin mädh
 allas thera vilia oc samthykkio at thär matte
 byggias kirkior oc präste matto thär blifua Oc
 25 huar som vilde matte sik lata cristna thät skulde
 thom engin formena ällir mote sta Thär näst
 anduardhadhe thän hæghe bis|kopen ansgarius 88
 konungenom en sin systerson oc han het heribertus
 at konungen skulde han badhe wäria oc trösta
 30 Oc han skulde thär göra oc vppe haldha gudz
 thiänist, Oc skulde gifua thom the hæggho kirkio
 sacramenta Oc thy thär näst gaff konungin

thässom fornämpda klerkenom heriberto et ärlighit
 heman som han skulde byggia ena kirkio vppa i
 thom fornempda stadhenom byrkö Oc sanctus
 ansgarius köpte thär til eth annat tholkit heman
 oc gaff hanom til prästabool Oc thänne dygdhelike 5
 konungen vnfik thär näst äptir sanctum ansgarium
 mädh store äro oc bewiste hanom storan kärlek
 Oc lofuadhe hanom at han skulde wtwidha oc
 styrkia Cristendomin oc the hælgha tro, Oc standa
 starkir i hänne som en troen thiänare Tha 10
 thetta var alt wäl skipat oc giort mädh gudz
 signadha nadh tha foor thän gudz thiänaren
 ansgarius hem i ghen til sinne domkirkio oc til
 sit vördugha biskops säte

[Capitulum xxiiij]

15

89 **S**jdhan then hæghe biskopen var fran thom
 farin, tha giordhe gudh | aff sinne dygdh mädhir
 thom et stort iärtekn som vi viliom engaledhis
 dylia Thät hände sua At lankt borto fran suerikis
 rike la et landzskap som kalladhis qwrlandh thät 20
 samma landith hafde fordhom lighath vndir
 suerikis rike, Oc giort konungenom i suerike
 badhe skat oc skuld i mang aar Oc thät samma
 landit var nu vndangangit suerikis krono i swa
 matto At the wurdho höghfärdughe oc forthrotne 25
 Oc thy stodh thät sua i langan tima at thom
 forsmadhe vara suerikis krono vndir danoghe Oc
 vildho konungenom göra huarte skat ällir thiänist
 Then tidh the aff danmark thetta hördho sankadhe

the saman mang skip Oc foro in til thät landit
mädh starke makt oc vildo landit vinna oc
bethwinga vndir danmarkx krono Oc gozsidh
bort föra Thetta samma landit hafdhe i sik fäm
5 städher Tha folkit i landena thät fingo höra at
the komma vildo Sankadhe the sik til samman
i en storan här Oc gripu til värn oc wardho
sik manlika Oc wunno sigher vm siidhe Oc
slogho i häl halfdelin aff thom thiit waro kompne
10 aff danmark | Oc fingo al thera skip oc alt thera 90
gooz oc alla thera foror, Tha konung olaff som
konunger var i suerike fik thetta höra at the aff
danmark hafdho thär varidh oc tappath stridhena,
Tha samnadhe han sit folk saman i en storan här,
15 Oc mente koma sik oc sit rike i stort ordh oc
storan priis, Oc mento vinna landith i gen vndir
suerikis krono, som the förra hafdho vndirdanoghe
varit Oc meente han thät fulkompna oc göra
mädh sinne makt Som the aff danmark gato ey
20 giort ällir til vägha komith Thy foor konungen
aff suerike mädh sino folke in til thät sama landit
Oc komo oforwarandis for en stadh som kallas
seburgh, huilken the genstan wunno, skenadho
han, oc brändö han allan i röter, Thär aff wurdho
25 the dristughe, oc thrösto sik ä thäs meer oc
meer, Oc ofuir gafvo sin skip oc foro landväghis
längir in i landit til en annan stadh som kallas
apulia Tha the komo for thän stadhin, stormadho
the oc striddo vppa han manligha oc vildo han
30 vinna, Oc the som i stadhenom waro, the wardho
sik friligha | oc toko mote thom manligha Swa 91
striddo the atta dagha vm kring oc stormadho

dagh vidh dagh Oc mykit folk vardh slaghit
 pa badha sidhor Oc engin delen kunde thäs
 häller vinna Tha som thän nionde daghin kom
 Tha toko the aff suerike waro, som for stadhenom
 lagho, til at thröttas som ey var vndir, Oc toko 5
 dröfuas oc sörghia storlika for thera folk skuld
 som thom var aff slaghit, Oc räddos the i sino
 hierta, huru the reysan vilde ga, Oc wurdho
 sua dröfdhe oc sorgh fulle, at the ey annat kundo
 thänkia, än thät huru the matto lifuandis aff 10
 landena koma, Oc sagdho inbyrdhis huar til annan,
 hwat skal os nu vardha til raadha, wi kunnom här
 ingen froma vinna, Oc waar skip ära lankt fran
 os borto Tha the ey visto huat the vildo aat
 hafuas, tha vardh thom allom til raadha at the 15
 skuldo kasta lutir vppa thera gudha oc matto
 sua fa vita aff thom, än the vildo thom hielpa,
 oc mädh thom standa, At the antigge matto thär
 sighir vinna, ällir oc lifuandes thedhan vntkoma,
 Tha the hafdho kastath luter, tha fanz ingen thera 20
 gudh som thom vilde hielpa ällir göra räddingh
 92 | Tha som the forstodho thät vardh i bland thom
 Sukkan oc grater, oc önkeliigh laat oc thom thykte,
 at the hafdho tappath badhe makt oc mäghin Oc
 sagdho inbyrdhis huath skulom vi arme män nu 25
 vppa sla ällir athafuas, ware gudha hafua nu
 wänt sik fran os, oc vilia os inkte hielpa, Oc
 waar skip äru lankt borto fra os, Är thät sua
 at vi vntflym, tha fölghia wara fiända os hart
 vppa bakin oc sla os alla saman j hæl Thän 30
 tidh the waro stadde i tholkom wanda tha waro
 i bland thom somlike köpmän, oc the mintos

vppa nokor ordh som thän hālghe biskopen ansgarius
 hafdhe for thom prādicath thy taladho the oc
 sagdho Cristna manna gudh plāghar altidh gerna
 hielpa allom thom som vppa han kalla Oc han
 5 är mäktughast ofuir alla andra til at hielpa oc
 thrösta sina thiänara Thy är os bāzst at vi
 forsökiom vm än han vil standa mād^h os, Lofuom
 hanom wart offer Oc vara ödhmiuka thiänist
 Thär näst thäktis thom allom at the skuldo kasta
 10 lutyr Tha thät var giort, tha fiöl loten | swa 93
 at then mäktughe gudhin som kallas christus, han
 vilde vara thom til hielp oc thröst, oc vilde koma
 thom til räddingh Sua brat the fingo thetta
 höra, wurdho the genstan i sama stundene sua
 15 starke, oc thröste i sino hiärta, at the laghdho
 genstan in for stadhen vtan allan räddug^ha oc
 mento i sama stundene böria storma oc stridha
 Oc sagdho sua mād^h sik inbyrdhis, wi thorfuom
 nu huar^{te} rådhas ällir sörghia for thy christus
 20 han är mād^h os, stridhom nu manlika, oc stormom
 frileka for thy os kan nu juk^{te} amote standa wi
 ärom nu visse at wi vin^{nom} sig^{her} vtan alla
 thwākan, for thy vi hafuom os til hielp thän aldra
 mäktughasta gudhin huilkin som starkir oc
 25 mäktughir är ofuir alla gudha Thän tidh the
 stodho alle redho oc vildho hafua til gangit at
 storma Tha badho the, som i stadhenom waro,
 at the matto mād^h thom til ordha koma, huilkit
 konungen af suerike thom vnte, Tha taladho
 30 the til konungen oc hans härskap, oc sagdho sua
 Os thäkkis nu bättir bedhas fridh oc sāmio, än os
 thäkkis nu längir mād^h idhir stridha, wi viliom

nu gernā göra samsāt mād̄h idh̄ir, wi viliom gerna
 til forinde gifua idh̄ir alt thāt gooz, harnisk oc
 94 pāninga, som wi wunnom | aff warom fiandom,
 som hār waro aff danmark Oc thār ofuir viliom
 vi idh̄ir gifua ena mark lödhukt silfuer for hwan 5
 thān man som i stadhenom är, Oc thār viliom
 vi idh̄ir borghan oc visso fore sätia, At vi äptir
 thānna daghen viliom idh̄ir gärna lydhughe, oc
 vndirdanoghe vara, Oc göra idh̄ir badhe skat oc
 skuldh, som vi förra giordhom i alla mato, Oc 10
 takin os til nadh, oc gifuen os quitta i thätta
 sin Thār näst rāktō the wt thera höghra hāndir
 Oc loffuadho konungenom oc hans höfdhingiom
 manskap oc thiānist oc giordho fridh mällom siin
 inbyrdhis Tha konungen hafdhe thār samman 15
 sankat gul oc silfuer ofuir alla mattho Oc
 hafdhe takit xxx lofuanz män, som sina hand
 rāktō thār vppa, at thāt skulde blifua stadhugt
 oc gilt som tha var taladh Sidhan foor han
 mād̄h sinom hārrom oc förstom hem til suerike 20
 mād̄h store glādhi Tha the komo hem tha lofuadho
 the oc äradho thān gudhen som kallas christus
 for sina stora makt oc waldh Oc sagdho at han
 var starker oc mäktugh̄ir ofuir alla andra gudha
 Oc hanom til mera hedhir oc wyrdhning lofuadho 25
 the sik inbyrdhis at the vildo fasta oc förma
 95 | vtan köt i siw dagha, som the oc giordho, for
 thy sua braat the hafdho hema varit i vij dagha
 sidhan fastadho the i andra vij dagha, Oc thār
 äptir tha the hafdho ätidh köt i xl dagha, Sidhan 30
 fastadho the oc förmdo thār amot andra xl dagha,
 fore thera synde skuld, at the matto thom gita

böt oc bättradh Oc sidhan thär äptir bleff then
 fornempde prästen Heribertus ansgarii systerson
 mädh allas thera vilia oc samthykkio thär i rikeno
 quar när thom, oc giordhe thom alla the gudz
 5 thiänist som hanom tilburdhe i the hæghe kirkio
 sacramentis Oc han gaff sik alla vin thär vm
 at cristindomen oc the hæghe tro matte thär i
 rikena ökias oc wtuidhas

Capitulum xxiii

10 **I**Nnan thäs at thätta var giort tha vardh then
 fornempde konung Erik i danmark aff sioröf-
 uarom i hæl slaghin i ene stridh Oc i the striidhene
 wurdho slaghne mädh hanom the bäste män oc
 främärste som i hans lande waro Thy miste
 15 thän hæghe biskopen ansgarius i the stridhene
 alla sina kära oc hemelica viner som han thär i
 landena hafdhe | Thän tidh thänne fornempde 96
 konung Erik var i hæl slaghin Tha kom näst
 äptir hanom en annar konunger i danmark oc han
 20 heet konung Erik thän vnge Thän tidh han var
 konungir wurdhin, tha kom en grefue aff thom
 fornempda stadhenom Sleswik oc han het howi, oc
 somlighe andre hærre oc första mädh honom, Oc
 badho konungen, oc gafuo honom raad, at han
 25 skulde lata nidhir sla the kirkiona, som bygdh var i
 släswik, oc skulde lata forga alt thät thär var
 böriath, som cristendomenom til hördhe, oc the
 hæghe tro Genstan thär äptir vurdho i stadhenom
 släsuik sua stoor dröfuilse mädh cristnom mannom,

at thän fatighe prästen som thär bodhe vidh
 kirkiona, thordhe ey biidha vtan flydhe sin vägh
 thär aff landena For thänna sakinne skuld
 dröfdhis storligha thän hällghe biskopen ansgarius,
 mäst for thy at han hafde ingen enkannelighin 5
 vin i konungsins gardh, som han matte sik til
 lata, Thy flydhe han in til gudh oc beddis hielp
 aff hanom som han var förra van at göra Tha kom
 97 genstan | gudh til hans mädh sinom opinbarilsom
 oc hughsualadhe han mädh sinom hällgha anda 10
 oc gaff hanom vndirsta til fulle visso at cristendomin
 oc the hällgha tro skulde ingaledhis mädh allo
 forgaa i thom landomen vtan skulde io thär
 stadhugh blifua som pröfuas ma mädh thy at sua
 brat som sanctus ansgarius var redho oc skulde 15
 fara til thän fornempda konung Erik vm thät
 sama ärandit tha hände thät sua äptir thy som
 gudz nadh vilde At konungen hafde tha alt
 redha til foren wt drifvit aff släsuiik thän fornämpda
 grewan som hanom thät radhidh hafde gifuit at 20
 cristendomin skulde thär forga Oc konungen fik
 sua stora wredhe til hans at han kunde sidhan
 aldre oftarmeer koma i hans hyllist Oc han fik
 aldre af konungenom äptir thän daghin huarte
 miskund ällir nadh Oc konungen sände genstan 25
 aff sinom eghnom godhuilia sit enkannelica budhskap
 til sanctum ansgarium Oc bödh hanom at han
 skulde genstan sända thän prästin som bort flydde
 98 hem til sinne eghne kirkio i släsuiik | Oc thär
 mädh lät han seghia sancto ansgario at han vilde 30
 sua gärna sins dels forthiäna, oc forskulla ihesu
 christi välsignadha nadh, som thän gamble konung

Erik som konungir var for hanom Then tidh
 sanctus ansgarius kom in for konungen, tha vardh
 han vnfangen mädh storom kärlek, oc nadh, Oc
 alt thät, som thän gamble konung erik hafdhe
 5 hanom vnt i sino rike, som cristene tro til hördhe,
 thät vnte hanom oc thänne konungen mädh allom
 kärlek, Oc thät som förra var ondom mannom
 mykit amote, oc vildo ey höra nämpnas, thät
 vnte thänne konungen, sua som var thät, at en
 10 klokka matte vara i the kirkione i släswik mädh
 huilke som skulle ringias til gudz tiidha gärdh
 Oc thär mädh vnte han oc, at i hans rike i enom
 androm stadh som kallas ripa matte byggias en
 annar tholkin kirkia Oc gaff sit loff til, at vidhir
 15 the kirkiona matte en präster blifua sitiande

Capitulum xxv

Tha thätta var alt väl skipat, oc giort i danmark,
 sidhan sände thän hæghe hyrdhen ansgarius
 til suerike en präst som het Ansfridus, oc han
 20 var föddir i dan|mark, tha han kom til suerike, 99
 tha for thän fornempde prästin heribertus ansgarii
 systerson thädhan aff riken, Oc thän andre
 prästin som thiit var sändir bleff thär quar i thry
 aar, Oc sidhan for han thädhan, Oc litidh
 25 äptir vardh han hardhelika krankir, oc bleff sua
 dödhir, Sidhan han var dödhir sände sanctus
 ansgarius til suerike en sin präst som het Ragin-
 bertus Oc än tho at thän prästen var badhe
 quämelikin aff sik oc hafdhe godhan vilia at fara

til suerike, thogh kom han ey the reysona fram
 som han storligha astundadhe, For thy Tha som
 han var i väghenom, oc skulde thiit fara, Oc kom
 in mot släsuik, tha vardh han aff diäfvulsens
 äggilsom aff quättekarlom röfvadher, oc skenadher, 5
 oc mädh allo i hæl slaghen, Thetta var giort vm
 iomfrw maria dagh som kallas assumpcionis, Oc
 i tholke mattho ändadhe thän dygdhelike prästen
 sin ytarsta dagh i ene hæghe akt, oc godhom
 vilia, thy fik han ena säla ändalykt, Tha sanctus 10
 ansgarius fik thätta höra vardh han i sino hiärta
 100 mykit dröfdhir, Oc än tho | at han storlika dröfdhis
 thogh allikouäl läät han sik ey i ghen wända
 aff thom godha vilianom som han hafdhe for sik
 takith Thy skipadhe han til suerike en annan 15
 präst i sama stadhin som föddir var i danmark
 oc han het Rimberth tha han kom til suerike
 tha var han allom väl komen Oc väl vnfanghen
 thy bleff han sidhan framdelis thär quar oc giordhe
 mädh gudz nadh badhe tiidha gärdh Oc alla 20
 gudz thiänist

Capitulum xxvi aff sancto ansgario huru han
 thuingadhe sin eghin licama til alle
 gudhelike thiänist

Mädhan vi hafuom nu här til talath oc saght 25
 aff sancto ansgario huru stora vmsorgh han
 hafdhe fore sinom iämkristna Nu viliom vi tala
 oc seghia här näst aff thy huru sanctus ansgarius
 hafdhe sik in til sik sielfuan Huru han astundadhe

at göma oc beuara sina eghna siäl Oc huru han
 twingadhe oc plaghadhe sin eghin licama Först
 aff thy huru hālaghir oc gudheliken han var i
 sino klostre, tha han var munkur Huru storlika
 5 han thär beuiste sina gudhelikhet thät är thom
 allom vi|terlikit som thär mād̄h hanom vmgingo for 101
 thy tha [han] var vnger oc liten pilter tha var han
 allaredha sua hālagher oc gudhelikin at aldroghe m̄n
 oc gamble vndradho vppa hans storo gudhelikhet
 10 oc toko sik āptedōmilse aff hanom, Framdelis then
 tidh han var biskoper vurdhen Alt thät godha
 han bōriath hafde oc for sik takit i klostrena
 thät astundadhe han halda oc öka i alla matto
 Oc vilde thät huarghin minzka Han astundadhe
 15 āptirfōlia hālgha manna lifuerne Oc sārdelis oc
 enkannelika āptirfōlgdhe han Sancte marthins
 hālgha lifuerne Haarklādhe hafde han altidh nāst
 sinom licama badhe dagh oc nat Han prädikadhe
 oc altidh gerna gudz ordh fore folkena thom til
 20 gaghn oc siāla helso Stundom plāghadhe han gerna
 dragha sik fran allo folke Oc vara ensamber at
 han matte thās bāther gita studerath i the hālghē
 skript Oc j alle gudhelike thiānist thär hafde
 han enkannelika latit byggia til en Cella vppa
 25 enom lōnlikom stadh ther han plāghadhe vara sik
 enselika Och thān cellan kalladhe han roo oc
 huilo Oc minnins ālskogha Oc i thom cellanom
 plāghadhe han gärna vara oc nokre faa hans
 | enkannelike oc hemlike viner mād̄h hanom Oc 102
 30 thät giordhe han ā sua opta som han ākke prädicadhe
 āllir var i kirkione ārandom oc thān tidh han fik
 vara i mak oc nadhom for hedhningomen Thogh

älskadhe han altidh mera sins iämkristins oc sinna
 vndirdana nytto oc bestandilse, Än han älskadhe
 sit eghit mak oc huilo Oc än thogh at thän
 rolighe cellen var hanom kääz thogh var hans
 iämcristen hanom mykit kärare Oc sua länge han 5
 var vnger oc hafde sin förlek pläghadhe han optast
 äta vathn oc brödh Oc thär aff took han sua
 sparligha at han pläghadhe ä som oftast vägha
 brödhith oc mäta vatnidh som han skulde äta huan
 daghen Oc äptir thy han sielfuir sagde j thom 10
 timanom som han sua mykith fastadhe thook han
 at frestas starklika aff höghfärdh oc fäfänge äro
 for thy thän gamble fiänden som är diäfuulen
 som länge hafuir hatadh mankōnit han vakadhe
 thär äptir huru han skulde gita dräpit hans siäl 15
 mädh thässe forbannadhe sottene som är höghfärdh-
 in At hanom skulle thykkia i sino hierta som han
 103 ware mykit stoor fore gudhi oc | mykit hälaghir
 aff sik Aff thässom frestilsomen dröfdhis ansgarius
 storlika oc sörgde Thy vände han sik intil gudh 20
 mädh gudhelikom bönom Oc badh han fore sinne
 mildhet skuldh at han skulde vārdhugha sik at
 frälsa han aff the fordömelighe sottene, Huilkit
 gudh oc giordhe, for thy han vardh genstan äptir
 quiter vidh the frestilsen 25

¶ Sidhan han took vardha gammal tha formatte
 han äkke sua mykit fasta som han var förra van
 at göra Oc än thogh at han for sin aldirdom
 skuld oc mäghinlöso pläghadhe nokoth meer äta
 än för thogh vilde han inkte annat drikka än 30
 vatn oc vidhir thät vatnidh blandadhe han litidh
 aff öl Oc thät giordhe han mera for thy at han

skulde vnfly fafänt loff oc fafänga äro än han
giordhe thät for nokon sötan ällir godhan smak
skuld

¶ Oc for thy at han i sinom aldirdom gat
5 ey sua mykit fastadh, som han för giordhe, tha
han var vngir, thy astundadhe han thät vp fylla
mädh almosom, oc gudhelikom bönom, oc androm
godhgerningom, i samma stadhen, thy pläghadhe
han opta at köpa oc lösa fore sina päninga the
10 fatigha män som | sato i fängilsom Oc tha han 104
hafdhe thom lööst gaff han thom frii oc frälsa
fore engen päning Oc somlika aff thom hiolt han
til book oc gaff thom födho oc klädhe at the
matto thäs hælder nima thiäna gudhi Oc än thäs
15 meer thetta thotte hanom alt samman vara som
junkte Thy lot han sik aldri nöia för än han
lagdhe sik nidhir oc grät mädh beskelikom tarom
alt sit lifuerne Oc mente thär mädh at han tha
matte göra gudhi lika fore sina synde Oc alt sit
20 tappadha lifuerne mädh graat oc tarom mädhan
han kunde junkte annat got göra Oc än thogh at
han hafdhe sua storan idhrugha at han gat opta
oc idhkelica gratith thogh thykte hanom thät ey
vara nogh förre än han fik the nadhena aff gudhi
25 som han länge hafdhe bidhidh oc astundat At i
hans ytersta aare för än han bleff dödhir gaff
gudh hanom the nadhena at han gat gratith ä
sua opta som han sielfuir vilde Sua at han grät
sik allan mättan Thär mädh pläghadhe han oc
30 samman sankä wt aff the hælgho skrift al the ordh
oc kännedom som han kunde vpuäkkia til angir
oc idhrugha Thy pläghadhe han vidhir alla | the 105

psalma som han var van at läsa göra ena enkannelica
 böön aff sino eghno hierta som han fögdhe in til
 hwar psalmen Oc the bönenä som han sua giordhe
 kalladhe han soker kakur Thom giordhe han ey
 mädh nokrom dyrom ällir behändoghom ordhum 5
 wtan mädh enfalloghom ordhom affhuilkom han matte
 vpuäkkias til anger oc idhrugha i sino hierta Oc the
 samma bönenä waro sua skipadha at stundom lof-
 uadhe han gudh for sina makt oc waldh Oc fore sin
 rätuisa dom Stundom aweet han oc sträffadhe sik 10
 sielfuan for sina syndir Stundom lofuadhe han oc
 äradhe hælgha män fore thera lydhno som the giordho
 gudhi Stundom grät han oc ömkadhe sik ofuir
 syndugha män oc thera onda gerninga Oc ofuir
 alt thykte hanom io som han var thän störste 15
 syndaren oc thän värste ofuir alla Oc sua opta
 som nokor annar las psalmana mädh hanom Sua
 brat psalmen var wte tha las han the samma
 bönenä thystelika vidh sik enan sua at thät engin
 hördhe annar än han Oc the sama bönenä vilde 20
 han engom lära ällir opinbara Thogh allikouäl
 Een aff hans hemelika vinom som hanom var
 106 mykit hemelikin i sinom | vmgängilsom han gat
 mädh allom kärlek sua länge bidhit han at han
 sagdhe hanom the samma bönenä som han 25
 kalladhe sokker kakur oc han pläghadhe läsa vidh
 hwan psalmen Oc än thogh at han skreff the
 samma bönenä, thogh thorde han thom huarghen
 fram bära ällir opinbara sua länge sanctus ansgarius
 lifdhe for thy thät var hanom högheligha forbudit 30
 Sua brat han var dödhir tha opinbaradhe han thom
 at hua som vilde matte thom läsa

¶ Vndir thās at han las sina psalma plāghadhe
 han altidh hafua nokra syslo som han giordhe
 mād̄h sinom handom Oc tha plāghadhe han gärna
 binda nāt Oc alla the psalma som han plāghadhe
 5 läsa thom skipadhe han gudhelica oc beskedhelica
 sua at han görla viste huilka han skulde läsa vm
 daghen Oc huilka vm natten Oc huilka han
 skulde läsa tha han redde sik til mässo Oc huilka
 han skulde läsa vm quālden tha han aff drogh
 10 sina sko oc vilde i sina säng ga

¶ Vm morphonen arla tha han sik klädde, oc
 twadhe sina händer plāghadhe han läsa letanias 107
 som kallas a wart maal hālgha männena Oc
 sidhan gik han til kirkio oc loot siwnga for sik
 15 thre mässor ällir fyra oc sielfuir stodh han när
 oc halp sinom klärkom til thāt hālgha ämbetidh
 badhe läsa oc siunga Oc hafdhe han sik sielfwum
 fore takit en beskedhelikin tima aff daghenom i
 huilkom han plāghadhe sielfuir opinbarlica siunga
 20 ena mässo mykit ärligha oc höghtidhelica oc
 thetta forsumadhe han ingen dagh vtan han fik
 nokoth märkelighit hinder

¶ Huru milder han var at gifua almoso thāt
 kan ingen til fullo seghia for thy alt thāt han
 25 atte astundadhe han skipta mād̄h thom som vidhir
 thorfto til gudz hedhir oc äro Oc ey at enasta
 skipte han sina almoso mād̄h thom som waro i
 hans eghno biskops dōme vtan än iāmuāl mād̄h
 mangom androm som waro lankt borto j androm
 30 landom thom sände han sina hielp Thär mād̄h
 giordhe han oc skipadhe enkannelika j brāmen en
 spetal fatigho folke til vppehälde, Oc ther gaff

han til nokra sokna aff sino biskops dōme at the
 108 skuldo göra | thiit sin tiand fatiko folke oc kranko
 til fordhan oc vppehålle, Allan thān quik tiand
 som han skulde hafua kringom alt sit biskops dōme,
 lot han skipta mād̄h fatigho folke Oc thār aff 5
 vilde han sielfuir til sit eghit behoff inkte taka,
 Oc ān thār ofuir, sin rätta thiand som kallas
 decime decimarum a latino, aff huilkom thianda
 han ey vilde vpbāra til sit behoff eth minzsta
 korn kringom alt sit biskops dōme, Vtan loot 10
 thāt alt gifua fatigho folke Oc sidhan framdelis,
 alt thāt hans biskops dōme rāntadhe hanom i
 lödhugho silfuer, oc redhom pāningom, thār aff
 gaff han fatigho folke huan tionda pāning, Vm
 fatigha ānkior, oc fadherlös barn, lāāt han sik 15
 aldra mäst vm wardha, Oc ā huar han viste
 ārmeta vara, thiit foor han idhkeligha, oc vithiadhe
 thom, oc gaff thom gärna sina gaafuor til thās at
 the matto thās bāter gita standit i gudz thiānist

¶ Vidhīr sit bälte bar han altidh en storan 20
 pusa mād̄h pāningom, Oc thāt giordhe han for
 thy, At nar hans fatabwrs swen var ey nār
 109 stadder, som hans almoso plāghadhe skipta | oc
 kom tha nokor fatighīr man som almoso beddis,
 tha gaff han sielfuir aff thom pusanom vtan alla 25
 dwalu

¶ Thāntidh han foor kringom sit biskopsdōme,
 oc giordhe sit āmbete som biskopa plāgha göra,
 För ān han sielfuir gik til bordh, tha badh han ā til
 förande inledha fatight folk, Oc tha the waro in- 30
 ledde, hiolt han sielfuir for thom mullōgh oc vatn
 oc badh thom thua thera hānder, tha thāt var giort,

gaff han thom sina almoso, oc lät thom sätia
 faghirlika til bordh, Oc tha the waro satte,
 sidhan gik han til bordh mädh sinom gästom,
 Thetta här, oc mykit annat, giordhe han alt fore
 5 ihesu christi namn skuld ¶ Oc än thogh at
 han vilde ey göra opinbarlika nokor iärtekne for
 huilken han viste väl at han skulde fa manna
 loff oc fafängo värdhline äro Thogh allikouäl
 giordhe gudh fore hans dygdha skuld stoor iärtekne
 10 än thogh at han ey astundadhe som pröfuas ma
 mädh thy

Thät hände en tidh vm en hælghan dagh at
 sanctus ansgarius prädicadhe fore folkena inne i
 friisland i enom byy som het osterga J bland
 15 annor ordh | som han prädicadhe forbödh han 110
 opinbarlika allom at engin skulde göra nokot stort
 ärfuodhe vm hælgha dagha Somlighe aff thom
 som hans prädikan hafdho hört the waro forthrotne
 oc vanwyrdho hans ordh Sua brat the komo
 20 hem i ghen oc the sagho at himilin var skäär
 oc faghirt vädhir tha gingo the wt vppa thera
 äng räfsadho höö oc baro samman i saatan Tha
 the hafdho thät giort oc quälden kom äptir thy
 som gudz vilie var tha kom genstan eldir j al the
 25 saatan som the hafdho räfsadh oc samman buridh
 allan thän daghin oc brände thät höödh alt i
 asko Oc al the saathan som the hafdho räfsath
 oc samman buridh vm andra dagha til forin the
 stodho mit i bland the som brunno alla waghna
 30 vm kring oc thom skadde ey eth stykke, oc ey
 bran aff thom eth minzsta stra Thentidh folkit
 som thär bygdhe vm kring fingo see thän stora

röken som thär vp slogh lankt borto fran thom
 tha vurdho the rädde oc illa vidhir Oc thänkto
 at thera fiända waro kompne som vildo bränna oc
 skena thera land Thär näst genstan äptir tha
 the gingo aff stadh alle *mädh* enom hyy oc mento 5
 111 visselica fa vita hwat *thät* | ware tha befunno
 the at *thät* var inkte annat än gudz plagha som
 the fingo for *thät* at the waro olydhughe thom
 hælgha biskopenom ansgario som thom forbödh i
 sinne prædican at the skuldo inkte ärfuadha vm 10
 höghtidhis dagha

Capitulum xxvij

Vi viliom ey dylia eth annat iärtekne som gudh
 oc samuledh *mädh* hanom giordhe *Thät* hände
 en tidh sua at enahanda folk i hans biskops döme 15
 som kallas nordhalbingi the syndadho storligha
 amote gudhi oc *thät* kom sua til at hedhningane
 som thär byggia hart vpsiidhis när the hafdho
 gripith oc fangath somlika cristna män vidhir
 huilka the lifdho mykit hardhelika oc omiskundelica 20
 oc hafdho thom länge i thera fängilsom *Thät*
 hände sua at the slito sik lösa oc flydho sin vägh
 in til the cristna män som the kundo först til koma
 oc nämast bygdho Oc *thät* waro the nordhalbingane
 i ansgarii biskops döme Tha the komo thiit oc 25
 vanto sik thär hielp oc rädding, tha vurdho the
 thär annan tiidh fangadhe Oc satte j häktelse
 112 Somligha aff thom saaldo the annan | tidh in för
 hedhningana Somligha hafdho the sielfue for sina

eghna tråla Oc somligha saldo the androm cristnom
 mannom Tha thān hālghe biskopen ansgarius fik
 thetta hōra wardh han storligha drōfdhir i sino
 hiārta at tholkin gudz vanhēdhir skulde nokot sin
 5 hānda i hans biskops dōme Vm ena nat tha han
 var stadder i tholkom drōfuilsom tha syntis hanom
 gudh oc hughsualadhe han mād̄h sinom hālghe
 opinbarilsom For thy hanom thykte som han
 sagh vaan hārre ihesum christum sua likamlika
 10 hār i iordhrike som han var hār thāntidh han
 vmgik mād̄h människiom Oc prādikadhe for thom
 siin hālghe ordh Oc hanom thykte som waar
 hārre ihesus christus gik fram aat enom wāgh
 Oc mād̄h hanom gik en stoor skare mād̄h cristnom
 15 mannom Oc thykte ansgario som han ginge
 sielfuir i thom wāghenom mād̄h warom hārre Oc
 ansgarius var tha vurdhen mykit lustogher oc
 gladher aff sik Oc hanom thykte som gudh
 kastadhe en storan rāddugha vppa alla hans owiner
 20 som hanom stodhe amote Oc alle the som sato
 i hāktilsom the sluppo löse oc komo aff thera
 bandom oc | vurdho alle frālse Oc hanom thykte 113
 som hanom stodh enkte amote i allom thom
 vāghenom Tha hanom var thāssen synen opinbaradh
 25 sidhan redde han sik vidhir vppa the reysona in
 til thāt folkit j nordhalbingh oc mente at han
 vildhe quitta oc frālse alla the som thār sato i
 fāngilsom Oc vilde atirlōsa alla the som wt
 waro salde til thrāldom Oc mente at han mād̄h
 30 gudz nadh vilde thom fortagha oc formena at
 the skuldo aldrigh oftarmeer āptir thān daghin
 tholka ogārning göra omote gudhi Tha han kom

vppa thān samma vāghin giordhe gudh mād̄h
 hanom sua stora nadhe at ān thogh at the waro
 alle maktughe mǣn oc store hār̄ra som the sama
 fangana hafdho i sinom hākt̄ilsom Thogh thordhe
 ingin thera standa amot ansgario mād̄h eno ordhe 5
 Thy loot han genstan vpsōkia alla the som fangadhe
 waro Oc the som salde waro for pāninga Oc
 thom gaff han alla fria oc frālsa at the matto
 fara huart thom thāktis Oc til thās at the skuldo
 aldrigh optarmeer til dyrfuas sua illa gōra som 10
 the tha giordho thy vilde ansgarius ey stād̄hia
 thom som gripit hafdho oc fangath the cristna
 114 mǣnnena at | the matto sik vāria antigge mād̄h
 edhom āllir vitnom som the gār̄na hafdho giort
 vtan han bant thom oc bōdh vndir gud̄z hardha 15
 dom at the skuldo aldrigh optarmeer sua gōra
 Thy bewiiste gudh mād̄h hanom i the resone thāt
 som han hafuir lofuadh sinom thiānarom i the
 hālghe lāst j thom ordhomen thār̄ han seghir til
 sina kār̄a venir som han ālska jak ār mād̄h idhir 20
 i allan tima sua lānge som wārd̄hlen staar til
 hon taghir ānda

Capitulum xxviij

Huru mange the waro som han giordhe hel-
 brygdha mād̄h sinom bōnom oc mād̄h sinne 25
 hālghe vlningh thom kunnom vi huarte rākna
 āllir tālia for thy thāt ār sua mangom viterlighit
 at alle the som flyddo til hans ey at enast aff
 hans eghno biskops dōme vtan ān iāmual aff allom

landom ä huadhan the kundo hälzt koma tha
 giordhe han thom mädh sinom hælgha bönom
 alla saman hela oc helbrögdha Oc tholken iärtekne
 vilde han altidh hafua lönlikin oc aldri opinbarlikin
 5 som pröfuas ma mädh thy at thän tidh en aff hans
 hemelika venom taladhe for hanom vm hans vndir-
 lika iärtek|ne tha suaradhe han oc sagdhe ware 115
 iak nokoth hördher mädh gudhi tha vilde iak
 gerna bedhas aff hanom eth vndirlikit tekn Oc
 10 thät ware thädh at han mädh sinne hælghenadh
 giordhe aff mik en godhan man Oc än thogh at
 han var sua hælagher j sino lifuerne thogh var
 han altidh a likamsens vegna kranker oc illa til
 räka for thy at alt hans lifuerne thät var enkte
 15 annat än et martyrium For thy tha han var fyra
 aara oc siextighi gamal Oc hafdhe varit biskoper
 i xxxiiij aar tha fik han ena hardha sot som han
 idhkelika oc daghlika hafdhe oc thät var blodh
 sot Oc tha the sotten hiolt a hanom som aldra
 20 starkast j fyra manadha oc mykit länger sua at
 han kände at the sotten drogh hanom til vissa
 dödhin tha lofuadhe han altidh gudh oc thakkadhe
 Oc sagdhe at hon var mykit mindre än som hans
 ogerninga oc hans synder the wtkrafdho Oc thän
 25 tidh han kädhe sin krankdom for enom sinom
 kännesuen som hanom var mykit hemelighin Oc
 görla viste hans lönlika ärande tha vilde kännesuenen
 gerna hughsuala han i sinom dröfuilsom Thy
 taladhe han til ansgarium oc sagdhe sua Min
 30 käre | härre minz vppa huru länge thu hafuir 116
 gudhi thiänt mädh innerlighom kärlek oc huru
 langa sot oc storan krankdom thu hafuir haft til

thin likama oc glädh thik vidhir thät at thin
 hardhe krankdomber oc starka sot hon ökas *mädh*
 thik dagh vidh dagh jo meer oc meer oc haldher
 thik til dödhin thy ma the sotten fore gudz doom
 wäl räknas thik fore et stort martyrium Aff 5
 thässom ordhom oc androm tholkom vilde ansgarius
 sik inkte hughsuala vtan jo sukkadhe han oc grät
 oc sagdhe at hans synder waro mykit större oc
 flere än alt thät han hafdhe lidhit oc tholt for
 gudz kärlek skuld Thy hände thät sua at ihesus 10
 christus vilde sielfuір vārdhugha sik til at hughsuala
 sin thiānara Thy tedhis han hanom ey lönlika j
 dröm ällir söfn som han var van förra göra vtan
 tedhis hanom nu opinbarlika tha han var vakande
 oc trööste han oc hughsualadhe *mädh* sinne hālghe 15
 nadh at han ey skulde dröfuas ällir sörghia vm
 sina synder

¶ Vm en dagh tha ansgarius stodh i sinne
 kyrkio oc hördhe mässo oc var mykit dröfdhir
 vm sina synde j thy at han sua stoodh söriande 20
 117 oc gratande hördhe han ena röst | awitande han
 oc straffande hardhelica oc grymmelika fore thät
 at han än twākadhe vm thät som gudh hafdhe
 hanom siālfuір lofuath Som han vilde thät tro
 ällir thānkia at gudz nadh oc hans signadha 25
 miskund skulde äkke gaa ofuір människione synder
 Thy taladhe rösten til hans oc sagdhe sua Tro
 stadheligha oc twāka inkte, gudh *mädh* sinne hālghe
 nadh han skal badhe forlata thik thina synde for
 huilka thu sua storligha dröfuis Oc thär *mädh* 30
 vil han fulkomlika haldha thik alt thät got han
 hafuір thik lofuat Aff thässom ordhomen fik han

stora hughsualan oc sidhan vardh han gladher
aff allo hiarta

Capitulum xxix^m aff hans ändalykt

Thän tidh gudh hafdhe han sua hughsualat sidhan
5 took han thänkia vppa sina domkirkio huru
han matte thät sua skipa i sinom ytersta tima at
hon matte äwinnelika blifua bestanden mädh allo
sino biskops dōme Thär näst bödh han sinom
klärkom at the skuldo beskrijfua oc vpkasta i
10 manga böker al the breff oc preuilegia som waar
hålghe fadhir pawen hafdhe hanom gifuit tha
han giordhe han til sit sändabudh oc | gaff hanom 118
makt at prædica gudz ordh for allom hedhningom
Oc the samma preuilegia loot han sända til alla the
15 biskopa som varo i keysar lodouici keysardōme Oc
bödh han at the skuldo iām wāl sändas keysarenom
sielfuom Oc til hans son som oc kalladhis lodouicus
Oc til thom badha skreff han breff vndir sit eghit
nampn Oc lāat thom bidhia i sinom ytersta tima
20 mädh innerliko hiarta at the skuldo badhe thär
til hiälpa oc lata sik thär vm wardha sua yterlika
som han thom til troodhe At cristendomen oc
the hælgha tro matte ökas Oc stadhfästas i allom
landom Oc gudz ordh skuldo växa oc wtwidhas
25 mädh gudz nadh oc thera hielp Oc skuldo göra
fruct j bland alla hedhninga

¶ Thentidh the fornempda sotten hafdhe
haldit a hanom j thre manadha wt aat slagh Oc
tiwghunde dagh iula var framlidhin Sidhan thok

han til at vnska oc bidhia aff gudhi at han matte
 fara til sin gudh Oc matte döo här aff vördhlene
 vm kyndilmäso dagh tha jomfru maria leddes i
 kirkio Sidhan äptir tha kyndilmäso daghir nalk-
 119 adhis | tha läat han redha til eth stort gästabudh Oc 5
 a kyndilmäso dagh läat han biudha allom sinom
 klärkom oc allo fatigho folke oc pläghadhe thom
 mykit ärligha oc väl fore jomfru maria höghtidh
 skuld Thär näst läat han göra iij stoor vax liws
 enkannelika aff sino eghno vaxe Tha the waro 10
 giordh tha badh han bära thom fram for sik vm
 kyndilmesso aptan Sidhan badh han at et thera
 skulde vptändas oc thät skulde brinna for jomfru
 Maria altare i the välsignadhe högtidhene Annat
 liusit badh han sätia fore sancte pädhars altare 15
 Oc thät tridhia fore sancte johannis baptista altara
 Oc thär mädh badh han sancte pädhar Oc sancte
 iohannem baptistam at sua som the leddo hans
 siäl i thom fornempda opinbarilsomen som gudh
 hanom tedhe badhe i himerike oc skärslo elde 20
 Sua skuldo the oc nu taka moot hans siäl tha
 hon wt ginge aff likamenom Oc fölghia hänne oc
 ledha hona for gudz dom Han var oc thär mädh
 sua wt smaktadher aff the fornempde sottene oc
 twingadher at af hans likama var enkte i geen 25
 vtan been oc skin Oc ey thäs mindre lofuadhe
 120 han oc äradhe sin gudh A kyndilmäso | dagh
 sagdho alle the klärka mäso for hanom som thär
 waro när stadde Oc innan thäs at mässor sagdhos
 tha skipadhe han thät sua at thär prädikadhes 30
 for folkeno Oc han lofuadhe thät oc sagdhe at
 han skulde thän daghin ey äta ällir drikka för

5 *an* höghmässan ware wt sunge Tha hon var wte
 oc han hafde litidh ätidh oc drukkit, Sidhan
 laa han allan daghen oc manadhe sina thiänara
 at the skuldo thiäna gudhi Stundom taladhe
 10 han vidher een ensamnan Oc stundom vidher
 thom alla i sänder Oc ä var thät hans största
 bön oc högsta vmsorgh at the skuldo altidh sända
 thera klärka som prädica skuldo i hedhnom landom
 The nattenä thär näst äptir vakadhe han alla wt
 15 oc manadhe thom mädh tholkom ordhom

¶ Thän tidh alle the brödher som thär waro
 laso letanias oc andra psalma som the pläghadhe
 läsa ofuir thom som genstan skulde siälas tha
 badh han thom at the skuldo siungha thän
 15 höghtidhelika sangen | som kallas Te deum lau- 121
 damus alle mädh ene röst Thär näst badh han
 läsa ofuir sik then psalmen Quicumque vult som
 sanctus atanasius diktadhe oc samman satte i
 huilkom som lykkis the hælgha tro Arla vm
 20 morghonen thär näst äptir tha sagdho alle the
 klärka som thär waro mässo for hanom Oc tha
 han hafde takidh gudz sighnadha likama Tha
 lypte han vp sina händer oc badh til gudh At
 alle the som hanom hafdho giort amote j huadh
 25 maato thät kunde hälzst vara tha skulde gudh
 aff sinne mildhet thom thät forlata Sidhan took
 han läsa thässen värsen ä som han tiidhast kunde
 O Härre gudh Minz a mik for thinne dygdh skuld,
 äptir thy som thin miskund til sighir O Härre
 30 gudh miskunda thik ofuir mik syndare O Härre
 gudh j thina händer andwardhar jak min aanda
 J thy som han laa oc las thässen värsin som han

tidhast kunde Oc han orkadhe ey tha sielfuir
 länger dragha andan tha badh han en brodhir at
 han skulde läsa the samma ordhen for hanom i
 122 hans stadh Oc | genstan i thy sammw vplypte
 han siin öghon til himmilin Oc anduardadhe 5
 gudhi sin vārdugha anda Oc thār mād̄h gaff han
 vp sina hālghasta siāl j ihesu christi vālsignadha
 hānder Huilkom som vari loff oc hedhir for wtan
 ānda mād̄h gudh fadher i himmerike Oc thom
 hālgha anda Amen 10

Här är lyktadh sancti ansgarii hālgha lifwerne
 som i suerike oc danmark först prädikadhe
 the hālgha tro

Thy bidhin for hanom som thätta skreff,
 Oc for hanom som thāt vppa swānsko vānde, 15
 glömen ey hanom som idhir thāt sānde,
 thāt thiggia the gerna i ihesu christi hedhir,
 the bidhia oc gerna fore allom idhir,

(Efter Kongl. Bibl:s handskrift **A 49**, från midten af 1400-talet,
 denna skrift senast från år 1442.)

Ändringar och rättelser.

Sid. rad.

6	11	<i>i mäktozha äro de 5 sista bokstäfverna tillskrifna i margen.</i>
—	27	<i>efter föl äro orden ofuir them öfverstrukna i hdskr.</i>
7	1	<i>han tillskrifvet med rödt bläck öfver raden.</i>
—	17	<i>boll tillskrifvet i margen i st. f. ett öfverstruket bal</i>
—	—	<i>näst före stakkoter ett öfverstruket staktug</i>
—	24	<i>haar tillskrifvet öfver raden.</i>
10	7	<i>thy » » »</i>
13	17	<i>orden at han hafde seet tillskrifna öfver raden.</i>
15	2	<i>orden allom är öfverstrukna och af yngre hand orden mangom var tillagda öfver raden.</i>
16	18	<i>det senare mädh tillskrifvet öfver raden.</i>
17	21	<i>hålghe i hdskr. ändr. fr. hålghe</i>
20	5	<i>han tillagdt öfver raden.</i>
—	16	<i>Toko r. fr. Tokom</i>
21	9	<i>dagh tillskrifvet i margen.</i>
22	14	<i>sua » öfver raden.</i>
29	9	<i>thet the senare ändr. fr. the (genom tillskrift öfver raden).</i>
30	28	<i>er tillskrifvet öfver raden.</i>
33	9	<i>thår » » »</i>
—	31	<i>ärke » » »</i>
36	3	<i>han » » »</i>
—	17	<i>ganglikit r. fr. gan ganglikit (vid öfvergång till ny sida).</i>
—	30	<i>af tillskrifvet öfrer raden.</i>
38	7	<i>badha » » »</i>
40	29	<i>ma » » »</i>
41	31	<i>the . . . thingin i hdskr. ändr. fr. thät . . . thingith</i>
42	17	<i>ett onödigt hånne utelemnadt efter oc</i>
43	1	<i>at tillskrifvet öfver raden.</i>
—	21	<i>til » » »</i>
44	15	<i>skuldin i hdskr. ändr. fr. skulin</i>
51	7	<i>framför gifua orden gifua ekki öfverstrukna i hdskr.</i>
56	3	<i>Scridhfindia, r. fr. Stridhfindia,</i>

Sid. rad.

- 56 6 *framför pafwen ett onödigt the öfverstruket i hdskr.*
 57 1 *efter rike ett felskrifvet var öfverstruket i hdskr.*
 — 13 *vita tillskrifvet i margen.*
 — 20 *thom » öfver raden.*
 — 23 *efter lot är ordet han struket och konungen tillskrifvet
öfver raden.*
 58 24 *aff tillskrifvet öfver raden.*
 59 26 *at » » »*
 60 15 *efter tala orden til hans öfverstrukna i hdskr.*
 61 6 *efter fara ett onödigt til öfverstruket i hdskr.*
 — 25 *thy tillskrifvet öfver raden.*
 62 5 *efter han ett onödigt mädh öfverstruket.*
 63 28 *efter froma har stått taka som både genomstrukits och
underprickats för att utgå.*
 65 5 *orden för än tillagda öfver raden.*
 — 7 *framför hände ett tha öfverstruket i hdskr.*
 — 24 *thiit skrifvet öfver raden.*
 66 1 *kastadho i hdskr. ändr. fr. kasta*
 — 10 *inkte tillagdt öfver raden.*
 — 11 *nw i hdskr. ändr. fr. jnkte*
 — 21 *framför vardh ett tha öfverstruket i hdskr.*
 69 25 *efter thrösto ett vppa » » »*
 — — *ä tillskrifvet öfver raden.*
 — 26 *ofuir » » »*
 70 12 *efter wi har ett vm öfverstrukits i hdskr.*
 71 4 *allom tillskrifvet öfver raden.*
 73 23 *orden härre oc första tillskrifna i margen.*
 75 1 *for tillskrifvet öfver raden.*
 76 5 *röfvadher, i hdskr. ändr. fr. röfvadhar,*
 82 9 *til skrifvet öfver raden.*
 — 32 *thom » » » med rödt bläck.*
 85 2 *thän tillskrifvet i margen.*
 87 19 *efter som har stått hardhast hvilket ord sedan strukits.*
 — 27 *efter vilde ett onödigt thät öfverstruket.*
 90 25 *efter likama » » at »*
 91 17 *efter sik ett felskrifvet Quicumque öfverstruket.*

S. HIERONYMI LEFVERNE

AF

EUSEBIUS, AUGUSTINUS och CYRILLUS.

Här byrias sancti jeronimi lifwärne som han
skref eusebius, thän godhe hæghe känne
fadheren j swa mato

Vördhelikom fadhir oc härre, Damasio biscope
5 i portua, Oc cristelikaste manne theodonio
romara allersman, sändir Eusebius fordhom sancti
ieronimi kanneswen, oc nw fraskildir | the lyuse, 60
milla sorgh oc sötasta glädhi, Mangaledhis oc [j]
mangrahanda mato hafuir gudh taladh til oss,
10 *mädh* sinom älskälika son sancto ieronimo i the
helgho skrift I mangom dygdhom oc iärteknom,
som han giordhe i bland idhir som i sielwe wäl
vitin, wi som han sagho oc hans helighet hannadho
mädh varom handom oss är vitherlikit hans ordh,
15 kännedom oc dygdelika lifuärne, Oc thy thät
oss är vitherlikit, yterlika kungörom wi idhir,
wi warom swasom willeraadh faarahiordh i mang-
skona villo oc wantro, tha wi ey hördhom nakra
godha läro wtan vpsöctom os falska kännefädhir,
20 Oc the stodho vp i moghanom swasom lygnena
främste mästara, oc drogho in i folkit alzskona
villo, oc fordärwelika wantro, alt til thäs thänne
säle daghin lyste oss, han kom swasom skärasta
sool, i fämtighi aar oc siax manadha *mädh* myklo

Hel. mäns lefverne.

ärfuodhe oc vmsorgh, ij läsning waku oc fasto
 swetis han at bryta for oss kännedomssins brödh,
 Han byriadhe östan til oc lyktadhe västarst at
 fordrifwa kättara villo, oc all thera vakn oc värio
 brände han vp *mädh* sins kännedomss eld, Han 5
 foor oc flere landzskap owir, oc heladhe alla
 them thär kättarene hafdho sarghat *mädh* etirfulla
 skutum, han lyste folks hiärta, oc wthydde thät
 i scriptinne som mörkt oc inbundet syntis, han
 styrkte thöm som ostadhughe funnos, Han rätte 10
 wranghetena, oc fullelika kungjordhe han liffsins
 vägha, han war i gudz huse swasom brännande
 lampa, sat vppa staka oc ey i skyul, at alle matte
 rättan wägh til gudz finna, oc at the ey skulle
 61 ga i fortapilse | swasom thera föräldra gingo for 15
 thöm

Mine käre fädhir oc härre til at tala thässins
 helgha manzins lof, är iac swasom thät barn thär
 stamma tha thät vil tala, thy maa iac sighia *mädh*
 appostlenum, kunne iac tala badhe *mädh* ängla 20
 tungo oc manna, Jac kunne egh än tha fullelika
 hans priis framföra äptir thy värdhugt ware,
 Thy hawir iac ey tröst vppa mic, vtan gudh som
 fordhom vplät asninna mun at tala, han är mäkt-
 oghir at styra badhe mina hand oc min tungo i 25
 thässa helgha manzins hedhir, thy all thing äru
 i hans walle suasom scrifuat är, Alt thät han
 ville thät giordhe han a land oc i haf oc i af-
 grunde, Thänne är en san israels man i honom
 fanz aldrigh fals ällir swik wtwaldir äptir gudz 30
 hierta til at tala alt thät thär gudh bödh kungöras

konungom oc allo folke, Han är gifuin hedningom
 til kännefadhír at han skulle vprykkia *mädh* rotom
 wantrona thorn oc thistil oc saa sidhan atir i sanna
 tro wisdom oc dygdhír Han är sinna brödhra
 5 sandir älskare, han är thän som cristna folke skref
 swa manga bökir oc wände af grezsko oc iudha
 tungo vppa latin *mädh* starkasta ärwodhe oc mödho,
 Han skipadhe först tidhegärdh i the hálgha kirkio,
 oc alt thät som i scriptinne war mörkt oc hart
 10 giordhe han lät oc lyust, Af thässon lyuse fingom
 wi lyus, oc af hans kannedoms brödh fingom wi
 makt at ga til gudz bärg oreb han är thän lif-
 uandis watnströmen skinande som cristal thät
 flytir mit i cristin mogha, aa badha sidhor vidh
 15 | thänna ström vaxer liffsins trä, oc bär fruct i 62
 sinom tima, hwilkins löf är allom til helso

Thenne war säwäster man i bland alla, thäkkir
 gudhi oc mannom, hans bön är altiidh for
 guz mogha, han är thät vndirlika kar som pryt
 20 är *mädh* alzskona dyrom stenom, hympna kun-
 göra hans äro, Ey äru nakur landzscap lutlös af
 hans kannedom, wtan i alla landz ända fara oc
 föras hans predican oc ordh Han är visselika en
 starkir kämpe for gudz tro, han draghir til siin
 25 alla them siälwe tilhielpa J bland andra hálgha
 män hawir han särdelis vördhughetinna tekn, i
 saang i dict, i gärning oc wt thydning är han allo
 folke til vndir, Hans dygdh är allom swa nam-
 kunnogh, at swasom drotningen af saba sagdhe
 30 til salomon wisa, större är thin wisdom, oc större
 äru thina gärninga än som saghur ganga af, thy

visselika thenne är godhir allom rätfärdhughom,
for thy han hatadhe falskhet oc alla flärdh, han
giordhe vndir i varo lande, Thät wi hördhom
oc röntom af honom huru kunnom wi thät til
fulz kungöra, Hwa är iac thäs, at iac hans lof 5
oc dygdh oc iärtekn matte wt thrykkia

Visselika sanctus ieronimus är qwämelika lik-
nande vidh iohannem baptistam, thy at the
varo badhe skära iomfrur, oc sanne ärmeta Af
iohanne baptista är scrifuat, at han war i ökninne 10
kläddir mädh camela haar, Af sik sielfuom scrifuar
Ieronimus, i minom säk brunno mine skarpa limi
oc mit huld var swasom blamanna kiöt, Johannes
aat löff af them träm som varo owirstrukin af
63 sik siä[l]fue mädh | skogx honogh, Än ieronimus 15
sighir, af mat ällir dryk hafuir iac ey stort
at sighia, thy at wt thwinadhe munka lata sik
nöghia at kaallo vatne, Oc vm the äta nakat
thät som sudhit är, thär styggias the vidh, swa-
som vidh scörlifnaz vpuäkkilse, Johannes war 20
martladhir for rätwisonna skuld, Jeronimus hawir
martirij krono ey thäs sidhir at han war ey pintir
til dödh, Thy thät är twäskona martirium til,
eth är at döo for swärdh ällir plagho, Annat är
at göma i hiärtano stadhugt thulamodh i syuk- 25
dom oc androm motgang, wisselika thenne är en
sandir martir som for rätwisona oc säflikhetena
mädh sinom helsamlika kändedom, han tholde
manlika stridh af ondom mannom, i thässa vsla
wäräldz haf, Han viste väl at wisdom är starkare 30
owir al thing, oc ey giordhe han illa i gudz asyn,

vtan i allom sinom dröfwilsom thakkadhe han
 gudhi, oc aldrigh bröt han mot gudh *mädh* sinom
 mun, oc ey taladhe han nakat daarlika mote
 honum, Än hwat skal iac sighia af hans dröfuils-
 5 om, hwat hat, smälek obryghilse, plaghor, flängior,
 hungir, thörst, beskelikhet, atirhald, vaku, fasto,
 äländighet, näkt, sykdom, haadh, bannor, oc
 otallika armödho, thär han leedh thululigha for
 ihesu christi nampn skuld, thär af sighir han
 10 siälfuir, Tha iac war i ökninne, som af solinna
 hita var mästa deel all bort thörkat: oc munkomon
 war en ömkelikin bolekir, thotte mic som iac
 ware i bland romara kräslikhet, Thär war hwar
 dagh gratir hwar dagh tara oc än tha naturen
 15 thwingadhe kroppin at taka sömpn, tho stodh
 vilin amot, oc vm | sidhe fiöl thunge kroppin a 64
 bara iordhena, Oc än tho iac var daghlika orma
 oc stiwgga madka kompan tho lop myn hughir
 optelica til qwinno danz oc vmgango, Oc i kaalla
 20 kroppenom oc half dödha mannenom wexte snödha
 lustans hiti, dagh oc nat war sama stormbir a
 hwat iac mic plictadhe thär til gudhi thäktis at
 lugn kom äptir storm, Jac grät daghlica oc gen-
 wärdhugha kötith thwingadhe iac *mädh* fasto oc
 25 matlöso, Jac wredgadhiss mic siälfuom, oc gik
 än längir in i ökninna, hwar iac fan ena bärg-
 scrubbo, thär giordhe iac mino vsla köti ena nyia
 mörkastuwu, thär var oc mit bönahws, Sanne-
 lika sighir eusebius mädhan hälghe män äru
 30 prisadhe for sins krops thwingd, thenne ieronimus
 är jämwäl lofuandhe oc äro wärdhir

ÄN hwat hat oc dröwilse han leedh af vrangom
 oc falsom brödhrom är langt af sighia alt
 hans lifwerne war daghlikin stridh mote kättarom
 oc trowillarom Swa rutu kättarana mote honom
 swasom leon, nar han straffadhe thera gälisko oc 5
 fordref them af folkx vmgängilse, Moth honum
 ropadhe kate klärka oc willo han fordrifwa thy
 han afwitte thera last oc onda lifwerne, The be-
 lagdho han swasom hunda oc fete thiwra, the
 hwästo sina tungor mot honum swasom orma, the 10
 thänkto allan daghin huru the matto han for-
 drifua, oc satto snaror for hans fötir, huru the
 matto han wanfrägdha, oc giort han allom ledhan,
 Än romara folke war han thäkkir oc liofwir i
 ordhom oc gärningom han vplypte niderfalna, 15
 65 löste bundna, lyste blinda, | styrkte oc stadfeste
 alla i gudz väghom, Swasom starkir basun war
 hans röst, mädh sinom kännedom slo han nidher
 wranguisa manna enstranglikhet, Omilde dara
 tha the thät hördho, harmkadhis the i thera hierta 20
 mote honum oc skaro tannom, thenkto oc taladho
 ondsko oc reeddo mot honum bana vakn

Thwart a mot sanctus ieronimus fullir mädh
 them helgha anda, stadhughir i godho nidh-
 radhe syndir oc lastir, lårdhe dygdhir, hwilkins 25
 tröst war all i gudhi mädh sinom kännedom styrkte
 han til gudz hedhir, oc wille ofuirwinna ont mädh
 godho, Än the genwärdhoghe oc vrange som
 waro vtan tukt oc sinne, toko en qwinno särk, oc
 mädh gab kastadho the honum owir sanctum 30

ieronimum, swasom owir en skörlifnadz man, oc
i sinne snödhetz brädzsko driwu the han vtan
romara stadh swasom ärolösan, Hans säflikhet
ödmyukt oc tholomodh väghdhe vndan for thera
5 gälisko, oc gik til constantinopolim til en biscop
som het gregorius nazanzenus, O huru säl ästu
hälghe fadhîr ieronime, thu är sannelika eet vndîr-
likit dyghdha kar, wisdomsins klarhet, een skin-
ande lampa kirkiona studh oc grundwal, thy
10 thes mera thu är stöttir thes stadhughare ästu
wurdhin, thina gärninga sighia mädh apostlenom,
gärna thakka iac minom härre gudhi, at iac är thes
wärdhoghîr at wärlidin skuli mic hata Jac weet
at för hadh oc smälikhet ma man til ärona koma

15 **H**ans thulamodh ypnadhe honum himerikis rike
thy han satte til gudh allan sin styrk, oc
aldre | bortgik hans hierta fran gudhi, Nu hafuir 66
hans hand nidhirbrutith alla hans owini oc sielfuir
härren är hans hielpare oc hans wärioman, skudhin
20 nw thenna rätuisa mannin huru troen han war i
guz huse til at lära fakunnogha til at wt thydha
scriptena, oc til at forwinna troenna villara, Här
vare mykyt af hans dygdhelika lifwerne sighiande
än min fakunna forma litid thär til göra, Nu
25 latom thätta standa qwart, oc sighiom af hans
ärlika ändalykt oc af hans märkelika iärteknom
äptir dödhin

Gudh alzwalloghîr som allom äptir sinom gär-
ningom füllelica betalar, han skudhadhe sins
30 trona thiänastamanz ieronimi fulkomlika thyänist,

oc äptir mykit ärfuodhe, kalladhe gudh han af thessu mödhasamu wärld til sinna ewinnelika hwilo Oc tha han war a siätta aar oc nyiotighi kände han i sik at thät togh starklika aat dödhenom lidha, han kalladhe til saman sina discipulos 5 oc sagdhe them huru honum ledh, han saa thera sörghelika athäwe, oc särlika sagdhe han til mic owärdhughan brodhir eusebium

Myn son eusebi hwi fällir thu swa manga onyttogha tara, thät är fafängt grata thät som 10 ändelika skal vara, Hwa är the iordhrikis människia thär ey skal skilias vidh kropsins byrdhe, thät gudh hawir skipath, thor thu thär amot standa, thu weet at engin man forma mote staa gudz vilia, oc thy latin aff idhrom graat, i skulin 15 hällir alle hafua ena glädhis röst, thy nu är komen en astundelikin time, Nu kombir helsonna oc glädhinna daghir owir alla dagha thär iac hafuir 67 haft i iordhrike, J thässom dagh vil | gudh mina siäl som swa länge hafuir varit i thässa kropsins 20 mörkostuwu, ledha wt w sinom fängilsom, oc lata koma in i thät fädhernis land som hans son köpte mädh sino dyra blodh, Thy mine käre syni hindrin ekki mina glädhi, antwardhin iordhinne thät henna är, Oc nu genstan läggen thenna kroppin vppa 25 iordhena, at han matte thit koma som han är af komin

Ginstan komo the alle gratande, oc lagdho han a bara iordhena, swa skafnan oc bort thuingadhan at all hans lidhamot oc been matto täljas 30

oc kroppin syntis aff flångiom oc slaghom blodh-
 rusadhîr oc saar som han hafdhe varit spitâlskir,
 swa at ömka var at see vppa, genstan togh han
 til at lâra them oc sagdhe, käraste syni, iac bidhîr
 5 oc mana idhîr vm ihesu christi kärlek i huilkom
 iac hafuir idhîr älskat, hawin fridh oc sãmio in-
 byrdhis, Thät bôr idhir swasom enkannelika gudz
 thiänara oc wini, at i skulin androm vara swa som
 got äptedöme, j som räknins wara andelike män,
 10 latin bort thenna fafänga gratin, oc sårlika min-
 nins vppa idhra synde oc gratin them, Warin nu
 swa raske til gratin, som i varin för til syndena,
 än dör nakar i sinne synd, tha är rättelika owir
 honum gratande, Än tha syndoghir man standir
 15 vp af syndenna dödh tha faa gudz ängla sarlika
 glädhi, thwärt amot faa the sorgh, tha nakar fallir
 i synd, Än gratin mic ekki swasom fra idhir
 döiande vtan glädhins mädh mic swasom til säla
 oc trygga hampn kalladhan

20 **H**war är krankare än thätta vsla lifuit i hwilko
 wi bindoms mädh swa margfallighe qwal oc
 ysäl | swa at engin stund är i hwilke man är fräls 68
 af sorgh oc vidhirmödho, Är man rikir tha rådhis
 han mista thät han hafuir, är han fatikir hwilas
 25 han aldrih at han matte faa thät han astundar,
 Thy huarte man ällir qwinna kan sorgholös j
 thesse vsle värld blifua, Är thät at j nokat af
 thesso seen mädh mic, som min vägh ma hindra
 sörghin mädh mic, O huru mange som sighla oc
 30 fara i thessa wäräldz hafwi oc thänkia at koma
 til astundelica hwilona hampn oc tho i ändalyktine

falla the i fortappilsina snaru, Mange hafua stort
lof oc frägdh oc tho uardha the swikne widh
ändhan

Thy swa länge i lifuin hafwin gudz räddugha,
vphof at wisdomenom är guz räddughe, wart 5
lif är här vppa iordhenne en daghlikin stridh,
thän faar kronona som här windhir, tho swa länge
wi här wändoms är oss owist än wi vinnom,
Hafdhe var förste fadhir rädz gudh, han hafdhe
engaledhis fallit, vphof at allo ondo är manzins 10
dirwe oc fortröst, hwa ey rädhis han rasklika for-
tröstir, hwa som vppinbarlika bär gull i bland
röfuara, han är ekki aftryggir sik, War frälsare
kände os altiindh rädhas oc sagdhe, warin wakne
thy i witin ey hwat tiidh thiwfuin kan koma, wiste 15
bonden hwat tiidh thiufwin kome, han vakadhe
granlika oc stadde ekki sit hws bryta, Swa rädh
oc sancte pädher oc sagdhe, varin söftelike oc
vakin, thy at owenen diäfwulin gar som riwtande
leon oc söke hwem han matte swälghia, Engin 20
bygge tryggelika i bland orma, hwa som helghare
69 oc visare är, vari altiid räddir vm sik, thän | höghre
är vpkomen faar thungare fall, vm han faldir tha,
tholka astunda diäfwlin han skötte ey stort at
ondom, thy at the äru hans eghne, Salomon vise 25
han fiöl, Daud hans fadhir som wtualdir war
äptir gudz vilia han fiöl och, Thy sighir iac idhir
brödhir oc synir mine, rädhins allastadz, säl är
thän som altiindh rädhis gudh, thy at vm han
wardhir belagdhir som eth fäste hans hierta rädhis 30
enkte vpuäkkia stridh mote honum han tröste til

gudh, fulkomlikin gudz kärlekir fordrifwir allan
flätio räddugha, Gudz kärlekir oc guz räddughe,
äru badhe eet, thy beddis prophetin oc sagdhe,
härre bint mädh thinom räddugha mit kiöt oc
5 likama

Hwilkin idhra som astunda see godha dagha
kome hiit oc han skal wardha lystir, hwa
gudh rädhis gör altiidh got, görin i nakat got vaktin
idhir görla Mange tappa sin lön for manna lof,
10 Tiio iomfrur äru scrifna oc tho stängdis halfdelin
vtan hymerikis port, O huru mange heta cristne-
män oc äru döpte, tho ware them bätra at the
hafdho aldrih warith döpte, Mindre pino faa
hedhninga i häluite än onde cristne, gudh gafue
15 at ey vare thera höpir större än hinna, Eth skip
ma sionka for ena rifwu ällir litith hul, än thot
thät ware ällighis alt thät oc helt, O huru vadhe-
likit är i thässa wärllinna ökn, thär somi äru als-
tingx vndhürgifne girinne, somi skörlifnadhe swa-
20 som oren swin Somi rowinskap swasom thera
wit oc sinne ware bort tapath, engom thera gifs
hymerike vtan stora bättring än them thär gudh
rädhas är altiidh wäl, swa lofuadhe gudh siälwir
them härrenom som vndir sik hafdhe | hundradha 70
25 ridara, at for hans tro oc ödmiukt ville han inga
i hans hws oc hela hans pilt, Än enom androm
herraman nekadhe han koma i hans hws, och thät
war for thy han fortröste vppa sik siäluan, Wist
är thät som apostolen sighir, ekki lydha alle gudz
30 ordhe oc ewangelio, thät kombir thän time i
huilkom somi skulu ekki lidha nyttoghan känne-

dom, thät predica mange tho thighia somi sannindena, the binda enfalluct folk i syndenne, laggia vp thunga byrdhe for litla synde, oc stora synde fara the ower, En falskir kännare är swasom twä äggiat swärdh, wppa ena sidho skär han 5 mädh gärning oc äptedöme, vppa andra sidhona sla han oc dräpir mädh vrangom ordhom oc swikfullum, Huru kan eldin gifua köldena, oc vatnit gifua eldin, huru kan stenen flyta owan watnit, ällir huru kan en fwl skör man predika oc prisa 10 renlikhet, oc än tho at han nokat faghirt thär af sighir, hwat nytto fa the thät höra tha the wita hwa han är, tho magha the sighia honum thät thu sighir mädh munnenom thät neka thu mädh gärningum thu hawir faghir ordh oc fula mädh- 15 färdhe, Thän tholkin är han fordömir sik sielwär, bätre predika han thighiande än talande, tholkom sighir prophetin, gudh tala til syndogha män oc sighir, hwi kungör thu mina rätuissa androm, oc taghir myn lagh i thin mun, Thu hata sielwir 20 alla rätwiso, oc kasta fra thic all min ordh, Mange läsa dyr thing oc disputera höghelika, at the skulu fa hedhir for folke oc heta mästara oc tho göra the sielfue enkte, wilin i tro them som forsöktir är troen mic, Mera froma gör got lifwärne än 25 71 pryd | predican, oc först skal man göra oc sidhan predika, swa scrifwar lucas af warom härre, ihesus tok til at göra oc swa känna, swa scriwas oc annarstadz, ekki koma alle til hymerikis som predika mins fadhirs wilia, vtan the som han göra ey 30 straffa iac thera predikan som swa göra som the predika, Thän som framföre faghir ordh oc gör

ey thär äptir är som lät wädhir for manz öron,
 oc swasom rökir thär synis nokat oc hwärfuir
 bort vtan nytto, Vndirstandin i hwat iac idhir
 sighir, meer forskyllar thän som badhe gör oc
 5 predika, än thän som thigir oc gör, Är thät at
 iac atenast gör got tha är iac mic sielwom godhir,
 än vm iac predika oc gör, tha är iac badhe mic
 nyttoghir oc androm, Swa sighir wise mannin
 the som lära oc dragha andra til rätuiso skulu
 10 wardha som stiernor til ewinnelika clarhet,

Swa äru helghe kännefädhir som eth liws, thy
 for thera kännedom i wars härre liwse wardha
 syndogha manna hierta vptänd oc gönom lyst,
 Oc är thera kännedom swasom salt, thy tha the
 15 mädh godhum gärningum fram föra gudz ordh
 wardhir thät siälinne swasom väl til reddir matir,
 Thät biudz hwarior oc särlika clärkom at han
 skal predika oc kungöra gudz ordh oc sielfwir
 göra som han sighir, iak sighir meer, Hwa som
 20 weet än tho han wäl gör oc känne ikke androm
 han skall göra gudhi thär aff räkenskap, Nw
 mädhan apostolin sighir, hwa som hata sin brodhir
 han är en mandrapare, oc hwa som hafwir wäräldz
 gotz, see han sin brodhir lidha nödh, oc lykke sin
 25 miskunna inälfwe fra honom, huru kan gudz kär-
 lekir blifua i honum | Myklo hällir vm nakar see 72
 sin brodhir synda oc fra gudhi ga: oc vadhelika
 willan fara i dödhelikom syndom vm han ekki
 hielpir mädh kännedoms ordhe, tha är han en
 30 drapare: oc vtan gudz kärlek, Thy skulu the som
 predicara ämbite hawa storlika rådhas, vm the ekki

kungöra gudz mogha sin siäla wadha, Swa mange som af thera onda äptedöme forfara: oc dö i syndom swa manga kräfuir gudh af thera handom I som ärin predikara, thes hardhara plagho wäntin idhir, som i ärin meer vphögdhe vm i thädhan 5 fallin, thy i ärin ekki almoghans härre vtan vaktara oc gömara, gudh sielfuir är en sandir härre oc enkannelika gömare, han känne granlika siin faar oc kräfwir them af idhrom handom

Ay at flere äru i gudz kirkio ey som gömara 10 vtan swasom leggho drängia, oc thy lata the sik enkte waardha vm ihesu christi faar: vtan vm iac skal sighia, the äru hellir slitande wargha, rifwa oc syndirskilia, wisselika enkte är wärre oc stiwggare: än at thän skingra som göma skulle, 15 Ay thy wär thät är soma stadz i kirkionne: at the omättelika vpswälghia folkx gotz oc ärfuodhe, oc ey at enast the göma thera siel enkte for syndene, vtan mädh thera glömsko: oc än thät som wär är, mädh thera falske thiänist oc snödha gär- 20 ningom: dragha them i synda fall oc snaru, Swa hardhelika at vm gudh läte tholka oplictadha sin fram gang hawa matte man sighia at gudh ware ey gudh, Ok thy käreste syni, ä mädhan i lifuin 73 thiänin gudhi i | räddugha oc glädhin idhir i 25 honum mädh skälwan, taghin altiidh hans näfst for idhir: at i ey skulin bort falla aff rättom wägh, smakin mine syni, smakin oc seen huru sötir gudh är, Wärlz rike män koma for gudh fatighe oc hungrughe: oc the som här sowo i 30 rikedomom oc kräselikhet: the finna thär enkte

i sinom handom Än the som här astunda gudh
 them bristir enkte thär i allo godho, Jac war
 yngre oc nu är iac aldrughir än aldrigh saa iac
 rätuisan man forlatnan aff gudhi allir hans af-
 5 födho brista brödh

Varin wars härra fatikdoms äptir fölghiara oc
 fölghin hans fotspor hwilkin i sino huse
 hafuir gotz oc äro, oc tho nidhradhe han sik
 takandis thräldoms ham, fatighir oc hafuandzlös
 10 föddis han fatighir oc mer än hawanzlös war han
 mädhan han lifdhe, Fatighastir war han badhe
 dödhir oc iordhadhir som han siälwir af sagdhe,
 Råwa hawa sina grawa, oc fughlana hawa sina
 näste, än människiona son hafwir enkte thär han
 15 ma sit hofwdh til böia, Apostolin bödh sinom
 känneswen, at han skulle bära hwarte säk allir
 skräppo, än ihesus bödh enom vngom swen: som
 ville honum äptefölghia: at han skulle sälia thät
 han hafdhe oc giwa thät fatigho folke, Wm i
 20 tron at christus ihesus som är sandir gudh kan
 äkke daras: allir swikas troen honum stadhelika,
 Oc vm i troen fölghin honum, Thät är omöghe-
 likit badhe fylghia gudhi oc flyta i vārlz goze,
 swasom gudh siälwir säghir, J kunnin ekki gudhi
 25 thiāna oc vārālz goze, the som nu | ekki tro, the 74
 skulu tha tro thän tiidh rikedomana wāndis i
 hawanzlöso, Hin rike frazaren som aat kräselika
 oc klädde sik kosteleka: han wille ekki tro moysi
 oc prophetis, Än tha han war dödhir oc iordhadhir
 30 i heluite tok han til tro i pinonne Sagdhe ey
 apostolin at engin thän som stridha wil til gudz

hedhir, skal wenas i wärälz ärindom, thy hwarte konungir ällir härraman wardhir sääl for sit wald skuld ällir rikedomas sculd, Rikedomas äru swikfulle swasom dauid sighir, at the liknas vidh hästin, Swikul är hestin til mandz helso, swa oc 5 rikedomane äru owisse thy at them fölgher altiidh höghfärdhin, Oc hwar höghfärdhin är thär är fall i wanom oc synda pina ällir hämpd, alla synde wexa wt af höghfärdhinne som af enne rot

Naar man wardhir rikir oc hawir mykla äro, 10 fallir han i höghfärdh tha smitta hon alla manzsins wägha oc mädfärdhe, Naar han sithir mädh rikom thänkir han at nidhra thän fatigha: oc lönlika läggir han honum forsator fore oc liggir i forsatom, swasom leon for mindra diwrom, Oc 15 sighir widh sik, gudh sköte ey thär aat, Gudh är i hans asyn swasom en sofuande man, söfdhir aff starko wine, ee thäs mer gudh bidir at göra dom oc rätuiso, thes hardhare hempnas han tha thär til kombir, oc är gudh thäs yterlikare rådhande 20 tha han tholika vmbär manzins ondsko at han ey bradhelika pinar oc hempnir, tho plagha han stundom godha mädh vrangom oc i thera handom, Oc thy än tho gudh plaghar fatighan man i nakre 75 mato, tho glöme han ekki sina nadh och | miscund, 25 Nu for thy at honum är antwardhadhir thän fatike, oc han staar mote höghfärdhughom, oc giwir ödmiukom sina äro, thy brytir han syndir höghfärdhugx manz wärio, oc höre fatigx mandz astundan, han styrke thy ödmiukan oc fatighan at ey skal 30 höghfärdhughir vphöghia sik vppa iordhenne

Mine käre syni ärin i fatighe ödmiukin idhir
 vndir gudz starke hand, at i ey skulin fortappa
 idhart ärfuodhe, Engin fatigdom thekkis gudhi
 vtan ödmiukt, Ythirlikare walde gudh mandom
 5 taka aff iomfru maria for henna ödmiukt, än för
 henna iomfrudom ällir andra henna dygdhe, Swa-
 som af ensampne högfärdhinne rot kombir alt ont,
 swa af ödmiuktenna rot vaxa alla dygdhe, nimjn
 thät af warom frälsara at han är säwir oc öd-
 10 miukir i hierta, Han ödmiukte sich for vara
 skuld oc war lydhoghir in til dödhin: som är
 hardhasta oc smälikasta korsins dödhir

Iak sighir idhir meer vilin i sannelica ödmiuke
 wara, warin oc lydhoghe iordhrikis manne for
 15 gudz äro, Thänkin oc skudhin hwat nampn thär
 i bärin J kallins munkar, Munkir är swa mykit
 som ens gömare, thät bör ekki munke hawa ya
 ällir ney, ey sighia iac vil ällir ey vil, j skulin
 alle hawa et ja ällir ney, til got skal idhir allom
 20 wara eth ya, latin idhir ekki budhit wardha thät
 i skulin göra för än i thät görin, Thän är ekki
 sanner ödmiukir som bidhar thär til honum wardhir
 annat sin budhit, scrifuat är at petrus oc andreas
 at eno ihesu christi ordhe forlätu all the thing
 25 the hafdho oc fölgdho honum äptir, | Sanna öd- 76
 miukt astunda altijdh lydha annars vilia oc ekki
 sinom eghnom, Thät äptirdöme lefdhe sielwir
 härran christus sinom äpte fölghiarom a skärdagh
 tha han thwoghde thera fötir oc sagdhe til sancte
 30 pädher, at vtan han vare lydhoghir tha skulle
 han ey fa deel mädh honum i hymerike Ok thy

käraste syni swasom *mädh* idhir allom är eth munka nampn, swa latin idhir allom wara en vilia i gudhi, *thät* är got oc gladhelikit at brödhir byggia saman

Latin oc ekki wara i bland idhir nakan främbir- 5
 mer allir siwördhan, vtan thän främstir är vari som thän ytarste, at i ey äptir konunga likn-ilsom, hallin thän främsta af idhir swasom en hërra owir alla andra och han skuli af formandz dōme modhas oc vphōghias i sino hierta, gōrin 10
 äpte ihesu christi äptedōme, thän thär mere är vari i ödmiuktene swasom thän minste i bland alla them thär han owir radhir, Wari i ödmiuktine en iämnunge widh thän mindra ee mädhan han ekki brytir Än vm han brytir, wari tha rätwis- 15
 lika strangir mote syndene oc halle aldrigh *mädh* osidhomen oc odygdhom han skal swa älska mannin at han altidh hati hans odygdh thär hon finnas kan Stort kärlekx tekn är at straffa hwan for hwaria litla osidhi, opta gör fafång ödmiukt stōran 20
 skadha, *thät* är ekki san ödmiukt at thigia vm osidhi allir synd, propheten ysaias sighir, Ropa oc lat ekki af, hōgh vp thina rōst swasom en ludh oc kungōr mino folke thera afgang, Gudh gawe at all iordhrikis creatur ropadhe mot manzins 25
 synd for thy at mädhan man rādhis ekki for gudhi, matte han tha skämmas oc rādhas for hans
 77 creatur, *thät* | kenne os apostolin thär han sighir, Solin skal ey bärghas vppa idhra wredhe, Wredgins i tha synden ekki i idhre wredhe, gudh är rätwis 30
 oc rätwiso älska han, hans ōghon skudha iämpn-
 adhin, Nu mädhan han är rätwiis, warin oc i

rättwise, thät är stoor waktarans glömska oc skadhelik ödmyukt vm han städhir at vlfwin for-därwa lamben

5 **A** stunden ekki vara wällughe oc hedhren ekki nakan for hans wald skuld, Engen weeld är i gudhi, vtan äptir hwars forskullan betala han hwariom, Görin allastadz thät som rätfärdhukt är, Rätwisan biwdhir gifwa hwariom thät honum bör, thy bör mannenom lydha gudhi ytherlikare
 10 än manne, vm swa är at i thighin sannindena, for wällis manna redde skuld tha dömen i idhir sielwe ok idhur rätwisa är ekki bättra än thera som heto pharisei, the syntos for folke hällghe män oc rätuise, oc tho var annat i thera sam-
 15 witi, Jac sighir idhir hedhren ekki meer thän rika än thän fatigha vtan han vari bätte, j skulin yterlikare then fatigha hedhra thy at i honum skiin ihesu christi liknilse, än i them rika skiin värllinne liknilse Wi ärom alle swasom limi af enom krop,
 20 alle ärom wi swasom lidhamot vndhir eth howdh som [är] christus ihesus, Huat hedhir hawir rike mannin mer forskyllat än thän fatighe, wanlika thu sighir thy at han är rikir oc mäktoghir, vm thät är swa sant, hwi lastom wi rikedomana i
 25 thesse wärld, ällir lifuom wi oc predikom at wärldz ära är forsmande, Jak sighir rikir man är ekki lofuande at han illa nytia gudz laan oc gafuor, Hedhra thu thän rika oc forsma | thän 78
 fatigha tha är thic wärldin kärare än gudh som
 30 hona skop, Oc vm thu nokat meer älska än gudh tha är thu ekki värdhir gudh, gifuin

thy gudhi thät honum bör oc wärlinne thät
henna är

Thär dygdh oc got rättelika är, tha skal thät
hallas i hedhär oc vördhning, falskhet oc
ilzska vari stiug oc ledh, än hwat skal iak sighia 5
af them som glädhias af forgangeliko werlz goze
oc kropsins lusta som rasklika skulu atirkoma i
madhka oc muld, the som sikh nu vphöghia af
släkt oc makt af fafenge äro thär litla stund
lydha for thera öron the modhas af sik oc nidhra 10
thän fatigha the thänkia at fa thär mädh the äro
thär gudh hawir ret allom ödmiukom oc nidher
thröktom, Jac hafuir ey vissare ordh än the gudh
sielwir hötte them mädh oc sagdhe, Ve ve idhär
som thänkin at koma til hymerikis mädh sälikhet 15
oc rikedomom, möghelikare är camelen föra giönum
naals ögha, än girughär oc rikir koma til hyme-
rikis rike, thätta äru gudz eghin ordh, Skulle
thänna ordh atirdrifwas som aldrigh vardhär,
huru vare tha sannind i gudhi, han sagdhe sielwir, 20
Himil oc iordh skulu forgaa, än min ordh forgaa
aldrigh, Gratin thy oc thiwtin i vsle rike oc
starke wärlz män, som wtbläste ärin aff ostadughe
sälikhetena wädhär, i skämmin oc fordrifuin andra
swasom ärolösa, J ärin blinde vordhne aff wärlz 25
fafängio, oc falzske vördhughetena muld, tho är
idhart lif mädh raskom oc oforthänktom dödh
ändande swasom thän wäwir som för wardhär af-
skurin än han är til ända komin oc wet engen af
79 vm | thät hända kan i thesse nat, Ok tha skulin 30
i vtan ända pinas i heluite främbirmer än andre

oc dö ewinnelika liwandis, oc liwa ewinnelica
 döiandis, J ärin ekki i ärfuodhe *mädh* folke,
 vtan än them som ärfuodha, fordrifuin i oc hatin
 til dödhin, Thy i ey atenast plaghas oc flängias
 5 iämp^{te} *mädh* mannom, vtan än ewinnelika *mädh*
 diäflum, E thes större äro hwar hafðhe här i
 värlinne thes hardhare pino faar han äptir liwit
 vm ey är bättradh thät för hardhelika brutith war

Tolf apostla hafðhe gudh sik enkannelika wt
 10 walt, af allom them war bartholomeus a
 släktenne väghna wtmärkelikastir, Oc matheus a
 rikedomina vägna, för än han war walder oc
 kalladher til apostol, Alle andre varo fatike fiskara:
 iac wet at i vndrin thär vppa hwi iac sagðhe
 15 thänna ordh, nu vil iac idh^{ir} thät wt thydha,
 vm swa är som sannelika sant är, at alt thät
 thär af gudz mun wt gik aff hans ordhom, är
 fult *mädh* sannind, tha kombir näppligha en man
 af thusanda til hymerikis, Än the som ekki wilia
 20 tro mik vm thänna ordh, the skulu äptir litin
 tima röna oc sanna thät i pinone, är än nakar
 swa blindir i sino samwite at han vndra thär
 vppa, iak swara honum swa, Hwat ey trom wi
 thät alle, at for ena dödhelika synd ma en man
 25 dömas til ewinnelikin dödh, nu mädhan swa är,
 hwat vndre är at en af hundradha thousand blifuir
 söl Huat är tha en oskälaka rikir man som wt-
 blästir är af wärlz hugnadha wädhre, hwat är
 han annat vtan eth synda i lätis kar, Hwar är
 30 nu högh|färdh, hwar är skörlifnadh^{ir}, hwar är 80
 gyri vtan i them riko, oc wälbyrdhughom oc

måktoghom, The äru röfuara som fatigha manz
 lön bort tagha oc fordrifua them oc dräpa, hwat
 göra the gudz huse til hielp som tagha af fatighom
 thät the skullo them gifwa, Wisselika til andra
 owirflödhoghet läggia the saman owirstuppa klädha- 5
 bonadh, Än vm thän fatigha som dör af kyld
 oc näkt sköta the enkte, Siin palacia oc koste-
 lika bygning vpräta the for folkx rosn, oc fatigha
 folkit dö a gatune, Gästabudh oc giille redha
 the them riko oc fylla sin oc thera buk, oc vtan 10
 fore swältir thän fatighe til dödh af hungir, hwat
 är tha alt thera lifuerne vtan synd, Naar thera
 bukir är swa vpfyltir mädh kräselikhet, hwat är
 i vanum vtan skörlifnadz eldir, än hwat kan iac
 her mera aff sighia, thät forma ey alla mäniskia 15
 tungo fullelika vt thrykkia hwat skadha syndenne
 fölghir, thy at syndoghir man veet enkte af gudhi,
 vtan swasom af enom dröm, han thänkir oc ekki
 huru owiss dötzsins thime är oc skötir enkte at
 han skal dö, O huru siällan thän fallir ij synd 20
 som idkelika thänkir at han är dödhelikin oc at
 gudh skal hans gerninga alla döma,

O huru illa siwkir är thän vsle som thätta ekki
 taghir sik til hierta, än hwar som thätta
 rådhis: han hallir diäfwlsins frestilse ekki for 25
 litit, Sannelika vm man kändis widh: at sielwir
 gudh är hans domare oc thänkte at han skal ände-
 lika dö, han syndadhe ey swa dierfleka mot gudhi,
 Tha han skal til kirkio ga at höra gudz tidha-
 31 gerdh tha är hans | öghon mäst a quinno änlite 30
 oc andre fafängio, thär är hans thanke oc hans

predikan oc gudz vidherkänning: swa skudha han
 gudz budh, at han *mädh* sinom thankom witiar
 oc faar alt *thät* *thär* badhe är a vatn oc land oc
 thänkir aa oc fikir, huru han matte saman koma
 5 sik oc sinom barnom, Han dikta sik mangskona
 klädhe sidh, oc äptir annars osidh, Han byte
 opta sin clädhebonadh owir dusteran oc danz,
 käte oc drukkenskap, giille oc gästabudh, löshet
 oc skörhet oc faa sik salskap til tholkit samma,

10 **V**e them vslom som kunno ey forsta at the for-
 därfua kroppin, för än timen kombir, oc
 siälina dräpa the *mädh* allo, Hwadhan kombir
 siukdombir oc dödhin, vtan aff of ato oc skörhet,
 the latas at gabba gudh, Wisselika the gabba oc
 15 dara sik siälfwa, the glädhias oc gälñas i them
 litla timanom som the hafua af gudhi til synda
 bättring, oc othakka gudhi for hans langa thol
 oc bidhan, oc äptir litin tima faa the grata oc
 thiwta *mädh* dieflomen vtan ända, Hwat skulu
 20 the göra tha, tha the faa ekki vmskipta sin
 klädhebonadh, tha är borto stora släkten, oc
 for hedhir oc äro är skam oc blygd i helwite,
 tha wändis giille oc gästabudh, viin oc kräse-
 likhet i hungir oc thörst *mädh* hinom rika frazaren-
 25 om, the skulu bedhas oc vnska en kallan vatn
 drupa oc fa han aldrih, Thy vm the ekki vilia
 tha athirwända, hafwin tha oc öfwin ena litla
 stund allan sin vilia oc astundan, Thär äptir
 kombir the grymma do|marans röst som sighir, 82
 30 Gangin forbannadhe i ewinnelikin eld som är
 redder diäflomen oc theas änglom

O huru stenhart hierta hafuir thu, om thu
 thätta äkke thänke, for litlan vārlz hugh-
 nadh glöme thänna rādhelika domen, thänkte
 thu thän gryma oc rādhelika daghin, a hulkom
 thu skal ey at enast af owirflōdhoghom klādhom, 5
 vtan ämwāl af ofwir aato oc drykenskap: oc hwariom
 safānga tima thär thu hafwir fortärt: skalt thu
 göra grannan rākenskap vppa, thu harmkadhis
 vppa thic sielwan at thu thic ekke bātra, vtan
 draghir fran dagh oc til dagh, Ok latir thic ekke 10
 angra thän vanhedhren: thu gör oc hawir giort
 mot gudhi, See huru dōdhin nalkas thic oc vil
 thic nidhersla, see at diāfwulin redhir sich til at
 tagha tik, see at vārlinna rikedomā minzskas oc
 forga, see huru madhka oc ohyra bidha thic oc 15
 äptir thinom licama: at the matto faa han til at
 slita, tha siālin skils vidh han, skal hon wānta
 sik fult widhērgāld äptir sinne forskullan, Hwi
 far thu swa villir, thu söke hār gotz oc glādhi,
 oc alt thāt thu kan astunda thāt findir thu ekke 20
 sannelika hār, Wil thu hafua sanna glādhi, lat
 thic lidhā til hymerikis glādhi oc äro, til henne
 är thu skaptir, thär är visselika san glādhi, Hona
 kan mandz ögha hār ey fulkomlika see, ey öra at
 höra, ey hierta fullelika thänkia, lat thy nu fara 25
 thätta forgānglika, at thu matte fa thāt godha
 ewinnelika

83 **H**wat skal vardha af them som hwarte älska
 ällir rādhis gudh, | ey styggias for dōdhenom
 at the matto atirwānda af syndom, the sörghia 30

oc harmkas at the ey faa ällir orka fulkomna,
 alt thät illa the gärna villo, hörin gudz ordh,
 J ilhårdhinga vee idhir vslum som här leen i
 skulin grata vtan atir wādo, we idhir for litlan
 5 wārlz framgang faan i ewinnelika pino, än är
 litidh atir af glādhinna tima, mättin idhir oc
 fyllin idhir thär til at vredhinna time kombir
 bradhir oc oforseddir, glādhins oc gālnins mādhan
 thätta litla rākkir thät kombir sköt ānde vtan
 10 ānda, Sankin samman idhrom barnom gotz oc
 arf, ökin idhra slākt oc frāgdh: at the magho
 samuleedh lewa sinne affödho, Ok tha faen i alle
 sammensankadhe i heluite thes hardhare pino at
 flere koma saman

15 **V**anlika somi sighia swa vidh sik, gudh är
 miillir oc miskundsambir, thy taghir han til
 nadha hwan thän syndara som kombir, oc han
 forlatir alt thät brutith är Swa är visselika sant,
 han är millare än nakar kan tro, oc gärna spar
 20 han hwarior som trolika kombir mād h bātring
 til hans, Han är sannelika miskundsambir, som
 swa mykin orāt oc smālikhet lidher af syndoghom,
 oc bidhar swa länge āptir māniskiona bātring,
 Thogh likowāl swa som han är thulughir til at
 25 bidha oc vmbāra, swa är han rätwis til at pina
 oc hāmpna, Somj sighia swa, vm man faar anghir
 i dōdhenom, tha faar han synda forlatilse, O
 huru falskir oc owiis är thenne thankin, oc dara
 alt for manga, thät hānde nāplika enom manne
 30 af thusanda, at han fa | thän fordelin af gudhi: 84
 sārlika thän som hwarte wanda se ällir höra ällir

sköta gudhi i sinne välikhet oc kännis ekki vidh
 at han hawir hardhelika ret gudh til vredhe Oc
 ey wet hwat synda bättring är, vtan swa som sof-
 uande, han är allir swa i syndena snardhir at
 han kan ekki wt koma, Honum thwingar siwk- 5
 domen, hustru, oc barna vmsorgh, gotz oc ägho,
 räddogha tha han seer oc pröwar at han thät ey
 längir niwta kan, Hwat synda bättring kan han
 tha tagha, wisselika wiste han at han matte vndan
 dödhin slippa, han skriptadhe sik ey mädh allo, 10
 Thy mädhan thu är föör oc helbrugdho, scripta
 thic väl oc redh thic til, allighis miste thu ij
 dödhenum synda forlatilse, Hwat dughir the synda
 bättring vm thät skulle swa heta, thär man gör
 thrängdir oc nöddir, thy han väntir sik äkke 15
 längir lifua, oc än vm han fingis vidher, han
 wurdhe sidhan werre än han war förra, Jac wet
 thy wär manga rika som i dödhenum togcho skript,
 oc tha the fingos vidh, värradho the sik, Än
 iac sighir oc hallir sannelika sant, iac hawir thät 20
 mädh mangom rönt, at tholkom är ey godh ända-
 lykt i vanum, som ont lifwärne hiöllo vti dödhin,
 oc räddos ekki at synda mot gudhi, vtan lifdho
 altiidh i sino siälfis walle, Propheten sigher i gudz
 asyn är dyr oc gäfuir helgha manna dödhir, 25
 än thwärt a mot syndogha manna dödhir är wärste
 dödhir

85 **M**ine käre syni styrkin idhir i gudhi oc fylghin
 ekki thera synd oc osidh som | iac hafuir nu
 nakat af sakt, vtan standin i guz rätwiso: oc 30
 rädhins ekki thera hat oc ilzsko, Säl är thän

som lidher hat oc aländichet for rätwiso skuld:
 honum wardhir wäl, än hälaghir vardhir thän
 som thär fore lidhir dödhin, wil thu hafua lif
 mädh christo, rädz ekki thola dödh for christo,
 5 Ey kan thu thät thola for gudz skuld, thät thic
 til kombir for thin brut skuld: vtan thät thu
 lidhir for thät thu ey wil bryta mote gudhi thät
 räknas thic til löna när gudhi, Ey är oc thänna
 forgänglika plagha wärdhugh widh the äro thär
 10 thic staar fore i hymerike, vtan gudh betala yter-
 likare än wi kunnom forskulla, ey thorf thän
 hopas til stor lön som ekki vil ärwodha: ey är
 thät nogh til hymerikis lön, at thu hawir cristins
 mandz nampn, Thu bär tha rättlika cristins manz
 15 nampn, tha thu fölghe christum äptir mädh
 dyghdhelikom gärningom, owärdhelika hawir thu
 nampnit vm thu hawir diäwlsins gärninga, iac
 sighir yterlikare, tholkin är ekki cristin, vtan
 hällir antecristus, swasom iohannes sighir, ante-
 20 cristus är nu komen, O huru manga kompana
 hawir han oc äru samuledh antecristi, Wil thu
 hafua arfdel mädh christo, mädhan swa är at
 war konunghir oc härra christus, hwilkins nampn
 är owir all nampn, skulle ändelika lidha oc plaghas
 25 för än han kom i sina äro, Hwat tröst hawom wi
 at koma i hans äro, vtan alla mödho, O hwilke
 dara ärom wi, tha wi wiliom glädhias badhe i
 thässe wärld oc i andre, Härren gik in nakin oc
 fatighir: oc thiänarin wil in ga dyrlika kläddir
 30 fullir mädh wärälz goze, härren | kom in hungr- 86
 ughir oc thörstoghir, Thiänaren wil in fulmättir
 oc krästir, härren doo a korsseno for swensins

brut Swenin fulkrästir thänkir koma w godhum
daghum, til godha dagha thät wil ey swa til
räkkia, thät härren sielfuir ekki giordhe swasom
är at fara af thässe wärld vtan pino til hyme-
rikis äro, thät hopas thiänarin fa vtan alla mödho, 5
War härre spordhe aat sancta iacob oc sanctum
iohannem tha thera modhir badh at the skullo
sitia i hans rike mädh honum, han sagdhe them
swa formaghin i drikka thän kalkin som iac skal
drikka, som han wille sighia, ey komin i til äro 10
mädh mik, vtan i drikkinn oc tholin döttsins
dröuilse mädh mik,

Huru darutte äru somi the thär ekki wilia
skudha aatskilnadhen mällan got oc ont, vtan
sighia ont vara got, oc got vara ont, komin 15
atir til sin oc hierta, Hörin myn ordh oc radh,
O huru got är manne blifua mädh gudhi, oc ga
äptir sinne makt swasom han gik, han gaf sik
sielwan i dödhin for os, swa skulum wi vagha
wart lif for sannindena skuld, thär som swa är 20
widherthorftelikit, Christus lät sik pina oc dödha
for wara skuld han gaf os äptedöme, thy skulum
vi fölghia hans fotspor, Thän thorf ey räkna sik
vara cristin, som ey findir sik wara redhobonan
at dö for gudz skuld, hwa christo vil thiäna han 25
skal christum äptir fölghia, Somi mädh ensampno
nampne oc ordhom sighia sik ää vara cristne,
än hwar äru gärningana, som ordhin skullo sanna,
Apostolen sigher at tron vtan gärninga är dödh
87 | Jac sigher thu som christum lofua mädh ordhom 30
oc ey mädh godgärningomen: thu neka han oc af-

sigx honum, thy vare thät swa at thu hafdhe
tro til thät thu sigher, wisselika thu räddis for
gudhi oc blygdhis at synda for hanum, Nu vm
thu tro oc synda likowäl, tha är thina synda
5 plikt hundradha fald störrer, for thy the synd
thu gör mädh forakt oc ilzsko, hon är osighilika
störrer än the thu gör i fawizsko, hawir thu hört
at ängelen syndadhe oc samuledh adam, Mannin
fik naadh oc ängelin aldreggh, thy mannin syndadhe
10 af diäfwlsins inskiwtilsom, än ängelin af sinne
eghne ilzsko

Nw matte thu sighia, hwi latir gudh mik frestas,
iac syndadhe ekki vm ey vare diäwls frestilse,
Thär til swara iac thic, O dare huat lön kant
15 thu wänta thic vm thu hafdhe enga stridh, see at
en wärldz riddare vagha sik i wadha: at han
maghe thäkkias sinom konung oc härri, Thu
hafwir oc ey thät til orsäkt, at thu af diewlsins
inskiutillsom synda mote gudhi swasom adam,
20 thy honum war eth trä forbudhit af hwilko han
skulle ey äta, Han wiste ey hwat diäwls in-
skiutilse war, ällir vm nakor diäfwl war, ey
wiste oc han huru storlika syndin misthektis
gudhi, Än thu sigher at thu wäl weet hwat
25 gudhi är leet, oc thät tro thu wäl, oc tho gör
thu swa manga fula synde, Jac sigher än meer
the tholke cristne äru, the älska gudh i mun-
nenom, thera tunga liughir for gudhi, thera
hierta är ekki rät oc ey hafua the tro til hans
30 budh ordh

88 **H**wa en san cristen man är, oc sārlika prestir
 oc munkir oc klostirfolk, i hwilkom all ful-
 komlikhet skal lysa swasom i enom klarom speghel,
 han skal ey at enast afsighias alt thāt han āghir
 allir hafuir, vtan ān sik sielfuan, swa at han 5
 skal allir vara dōdhir wārlinne, Thy thān som
 bundin är i wārlz ārindom han är dōdhir gudhi,
 Ān thān som wil koma vppa fulkomlikhetenna
 wāgh: skal vara swa dōdhir werlinne at swasom
 han ware dōdhir skal han enkte skōta werlzlikom 10
 stykkiom: oc tha maa han sighia mād*h* apostlenom,
 war vmganga är all i hymnomen Ok thy skal
 han ekki rådhas mista thātta lifuit, som är wis
 dōdhir at han matte finna oc fa christum som är
 sant lif, Oc ey rådhas them som kroppin kunno 15
 drāpa, thy the formagha ekki drāpa siālena,
 Han skal hār gärna lidha drōuilse som rat forga:
 at han matte forskylla āndalōsa glādhi, thātta är
 thān wāghin, som ledhir til sanna fādhernis
 landith, ware nakar annar wāghir tha ware ekki 20
 sannind i gudhi, Thenna ordh nam iac ekki aff
 wārlz människio: vtan aff guz eghnom ordhum
 som star i ewangelio, Os tilbör mād*h* mangom
 drōwilsom koma til hymerikis rike, willir far
 thān som mād*h* kräselikhet oc rikedomum wil 25
 framkoma, thāt är eth wist tekn til fordōmilse,
 at hawa hār i wārlinne allan sin framgang: āptir
 allom sinom wilia, Ān them nāpsir oc plaghar
 gudh som honum āru thekke, the andra hawa
 hār sit hymerike, Gudh lofuadhe sinom disci- 30
 89 pulis a skārdagh tha | han aat natwardhen mād*h*

them oc sagdhe, Jac sighir idhir i skulin sörghia
 oc grata, än wärlin skal glädhias, thogh skal
 idhur dröwilse vändas i glädhi, ekki lofuadhe
 han tholkit wärlinna älskarom, Glädhin idhir thy
 5 i mine älskelighe syni, at wärlin hatar idhir oc
 at i lidhen hat oc smälikhet, J skulin vardha
 säle tha folk hata oc fordrifua idhir, tha the
 banna oc liugha vppa idhir, oc sighia all obryghilse
 mot idhir for mina skuld, Jdhur lön äru stoor
 10 i hymerike, thy hata wärlin idhir at i hörin ekki
 henne til,

Hallin oc thät for stora glädhi at i lidhin mang-
 skona dröuilse, thy thär byrias idhert tholo-
 modh af, Tholamodh hawir stora fulkomlikhet
 15 mädh sik, swa pröfuas mannin mädh tholamodh
 swasom gullit i ellenom, hwa som andra dygdhe
 hafuir vtan tholomodh, han bär gul i braknum
 leerkarom, thy sagdhe christus sinom discipulis,
 J idhro tholomodh skulin i ägha idhra siela,
 20 starklekin oc stadhughetin är samanbundin mädh
 tholamodh, Thy en thulughir man är stadhughir
 oc starkir i sinom hugh, thulughir oc stadhughir
 man ma tryggelika hopas hymerikis äro, gömin
 thy tholamodh i idhrom hugh oc öwen thät i
 25 bön oc motgang Tholamodh är swasom eth säghil
 mädh hwilko wart skip som är wart liff, kombir
 tryggelika til helsonna hampn vtan vadha, waken
 oc thät at engin idhra vpwäkke annan til hämpd
 ällir hat mädh smälikom ordhom,

30 **V**arin varkunsame swasom gudh idhar fadhir 90
 varkunsambir är, han latir räгна owir rät-

uisa oc orätuisa: han latir solina skina owir
 godha oc onda, Dombir vtan miskund skal them
 vardha som ey gör miskund, vm i ey forlatin
 them thär mote idhir bryta, tha skal ey idhir
 fadhir j hymerike forlata. idhir idhra skuld, Thän 5
 bedhis fafänglika miskund af gudhi som ey gör
 sinom brodhir miskund tha han vidherthorf,
 Apostolin sighir vm i thulin at i vardhen drifne
 i thräldom oc wardhin slaghne ällir flängde tha
 vardhen i säle, här skal wt rönas hwat dygdh wi 10
 hafuom vm wi wara vini älskom i gudhi, oc vara
 ouini älskom for gudz skuld, är ey skrifuat at
 en härre enom sinom swen gaf til x thusand pund
 som han war houum skylloghir, Än swennen wille
 ekki sinom skyllenär gifua dagh vm hundradha 15
 päninga, thy fik han röna härrans rätwiso vm
 siin gäld, Är rätwisa vtan miskund tha är thät
 grymhet: thy skal rätwisa blandas mädh miskund,
 war lagh är all i miskund, Rättelika burdhe
 gudhi fordöma oss for wara synde, thogh heladhe 20
 han oss for sinna miskund skuld, Hwa som ekki
 thorf miskund han är ekki cristen, omöghelikit
 är at thän man thär miller oc miskundsambir är
 at han ey blidhkar gudz wredhe, Prestir ällir
 clostir folk som ekki älska miskunnena är som eth 25
 skip lanct wti hafuit: oc är alt giönum burat,
 thy at onyttoghir är thän renlifnadhir som miste
 miskunnena: han hawir wtskildan klädhebonadh
 91 fra werlz folke, oc | lika lifnadh mädh them,
 Ekke gör clädhin munkin fulkomnan vtan godha 30
 lifuernit

Eth annat sorghamal hawir iac idhir at sighia,
 Opta for ofstuppa dröfwilse skuld tala man
 onyttelika, Munka oc preste äru alla stadz, tho
 äru the swa faa som rättelika lifua, at i bland
 5 hundradha finz näpligha en rätfärdhughir, wisse-
 lika thät är enkte diwr swa grymt som onde
 preste oc munka, The städhia ey af nakrom
 straffas allir rättas, tholke hawa ensampt nampnit
 10 af godho oc clädhin: än thera tilbindilse är fa-
 nyt, Swa som iacobus sighir, reen oc osmittat
 tilbindilse for gudhi är at man witia oc sökir
 wäriolös barn oc änkior i thera dröuilsom, oc
 at man göme sik osmittadhan af thesse wärld,

15 O huru storlika wäxir oc wt widhis girin i
 somom, sannelika tholke äru slitande wargha
 i fara clädhom, Flyn fra tholkom swasom fra
 hugormenum, somi laata göra gudhi stora thiänist:
 som lata byggia kyrkio oc clostir oc thuinga
 20 thär til fatikt folk, tholka straffa var härre oc
 sighir, Wee är idhir som byggia prophetanna
 grafua, wäl synis thät vara got som the göra,
 tho bristhir thär miskund ofwir thän fatigha,
 wil thu at thin godgärning thäkis gudhi: gör
 25 them fatigha hielp oc glädhi, han är the kirkian
 som gudhi är kärast, Apostolin sighir gudz mönstir
 är hälakt oc thät ärin i, naar thu räkkir thina
 hand oc hielpir them fatigha i hans widherthorft,
 nar thu rättir thän thär willir far af trone,
 30 tha bygge thu gudhi eth thäkt oc hedhirsamt
 mönstir

92 **T**hit brödh bryt sundir *aat* them hungrugha,
 fatigha oc villeradha leedh in i thit hws,
 klädh thän nakna forsama ekki thit kiöt, vrsäkte
 sik engin oc sighi iak hawir enkte gifua, Sanne-
 lika hawir thu klädh allir nakat owir thina 5
 nappasta widherthorft: oc hielpir thu ekki thän
 fatigha tha äst thu thi[u]fwir oc röfware, Wiskulum
 i thessom fafängelika thingom wara sanne hägdhara
 oc skiptara och ey gömara allir aghandz män,
 wart ouirlop skulum wi skipta them fatigha alleghis 10
 stiälum wi thät, Oc mindra synd hawir fatighir
 som stiäl for thrang skuld, thy hin gömir owir
 sina widhirthorft: thär hundradha matto sik bärgha
 mädh som forfaras oc dö af hungir oc näkt, Än
 thänne stiel thrängdir af enom, hin stiäl aff swa 15
 mangom som han matte wäl hafua hulptit,

Somi sighia, thät är mit, mine föräldra lefdho
 mik thät, än huru matte thine föräldra thät
 lefwa thic, som ekki war thera, allir vm thät
 war thera hwadhan fingo the thät, allir hwar gaf 20
 them thät hwat fördho the hiit mädh sik tha the
 hiit komo, Ällir hwat skulu the föra mädh sik
 tha the hädhän fara, vta*n* iäf wi hafwm thät thär
 fatikx folkx är, thy skulum wi a domadagh höra
 thera klaghan, tha the for gudz rätwiso bedhas 25
 hämpd owir os, Hwar som hauir öron höre thätta,
 thän mik ekki troa vil, huru hardhlika skal han
 tro: nar alle hans rikedomar vardha at fatigdome,
 Hwat ey biwdhir thät naturlik lagh: thu skal
 thät androm göra som thu wil af honum hawa, 30

Thät sama bödh moysi lagh, oc thät biudhir
 samuledh gudz | lagh, Ranzaka alla wäghna thätta 93
 budhit halla all lagh Hwat skal sighias af them
 som byggia högha mura thera hierta är fult mädh
 5 vārlz thankom, huru thera gärninga skulu lofuas
 af folke, oc thär i sätia the alla sina rätwiso

Somi tagha rōwat gotz oc fatikx folkx swet oc
 ärfuodhe thät offra the gudhi, tholkit offir
 är gudhi stiugt oc let, Hwa är swa fakunnoghir,
 10 at han ey vndirstaar at thät är alt til vārlz lewa,
 höghfärdh oc rosn, oc ey til gudz hedhir, än
 somi sighia, är ey thät gudz hedhir byggia clostir
 oc kirkior gudhi til loff, Sannelika görs ekki
 fatigha mannenom orättir oc owirwald: tha maa
 15 thät wāl thākkias gudhi, Huru thākkis gudhi at
 iac byggir kostelik hws honum ällir hālghom man-
 nom: af thät gooz som hwsarma folkit sitir oc
 gratir äptir i hungir oc hafwandzlōso, Hwat rät-
 uisa är thät at begawa the dōdha, rōfwa the lif-
 20 wānda, oc offra gudhi fatikx mandz widherthorpt
 oc lifs bärning, Thāktis thät gudhi tha ware
 rätuisan ranz kompan, wille gudh thät offir hafua
 af oss, tha ware han ey af syndene lutlös, nu
 mādhan thät mistekkis gudhi, tha thākkis thät
 25 engalund hans hālghom mannom

Thy mine käre syni läggir bort af alla ilzsko,
 falskhet, skrymptan, awnd, bakmaal, warin
 menlöse som nyföd barn, astunden the miölk af
 hwilke i maghin wāxa til siela helso oc känna
 30 huru söthir gudh är, wisselika ärin ij ekki swa-

som menlös barn J komet ey in i hymerikis
rike, Barnit vm thät se ena faghra quinno thät
94 lustas | ey äptir henne, thät astunda ey skodha
dyr clädhe: thät är ey länge wret, thät minnis ey
länge vm nakar gör thy a mot, thät hawir ey 5
hat til nakan, thät älska fadheren oc brodheren:
än fra modherene gitir thät ey länge warit, Oc
thy thän som astundar koma til hymerikis äro,
hafui swasom barn menlöso, enfallikhet, renlikhet,
werlinna ledho, kärlek til sin brodhir oc modhrene 10
närwaru, thät är at han wil wara i kirkio gärna
oc thiäna gudhi

Mine syni fören idhir bort w them gambla
synda clädhbonadhenom, oc clädhin idhir
mädh gudz waknom, til at sta mot diäwlsins for- 15
sattom, Forlatin thänna forganglika wärlz äghor
som rat bort lidha, oc stridhe swa mot wärlinne,
hwa som brutas mädh androm, kläddir mädh
mangom clädhom vardhir opta omkulkastadhir,
Wil thu stadhelika mot diäflenom stridha kasta 20
bort the manga clädhin: at thu ey falle swa är
wärlz gotz som mang clädhe, thän them hafwir
wardhir rat wunnin, Än idhur clädhe skal wara
renlikhet oc thulamodh, ödhmiukt oc kärlek, the
dugha bätzst i andelike stridh, ärin i klädde mädh 25
them tha vinnen i oc wardhen starke swasom thät
hws som bygt är vppa ena stadhugha hall, swa-
som är sielwir härre ihesus christus

Diäfwlin haffuir stark stridz waken, hans swärdh
är skörlifnadz eldir, mädh thy sarghar han 30

manga til dödh, oc windir manga, Oc ey är annor
 synd til, *mädh* hwilke diäwlin windir swa opta
 sighir, Thy radhir apostolin oc sighir, flyn skör-
 lifnaden thät är ingen bättra hielp thär a mot:
 5 än fly badhe stadh oc tima, swasom iomfrudomen
 oc renlikheten gör man | likan widh änglana, sua 95
 gör engen synd mannin sua likan oskällikom diwrum
 som skörlifnaden: oc än wardhir manin oskälkare
 än diwren, For enga andra synd angradhe gudhi,
 10 at han hafde skapt mannin: vtan for thässa, Hon
 gör mannenom thänna skadha hon gör kroppin
 wanmäktoghan oc draghir til dödhin skäme mandz-
 sins frägdh, gör han arman oc fatighan kombir
 han til styld oc mandrap: fordarwa hans aminne,
 15 gör hans hierta döt oc dowit, gör han blinda[n]
 badhe vtan oc innan, oc mäst rete han gudh til
 vredhe oc bradha hämpd, Thänne synd födhis aff
 swalgh oc owirflödhoghet: oc for the synd skuld
 kombir gudz rätwisa vtan alla miskund owir otalika
 20 manga, swasom noe flodh thär alla värllina sänkte,
 vtan the atta människior som i arkene blifwu be-
 halne, Swa forgoingo oc the storo städhene so-
 doma oc gomorra: oc flere *mädh* them, alt for
 thessa vanskapadha synd skuld, oc idhkelikast
 25 hände tholkom syndarom en ondir bradh dödhir,
 oc fläste af them fa ey sacramenta i dödhenom,
 vtan dö som hunda, än thär *mädh* fa mange ey
 rutna i vighdhe iordh, vtan iordhas i hafui ällir
 brinna i elde, ällir vpätas aff diwrom, thänne synd
 30 är eth wadhelikit diäfwlsins nät hwa thär kombir
 i, han kombir vandsamlika thär bort w

I thesse stridhene kan engen bätir vinna: vtan
 han fly all til fälle, oc plectar idkelika sin krop,
 Hwa wiin oc starka drykke drikkir han vp wäkkir
 skörhet oc läggir sielwir eld i sin barm, Apostolen
 96 sighir, waktin at i ey gören idhir | drukna, drukk- 5
 enskap oc skörlifnadhír äru tve fölghis lagha,
 hwar then ene är inne then andre kombir raske-
 lika in äptir, oc ey uardha the wne vtan mädh
 fasto oc atirhalle, Dryckin gör storan skadha, än
 quinno vmgango hundradha faalt mere, quinno 10
 fäghrind är dötzens piil, han wardhir manne rask-
 lika til bana saar, thy trösthe engin vppa otröst
 swa länge han lifuir, waare thu en hálghír man,
 ey är thu än fultryggir, Ey kan thu göma eld i
 thino sköte at thu fa ey skadha af honum oc ey 15
 kan thu trodha a brännande glödhe vtan thu
 bränne thina fötir, Man oc quinna äru swasom
 blaa oc eldhír, än diäfwlin latir ey af at bläsa
 för än thät taghir til at brinna, thy skal ey lang
 vidhertalan wara mällom man oc quinno, Aff store 20
 thrang oc widherthorft skuldo thän badhon hafua
 samtalan, wil man ey wardha fatadhír i skörlifnatz
 snaru, tha flye quinno hemelikhet oc lioftalan,
 swa siälsyn skulde wara mandz oc quinno vidher-
 talan: at hwart thera glömde annars nampne 25

O huru mange hawa fallit i synd for thera
 thröst oc tryggelikhet, thät är nogh rådhandis
 vm andra synder än vm thessa är aldramäst,
 Sannelika sighir iac, än i dagh vndir andlikhetinna
 nampne skylis skörhetenna brandir i somom, Thy 30

wär vm iac ma tala som mik edhe mannin blyghis
 enkte vtan glädz oc rosa sik thär af: at han
 giordhe illa, thät är än nakur bliughet i quinnone,
 än j mannenom är engin, vtan hållir swa oppen-
 5 bar ilzska, at thän haalz for en dare som ekki
 kan öwa sik i tholko, J tholko halla the sina
 höktidh | oc gästabudh, thät är thera talan oc kalz, 97
 thy ga the til kirkio at the skulu se sin älzskogha
 oc tala widh them, lee at them mädh öghna latom,
 10 oc thär af wäxe skörhetena elder meer, O thu
 vsall man hwi ära thu thic i thesse gälisko wan-
 lika for thy at gudh städhir thik lifwa i thänne
 vranglikhet, wet thu ey at thu syndar hundradha
 falt mer än ömblika quinnan, Hon är wanstark,
 15 oc thu rosa thic at thu äst frakkir oc starkir, hon
 sitir i sino huse: oc thu vankar thär alt om kring,
 oc dikta manga funde för än thu fa darat hona,
 thätta gör thu oc gudh se thät oc thighir, thät
 kombir thän daghir a hwilkom han skal thina
 20 snödhet kasta for thin öghon, Oc mine käre syni,
 warin sniälle som orma oc enfalle swasom diwr,
 oc stridhen starkleka mote gambla ormenom,
 giordhen idhir mädh renliksins bälte, hawin
 bri[n]nande lampor i idhrom handom, oc vm i
 25 standin stadhelika tha vardhin i mäktoghe: oc idhre
 owini skulu enkte formagha mot idhir, J skulin i
 gudhi göra dygdhir oc owinine skulu falla för idhir

K äreste syni älskin idhir inbyrdhis, Thätta
 radh togh iac af engom androm vtan af
 30 sielfuom gudhi, som swa sagdhe, Thätta är mit
 budh: at i älskin idhir inbyrdhis, i ensampne

älskelikhetenne standa alla dygdha fulko[m]nilse,
 oc swasom af ena rot waxa manga qwista, swa af
 kärlekenum vaxa manga dygdhe, Jac sighir *mädh*
 apostlenum, taladhe iac badhe *mädh* manna oc
 ängla tungo, oc kunne iak alla propheta witskap, 5
 oc kunde iac all guz löndamaal, hafdhe iak alla
 mäniskio konster, hafdhe iak älskona tro swa at
 iak matte föra bärgh af stadh, hafdhe iac ekki
 98 kärlek: thät dughdhe alt saman enkte, | kärlex-
 fullir man är liowir oc thulughir: han älska sin 10
 brodhir ekki äptir kiötsins wild swasom hedh-
 ninga göra vtan han älska sin owin swasom sin
 win, Oc thär af ma han vndirsta at han hafwir
 sannan kärlek, tha han älska thän thär honum gör
 a mot, thätta skal han wakta, mange älska annan 15
 oc tho ekki skälika, tha han for wens kärlek owir-
 giwir gudh, Hwa nakat älska owir gudh, han är
 ekki wärdhir gudz vinskäp, J allom dygdhom skal
 wara mata, ällighis wardhir dygdh aat odygdh

All älskelikhet thär skadha kombir af, är fly- 20
 ande, for ofmyklan kärlek falla mange i skör-
 lifnadh, somi falla i awnd, Somi owirgifua böne
 oc gudhelikhet for oskälikin kärlek skuld, at han
 matte thän idhkelika see som han älska, allir
 kärlekir wet hwarte rät ällir sant han hafuir enga 25
 mato oc engin skäl, han kan oc enkte thänkia
 vtan thät han älska, Omöghelikit är at tholkin
 kan gudhi offra thäkkelika böne, thätta är ey
 wärdhugt kallas kärlekir vtan gäliska oc dar-
 skapir Vi skulum alla älska swasom wara brödhir 30
 oc swasom oss siälfua, swa at människiona skulum

wi älska, oc hænna synd ällir last skulum wi hata,
 Hafuir thu sannan kärlek: tha angra thic thät
 onda thu hafwir giort, thän thär bätre är i bland
 flere thän skal thu yterlikare älska, Sannir gudz
 5 kärlekir är at wi skulum han älska af allo hierta,
 af allom hugh, af alle vare makt, swa enkanne-
 lika, at wi skulum enkte annat älska mädh honum,
 oc sidhan wan iämcristin ällir brodhör som oss
 sielfua, J thessom twem budhordhom sta all lagh
 10 oc alla propheta, hwa vtan kärlek är han är vtan
 gudh, thy at gudh är kärlekir, hwa som i kärleke
 är han byria nu | byggia i hymerike, thär är en 99
 kärlekir mällan alla helgha män

15 **H**war kärlekin är thär är engin afwnd, engin
 hedhürgiri, ey kur, ey bakmaal, ey aatlöghe,
 allom är en godh wili, hafuin i ekki kärlek: tha
 ärin i vndir diäfwlsins walle, oc ey är tha gudh
 mädh idhär thän som vtan gudh är han är i hel-
 wite, Oc thy ee mädhan timen är vannytien ekki
 20 gudz nadh, allom är gudz nadh gifwin, for hans
 enda sons pino oc dödh, J thessom litla tima
 som wi nu hafwm skulum wi saa, oc thär äptir
 skulum wi skära, O huru stakkutte äru manzins
 dagha, han wet ey af för än han vardhär af
 25 skurin, som en wäwir vardhär af skurin: för
 än han til ända är komin, swa at oforseddo
 kombir dödhin: som thiwin om natten. Nar man-
 nin är dödhär, fara ekki mädh honum the rike-
 doma oc ära som han hafdhe i sino hwse, Rike
 30 män ledha fram oc lifua i gotz oc i glädhi alla
 sina dagha, oc i enom punkt nidhär fara the til

heluitis, thy at hwaríom fölghe hans gerninga oc
gerninganna atir lön

That är iämpť oc rätwist, at hwilkin mániskia
syndelika lifdhe, skal fa ena sörghelika anda-
lykt Oc äptir thy hwar giordhe i sino lifue, thär 5
äptir skall han siin lön vpbära, thy gangin i
liwseno mädhan liwst är, naar mörkit kombir tha
wet engin hwart han gaar, Wart liws är sielfuer
härren christus, han lyser allom i thässa wärll,
warin liwsins syni, tha fata ekki mörkit idher, J 10
allom stykkiom bewisen idher swasom gudz thiänista
män i myklo thuli, i dröfuilsom, i plaghom, i ärw-
odhe, i waku, i renlikhet, i rätwiso, i säflikhet, i
them hálgha anda, i oskrymtadhom kärlek, i sanne-
likom ordhom, oc i gudz dygdh 15

100 **L**atin ekki lygnena koma mällan idhír, thy at
hon är gudhi stiwg oc leedh, gudh är sielf
sannind oc lygnin gar mot sannindene, Flyen
alla flätio oc fafäng ordh, af them skal göras
grannir räkenskapir for guz dom, älskin thystona, 20
Flyen mangtalan, i mangtalan är idhkelika lygnin,
J lygnene är altiidh synden, Mandz talan bewisa
hwat man han är, J prestins mun ällir clostir-
folkx skal aldrigh koma thät ordh, thär ey är
christus mädh, altiidh skulu the tala vm gudz 25
lagh, Thy thän thär vppa gudz lagh thänkir
dagh oc nat, oc gaar ekki i raadh mädh darom,
oc sätir ekki sit hoop mädh ilgärningis mannom,
han skal wardha som thät trä, thär plantath är
widh watn strömen, thäs löf falla ey af, oc thät 30

gifuir frukt i sinom tima, Wisselika enkte är
mannenum swa mykit synda tilfalle swasom ont
sälskap, swasom prophetin sighir, mädh godhom
wardhir thu godhir, oc mädh ondom ondir, Ok
5 swasom ont sälskap är til ondo, swa är got til
godho, Thät kan engin rikedom liknas widh got
fölgher allir sälskap, thy hwart draghir annat mädh
sich, Barna nāme är swasom en tafla, i hwilke
enkte är skrifuat, ok tho maa thär i skrifuas
10 hwat som kombir, oc thy hwat barnit nimbir i
barndomenom, thät behaldir thät vti aldren an-
tiggia got allir ont, än siällan byggir vngir mädh
vngom vtan skadha, Läg saman eld oc eld thät
släkkir ekki hitan, vtan hällir öke, fögh saman
15 twa dara tha draghir hwar annan i darskap

O wir all thing flyen syni mine at vānias til
edha, swärin hwarte vm hymil allir iordh,
allir nakan annan eedh, idhar edhir wari swa,
thät är, thät är, allir ney ney, Hwa idhkeli|ka 101
20 hafuir edh i munne i honum är litin gudz kär-
lekir oc kanning, är thät äkke sant som iac swär,
tha neka iac at gudh är, siälfwir gudh forbödh
at swäria, Thu skal ey tagha thins gudz namn
fäänglika i thin mun, warin idhkelika i gudhe-
25 like bön, Mykit dughir idkelikin bön oc gudhe-
likin, Bönin lypte mandz hierta fra iordhene vp
til gudz, oc thär tala man mädh gudhi, oc faa
gudz nadh vm bönin är innelika mädh tarom
blandath, bär han mädh sik gagn oc glädhi, Swa
30 fik ezechias konungir the nadh af gudhi, at gudh
vmskipte domin, thär han hafde honum höt mädh,

Samuledh war susanna frälst af dötzens dom, som
 owir hona war gifuin, for henna bön oc tara,
 Swa oc for helie prophete bön gaf hymilin rägn,
 som i thry aar oc säx manadha hafdhe warit
 luctir oc lästir, Ok thy hwat i thorfuen bedhins 5
 trolika mädh tarom oc graat, oc twäkin ekki i
 trone, hwa sanna tro hafuir: hwat han bedhis thät
 wardhir honum, waar dygdhelike gudh är swa
 rikir nu i allo godho som han war tha, Jdhur
 glädhi wari sant hop, Jdhar thanke oc all idhur 10
 astundan wari altiidh til gudh, thy af honum oc
 mädh honum oc i honum är all thing, J honum
 lifwm wi röruns oc ärom, vtan hans nadh ärom
 wi alstingx enkte

Nu fra thänna tima fa iac ey stort tala widh 15
 idhir [N]u är komin thän time til hwilkin
 iac föddir war Thy kom iac hiit at iac skal
 hädhan, ey ware iac födhir vm iac ey skulle dö,
 Sinom eghnom sön spardhe gud ey, vtan for vara
 skuld lät han mädh korsins dödh hans lif ändas, 20
 mädh hans dödhir sloos nidher war dödhir, engin
 102 wara hafuir af sik at han lifuir: wtan hwat hellir
 wi lifuom ällir döiom tha ärom wi i hans walle,
 Thy kallas han härra ofwir lifwandis oc dödha,
 Nu mädhan härran do tha är ekki thiänaren mere 25
 än härran, Thy skulum oc wi dö, oc swasom
 härran stodh vp af dödha, skulum wi hafua wist
 hup: at wi skulum samuled vpsta af dödha, oc
 swasom christus äptir sin vpstandilse skal aldrigh
 dö, Swa skal oc wardha oss thy wi ärom sanne 30
 limi til thät ärofulla howdhit, Oc thy mine käre

syni, än tho iac nu dör, tho tro iac at myn
atirlösara lifuir ewinnelika oc iak skal a them
ytarsta daghenum vpstanda, oc *mädh* thesse hudh
oc huld skal iac se min frälsara, oc sama öghon
5 som nu [see] idhär the skulu oc tha see min
herra

Mine käre syni seen til huru warlika i skulin
ga, gangin ey swasom dara äptir kropsins
giri, thy vm i thät gyryn tha forskyllen i siälinna
10 dödh, J skulin *mädh* siälinna kraptom nidhra
kötzens gärninga, Nu skulin i *mädh* mic glädhias
oc sionga, kastin bort idhur sorgha clädhe, siongen
gudhi lofs sang oc psalma, thy iac hafuir farit
til thenna dagh giönum eld oc watn, oc nu ledhis
15 iac i swalka oc hwilo, Jac gangir nu in i härrans
hws at iac skal daghlika betala honum mina
lofwan, O hwat froma är mik nu hädhan dö,
thy nu wil myn härre ihesus wara mit lif, nu
skils aat thätta kropsins hws, oc kombir i eth
20 warugt hws *mädh* härranom i hymerike, thenne
rötelike kiortil tagx nu af mic: oc iak far atir
en nyian som är ewinnelikin, Til thänna dagh
hafuir iac warit en pelagrim, än nu kombir iac
heem i mit fädhernis land Nu koma lönin äptir
25 hwilkom iac hafuir länge äptir | lupit, nu fata iac 103
hampnena: som iac swa länge hafuir astundat,
nu kombir lyws äptir mörkir: tryggelikhet äptir
wadhan, goz oc rikedom a äptir fatikdomen, sigher
äptir stridhena: glädhi äptir dröwilsena, härre-
30 döme äptir thräldom, Här hafuir iac warit blindir,
nu lysis mik, förra sarghadhär nu heladhär, förra

dröfdhír nu hugnadhír, tha ár wál lifuat tha árona
lif kombir áptir dödhin

O huru swikult ár thätta wärlz lifuit, thät ár
hállir dödhenom liknande án lifwe Thät ár
som en skugge fult mädh lygn, nu blomstras 5
thät oc nu falna thät, thykkis til wäxa oc fallir
af, thes meer thät gaar fram thes mer nalkas thät
dödhenom, thät ár alt fult mädh snarum oc fatar
otalika manga

O huru falsk thu ár wärlð, sál ár thän sik kan 10
wakta for thinne falskhet, sál ár thän som
sik kan wakta for thit smikir, sál ár thän som
wál ár skildir fra thic, Än sál ár thu dödhír, oc
sötir thu som giwir sant lif, thu fordhrifuir badhe
soot oc saar, thu släkkir badhe hungir oc thörst, 15
O dödhír thu ár iämpn oc rätwis: oc skiptir iam-
lika: thu ár godhum thäkkir oc wälkomen, vslum
stiuggir oc fasulikin, thu ödmiukar högfärdhugha,
rika oc mäktogha, thu vphöghír thän fatigha oc
nidher thrykta: thu mättir han, tha thän rike oc 20
girughe nidher kastas, Thu gifuir ondom plagho,
rätfärdhughum ewinneliken lön, kom nu swasom
myn systir oc min win wisa mik hwar min älske-
like härre ár, thän min siäl astunda, lat mik ekki
längir dwälias i thässa wärlz vmgango 25

O thu dötzins makt iac tala til thic, stat vp oc
kom, räk mik thina hand, dragh mik áptir
104 | thic, mit hierta ár redho, lat mik fölghia thic,
lat mik koma i mins härre palacium: at iac matte

thär glädhias for hans asyn, sionga oc lofua hans
wald, dwäls nu ekki längir, se at alle mine dagha
äru fram lidhne, oc all myn aar vptonöt, Wänt
thic til mik: iac astunda thic, oc glädhir iac mic
5 at finna thic, kom oc tagh mik, thu togh min
härre: oc thär mädh frälste thu mik: se nu til
min, oc frälsa mik af thessa dröfuilsene hawi,
ledh vt mina siäl af thesse mörkostuw, oc ledh
mik in i fädhernis landit, af hwilko iac hawir swa
10 länge varit älända oc biltoghir, for wars fadhirs
adams brut, lat mik i mins älskara yrtagardh, at
iac matte fa mättas af lifsins fruct

Mine dagha äru bort komne swasom rökir, min
ben wisnadh, mit köt vmwänt Nu kombir
15 time at thu skulle ömka thik owir mik, skynt
thic oc frälsa mik: for thina skuld faom wi lön
for wara gärninga, J thinne tilkomo faom wi se
härren swasom han är, än tho thu är osynlikin:
tho är thu liwir them thic älska oc astunda, Oc
20 är thu somum rädhelikin: thy engin forma sta mote
thic, Rädhelikin är thu konungom ok förstum, thu
kungör thina makt allo iordrikis folke, Nu kom
ok tagh mik af thesse mörke, lös min band: oc
antwardha mic minom fadhir

25 Nu sighir eusebius widh thenna ordh formattom
wi hans sorghafulla discipuli, ey styra os af
grat oc tarom, oc sagdhom til hans, Hwat wardhir
af oss käreste fadhir: tha thu skils fra oss Mindz
vppa thu plantadhe oss, swasom en nyian vin-
30 gardh, oc nu wände thu thik fra oss, we we hwat

105 | skulum wi nu göra fadhír löse, thu war waar
 wäria mot kättarom, thu slo them nidher swasom
 starkaste hammar oc hwassaste yxe, Nu hwässa
 the sina tungor mote gudz tro oc mote oss, oc
 fordärua badhe kirkior oc gudz thiänisto folk 5

Han ömkadhe sik ofwír wara armödho oc sagdhe,
 O käre syni warin stadhughe som frome
 stridzmän: styrkin idhír widh gudh oc hans
 godhlek, rādhins ekki i skulin faa hielp af honum,
 han forlatir engen thän thär tröstir vppa han, 10
 Än tho iac forlatir idhír, tha är han swa godhir
 oc millir, at han aldrigh owirgifuir them: som
 trösta til hans, vtan han som idhír gaf laghin,
 han styre idhír äptir sinom wilia, Jac skils nu
 fra idhir, oc äptir litlan tima skulin i koma thit 15
 som iac är, thär skulum wi alle til saman glādhias
 oc engin kan fortagha oss wara glādhi

Minnins vppa mine syni huru gudh wtualde
 ioswe sino folke til domara oc wārio man:
 äptir moysi dödh, Oc sidhan helias propheta war 20
 vptakin i hymilin, war heliseus waldir til pro-
 pheta, oc hafdhe twāfalda helie nadh oc makt,
 Ey war gudz waald tha minzskadh, ey oc hällir
 nw, tha skal han vpwäkkia idhír en annan gömara
 ok waktara i min stadh, han skal idhír lära oc 25
 ga for idhir Jak bidhir gudh alzwalloghan som
 idhír vt ledde, oc in ledde äptir sinom wilia, at
 vm nakat sin war i mik nakat got: til at lydha
 hans budhordhum, at thät sama godha wardhe
 twāfalt i them, thär han sände idhir till gömara 30

oc forman Ok nu myn käre oc älskelike sön
 eusebium hafwin i här när idhír, han skulin i
 höra swasom | mik han skal wara idhír fadhír, 106
 oc i swasom godhe syni lydhin honum *mädh* kärlek,
 5 i ödmiukt, sáflikhet, oc thulumodh, Hwat idhír
 wardhar bärin til hans, iac bidhír oc idhír: at i
 gömin sāmio oc endrākt, i friidz bande warin som
 en kroppir oc en ande, swasom i ärin kalladhe i
 eth hup *mädh* idhre kallan, Swasom en är gudh
 10 alla wara fadhír ihesus christus, swa skulin i alle
 saman lifwa i eno brödhír skapi astundande thākkias
 honum, Thy varin hans äptefölghiara som käreste
 syni, gangin i kärlek, swasom han älskadhe os, oc
 gaf sik siālfwan for oss at lösa os atir, oc göra
 15 oss thekkelika fölghislagha i godhum gärningom,
 äptir thy han hwariom gifwir, älskin han af allo
 hierta: gangin i hans laghum oc budhordhum,
 gyryn hans wilia han skal idhír aldrigh owir-
 gifua

20 Ä n thu eusebi min son, störk thic oc tröst thic
 war gudhi altiidh vndirgifuin fölggh engom i
 thy, at thu gör mote gudhi, Thin helsa wari
 gud, oc rätwisan briste aldrigh *mädh* thic, öd-
 miuka thic for allom, haf öghon vp til hymilin,
 25 gudz budh altiidh i thino hierta, Rādz manna
 obryghilse, störk thic widh gudh tha faa thu
 störk, tala tryggelika hans lagh, gudh är *mädh*
 them som sannind älska, Han är thera hielpare
 i thrangom, See iak skipa thic owir thessa sam-
 30 qwāmd til forman, odygdhe skal thu fordrifwa,
 oc dygdhe skal thu sätia oc planta, thic bör wara

offrande sielfuan, tha maa thu annan rätta, tha kan engin sighia thic, thu gör swa sielfwir

Thu skal nu tagha vppa thic störra ärwodhe, thär höre til större lön, War nu atirhalloghir til kropsins födho, sniällir, bliugsambir, millir 5
 107 härbärghare oc thu|lughir lärare, gör engom orät, älska alla iämlika oc tho thän yterlikare som bätre är, Hata enkte vtan syndena, war ey kiifsambir, ey girughir war altiidh matelikin, Predika stadhe-
 lika, thy gudz ordh oc scriptin är nyttogh fa- 10
 kunnoghum, til lysilse, til straffan, til rättan, oc til lära gudz rätwisso, tha wardhir thän fulkom-
 likin som ordhit höre

Thu skal for thinom brödhruum wara som en speghil i godho äptedöme, Jac wil thic mädh 15
 faa ordh sighia, huru thu skal thic hawa: är thät at vm thu rädhis gudh: tha gör thu all thing wäl, Thu skal skrifua minom wördhelika fadhír damasio i portua biscopir, gör thät mik til aminn-
 ilse, bidh han hafua mik i sinne bön: oc at han 20
 lati äkke for därfuas thän kannedomen, som iac mädh mykle mödho saman satte, oc mange ärwda vm at nidhersla, the stormadho opta mote mik oc tappadho altiidh, Scrif honum oc at han sniälle-
 lika göme gudz kirkio: thy mange risa vp mot 25
 honum for mina skuld, at iac ekki nw swara thera darskap, Jac hopas til gudh, at han ekki forlatir sina thiänara, iac glädhir mic til thät at iac thän dyghdhelika mannin augustinum, biscop i ypone wet blifua äptir mic: iac hafuir mykla 30

tröst til gudz, at han skal wara en starkir for-
 swarare for wara tro, Scrif oc til hans, vm at
 han forsware gudz almogha, skrif oc til godha
 allirsmannen theodonium, oc andra guz wini
 5 vm mic

Äptir thänna ordh wände sigh thänne helghe
 mannin til brödhrena, oc mädh blidhom
 ordhom sagdhe han til them gangin hiit til min,
 | mine syni latin mik tagha a idhír för än iak 108
 10 skils vidh idhír, Tha the fram komo bar han vp
 sina arma oc togh hwan thera i fampn oc kyste,
 ok mädh gratande tarom badh han til gudh oc
 sag[d]he

15 Millir oc miskunsambir härria ihesu thu som är
 min sötme, mit hop oc min störkir, biwdh
 nu at mull kome atir i mull, oc min ande kome
 atir til thin, som han vt sändhe, lät vp for mik
 lifsins port, ledh mic härria in i thit hws, tagh
 widh mik swasom thu toght widh röwarin a
 20 korseno, tha han kom til thiin i dötzens tima
 lyys min öghon, at iac ey sompne i dödhenum,
 lat ey min owin glädhias oc sighia, iac hawir
 owir wnnit han, O millaste härria, huru dierflika
 tala iak syndare til thin, föddir af synd: vpfostr-
 25 adhir i synd, nu är iac en fwl atol, ledhir oc illa
 luktande madhka matir, Härria forlat mina gär-
 ninga, vm iac thordhe matte iak sighia, härria ey
 bör thik bortkasta mik: thu är min härria oc min
 brodhir mit kiöt oc min ben, stat vp härria oc
 30 hielp mik, kasta mik ey fra thinne asyn, Jac

kännis at iac hafuir ey thiin lagh oc budhordh
 hallit: vtan i allo ar iac brutlikin, ware ey tröst
 til thina pino oc dödh, tha ware iak wärdhür
 häluitis eld, oc thy millaste härra owirgif mik
 ey, thu gaff thin blodh wt for mina atirlösn, 5
 Ey ar iak wärdhögür kallas thin sön, iac hawür
 syndat vp i himilin mote thic, for thins nampns
 hedhür som ar ihesus frälsare, Frälsa mik i thässa
 stund, antwardha mic ey i thera händür som mik
 hata, iak bidhar thic, iac tror oc tröstür at se thät 10
 godha som ar i iherusalem thät ar hymerikis ära

109 **N**u bidhür iak idhür mina syni oc brödhür | for
 ihesu christi nampn at tha thenne kroppin ar
 dödhür, iordhin han widh mins härra iätu thär
 han föddis, latin iordhena i iordh, thy thät astunda 15
 hwart tilföghias sino kön, Thär mädh bidhür iak
 idhür, bärin hiit mins ihesu christi likama at han
 wari min wägha kostür tha iac hädhan far, Naar
 gudz likame kom, fiöl han a knä oc mädh tarom
 sagdhe han, O härra gudh owärdhughür ar iac 20
 at thu skulle koma i mit hws, thu ödmiukte thic
 til min oppinbaran syndara, O min gudh oc min
 härra thu ar sannelika gudh oc man, thu ar mit
 kiöt oc min brodhür thu leedh hungür oc thörst,
 thu dröfdhis oc grät swasom iak, thu bar siwk- 25
 dom tho ekki for synd skuld swasom iac, Thu
 ar thän owür hwem gudz fadhirs röst hördhis i
 iordanis flodh thänne ar min älskelike son then
 halghe ande kom owür thik i duwo like

Thu söte härra ledh for mik hardhast kötzins 30
 dödh thu wille min dödh forwinna mädh

thinom, oc frälsa siälina *mädh* thins dyra blodz
 vtgiwtilse, Thu stodh vp thridhia dagh af dödha,
 oc gaf vs hup til san vpstandilse, thu vm gik
mädh thinom discipulis i firitighi dagha, oc foor
 5 ärofullir til hympna i thera asyn, tha ypnadhe
 thu for oss hymerikis port, Thu sithir a guz
 fadhirs höghra hand oc skal alla döma, hwar
 äptir sinom *gärningom*, tha skulu for thinne asyn
 falla til iordhena konunga oc första, oc the skulu
 10 rädhas som thic dierflika nu forsma

Hwat skulu tha vsle syndara sighia, som nu
 glädhias oc göra illa, Hwat skal them tha
 wardha til radh oc läkedom, som fortärdho sin
 tima i alle synd oc fafängio, thera glädhⁱ war 110
 15 alt i värlz fikt oc giri, oc engin vmsorgh war them
 vm siälina, Tha the se thik wredhan oc skulu
 wänta thän gryma domin, oc thera samwit skal
 kära vppa them, swa wäl om minzsta thankan som
 vm största misgärninga, Tha kombir saman siel
 20 oc kroppir, oc sändas badhin sändir i ewinneklik
 fordömilse, we we for litla glädhⁱ, tha kombir
 ändalös oglädhⁱ oc for ena arma bux fülle kombir
 oändelik hungir oc armödha

Än huru stoor är war blindhe, O millaste
 25 härra tha wi ey skötom thit waald, ey vara
 ysäld thu är thän thär hymil oc iordh maa lykkia
 i thina hand oc wi blyghioms ey tagha thic i
 wan syndogha säk, O hulkit osighilikit vndir är
 thätta, thu synis for warom sinnom ey annat wara
 30 än ensampt brödh, oc är tho sannir gudh oc man

swa i thāssō sacramento som thu āst i hymerike
 a gudz fadhirs hōghra hand, āra wari thic thu
 lifsins brōdh thu kom af hympnom oc gifwir
 allom them thic wārdhelika tagha ewinnelikit lif,
 Ey swasom thāt āngla brōdhit som iudhana ato i 5
 ōkninne oc tho blifwo the om sidhe dōdhe, ān hwa
 thic wārdhelika taghir ān tho han dō swa at
 siālin skils fra kroppenom tho lifwir hon ewinne-
 lika, thy at thānne aatskilnadhīr kropsins oc sielinna
 ār ekki dōdhir, vtan en fārdh af dōdhenom oc til 10
 lifuit, O huru sāl ār thenna fārdhin thār mannin
 byria fōrra lifua ān han dō

O thu sant āngla brōdh thu mätte them mād
 thinne helghe asyn, Thu ār sielinna kostir
 oc ekki kropsins, Hwa som af thic ey thrifs i 15
 dygdhom, han liggir ofhardhelika siwkir i syndom,
 Swasom them ār wāl som thic wārdhelika taka
 111 | swa ār them we thār til dirwas at taka thic i
 syndelikom wilia, thy the kor[s]festo thic annat
 sin i sinom wilia tho ār thu opinlikin oc odōdhe- 20
 likin, O huru stort oc vndirlikit ār thātta sacra-
 mentum thāt synis fore mandz ōghon, swasom
 thāt syndir brytis, oc tho i hwariom delenom
 bliwir thāt heelt oc alt, O huru ārlikit ār thātta
 gullit i thy ār allir cristus gudh oc man, oc swa 25
 fulkomlika allir i hwariom delenum, oc i hwariom
 wiin drupa, swasom i helo oflāteno, oc i allo vineno,
 thātta ār war sāle wāghakostir mād hwilkom wi
 orkom fara af thesse vslo wārld, oc til thāt ōfra
 iherusalem, The som ato āngla brōdhit i ōkninne, 30
 komo ekki fram til thāt godha landit som them war

lofuat, thy the thät forbrutu aa wäghenum, Än
hwa thic wärdhelika taghir, han faar mact oc
styrk oc kombir fulmäktoghir til gudz bärgh oräb,
swasom propheten kom helyas

5 **T**hu är sannelika sielinna lif, thin söte lukt
widherqwäke alla siwka oc wanmactogha, thin
smakir gör alla helbrugdho oc starka, alt thät thu
wil ma thu i hympnum i iordh a watn oc land,
engin forma standa mote thinom wilia, Glädz nu
10 cristin siel oc dwäls ekki nu mättas af thesso
gille oc gestabudh, Här bärs nu ekki fram thiwra
ällir bukkakiöt swasom i gambla laghum war, vtan
här gifs oss wars frälsara eghin likama, O huru
stort kärlekx tekn gudh gaf oss, tha thän sami
15 som är gifwarin, han är sielf gawan, hwat stor
sötme är thän thär thu härre här gömt hawir
them thic rädhas oc älska, Thenne kosten är
höghelikast prisande, hedhrande oc ärande owir
alla ewinnelika, Thät fiöl förste | mannin i ysäl 112
20 for thät han aat af the trä honum war forbudhit,
än for thina fruct fa iordhrikis människia vp-
rättilse til hymerikis äro, Thu bo oc byggir i
rättom oc rätfärdhugom thankom, thu styggis
oc ledhis widh högfärdhugan, girughan, oc rikan,
25 oc latir han fara toman af allo godho, oc vpfylle
ödmjukan oc fatighan mädh thinne nadh

Thu nidhra höghfärdhugan oc vphöghe öd-
miukan, thu älska sannelika them thic älska,
the äru säle thic älska oc enkte astunda vtan thic,
30 the taka thic wärdhelika oc fa ewinnelika helso,

J thic hafwm wi allan hugnadh, oc thriwoms i alle nadh, Thätta är en enkannelikin milhet oc menzska, at thu engom sön thic siälfuan, vtan them som til thic forsma at koma

Hwa litin är gange tryggelika til thic, ok vm 5
han taghir thic wardhir han stor oc starkir,
han forlatir barndomsins stigha oc kombir til
thic aat snilline wāghum, Hwa vanmactoghir allir
siwkir är, kombir han til thic, han wardhir starkir
oc helbrugdha, hwa som dödhir är i syndom, wil 10
han höra thic han faar oändelikit lif, Tho wakte
sik thän store oc starke, at han thic ey forlate,
thy han fa mād̄h thic thät han skal thriwas af,
Engin kan vtan thic lifwit behalla, hwario creatur
gifwir thu lif, Nu wanskas i mik badhe hierta oc 15
kroppir, J thic glādhir sik myn siel, oc all min
sinne astunda thic, iac wet at hwa sic fierka fra
thic, han kan ekki thrifwas, vtan skal forga, Min
här̄ra bögh thin öron til mina bön, lat mik
fatighan ära thic at iac maghi mättas af thic, tha 20
wardhir mit hierta lifwande oc skal lofwa thic

113 **O** här̄ra thu är thät liws som osynliket är oc
osläkkelikit, oc tho lyse thät sannelika all
thing, Miskunna thessom blinda som sitir widh
wāghin, thu är här̄ra thän sanne dauidz son, gif 25
mic blindom ropande til thic mina syn, at iac
maghe se thic, War miskunsambir mik syndara,
kom mik til hielp at iac wordhe sāl, Thu se
millaste här̄ra at iac liggir här dödhir, stat vp oc
rees mik vp, oc iac skal lofua thic, iac är siukir 30

swa at enkte är heelt i mik, Thu som läkiarin
 är kom oc heel mic, iac nakin plaghas af kiöld,
 thu är rikir klädh mic, iak fatighir swältir af
 hungir, thu härria är sielfuir kosten, kom oc mätta
 5 mic, Jak är nidhersänktir i syndinna diwp, kom
 härria oc frälsa mic, Ledh mic wt w thessom
 manga snarom, som for mic äru laghdha, thu är
 min wäriande min konungir oc min härria, J thina
 händir antwardha iac min anda som thu atirlöste
 10 a korssins galgha, See nu härria til min, oc lat
 mic ey koma i owinsins händir, lat mic i dagh
 inga i thit lystelika hws, oc blifua thär vtan ända

Äptir thät han hafdhe thätta saght tok han
 ihesu christi licama, oc swa lagdhe han sich
 15 a bakin, oc rakte wt sina arma a kors wiis, oc
 sidhan lagdhe han them a sith bryst, oc sagdhe
 the ordhin som symeon prophete sang i mönstridh,
 Härria gudh lat nu thin thiänara fara i fridhi,
 thy min öghon hafua seet oc skodhat the helsam-
 20 lika syn, som thu hawir reet for alzskona folkx
 öghon, Ok genstan thär äptir i alla thera asyn
 som när waro, kom eth stort mäk|togt skin, at 114
 engin thera formatte see nar han do, Än somi
 som thes wärdhughe waro sagho otalikin ängla
 25 skara, swasom gnistor w storom eld, somi som
 thät ey sagho, the hördho ena röst af hymnorn
 komma som sagdhe, kom min älskelike wen, Nu
 är time at thu skal tagha ewinnelikin lön for thit
 ärfuodhe, thär thu ledh for mina skuld, tho waro
 30 än somi som hwarte sagho ängla liknilse allir
 hördho the röst, som af sagdhis, vtan hördho

sancti ieronimi ordh som han taladhe til gudh oc sagde

Miillir oc miskunsambir härre ihesu christe, Nu kombir iac thän thu *mädh* thinom dyra blodh atirlöste, oc tha hwarf the röstin, Ok the 5 säla siälin swasom en liws stiärna foor vp til hympna, tha oppinbaradhe gudh hans helghet *mädh* storom oc otalikom vndrom oc iärteknom, thy gudh wille ey at hans hälighet skulle dylas i dödhenom, thy alt hans lifuerne war allo cristen- 10 domenum til helso oc salikhet, Nar the helgha siälin skildis af kroppenum kom thär sötasta lukt, swa stark at engin af allom them kunne minnas henna lika, oc stodh i manga dagha, Thät war wäl wärdhugt, at hans dygdhe skullo vppinbaras 15 *mädh* dyre lukt, som *mädh* sinne predican oc dyghdeliko lifwerne manga fula oc illa luctanda syndara kalladhe atir af syndom til rätta oc osmittadha gudz tro

Hwilkaledhis oc hwat tima gudh sielwir kalladhe 20 sin thiänara af thesso lifwe oc kungiordhe hans äro cristnom mannom, thät hende i swa matto, En dygdhelikin biskoppir het cirillus war widh sina kirkio wakande a gudhelikom bönom, 115 oc war fatadhir i gudhe|like skudhan, tha syntis 25 honum en vndirlikin wäghir rumbir oc wäl reddir, han leedde fra ieronimi klostir i hwilko han blef dödhir oc vp til hymilin, swa faghir oc vndirlikin oc liws at biscopin kunne thät ey ful vndra, J the syn thedhis honum at gudz ängla komo söte- 30

lika siongande, oc hwar thera hafdhe eth brinn-
 ande waxliws i sinne hand, Thär kom vndir
 hwart större än annat thy thät skin som för syntis
 thät wardh alt swasom släkt allir mörkt fram fore
 5 thesso, biscopin vplypte siin öghon til hymelin oc
 sa koma mykit flere ängla än för, han war swa
 fathadhär aff thesso vndre at han ey thordhe
 spyria nakan thera hwat thät hafdhe thydha, Tha
 kom en siel liws oc claar oc war härre ihesus
 10 widh henna höghra hand hon taladhe til biscopin
 oc sagdhe, känne thu nakat til min, Han swarade
 ney wisselika ey mädh allo, hwa äst thu swa
 skinande oc ärofull, Hon sagdhe kände thu nakat
 sin thän syndara som het ieronimus, Biscopin
 15 swaradhe, wisselika thän thu nämpne hawir iac
 älskat af allo hierta, hwa är tho thu som här talar,
 siälin sagdhe, iac är thes sama ieronimi siäl, Nu
 hafuir gudh gifwit mik the äro som iac astundadhe,
 gak nu til mina syni, oc sigh them hwat thu sa
 20 oc the äro kungör them at the saktin sin grat, oc
 glädhins hällir af minne glädhi, Tha alt thätta
 war lyktat, hwarf the liofua synin bort, oc bi-
 scopin kom atir til siin mädh store glädhi oc
 myklom hugnadh, oc alla the nat for glädhi skuld
 25 gat han sich ey styrt af grat oc tarom

O huru vndhärlikin gudh är | i sinom helgha 116
 mannom, wndirlikare i sino guddoms waalle,
 mädh hwilko han prisa sina wtwalda män, Hans
 wälwiliogha höghra hand giordhe mädh sinom
 30 thiänara ey at enast ena dygdh oc fordel, vtan
 kungiardhe allo folke hans stora forskyllan, Swa

giordhe han thässom sinom thiänara swasom sinom
 kära sön, badhe mädhan han lifdhe i iordhrike
 oc i dödhenum, Ok yterlikast äptir dödhin, han
 gaf honum ewinnelika clarhet oc arff i sino rike,
 Mangom helghom mannom sände gudh sina helgha 5
 ängla i dödhenum, Än thessins siel prisadhe han
 siälfuir mädh sinne eghne tilkomo oc storom ängla
 skara Ok ey at enast hafwir hans siel äro i
 hymerike mädh änglom oc helghom sielom, vtar
 än iämwal äras hans likame här i iordhrike mädh 10
 storom oc märkelikom ierteknom af hwilkom här
 skulu nakur fa vp räknas gudhi til hedhirs

Ginstan hans hælgha siel war skild widh kroppin
 vm natsangx tidh, tokom wi hans sorgfulla
 syni til at redha oss til sang oc läsning oc wak- 15
 adhom wi the nat sörghande for wars älskelika
 fadhirs afsaknadh, Än for hans äro som han
 hafdhe swa trolika forskylladh warom wi fulle-
 lika hugswaladhe Wm morghonen äptir at alt
 war til ret oc ämbitid som iordhafärdhinne til- 20
 höre war lyktad, iordhadhum wi han i bätthleem,
 widh thän stadhin thär iomfru maria födde wan
 frälsara ihesum, oc swasom han hafdhe oss budhit
 sweptom wi han i linklane oc lagdhum i iordhena,
 Än huru stor vndir thär skedde badhe thän dagh 25
 oc äptir, kunnom wi ey ful sighia, thy thät ware
 somum langt at höra

117 **E**N blindir man som swa war | föddir, kom fram
 til likit för än thät kom i iordhena oc togh
 a thy oc strök vm siin öghon oc fik ginstan clara 30
 syn oc fulla bötir

En annar badhe döwir oc dumbe mintis widh
 thes helgha manzins hand oc fik helso badhe
 til maal oc hörsll, wäl war thät wärt at gudh
 giordhe tholka nadh *mädh* sinom enkannelika
 5 thiänara äptir dödhin, thy at *mädh* han lifdhe
 lyste han manga andelika blinda for wantro oc
 kätteri skuld, Ok lät them höra sanna gudz tro
 oc kännas widh at the hafdho farit storlika wille,
 Mange som qwalde waro af dieflenum komo til
 10 hans graf oc thär ropadhe diefwlin i them oc
 sagdhe Hwi hata thu oss oc fordrifwir swa harme-
 lika, e *mädh* thu lifdhe war thu oss en hwas gisl
 oc ey vände thu atir nu äptir dödhin the fiölle
 thär nidhir a iordhena oc stodho vp alle hel-
 15 brugdha

En kättare som länge hafdhe talad mot sancti
 ieronimi helghet, kom oc sagdhe at han ware
 bätir wärdhir brännas i elle än hallas swa hälaghir
 oc ginstan i alles thera asyn som när waro kom
 20 lygn eldir oc brände han vp allan saman oc enkte
 blef äptir vtan aska

Tha thätta stora vndir oc hardho hempnd hördho
 andre trowillara oc funno *mädh* fullum skälum
 at tholkin iartekne giordhis, ödmiukte the sik oc
 25 komo *mädh* alle innelikhet til *cristna* tro, Skulle
 hwart oc eth af hans undrom vpscrifuas thät
 wordhe at mangom oc storom bokum, Än thät
 for war öghon oc öron kombir thät maghom wi
 ekki dylia

118 **G**lādhi sik nu the helgha kirkia oc thakke
 gudhi | *mādh* hōghe rōst som tholkit liws
 hawir vptānt oc vpsat allom til hugnadh oc gagn,
 her magho alle styra sin gang āptir thesse stierno
 oc finna rätta ledh til hymerikis hampn, Oc ān 5
 tho iac budha allom glādhi som wāl wārdhuct ār,
 tho kännoms wi hans fatighe oc fadhirlōse syni,
 at oss ār fullelika komit til sorgh oc grat swa-
 som ānkio āptir sin kāra husbonda, swasom barn
 vtan wārianda, oc swasom thān skadha thār man 10
 fa thān tiidh thāt dyra trā wardhir nidhir huggit
 som aldrigh kan mer atir wāxa, Mine kāre hārre
 oc winj iac gitir ey latit kāra mina nōdh oc
 drōwilse, O min kāre fadhir ieronime hwart skal
 iac se āptir tik āllir hwar findir iac thic, O thu 15
 grymt dōtzins wald hwi togh thu bort mina ōgna
 glādhi, mina siel oc myn hugnadh, hwat glādhi
 kan iac hafua, Jac sitir hār i vsla wārllinne
 mörke, oc mit hugnadh liws ār slukit āllir slākt
 for mic, Min sool ār mörk oc manen hafwir ekki 20
 sin gang, hwat skal farit gōra i wargha hopenum,
 tha borto ār gōmaren som wakta oc wāria skulle,
 O thu grymbir oc omillir dōdhir, thu togh fadheren
 oc lāt qwarran fatigha sōnin, ey war thu honum
 grymbir wtan mik oc alle the helghe kirkio, hwi 25
 gat thu ey nakra stund bidhat, wet thu huru thu
 giordhe, Ey aktadhe thu at then thu togh swa
 bradhlika fra oss, han hafwir engin iāmnunga
 likan widh sik nu lifuande i dygdhom i kenne-
 dom oc hālighet, Han war fridzins hōfdhinge, 30
 rätwisona grefwe, sannindana ālskare, tronna

wäriande, starkaste stridz man mot kättarom, hans
 piil ällir skut | gik ekki atir, hans skiollir bugn- 119
 adhe ey han fördhe oc ey awogt spiwt, Ömkin
 idhir cristin moghe owir tholkin abotha skadha,
 5 nu koma kättara swasom slitzske hunda, bita oc
 sargha thy borto är hielparen, nu är dröwilse i
 wanum oc engin thän som hielpir, Nu liggir
 wäktaren i grawine oc standir ekki vp mot owina
 asprang, Ropa thy nu cristin moghe, klädh thic
 10 mädh änkio clädhom som gratir sin enda son, O
 hwat falskhet magho the nu blanda i gudz ordh
 tha forswararen oc malsmannin thighir, nu är the
 godha källan thörkat oc vpspringande adhror äru
 wisna

15 Ä n thu min fadhír biscop damasi, hwat af-
 saknath hawir thu af thinom brodhír oc
 sannindena kännara ieronimo som thic war kär
 som thin eghin siel, hwar är nu thin fölghis laghi,
 thin radhgifuare, ällir thin wälwilioghe ledhare,
 20 Nar kombir thän time mer, at thu skrifua swa
 til hans, Min älskelike ieronime vtan iac fa thit
 radh, är iac som en lim ällir lidhamot som bort
 är huggit af kroppenum, thy lat thic ey ledhas
 scrifwa til mic hwat iac skal göra, at än tho wi
 25 ärom atskilde til kroppin oc engin wara fa annan
 see, tho matte iac idkelika hawa thina närwaru,
 tha iac lase thin bref oc skrift, Jac taghir sielfwan
 gudh til witne, engin af allom lifwandom mannom
 tröste iac swa ytherlika til som til thic, Nu ma
 30 thu grata oc fälla tara badhe dagh oc nat, thy
 thit tröste ankara är forgangit, Äptir thätta fa

thu ey aminnilse af hans hugnelika brefwom,
 handin som skr[i]fwa skulle är nu all wisnadh,
 120 the sōta oc liowa rōstin, som allom | war swasom
 hunagh hon är nu thystnadh, O hwilkin en
 radhgiwara oc hielpara thu miste nu, the marg- 5
 falla radh thu togh när honum, äru nu ey at
 enast minskat, vtan mād̄h allo bort tappat, aldrigh
 brytir han mer skriptina brōdh for thic, The
 lysande lyktan som thät stora skin gaf i kirkionne
 är alstingx wt släkt, enkte lyse hon oss mer vtan 10
 sich sielwe, ey oc wärllinne vtan hymnomen,
 Hwat hawir iac tha mer at sighia hwadhan skal
 iac fa hielp mik til hugnadh, wisselika iac se at
 thät är af gudhi giort, oc thy skal iac wānda
 mina tala til hans oc sighia 15

O hār̄ra ihesu, hwi wille thu swa brat thina
 b[r]udh som är the hālgha kirkia, skilia widh
 swa dygdhelikin son, widh swa wilioghan gōmara,
 widh henna stridz m̄an mot henna owinum, Sighir
 iac at thu giordhe thät thy, at han skulle lifua i 20
 hwilo oc styra mād̄h thic tha är ey fierran sanno,
 Sannelika hār̄ra ey widhirthorfte thu han swa
 ytirlika som kirkian, wāl oc enkannelika wāl,
 giordhe thu widh han, oc tho lāt thu oss hār
 qwarra fadhirlōsa, Ey käre iac at thät är orāt 25
 oc oiempnt thät thu swa giordhe, thy han war
 thät wāl wārdhir at skilias widh thessa ysāld, oc
 koma til sālīkhet oc hwilo, Wtan iac sōrghe thān
 stora skadha thār kirkian hawir, oc wānte sich
 meer af hans fra varu oc hans afsaknadh, Ware 30
 thät swa möghelikit som thät är widirthorftelikit

at thu gawe oss han i gen nakra stund til at styra
 oc radha sith stall oc wärna the hálgha kirkio,
 Miskunnelike hárre, hwat skulu nu hans radhlösa
 barn göra som ga kring vm stadhin, | swasom 121
 5 swultne hunda, oc engin är thän them brytir
 brödh, Wi árum som willer radha faar vtan gömara,
 swasom kánnepilta vtan mástara, oc swasom blinde
 vtan wághledhara

10 **O** war mille fadhír ieronime thu ást thän stafwin
 thär oss vppe hallir, huru fierran är thu fra
 oss, wi árum thin wagn, thu wast war wagnkarl,
 hwat kunnom wi göra vtan thic, thu ást nu i
 iordhinne gömdir som enkte iordhelikit astundadhe,
 O thu bethleem bethleem thu hallir ok skyle en af
 15 kirkionna formannom ok ekki thän minzsta, hwi
 gör thu swa, fa oss i gen wan fadhír thän thu
 hafwír gömt for oss

An thu godhír höfdhinge hárre theodonie romara
 förste, lat bort thin lek ok gládhis sang, Haf
 20 i aminne thin álskelika win ieronimum, oc sörgh
 at thu hafwír han mist, iámka badhe saman, thina
 sorgh oc thin skadha, wtan hwar kan thu til fulz
 kára oc grata, hwat skadha kirkian hawír aff hans
 dödh oc hwat gládhi oc faghnaðh hon hafðhe i
 25 hans lifdaghum af hans stridh mot káttarom, oc
 wan alla stadz sighír, thát kan engin til fulz vp-
 rákna, Swa hafðhe han sich máðh allom máðh
 han lifðhe, at allom war hans vmganga liof oc
 thák, Ok thy nu i hans afgang är allom swa
 30 mykin ömka af hans dödh at nápt gitir nakar
 hallit sich af tarom

Nu til thes at iak maghi min ordh stäkkia, kan
 waar klaghan enkte minzska wara sorgh vtan
 hellir ökia, Är thät at wi swa sannelika älskom
 wan kära fadhír som oss bör tha skulum wi fulle-
 lika glädhias af hans glädhí, Nu hafwm wi fangit 5
 122 full | ämpne til at glädhias af hans äro oc lönum,
 Thy nu byriadhe han til at fa oc ägha thät han
 hafdhe mädh störste innelikhet astundat, J dagh
 forwan han alla sina owini oc hafwir nu fangit
 tryggan sighir, Nu är hans ärwodhe sáligha 10
 lyktadh oc hawir hwilo vtan mödho, Ey ma han
 mer antiggia hungra ällir thörsta, ey qwäls han
 meer af solinna hita ällir nakro omaki, allir gratir
 är bort thörkadhír af hans öghom, sorgh oc dröwilse
 är alt forlidhit, Nu hawir han i handom the 15
 ewinnelika ärona lön som han i alla sina lifdagha
 äptir thradde, Hugnom thy oss thakkom oc lofwm
 gudh i hans dygdhelika gärningom, han forlät
 ekki sin trolika thiänara, i ärfwodhe oc dröwilsom,
 han frälste han af hans owinum, Ok hawir nu 20
 vphögt han i äronna bolek thär som all glädhí
 oc sötme är, alt thät astundelikít är ömpnis thär,
 thär är sielinna sáliste widherqwäkilse äptir yseld
 oc ärwodhe, thär är söt högtiidh i gudz ängla
 närwaru, Thär är sämia ok kärlekir alles thera 25
 som thär äru sampnadhe, thär är ey räddoghe
 ällir awnd, Ey anxle, ey dröwilse, ey siwkdombir
 ällir dödhír, thär minzskas engom thät godha han
 astunda, vtan ökis oc blifwir ewinnelika

Äptir thät tha almännelikin vpstandilse daghir 30
 kombir a hwilkom alle dödhé skulu vpsta oc

komma for gudz dom, Tha skal hwar helghir
 man, badhe *mädh* siel oc lif fa the äro som
 nu hafwir siälin ensamén oc skulu hona niwta
 ewinnelika, Hwa kunne tha til fullz wt thrykkia
 5 therä glädhi, ällir hwat vndirstandilse kan thät
 begripa, thät ey kan ögha fullelika see, | Ey 123
 öra at höra, oc ey kan i mandz hierta alwarlika
 grunnas, naar thänna ära fallir i mandz skudhan,
 wardha honum all wärlz thing ledh som fylska,
 10 Wm thätta lifwit liknadhiss widh äronna liff, ware
 thätta lifwit owärdhuct kallas lif, vtan hällir dödhir,
 Thessa wärlinna fafänga glädhi forsmadhe sanctus
 ieronimus, thy hawir han walt thän bätzsta delin
 som han aldrigh skal mista

15 **G**lädhins nu mine käre fädhir oc härre, oc
 lofuen [g]udh som tilbör, thy han är vndir-
 likin i sich oc i sinom wt walda mannom, Än
 the falzske oc swikfulla kättara blyghins oc skämins
 i sik, thy therä willa oc forrädhilse är nu komin
 20 til enkte, Sannelika ey är ieronimus dödhir swa-
 som hans owini sighia oc döma, vtan han är en
 wis stridzman som sigher hafwir wunnit, oc lifwir
 i the lande som ewinnelikit lif är innan, hans ära
 skiin thär i the ewinnelike äronna pallacio, Han
 25 hawir aflakt the gambla klädhin som fafänglik
 waro oc hawir vptakit ny oc the forga aldrigh,
 J dagh är komin allo cristno folke en enkanne-
 likin glädhi, oc glädhir sich all the helgha kirkia
 at henna käreste son oc henna älskara oc for-
 30 swarare hawir alla kättara ondsko oc willo *mädh*
 rotum bort rykt w tronna akre, Oc nu for sin

dyra kannedoms skuld, oc for the storo oc en-
 kannelika vndir thär han idhkelika gör, skiin han
 oc lyse i helgha manna skara, swasom skärasta
 sool Nu helsa iac thic min käre mästare oc
 härre oc fadhirs sancte ieronime, bidhirs iak thic 5
 haf oss thina ödmyuka thiänara oc syni i thino
 aminne at wi for thinna milla bön skuld mattom
 124 wardha frälste aff allo thy oss är | skadhelikit i
 thesse wärld, Ok i the komaskulande wärld fa
 oc forskylla the glädhi oc äro, som thu thär 10
 hafuir for vtan ända Amen

Här lyktas wärdugx fadhirs sancti Eusebij
 historia som han diktadhe och screff aff sancti
 jeronimi dödh, Ok här byrias sancti augustinj
 hystoria som han skreff til sanctum Cirillum 15
 biskop j jherusalem aff sancto jeronimo

Thic min wördhelike fadhirs Cirille biscop i
 iherusalem helsa iac augustinus biscops namn
 hafwande kärleka mädh ihesu christo, Thes äro-
 fulla mandzins loff sancti ieronimi, som är gudz 20
 tro starkaste wäriande oc kirkionna stadhughaste
 grundwals sten vppa hwilkom hon är byriadh oc
 grundadh, oc sielwir är han äradhirs när gudhi,
 wille iac gärna scrifua, Än käre fadhirs oc härre
 iac twäka hwat mik hållir är görande antigia tala 25
 ällir thighia, Mik thykke at iac är som eth barn
 thär byria til at tala, oc kan ekki sin ordh fulle-
 lika fram föra, Swa är iac owärdhughirs thessins
 helgha manzins lof for vndirstandande folke fram-

föra, thy ey är iac wärdhughir hans nampn taka
i min syndogha mun, Nu mädhan hymnane
kungöra gudz äro oc lofua the gärninga thär
gudh gör mädh sinum wtwalda winum, bör ey
5 människione gudz loff thighia, Ok än wm iac
wille thighia biudhir war härre stenomen oc the
skula ropa, thy ma iac ey thighia vm mins härre
ieronimi loff, Han är sannelika helghastir, vndir-
likin oc radhande, han är stor i sinne höghelike
10 helighet, han är oc stor i sinne diwpe konst, han
är oc stor i äronna fulkomlikhet, vndirlikin är
han i storom vndrum oc iärteknum, Rådhande
är han for thät wald honum är af gudhi fangit

15 **H**uru storlika thenne helghe mannin sanctus 125
ieronimus är prisande, thät kan ey min tunga
fullelika fram bära, Tho sighir iac han är en ny
samuel, han är en ny iohannes baptista for sit
höghelika hælgha lifwerne, Wisselika helias pro-
phete oc iohannes baptista thwingadho sin krup
20 mädh store hwaschet thär the hafdho badhe i mat
oc klädhom, Än ieronimi lifwerne är ey mindre
lof wärt, Han war i fira aar ensambir i ökninne,
oc vmgik mädh engom androm wtan mädh grymasta
diwrum, Han war oc i fämtighi aar äptir thy hans
25 enkannelike discipulus eusebius skreff mic til som
thu oc sielwir wäl wet at han aldrik drak wiin
ällir nakan starkan dryk, Ok aat hwarte kiöt ällir
fisk vtan stygdis tha tholkit nämpdis for honum,
Enkte thät sudhit war aat han vtan tyswa i
30 sinne ytirste sot, haarklädhe bar aa sinom krop
thär till han war swa bort skafwin som en bla-

man, thär wt owir hafdhe han eth groft clädhe, hans säng war bara iordhin, eth sin vm daghin aat han aff skogx fruct, allir gräs allir löf allir rötir, äptir sina böne vm qwällin wakadhe han twa tima sidhan sof han til midhia nat, Tha 5 stodh han vp a sina läsning oc böne oc studeredhe, thän dyra kännedom som kirkian hafwir mera gagn af än af dyrom stenom, thät idhknadhe han alt intil sina maltiidh, Swa ytirlika grät han sma oc lätta synde, at man matte mistro han hawa dräpit 10 nakan man allir andra growa ogärninga oc hardhast synde giort

Hwan dagh gisladhe han sin kropp threm sinnom mädh hwasasta gislom, swa at blod flöt wt äptir hwaria taggo, Swa opta han hördhe 15 126 | nakra flätio allir fafängt ordh stygdis han thär widh swasom widh ethirfulla luct, aldrih war han fafängir allir ärwodhis lös, vtan antiggia studeradhe han allir diktadhe oc scref, allir lårdhe them fakunnogha, Hwar skal iac mer sighia, for- 20 matte iac vpsökia alla helghra manna lifwerne, iac funne näpligha nakan hans owirman, Jac liknadhe han for nakre stund widh samuelem prophetam, wisselika han är oc swa, thy fra them tima at han war mädh gudz näpst bort kalladhir 25 fraa hedhna mästara bokum oc kännedom, fik han the nadh i the hælgho script oc henna wt thy[d]-ning at han war ytirlika gynum lystir badhe i gamblum oc nyom laghum, Gudh satte oc swa mykin styrk i hans arma at han mästadeel syndir- 30 bröt alla kättara wario

Han vt widde cristna tro ytirlikare i thy, at
 han som kunde wäl siwhanda maal oc tungor,
 swasom är iudha maal, gretzt maal, latin, caldea,
 persa, meda, oc arabica, han togh sich fore thät
 5 stora oc thunga ärfwodhe at han badhin testa-
 mentum wände af iuda maal, oc vppa grezsko oc
 sidhan af gretzsko oc vppa latin, hwilkit engin
 giordhe fore honum ällir äptir, oc hwat som thär
 war thungt oc wandsampt at begripa, thät thydde
 10 han wt oc giordhe thät lät at vndirstanda, Ok
 i tholko hawir han storlika lyst the helgha kirkio,
 andra diwpa oc stora boklika konstir kunne han
 swa redhelika, at ey kom nakar hans maki i them
 äptir hans dagha, Äptir thy som iac forstodh oc
 15 wt rönte af them brefwom han scref til mic, af
 the helghe script fan iac än aldrik nokon tiidh
 hans | like, all the maal oc tungoredhe som iac 127
 för vp räknadhe, kunne han swa granlika oc ytir-
 lika som han hafdhe af barndom warit vpföddir
 20 i them, Hwat skal iac meer sighia, är nakat thät
 i naturlikom konstom ällir vndirstandilsom som
 ieronimus ey viste oc vndirstodh, thät wiste oc
 wndirstodh aldrih nakar iordhrikis man Ey
 scrifwar iac thy thätta til thic min älskelike brodhir
 25 oc härre at thu ey wet ieronimi dygdhir oc lif-
 werne thic är thät alt granlika witherlikit thu
 som swa länge lifdhe oc vmgik mädh honum, Jak
 takir gud til witne at for thes dygdhelika manzins
 stora helighet hafdhe iac wilit thighia vm thätta,
 30 iac hafdhe thät ey format, Thät stora vndir oc
 iärtekne som for ha[n]s forskyllan daghlika hända,

the bewisa hans stora h alighet oc samuledh hymil-
 tunglin witna th at sama, Engin thorf tw aka, at
 han hafuir ey s arlikit  rona säte i hymerike,
 m adhan hwar man skal taka lön for sina for-
 skullan, Han  r wisselika en af them fr msto oc 5
 h oxto borgharom i hymerikis iherusalem byggia,
 for thy här i w rllinne war han större owir alla
 the th r wi hafwm i aminne i warom allir, th r
 swa vndirlik oc sielsyn iärtekne hafwa giort Aff
 hwilkom hawir th n godhe eusebius hans disci- 10
 pulus nakur til mic scrifuat  n af them som th r
  n daghlika h anda, höre iak idkelika astundelik
 tidhinde oc saghur, Bidhir iach thic innelika k reste
 fadh r scrif saman i enne bok th t thu th r af
 wisselika wet oc s ant mic th t til hugnadh oc 15
 cristnom mogha som th t astunda m adh mic

128 Nu til thes at ey skuli thes helghaste ieronimi
 | dygdhir skylas, kung r iac thinom k rlek
 hwat mic h ande a them dagh oc tima, nar han
 skildis widh then v n tta krupsins kiortil, oc 20
 f rdhis i the os aghilika gl dhina kl dhe som seny
  ru oc aldrigh n tas Jac war i minom cella oc
 fi l mik i hugh at th nkia huru stora  ro oc
 gl dhi helgha manna siela hawa m adh gudhi, oc
 hafdhe iac thänkt g ra oc scrifue th r af ena s r- 25
 lika bok oc en k nnedom  ptir thy mic hafdhe
 th r vm bidhit th n hedhirsami man seuerus
 sancti martini discipulus, Jac togh mik blæk oc
 p rman i hand, oc wille hawa skrifwat th r vm
 eth bref til th n helgha mannin ieronimum, oc 30
 h ort hans vndirstandilse th r vm Jac wiste sanne-

lika at til tholkit maal kunne engin lifwandes
man ytirlikare swara

Naar iak hafdhe byriat ordin ok ieronimi nampn
skulle scrifuas, kom eth stort oc omiätlikit
5 liws swa vndirlikit oc braat at ey syntis nakat
thy liikt i warom daghum oc ey kan nakar tunga
thät fullelika wt thrykkia, Oc thär mädh mykin
söt lukt, at allir min celle fyltis, iac wardh swa
vndirsse, at iac viste ey hwat iac wille först göra,
10 Ey kom mic i hugh at gudh wille tha kalla sin
wtwalda win af thesse yseld til hwilo oc ro, Ey
oc thät at gudz doma äru lönlike oc diwpe at
wndirsta thy hwem han wil, latir han koma til
hans widerkänno Hwem han kalla gör han rät-
15 wisa swasom honum thäkkis, Ok swasom min
öghon saghe aldrigh för tholkit liws oc skiin swa
kände oc aldrigh mina näsa tholka lukt swa söta
oc starka, thy | vndradhe iak owir alla mato 128 a
huat thät war

20 Innan thät hördhe iac ena röst w liwseno oc
sagdhe Augustine augustine hwat söke thu,
tro thu at lata alt hafwit i thät litla karit, ällir
lykkia alla värllena i thinne hand, ällir forbiwdha
hymnomen at the skulu ey hafua sin gambla
25 gang, Huru kan thit ögha thät see, som enkte
mandz ögha kan granlika skudha, ällir huru
kan thit öra thät til fulz höra som engom är
möghelikit fullelika at höra, Ällir huru kan thit
hierta thät vndirsta, som aldrigh kunne mandz
30 sinne begripa oc fata, Huru kan man thät mäla

allir miäta som engin ända hafuir i sik, Möghe-
likare är ösa hafuit i eth litith kar, oc lykkia alla
iordhena i enne hand, än vndirsta the glädhy oc
äro som helgha siela hafua när gudhi, Vtan tha
thu kombir til at rōna och nima swasom iac 5
hawir, Bidha än nakan tima, bär thic ey aat
thy som thic är omöghelikit för än thu hafuir
thit skedhe lupit, sök ey här äptir thy, som thu
ey findir för än thu komber thiit som iac nw
säluka hwilas, Här skalt thu byria til at ärfuodha, 10
oc sidhan hwat tik här bristir i thinne astundan
thät fa thu här äptir ewinnelika, säl är thän thär
inkombir han skal aldrigh nakat sin thädhan
komma,

Vidh thätta sieldsyna oc ohörlika vndir wardh 15
iac allir swasom afsinna oc wanmäktoghir,
Oc tho fik iac ena tröst oc allir skiäluande, sagdhe
iac, ware mik möghelikit at spōria wille iac witha,
Hwa ästu swa säl oc hedhirsambir som til thässa
129 äro | oc glädhi stundar, hwa ästu som iac syndare 20
hafwir aff fangit swa mykin hugnadh, Röstin
swaradhe, Thu astunda wita mit namn, Jac är
thes ieronimi siel hwem thu hafdhe nu ämpnat
skrifua thit bref til, Ok nu i thesse samme stund
skildis iak i betleem widh mins krops byrdhe oc 25
hawir iak min härre christum oc helghra manna
fölgher mädh myklo skini oc äro, som mik mädh
glädhi fölghia til hymerikis sälikhet, Jac wet
wthän twäkan at mik skal aldrigh välikhet brista,
vthan än ofwir thät skal iak tilföghias minom 30
likama oc ey skal iac mer dö, Vtan the gädhi

iac nu hafuir ensamin, skal iac faa twafalla aa
them dagh tha alle skulu vpstanda

Iak fik tha störrre tröst oc for glädhi skuld, gat
iak ey styrt mic af graat oc tarom, oc swar-
5 adhe iak siälinne swa, O gudh gawe at iac ware
wärdhoghir koma i fylghe *mädh* thic, Tho bidhir
iac, mindz vppa mik thin thiänara thän thu här
i wärlinne swa ytirlika älskadhe at iac for thina
bön oc forskullan wordhe rensadhír af minom
10 syndom, oc matte rätta leedh finna til helsonna
hampn frälstir af allom minom owinom, Än bedhis
iac gärna at thu ville mik swara til thät iac wille
oc thorfte af thik spöria oc wita, Honum swar-
adhis, wit thät at allom thinom wilia oc astundan
15 wil iac gärna swara Han sagdhe, huru är vm
hälgra manna siäla, vilia the nakat thät som the
kunno ey faa, Röstin swaradhe wit augustine oc
merk thät granlika at helgha siäla i the äro the
hafua i gudhi, äru the swa inbundna *mädh* honum
20 at the hafua enghin annan wilia än | thät gudh 130
vil, oc thy alt thät the vilia thät faa the, Ok
samuledh alt thät the vilia thät wil gudh oc gör,
Engin thera miste nakan sin wilia, thy the enkte
annat astunda wtan sielfuan gudh, oc for thy at
25 wi hawm altidh gudh swasom wi sielwe wiliom,
Thy är altiidh all waar astundan äptir varom wilia
forskulnat

Nw sighir augustinus, mjn käre brodhír cirille
thät ware lankt at alt skulle skriwas i thätta
30 bref som the helgha sielin mik tha witrådhe oc

kungiordhe, Jak hopas til gudh at iak skal än
 koma til bethleem oc see oc sökia the stora oc
 dyra helghedomu oc hwat iak tha thär hördhe
 saa oc skreff thät skalt thu tha faa see, The
 säla siälin war thär när mik ij flere stundhir, oc 5
 stoor diwpligh thing kungiordhe hon mik aff the
 helghe threfallikhet huru han är threfaldir oc
 sandir gudh, Aff änglanna skipan oc thera thiänist,
 Aff sielanna glädhi oc äro, Aff myklom ande-
 likom hugnadh thän mandz vndirstandilse kan 10
 ey begripa swa at kunne iak tala mädh alla män-
 niskio tungo, iak kunne thät fullelika ey wt
 thrykkia, Thär äptir hwarf thän synin fra minom
 öghom, Än i manga dagha thär äptir blef the
 godha oc söta luct thär qwar, O huru vndir- 15
 likin thänne helghe mannin är, thär tholkin swa
 stor oc sielsyn iärtekne gör gudhi til hedhirs oc
 cristne folke til hugnadh, Ropum til hans inne-
 lika oc görom äro hans lofui, thy han är wisse-
 lika wärdhir alt loff, oc ey formaghom wi swa 20
 lofua han som os tilbör, O huru skinande oc
 faghir gik han in j härrans hws, oc thär hafnar
 han thät höghelika äronna säte, Oc til thes at
 131 thätta maa pröwas sannelikast wara | hawir iak
 mädh mik flere vitne än mik ensamnan, Swa- 25
 som är thän dygdhelike mannen seuerus thär iak
 för af sagdhe oc thre hans brödhir mädh honum
 hwilke alle waro samma dagh oc tima i turonis
 stadh oc sagho sama synena som iak, Ok af
 allas thera syn bär thän fornempde seuerus witne 30
 här när mik

Än wille gudh ytirlikare vppenbara sins kära
 wins ieronimi äro at hon skulle ekki dylias
 oc skylas särlika thy at hans discipuli scullo thes
 ythirlikare fölghia hans dygdhelika fotspor, Swa
 5 oc andre som hans helgha liffwerne fingo höra
 skullo sik thär äptir styra, Thy at got hop til
 stoor lön thät gör man wilioghan til ärwodhit
 Jak sagdhe nw litidh för at fornämpde seuerus
 oc thre hans brödhir fingo ena andelika syn a
 10 them dagh oc tima som sanctus ieronimus skildis
 af thesse wärld i swa matto, The sato alle fire
 samman i gudhelike samtalan oc tha kom bradh-
 lika for thera öron liofft oc osighelikit liwdh oc
 sangir, aff alzskona lekara andbudhum badhe aff
 15 orghom oc basunum oc alt thät som folke är til
 hugnadh, Oc thär af gladde sik badhe hymil oc
 iordh, Än thesse fire män som thätta sieldsyna
 vndir hördho, wordho swasom af sinna oc thenkto
 sik genstan skula döo, The lyfto vp sin öghon,
 20 oc tha thotte them som allir hymilin war klaar oc
 skär swasom solin klarast skiin, Oc tha kändö
 the sötasta lukt, The vndradha storlika thär vppa,
 oc fiollo a knä oc badho til gudz at the matto
 faa wita hwat thät hafdhe thydha, tha kom en röst
 25 oc sagdhe,

Latin idhir ey vndirliket synas, at j tholkit badhe
 L seen ok hören, J dagh hawir thän som är
 konungir owir alla | konunga ok härre owir alla 132
 härre sins enkannelika thiänara siel ieronimi af
 30 thesse vsle wärld frälst oc kallat ok kom sielwir

mote henne *mädh* hymerikis mogha at föra hona
mädh glädhi ok priis j ewinnelikit liif J dagh
koma gudz ängla *mädh* loff oc sang fölghiande
sinom hërra, Thär *mädh* komo patriarcha, *pro-*
pheta, apostla, martires, confessores Jomfru maria 5
mädh helghom iomfrum, Ok thär *mädh* helgha siela
at göra honum hedhirsampt fölghe, Thär äptir
tystnadhe rösten, än sangin, liwsit ok luktin stodho
qwar en tima oc swa lyktadhes Aff thesso maa
thu pröwa hedhirlike fadhër, at ieronimus är stoor 10
oc mykit wärdhër när gudh for the wärdhughet
gudh giordhe honum

Engin twäke thär vm ath ieronimus hawir ey
makt bidhia och thiggia syndoghum thera
widirthorft, for thy hans wilia war altiid äptir 15
gudz wilia, Ey sighër iac tho at ieronimus är
större oc mere än iohannes baptista, huilkin som
äpthër wars frälsara vitne är mere hwariom manne
som föddër är af quinno Ey wil iak hellir sighia
at ieronimus är främermera än petrus oc paulus 20
ällir andra apostoli, Nu mädhan hwarghine kan
bewisas at ieronimus är mindre än the, maa iak
wäl scrifua at han är iempn widh them i äronne,
Thy han war ey stort myndre än the, lifuandis
här i wärlдинne mäst for thy at gudh är ey 25
wildoghër oc wäl ey swa en at han wrakir annan,
wtan han ranzaka hwars mandz gärninga oc löne
hwariom äptir hans forskullan, Wil än nakar
sighia at ieronimus är mindre än iohannes ällir
apostoli vm han skudha thessens helghetz for- 30
skullan i script oc wt thydhning oc vm wändning

af swa mangom tungom allom til gagn swa äptir-
komandom som närstaddom | han maa liwslika see 133
at han är hällir iämpn mädh them än mindre

5 **N**W til thes at engin skuli myn ordh forwända,
for thät iak liknadhe ieronimum mädh io-
hannem baptistam oc apostlomen, Wil iac sighia
hwat mik for iiij daghum hände ey scriffwa iac
thätta af kiötlikom lusta ällir kärlek vtan swasom
mik war thät oppinbaradh aff gudhi, Tha iak
10 thänkte hwlkaledhis iak skulle tik til skriffwa
thu min härre cirille af sancti ieronimi lof, fiöl
vppa mik en thunge oc sömpn Oc kom for mik
mykin ängla moghe, J bland them waro tve
swa like mällan siin ath engin atskilnadhir kunne
15 finnas mädh hwilkom en kunne wt märkias fran
androm vtan at en thera hafdhe thre kranza a
sino hofdhe the waro af gull ok dyrom stenom,
Annar thera hafdhe twa kranza lika dyra ok koste-
lika, The hafdho oc badhe hwit oc skinande
20 klädhe, dyrlika kostwordh mädh gull oc gärsäme,
swa wän at napt kunne nakar them mäta ällir be-
sinna, The gingo badhe fram til mik oc taladhe
thän til mik som the thre kranza hafdhe oc
sagdhe

25 **T**hu thänkte fast augustine hwat thu skulle
sannelika oc rättelika scrifua af sancti iero-
nimi loff oc äro, Thu hawir nu länge thänkt oc
ey weet thu än huru thu skalt thär wppa tagha,
Än wi badhe ärom hiit kompne ath kungöra thik
30 thät, Thenne myn kompan som thu nw här se

han är thän sami ieronimus, Swasom han war
 mik likir i lifwerneno oc helighetene, swa är han
 mik likir oc iämpn j äronne, oc alt thät iak maa
 thät maa han, oc hwat iak wil thät wil han, Ok
 swasom iak see gudh swa seer han oc vndirstaar 5
 althät iac vndirstaar J gudhi är all waar sällighet
 oc alla helghra manna, oc ey hafuîr en hælghir
 134 | man mere allir mindre äro än annar, vtan swa
 mykit som hwar skodha gudh innelikare allir
 mindre, Än thän thridhi kranzen som iac hawir 10
 meer än min kompan, thät är the lön som iak
 forskulladhe mädh thy iac war martir, oc lyktadhe
 mit lif mädh pino oc blodzins vt giutilse, Än for
 thy at han ledh i wärlinne ärwodhe, dröwilse, hat,
 plict, smälikhet, slagh, owirwald, ok mykin orät, 15
 oc tholde thät säffika oc gladhelika for gudz
 skuld, swasom thän thär glädhir sich i sinom
 siwkdom tha är han en stor martir for gudhi, oc
 han hawir ey mist martirij lön, Tho for thy at
 han ey lyktadhe sit liif vndir swärdhe fik han ey 20
 thän thridhia kranzin, Än the tve kranzana thär
 wi badhe hawm lika, tekna the lön thär ensampne
 predicara oc iomfrur skulu faa, oc thär mädh äru
 the wtmärkte fran androm

Tha thotte mik som iak aatspordhe oc sagdhe, 25
 Hwa ästu min härre som widh mic tala, Han
 swaradhe iak är iohannes baptista Jak kom hiit
 til thin at kungöra thic ieronimi wärdhughet ok
 äro thu skal thät for folkeno oppenbara, Wit oc
 thät at thän hedhir oc wördhing som wetes 30
 särlika nakrom helghum man thär görs them allom

saman, Ey skal thu troo at j hymerike är nakur
 awund swasom här i iordhrike, Thu see här at
 hwar en will hällir owir annan radha, än wara
 honum vndir gifwin, Än thwärt a mot i äronne
 5 for kärlex skuld thär the inbyrdhis hawa, Swa
 glädhir sik hwar aff annars äro oc hugnadh, som
 aff sinne eghne, Thät wille gärna hwar som mere
 är än annar, at thän som mindre är, wara honum
 likir oc iämpn, thy thes ena ära är och thes andra,
 10 Swa är oc mädh them som mindre | är, han glädhir 135
 sich af thes äro som mere är, swasom han hona
 sielfuir hafde, och vm möghelikit ware, han wille
 gärna sina äro mädh androm skipta, Thy är hwars
 ens glädhi allas thera oc allas thera är enkanne-
 15 lika hwars thera, Äptir thät skildis the synen
 fra mik

Tha iak waknadhe, fan iak i mik swa storan
 kerlex hita, som iak nakat sin mäst hadhe,
 Ok fra them tima fan iak aldrich mädh mik nakur
 20 awund ällir högfärdh ällir rosen frestilse, Ok fra
 them timanom war kärlexens eldir swa vptändir
 i mik, at iak mera glädz aff annars godho än af
 mino eghno, oc haldir vil iak androm wara vndir-
 gifuin, än radha owir annan, gudh är mik til
 25 vitne, som all thing weet för än the skee, Ey
 sigh[i]r iak thät for thy at iak astunda manna lof,
 vtan for thy, at ey skuli nakar halla thessa syn
 for fafängo äll[i]r flätio, swasom mange wardha
 daradhe som oc trösta vppa dröma, Thy at opta
 30 vppinbara gudh i dröme ällir sömpne mang lönlik
 thing, Thy skulum wi nw altiidh lofua gudh

for hans wtualda man ieronimum, j hwilkom gudh
hawir swa mang oc märkelik thing vppinbaradh,
Swa wäl i hans lifs daghum som j dödhenom, oc
ytirlikast ij thy at han hawir han prisadh när
sielwm sik ij ärone, oc här i iordhrike *mädh* 5
mäktoghom iärteknom, Thy ma han wäl kallas
en stor oc höghelikin helghir man, stor for hans
dygdhelika vmgango, höghelikin for hans diwpa
konst oc vndirstandilse i the helgha skript, oc
hans dyra kännedom Han är oc vndirlikin oc 10
ärofullir i them vndirsamu oc sieldsyna vndrom
han hawir giort widh otalika manga

136 **G**örom thy thenna helgha mannenom hedhir
och wörding, han är större wisselika, än
nakar fullelika aff sighia kan, Kungörom for allo 15
folke hans loff oc äro, thy thän gudh prisadhe
siälfuir, skal dödhelikin man rättelika loffua, Engin
taki sich thät til at troo, at än tho ieronimus liknas
iohanni baptiste oc apostlomen petro oc paulo, at
them görs thär *mädh* nakar orättir Ney ey *mädh* 20
allo, thy hans ära ok sälikhet är alles thera Ok
thera är hans swasom förre bewistes nakat aff

Vjlt thu hedhir oc wördhing weta ällir biwdha
iohanni baptiste oc gudz apostlum, gör thät
sancto ieronimo, thy han är them allaledhis iämpn, 25
Thryggelika vtan allan iäwgha halt ieronimum
iempnan widh iohannem baptistam, oc ey iohannem
större thät sighir iac *mädh* alle gudheli[k]het oc
wördhning, Willom wi sighia at iohannes är ey
mindre tha minskom wi hans loff oc äro, oc görum 30

honum störan orät, oc äkke wärdhskyllokt loff,
 Thenna mina osnilla talan bidhír iak thik hedhír-
 likin fadhír cirille at thu tagh mädh säflikhet, oc
 wänt them ey til thes helgha mandzins iohannes
 5 wanhedhír oc siwördho, iac skreff them ey for
 wanhedhirs skuld, vtan i minne slätte enfallikhet,
 hwat thic tykkir thär innan oskällika wara sat,
 thät rät ok bättra swasom fadhír, For thy thät
 formagha ey alla iordhrikis tungor sighia hans
 10 loff swasom til bordhe Bidhír iac oc at thu haff
 mic ij thinne bön, thän tiidh thu kombir thiit
 thär sancti ieronimi helghodoma liggia, oc ant-
 wardha mik hans helghasta bön, thy thär är ey
 iäff vppa at hwat han bedhis oc astundar af gudhi
 15 thät wardhír honum fullelika iakat ok veet, oc 137
 aldrigh wardhír honum hwat han bedhis nakar-
 ledhis nekat ällir sönt

Här lyktas sancti augustini breff som han
 screff til sanctum cirillum af sancto ieronimo

Här byrias sancti Cirilli biscofs breff som han
skreff atir til sanctum augustinum af sancti
ieronimi lifwerne oc ierteknom

Äractughum manne alla biscofa främsta augustino
biscope i yponio, Sändir cirillus biscop i ieru- 5
salem alla presta minstir helso, Ok hans äptedöme
fölghia här j iordhrike hwilkins hälikhet aldrigh
latir aff at skina j hymerike, thät är thän äro-
fulle ieronimus, hwilkins aminnilse räkkir ewinne-
lika, än hwa oc huru stoor han är thär weet thu 10
ythirlikare bära sant vitne vt af thu som en-
kannelika hafdhe hans widhirtalan oc hans känne-
dom, Oc än wille thu at iak skulle särlika nakat
tala oc scrifua af hans loff oc dygdhom, Til thät
är iak alstingx owärdhughir, swasom eet wrak i 15
bland wisa män, tho mädhan thin kärleker nödgär
mik thär til, scriwir iac nakur faa oc the sieldsyn
iertekne, af them thär gudh giordhe mädh honum
at hans nampn skulle thes ytirlikare wara kunnoct
oc hallas i aminne for iordhrikis mannom, oc thär 20
takar iak tröst vppa at thu hielpir thär til mädh
thinne kärlekx bön, Thessins helgha mandzins
aat skilnadh af wärllinne oc hwat mik war tha
oppinbaradh, oc the storo vndir som tha skeddo,
weet iak wäl at thic är wäl withirlikit, äptir thy 25

thän hedhirs mannin Eusebius hans discipulus
 screff badhe til thic, oc til damasium biscop i
 portua, oc til theodonium romara allirs man, oc
 til seuerum dygdhelikin | man Oc til eustachiam 138
 5 the hedirs iomfru, Thy will iak thät owirfara
 som them war skrifwat oc scrifwa thic annat
 swasom thu sielfwir beddis, oc först wil iac böria
 af them helgha mannenom sancto eusebio for-
 nämpda sancti ieronimi discipulo oc börias swa
 10 första Capitulum

Äptir sancti ieronimi dödh som i sinom liif-
 tima war kättarom en fultaka kuse, byriadhis
 i grecia eth bansat kätterij oc vantro, Oc wt-
 uiddis swa mykit at hon kom j bland cristin
 15 mogha oc smittadhe alt off manga j swa matto
 at somlike trodho thät at helgha manna siela
 skullu engaledhis for domadagh koma til gudz
 clara syn, Wtan tha the standa vp mädh krop
 oc siel, tha skullo the koma til gudz äro, Samu-
 20 ledh sagdho the ok at fordömda manna siela
 scullu enga pino lidha for almänneliken vpstand-
 ilse dagh oc tha scal hwar i lif oc siel vpbära syn
 lön äptir thy som han hawir forskullat, Thätta
 war thera skäl oc bewisningh, Swasom sielin oc
 25 kroppin antigia forskylladhe got ällir ont badhin
 saman, swa skulu the badhen til saman faa an-
 tiggia pino ällir lön, Ok thär mädh wildo the
 pröwa at engin skärslo eldir är til j hwilkom
 siälana skulu rensas oc skäras, the som ekki hafdho
 30 sina synde bättrath mädhan the lifdho, Thenna
 banzatta willan wäxte swa wiit at alt for mange

waro thär aff smittadhe, aff hwilko fiol vppa oss
 swa mykin sorgh oc hiertans mödha at oss leddis
 i wärldinne lifwa, Jak kalladhe saman mina ludh-
 biscopa oc klärkdomen oc bödh at the skullo tagha
 vppa sik fasto, plict oc gudhelika böne, at gudh
 139 hende eth wndirlikit thing oc mykit sield|synt
 Äptir thre dagha vm natta tiidh, kom sanctus
 ieronimus oc oppinbaradhis sinom discipulo eu-
 sebio, Han gaff honum godha tröst oc sagdhe, 10
 Rådhis ey, thät kombir sköt ände aa thesso
 willo oc wanda, Tha eusebius saa han swa skönan
 oc wānan ath ey formatte mandz ögha hans clar-
 het fullelika skudha, waknadhe han swasom af
 starkom sömpn, oc aff rätta glädhy bar han i at 15
 grata oc sagdhe, Ästu myn fadhır ieronimus,
 hwi vil thu mik owirgifua, hwi wil thu mik swa
 fraa thik skilia Wisselika iak skal halla thik
 mādhan iak hawır thik fatath oc thu skal hwarghin
 ganga vtan thin sön fölghe thik 20

Then ärofulle fadheren ieronimus swaradhe
 honum oc sagdhe, Min älskelike sön eusebij
 iac owirgifwir thic engaledhis störk thic oc glädh
 tik thu scal a xx dagh äptir thätta koma til mik
 oc wi skulum badhe saman wara i glädhi vtan 25
 anda Sigh thät minom brodhır cirillo oc allom
 hans brödhrom at the morghon alle saman komen
 thiit som min kroppir är iordhadhir swa wäl
 cristne män som the thär sina willo stranglika
 wāria, Ok thu lat thiit bāra the iij dödha kroppa 30
 som i thesso nat bliwu dödhe, tagh min sāk som

iak pläghadhe bāra oc lägh vppa thōm thu skal
 see at the genstan standa vp af dōdha, Ok thāssa
 willo skulu the alstingx nidhīrsla oc swa hwarf
 the synin, Annan daghin thār āptir kom til mik i
 5 bethleem thān hedhīrlike eusebius oc gratande for
 glādhi skuld sagdhe han for mik oc for mangom
 brōdhrom hwat han hafdhe seet, Wi thakkadhōm
 gudhi som wārdhukt var oc warom hielpara sancto
 ieronimo, oc thār oss budhit war | lāthum wi bāra 140
 10 the iij dōdha kroppana oc giordhom swa som
 eusebio war allaledhis sakt,

O huru vndirlik ār gudz miscund oc hans
 waldugha skipan, mād̄h manga handa mato
 kan han hielpa them som trōsta til hans oc [mād̄h]
 15 myklom hedhīr vp hōghia sina wtualda mān, Thiit
 komo oc the fornempda tronna willara oc kättara
 mād̄h myklom later, smālikhet, oc haadh, ān cristne
 mān gladdos at gudh wille lata skina sina dygdh
 oc makt oc sagdho Nu skal cristen moghe glādhia
 20 sik thy wi hawum fangith gudz miskund j hans
 mōnstre, Tha gik fram thān dygdhelike eusebius
 oc fiōl a knā nār them dōdha kroppomen, han
 badh til gudh mād̄h hōghe rōst oc sagdhe, Hārra
 gudh thik ār enkte omōghelikit oc enkte mōdho-
 25 sampt at göra, thu gör sielfwir stora vndirlika
 gärninga thu forsmar engen som trōster til thiin,
 Hör nu thinna thienista manna ōdhmiuka bōn,
 gōm mād̄h oss thina troo osmittadha som thu lāt
 oss antwardha, Oc vppinbara thessa daranna willo,
 30 for sancti ieronimi forskyllan skuld lat the siela
 atirkoma j thessa kroppa thār thu bōdh thār bort

w fara, Oc widh the ordhin lagdhe han sancti
 ieronimi sāk vppa hwars thera krop oc genstan
 kom lifs ande in j hwan thera, the lāto vp sin
 ōghon oc hafdho all lifs tekn oc stodho vp ful-
 komlika vp reste aff dōdha mād*h* oppinbare rōst 5
 kungiordho the helghra siela āro, syndogha manna
 pino, swa j skārslo eldh som i hālwite, Oc sagdho,
 at sanctus ieronimus hadhe leet them mād*h* sik
 in i paradiis, oc at han hafdhe teet them skārslo-
 eldz pino, oc heluitis fordōmilse at the skullo 10
 141 allom kungōra | hwat thār var tiit at alle skullo
 sik rätta oc wakta, Han sagdhe oc them at the
 skullo atir til sina kroppa koma oc bātra sina
 synder, for thy the skullo aa them dagh oc sama
 stund dō tha eusebius blifwe dōdhir Ok vm the 15
 waro thes wārdhe skullo the mād*h* honum koma
 til hymerikis āro, Swa hende vm sidhe āptir thy
 thāt skall bewisas tha thes ār tiidh, Tha thätta
 war alt swa hānt, togh allir thān moghe som thār
 nār war staddir, badhe cristne oc kättara mād*h* 20
 store glādhi oc hōghe rōst til at lofua alzwald-
 oghan gudh for thāt sanna oc oppinbara iertekne
 oc for sancti ieronimi forskullan som them frālste
 aff thera willo oc wantro

I swa matto finnom wi oc rōnum min ālskelike 25
 brodhir augustine at war milde gudh oc hār*ra*
 gōr widh the helgho tro swasom stundom hāndir
 widh skipin the faa manga stōta j sionum oc tho
 blifwa the heel oc behallen Swa stād*h*[i]r gudh at
 wrangwise mān ee hwar the bangas mote gud*z* 30
 tro, tho formagha the hona ekki fordār*f*wa, Thy

war stadhughir oc starkir, ärwodha manlika oc
 gifs ekki widh en stöt ällir nakra fa, Tröst thic
 widh gudz hielp, han kombir *mädh* hielp swasom
 mildir fadhir oc forlatir aldirigh thöm som trösta
 5 til hans *mädh* fullo hupe oc stadhugho hierta thät
 kombir thär af at wara böne wardha stundom
 ekki hördha at wi ekki stadhelika hupoms til
 gudz ällir oc for thy at wi bedhoms thät os är
 ey nytta at bedhas, Wi skulum ey at enast
 10 bedhas aff gudhi *mädh* munnin, vtan ropa til hans
mädh allo hierta tha oss til thrängir oc tha skal
 han *mädh* sinne | mildhet see til war oc höra thät 142
 wi bedhoms Oc latir oss ey hardhelikare frestas
 än som wi formoghum at lidha

15 **T**ha aat them dagh kom thär thän hedhirsame
 eusebius skulle hädhen lidhas thridhia daghin
 fore, fik han hardhasta kallasot, Oc äptir sins
 mästara ieronimi äptedöme badh han sik läggia a
 bara iordhena, han mintis widh sina brödhir oc
 20 lioflika hugnadhe them at the skullo stadhelika
 halla thät the hafdho gudhi lofwadh, Sidhan badh
 han them sancti ieronimi säk läggia vppa sich oc
 ath the skullo iordha han vtan the kiorkio thär
sancte ieronimus liggir innan, Äptir at han hafdhe
 25 taghit gudz licama antwardhadhe han sik gudhi
 oc *sancto ieronimo*, Swa laa han i the iij daghana
 at han hwarte hafdhe maal ällir sin, vtan brödhirne
 laso til skiptis owir honum psaltara oc andra gudhe-
 lika läsningh

30 **A** thöm dagh thär han gaf vp sin anda, hafdhe
 han i twa tima for dödhin swa ryghelikin

läte, brödhirne som när waro stadde wordho swa
 rädde at the fiollo nidher a iordhena som the
 waro af sinna thy han fik tha atir maal oc syn,
 oc nu lät han vp öghonin mädh grimelike syn,
 Nu wredh han saman händirna, nu ropadhe han 5
 rädhelika, oc sagdhe swasom awita, Jak gör thät
 engaledhis, iac gör thät enga ledhis, Thu liwghir
 thu liwghir, Nu wände han öghonin til iordhina
 oc ropadhe som han mäst formatte, Hielpin mik
 brödhir mine at iak ey forgange, Hielpin mik 10
 brödhir at iak ey forgange, Tha brödhirne hördho
 thät baro the i at grata oc alle skälwande spurdho
 143 the at han oc sagdho, Hwat i gudz | nampn wallir
 thik at thu swa ömkelika latir, Han swaradhe,
 huat ey seen i huru stoor diäfla skari här är oc 15
 stridha mote mik, Tha sagdho the til hans hwat
 willo the at thu skulle göra, tha thu ropadhe oc
 sagdhe, iac gör thät engaledhis, Han swaradhe,
 The sagdho mik at iak skulle hädha g[u]z nampn,
 Ok thär swaradhe iak til, at iac thät engaledhis 20
 wille göra, Än spordho brödhirne, hwi wände
 thu thit änlite til iordhena, han swaradhe, at iac
 ey skulle see thera fulasta änlite som swa fwlt
 oc stiwgt war at alla the pinor som i wärllinne
 äru, kunno egh the rädhelike syninne liknas oc 25
 äru swasom enkte räknande thär widher Oc atir
 togh han til badhe ropa oc lata swasom för oc
 swa hiolt han thät vti dödhin

The brödhir som thär när waro fingo rädhelikin
 skelfnadh oc fasa oc waro swasom dödhe oc 30
 wisto ey hwat the willo til tagha, Än lofwadhir

oc äradhîr se gudh, som vndîrlikin är i sino walle
 som ekki forlatir them thâr tröstir til hans, Thy
 at tha thän time kom at fornämpde eusebius
 skulle widh thätta lifwit skilias, kom sanctus ie-
 5 ronimus oc tedde sik honum mädh liwfwum
 hugnadh Oc j hans tilqwämd fik thän rädhelike
 di[ä]flaskarin stora rädde, oc flydde bort swasom
 rökir fly vndan for starkom wädhîr bläst, äptir
 thy som mange aff brödhromen sagho som gudh
 10 wille the ärona oppinbara, Oc tha sagdhe eu-
 sebius til sanctum ieronimum, Min käre fadhîr
 ieronime hwadhan kombir thu, hwi hawir thu swa
 län|ge dwaldz, Jak bidhîr thic at thu mik ey 144
 owirgiff ällîr forlaat, Honum swaradhis, Bidha än
 15 sön min oc rädz ey, Jac maa thic ey owirgifwa
 hwilkin iak hawir swa innerlika älskat, Litla
 stund thâr äpter gaff thän hedhîrsami eusebius vp
 sin anda, Oc i sama timanum blifwu the sama
 thre män dödhe som för waro vp reste swasom
 20 sanctus ieronimus hafdhe them fore saght Oc
 äptir thy iak sannelika tro the komo mädh eu-
 sebio til hymerikis glädhi, For thy at the xx
 dagha thâr the lifdho sidhan the waro vp reste
 toko the vppa sik swa hwassa synda bättring at
 25 vtan iäff är troande at the äru takna til nadha

Iak ma thet ey dylia, thet iak aff thessom threm
 mannom hördhe oc nam j the xx dagha thâr
 the swa lifdho, Thy i allom them timanum taladhe
 iac til skiptis mädh them oc hördhe iak stoor
 30 vndîrlik thing, hwilkin iak kan ey nu all sändir
 sighia, oc tho for wara forwarilse sculd wil iac

sompt aff them scriwa, En dagh taladhe iac
 widh en thera thär swa sarlika grät at engin
 kunne honum stilla *mädh* nakrom hugnadh, Jak
 spordhe han opta hwat thät war han swa harme-
 lika grät, vm sidhe swaradhe han oc sagdhe, 5
 Wiste thu hwat iak i förradagx tholde oc rönte,
 wisselika thu gräte vtan atirwādo āā mādhan
 thu lifdhe Jac sagdhe sigh for gudz skuld hwat
 thät war, Han swaradhe, hwat plagho oc pino
 tro thu at fordömdom mannom redhis i helwite, 10
 ällir them som koma til skärsloeld, Jac sagde iak
 kan ey granna wisso göra af thy thär iak aldrigh
 145 saa ällir rönte, vtan som iac | hawir aff scriptene
 seet at alla the plaghor som här ij wärllinne
 kunno vppa nakan läggias the liknas swasom 15
 alzinkte widh them, Tha sagdhe han, vm alla
 the plaghor som man lidhir här j werlline kunno
 sändir thänkias the baro ey lika widh the minzsta
 pino som the hawa thär, vtan alt hiolles swasom
 lekir ällir gaman, Ware thät möghelikit at nakar 20
 hafdhe lidhit oc forsökt alla wärllz plaghor fra
 adams daghum oc til werldz ända, han wille
 hellir them daglika lidha än en dagh lidha the
 lättasta pino som i skärsloeld är ällir i hälwite,
 Nu vndra thu hwi iac saa sarlika gratir, Wisse- 25
 lika thät gör thän ryelighe räddoghin thär af
 pinone gaar, oc hwariom syndara rättelika bör,
 Jak weet mic hardhelika hawa mote gudhi brutith,
 oc at han är rätwiis domare, Oc thy vndra ey
 at iak gratir, thät ware meer vndir vm iak ekki 30
 gräte Thät är mäst vndrande at thän man som
 weet sik dödhelikin wara oc matte tagha sik äpte-

döme af thy som fulwist är, oc tho lifwir han
här i swa store tryggelikheth at han enkte thänkir
huru han skulle tholka pino vntkoma

5 **T**ha iak thät hördhe fik iak swa stora hiertans
sorgh at iak napt formatte swara oc saghdhe,
O härre gudh hwat iak höre, Jak bidhır thic sigh
mik hwat atskilnadh är mellan hăluitis oc skärslo-
eldz pinor, Han swaradhe j hardhhetene äru
the badha nästan lika oc iämpna, Än i thy skil
10 them aat, at heluitis pina hawır engin ända vtan
thera ysäld ökis oc nyas a doma dagh tha badhe
siel oc kroppir skulu byria plaghas oc thera plagha
ändas | aldrigh, Än skärsloeldz plagha hafwir ända, 146
tha thera brut äru plictadh koma the til hwilo
15 och äro, Än spordhe iak, hawa alle i skärsloelde
lika hardha plaghor, Han swaradhe, thär är at-
skilnadhır alstingx mykin, äptir thy som syndena
waro större ällir mindre, oc swa äptir thy hwar
hafdhe här nakat got giort, Samuledh är ok at-
20 skilnadhır i ärone thy somi skodha gudz äro en-
kannelika oc somi mindre oc tho nöghe hwariom
ymnelika aa sinom deel,

Nu vm thu hafuir nakat ief hwat atskilnadh
sielana hafwa i thera glädhi mädhan sielfuır
25 gudh är ällir thera hugnadhır oc thera lön, Ok
i honum är enkte vmskipte, Thär swaras swa til,
gudz närwara, oc hans skudhan oc vndirstandilse
är hălghamanna höxta lön oc ära, Än somi helghe
män oc hălgha siela see gudh ey ful klarleggha oc
30 swa är thera ära oc glädhi mindra, Somi see

liwslighare oc grannelikare oc i thy är thera glädhi
 fulkomlikare, Swa är ok vm fordömpda siela,
 alla äru the i pino swa aat hwar hawir plagho
 mindre ällir större som han hawir mera ällir
 mindra syndath, Tho är atskilnadhur mellan hed- 5
 ninga siela pino oc falska cristna, swa at hedhniga
 hawa swasom enga pino liknanda widh onda oc
 falsa cristna, Oc thät är rätwist thy the togho
 thän stora fordelin af gudz nadh, at the visto
 huru the matto bätra sina synd mädh the lifdho 10
 vm the hafdho wilit oc wandadho thät ey, The
 hördho i skript oc predican hwat the skullo göra
 oc aktadho thät enkte

147 Ä n sagdhe iac thät är eth ryelikit maal som
 thu sighir gudh gawe at thät laghe idhke- 15
 lika i mandz hierta, at the matto tha for rädd-
 ugha skuld atirwända af sinne ondsko vm the
 ey vildo for äronna astundan sculd, Nu bidhir
 iac thic sigh mich hwat widhirfoor thic i förra-
 dagx tha thin siäl skildis widh kroppin, han 20
 swaradhe, Tha dötz timen kom aat mik tha
 kommo in j husit thär iak laa swa otalikin diäfla
 moghe at thär war enkte tal vppa, Thera syn
 war swa rädhelikin at enkte pinlikare ällir rädhe-
 likare kan nakan tiidh thänkias, För wilde man 25
 löpa sielfwiliandes i elden än see thän fasan i eth
 öghna blek, Alle thässe komo i sändir til mik
 oc baro mik til minnis alla mina misgärninga,
 Ropadho at iac skulle enga tröst hawa til gudz
 miskund, Oc wisselika hafdhe ey hans miskund 30
 mik hulpit iak hafdhe ey gitidh mote them standit

Thāntiidh iak war swa aff thōm möddir oc
 wtröttir at iac maxan hafde giwit wāriona,
 kom thān ārofulle ieronimus siw sinnom meer
 skinande ān solen mād*h* enom storom āngla skara
 5 han hughswaladhe mik Oc taladhe til orena andana,
 hwi komen i hiit, wistin i ey at thenne ār min
 eghin oc mik bōr honum hielpa, flyen bradhlika
 hādhan oc fierkin idh*ir* fra honum mād*h* idhre
 grymhet oc ilzsko, Oc ginstan flydhe thān onde
 10 hopin fran mik mād*h* rād*h*eliko roop oc skral,
 Oc sanctus ieronimus bōdh nokrom godhom ānglom
 at the ey skullo fraskilias mik fōr ān han kome
 i geen Ok mād*h* allom them androm ānglom gik
 han sielw*ir* snarlika bort, Tha togho the | āng- 148
 15 lane som mine gōmara waro til at hughna mik
 mād*h* sinne liwe oc sōte talan

I bland thenna hughnelika widhirtalan, āpt*ir* en
 tima kom sanctus ieronimus annat sin i geen,
 Han stodh i dōrrenne oc ropadhe komin hiit alle,
 20 Tha skildis min siāl af kroppenom swa hwasse-
 lika oc mōd*h*elika, at engin mandz hugh*ir* kan
 thāt fata āllir begripa, wtan iac sielfw*ir* som thāt
 rōnte, Ware thāt at all iordhrikis mænna vndir-
 standilse kunne miāta och wāgha alzskona angist
 25 oc nōdh som j wārllinne wara kan the hiollo
 thāt alt for enkte, til at likna thāt widh thenna
 sara aatskilnadh*in* tha sielin skils widh*ir* kroppin,
 Thātta oc mykit tholkit som iordhrikis folke ware
 wāl widh*ir* thorftogt at wita fa iak i sinne ey alt
 30 hār vpscrifuat at thāt ey wardhe langt oc ledho-

sampt til at höra, Nu leedh thän daghin aat
 qwälle, oc thy fek iak ey til ända höra thät
 ärendet alt, Annan daghin thär äptir kalladhe
 iak badha hans kompana til widhirtalan vm thätta
 samma maal, thy iac astundadhe aff them samu- 5
 ledh wita ytirlika sannind oc the skullo byria aff
 vphowino vm thätta ärende

Iak sagdhe them mädhan thätta maal kan flerom
 wardha til gagna, bidir iak idhir sighin hwat
 idhir hände tha sielana skildes widh kroppana, 10
 Tha swaradhe thän som för hafdhe widh mik
 taladh oc sagdhe, O härre cirille Thät thu spör
 oc wil wita aff oss, thät är oss omöghelikit swa
 fullelika vt thrykkia mädh ordhum swasom thät
 149 hände, for thy andelik thing kan dödhelikx | mandz 15
 sin engaledhis fata, wäl witum wi at thu äst ey
 än fra sielinne skildir oc thy weet thu ey gran-
 lika hwilkin sielin är i sik, Swa wezt thu oc, at
 gud är vphoff oc ände at allom thingom tho swa
 lenge thu swepis i thessom rötelika kroppenum 20
 wezt thu ey ytirlika, hwilkin gudh är i sinne
 guddoms äro, vtan swasom mädh nakrom likn-
 ilsom, Tholkit samma är vm gudz ängla oc annor
 andelik thing, Nu mädhan swa är at mykit som
 mädh oss är daglikit thät är for warom vndir- 25
 standilsom swa myrkt oc obegripelikit at wi
 kunnom thät ey begripa, Huru kunnom wi tha
 andelik thing fata som oss äru alstingx ovndir-
 standelikin, Jak swaradhe swasom thu sagdhe swa
 weet iac at sant är, oc tho bidhir iak thic sigh 30
 thät likasta thär thu kant

Han sagdhe, Jac wardhír vm thätta maal tala
 mädh flerom ordhom oc göra en langan gang
 vm kring oc än kombir iac napt fram thät iac
 wille, än mine kompana som rönto alt thät samma
 5 som iac, magho witna vm swa är som iac sighir
 J förra dagx som iac förra aff sagdhe, tha min
 siel war fran kroppin skild, war hon j samma
 öghna bliki framfördh for gudhz dom, vtan aff
 hwem alla hwilkaledhis thät wet iac ey, Ok thät
 10 är wisselika ekki vndir, Jac är nu thyngdir mädh
 kropsins byrdhe, än tha war siälin vtan kroppin
 Thär waro mädh mik thesse mine kompana siela
 i obegripelikom iämbir oc fasa thy the räddos
 hwat domaren wille göra, Oc thy wär thät wilia
 15 ekki iordhrikis dödhelika människior vita at them
 skal thät | samma owirga som tha gik owir oss 150
 Wisselika hafdho the thätta i sinom hugh the
 syndadhe engaledhis swa idhkelika oc swa opta,
 Alt thät wi hafwm giort i allom warom aldir thät
 20 är domarenom tha oppinbarath, swasom wi hafdhom
 thät tha ginstan for hans öghom giort, Ok än
 iämwäl ware mindzte thanka waro thär allom
 witirlike swa wäl som gerningana

25 Thänk oc scudha hwat rädzl oc fasa wi tha
 hafdhom, Wppa ena sidho war dieflamoghin
 som witnadho mot oss oc sagdho oss stadh ok
 tima oc mädhfärdhe i ware synd, Vppa andra
 sidhona war waart eghit samwit swa at wi kunnom
 engaledhis neka ällir mote sighia, mäst for thy
 30 at domaren saa all thing, oc wi wistom wäl at

han war sielf rätwisan Huru kan iak tha ful-
 sighia hwat dom wi tha wentom, her war rädzl
 for rätwisonne, her waro ogärninga som ropadho
 hämpd, oc enkte got fantz til hwilkit wi mattom
 trösta, Här ropadhe alle the som när waro at 5
 wi warom werdhughe sarasta plagho, Nu tha
 enkte stodh atir vtan fordömlsen som rätwislika
 gifs owir syndogha, Kom thän ärofulle ieronimus
 skinande som sool oc mädh honum iohannes bap-
 tista oc petrus apostlanna höfdhinge mädh storom 10
 ängla skara, han fiöl a knä for domaren oc badh
 at domen skullin dwälias nakra stund, Oc at han
 gawe oss ieronimo i wald, for ena litla wördh-
 ning oc thiänist skuld, thär wi hafdhom honum
 til hedhirs giort, Oc swa for the wantro oc willo 15
 nidhirsлагh skul som nu vpnyadhis i cristen-
 domenom, Oc ginstan vnte honum gudz miskund
 151 thät han beddis, Tha tok han oc | alt hans for-
 nämpda sälskap oss alla thre, oc ledde oss thiit
 som hälgha siela hafdho omiätelika oc osighelika 20
 glädhi oc kungiordhe oss alt thät thär war them
 til sälikhet oc äro, at wi skullom thär aff bära
 witne, Thädhan ledde han oss oc til skärsloeld
 oc wiiste oss thera plagho oc iämer, thädhan
 ledde han oss oc wiste oss heluitis plaghor, oc 25
 wilde at wi skuldom somlika aff them röna

Tha wi hafdhom alt thätta seet oc forsökt oc
 thän time kom som thän hedhirsami eusebius
 lagdhe sancti ieronimi säk vppa wara kroppa, bödh
 sanctus ieronimus at wi skullum atirkoma til wara 30
 kroppa, han bödh oc at wi skullum witna alt thät

wi hafdhom badhe seet oc rönt, Han lofuadhe
 oss oc thät at a tiwghunda dagh thär äptir vm
 wi hafdhom giort wara synda bättring, skullom wi
 mädh eusebio som tha sculle dö faa the äro och
 5 glädhi thär aldrih kombir ände vppa, Oc swa
 waro wara siela atir til fögdha til kroppana

Här latir iak aff min käre härre augustine
 längir tala vm thessa vpresta män, O huru
 mang rädhelik thing waro här sighiandhe som
 10 nyttoch waro dödheliko folke til at fordrifua the
 wadhelika willo oc wantro som för war nakat aff
 sagt Än skulle iak alt vpscriwa som iac hördhe
 oc vndirstodh aff thessom mannom thät wordhe
 mykit meer än iak formatte at scrifua i thätta
 15 breff, Jak wente oc at thu kombir sköt sielfwir
 at sökia sancti ieronimi helghodoma swasom thu
 hafwir siälwir skrefwit mic til nu nylika mädh
 thit breff, Nu til thäs | at thät iak hawir byriat 152
 matte komma til godhan ända, wil iak först nakat
 20 aff them dygdhelika eusebio at scrifwa oc sidhan
 aff them märkelika iärteknom som iac hafdhe för
 lofwat at sighia

Thes ärofulla eusebij dödh ok thera thriggia
 manna afgang som iac hawir opta vm talat,
 25 hawir iak thik nu til scrifuet mädh faam ordhom
 Än nu hwilkaledh eusebij iordhafärdh war, wil
 iac sighia, Thän äractughe eusebius doo vm tärdez
 tima, oc än tha at gudh äradhe han mädh mangom
 ierteknom tho wil iac tw aff them kungöra i thesse
 30 skript En munkir aff hans clostir hafdhe for mykla

waku sculd, oc storan graat mist sina syn, än
 ginstan han kom oc tok vppa sancti eusebij liik,
 oc strök vm sit änlite fek han hela syn oc fulla
 bötir Tha wi barom eusebium til grafuena, mötte
 oss en man hardhelika qwaldir af diäflenom oc i 5
 sama stund war han fullelika frälstir, Sidha[n] äptir
 thy eusebius hafdhe sielwir bidhit, iordhadhum wi
 han vtan widh the kirkio thär ieronimus liggir
 innan oc i samo kirkiogardhe iordhadhos the for-
 nämpdo iij män som swa opta är vm talat, Här 10
 wiliom wi nu thäs hedhirsama eusebij vmtalan
 lykta, oc nakat ytirlika sighia af sancti ieronimi
 stora oc märkelika ierteknom

Iak cirillus hawir wilia at tala vm sancti iero-
 nimi dygdhir, Thy är iak som thän thär 15
 staddir är a ene sköne blomstir äng oc hawir
 ämpne at vtwälia gäwasta blomstir til at göra en
 153 wänan krantz them til teknadh | thär honum gädz
 enkannelika wäl aat, Swa wille iac gerna aff them
 märkelika dygdhom som gudh hawir sanctum iero- 20
 nimum prisadh mädh nokat samanhänta som ware
 äptekomande matte hawa hugnadh aff, Oc aff
 allom them sighir iac först hwat enom kättara
 widhirfoor som het sabinianus, Han war swasom
 allas therra främste oc förste, oc han screff oc 25
 sagdhe, at gudh hafdhe twäggia handa wilia, oc
 the waro mällan siin alstingx twädragtughe, Till
 sinna willo stadhfästilse togh han wars härre ihesu
 christi ordh sik til hielparädhe thär christus sagde
 Fadhir vm thät maa wara, bidhir iak tak bort aff 30
 mik thänna dödzins kalk, här wille han fata wtaff

ena starka beuisning at christus wille *mädh* enom
 wilia koma sik vndan dödhenum oc *mädh* androm
 wilia gik han nödhoghír vndír korsins dödh, Her
mädh mente han pröwa at christus wille mykit
 5 *thät* han ekki formatte fa, oc thy war han ekki
 alzwaldughír gudh, Tha the sorgha tidhinde
 komo for oss fingom wi hardhasta dröwilse the
 wi kunnom ey kára, Thän swikaren syntis säwir
 som lamb, oc war innantil en slitande vlfwir,
 10 Ok *mädh* sino falska kannedom forrádh han en-
 falda almoghan, oc til thes man skulde thes hellir
 tro hans willo, sagdhe han at sanctus ieronimus
 hafdhe *thät* sielfwir dictat, Hwilkit for gudh
 aldrih war sant, Jac fan hans falskhet oc for-
 15 rádhilse aff thy, at litin tima for sin dödh giordhe
 sanctus ieronimus ena bok oc en skönan kenne-
 dom amote thesso samo kätterij oc vantro, Ok
 thy är *thät* alstingx osant, at han nakat sin stadh-
 fäste the *fornämpda* willo, Thy stämpde iak thän
 20 *fornämpda* willara *mädh* allo sino salskapi in i
 iherusalem, Ok | hafdhe *mädh* mik mina brödhír, 154
cristna biscopa oc klerkdomen at disputera vn
 thessa bantzatta wantro oc owirwinna The sama
 disputacio stodh fra nons tima oc til aptonsangx
 25 tima

Then samj howdhkättarin bar fram ena bok
 som han hafdhe sielfwir dictat, oc sagdhe at
 sanctus ieronimus skulle hawa giort hona til the
 willo oc stadfestilse oc wisso, J bland andra bi-
 30 scopa oc klärka som thär amot sagdho, swaradhe
 thän dygdhelike härre siluanus, ärchebiscopir aff

nazareth, oc sagdhe at sancto ieronimo giordhis
 stor orättir, oc badh til gudh oc sanctum ieroni-
 mum at hwilkin aff them twem thär hafdhe orät
 sculle morghon for middagh faa gudz hempd, Oc
 vm thät ekki fiölle vppa kättarens deel, bant sik 5
 biscopin til at gaa vndir swärdh oc mista sit
 howdh, Alla the nat vakadhe cristne män mädh
 biscopenom j gudhelikom bönom, Vm morghonin
 kom kättaren mädh sinom kãneswenom, swasom
 riutande leon, oc beddis rät owir thän falska 10
 biscopin, Han gik fram gladhelika oc alle cristne
 gräto, han sagdhe them glädhins oc engaledh
 gratin, iac wet at gudh owirgifwir ekki them
 som trösta til hans, oc sagdhe til sanctum ieroni-
 mum, thu sannindena älskare, hielp nu sannindene, 15
 här räkkär iak min hals vndir swärdh, for thina
 sannind skuld, hawir iak orät hielp mik enga-
 ledhis, Halshuggarin bar vp swärdhit oc mente
 mädh eno hugge skilia howdhit fra kroppenum,
 Än sanctus ieronimus kom j alles therra asyn oc 20
 hiolt swärdhit, oc sagdhe til siluanum biscop stat
 vp, än til sabinianum kättara sagdhe han, Thu
 hawir sielfwir thät dictat, thät thu falskelika mik
 vitir, thät faa thu röna i dagh, oc ginstan hwarff
 155 | han bort w thera asyn, Oc i sama stund fiöll 25
 kättarans howdh aff honum swasom thät hafdhe
 mädh swärdh warit afhuggit, Alle the thär waro
 när stadde oc thätta vndrit sagho, lofwadho gudh
 oc hans vtwalda helgha man sanctum ieronimum,
 Än alle thes fornämpda kätterins kãneswena oc 30
 äptefölghiara kãndos widh sanindena oc wãndo
 sik fullelika til gudz tro, Här maghom wi see

oc mārkie thes hedhirsama biscops siluanj stadhug-
 het oc tröst til gudz oc sanctum ieronimum, at
 han enkte räddis dö for sannindene, här scal
 cristin man tagha stadhugt äptedöme, Thän thorff
 5 ey räkna sich for cristen man thär ey thor for
 rät oc sannind dö Mäadhan war frälsare christus
 gaff sik i dödhin for oss, at han skulle oss frälsa
 aff alskona thräldom oc dödh, tha skulum wi war
 liff wagha i dödhin for hans skuld tha thes är
 10 tiidh, Thy engin faa lön oc krono vtan then
 som laghlika stridhir,

Nu är eth märkelikit vndir oc ärinde sacht oc
 scifwat af thessom hedhirlika hārra siluano
 biscop Nu wil iak eth annat ey mindra wärt
 15 gudhi til hedhirs här kungöra, thär äru til swa
 mang witne som lifwandis folk är badhe i naza-
 reth oc bethleem oc sagho thät mädh sinom
 öghom, Thän gamble ormen diäwlin som for
 sina höghfärdh sculd war nidhirkastadhir til hel-
 20 witis, han awndadhis widh sancti siluanj helighet
 oc thy som scriwat är, Ormin är ilfundughir
 owir all diwr, thy til thes at han matte sanctum
 siluanum biscop göra ärolösan oc wanfrägdhan,
 togh han vppa sik allan thes biscopsins ham, oc
 25 all hans | liknilse, Oc kom vm natta tiidh til ena 156
 hedhirs wälborna quinno, oc wille ändelika drifwa
 snödhet mädh henne, Hon waknadhe, oc fan at
 hon war ensam i säng mädh okunnoghum manne
 hon bar i at ropa som hon mäst formatte, thär
 30 waknadhe ey at enast henna folk, vtan grändin
 alt vm kring the komo alle til henna hws oc

spordo hwat henne war, Jnnan thes drogh owinin
 sik vndir sängen oc lät som han wilde sigh löna,
 Folkit gik fram oc hördho quinnona wanda the
 sökto vm kring hwar thän war som thät wilde
 göra oc funno vndi sänginne hwar han laa, the 5
 tando liws oc sagho til, Allom thotte som thät
 ware siluanus archebiscopir the vndradho owir
 alla matto, thy the wisto han wara en hedhirs
 helghan man, oc the ogärningen war skämeliken
 oc banzat *mädh* allo, the spordho hwi han hafdhe 10
 sich swa fordömelika at burit, han swarade Thänna
 quinna hafdhe mik swa opta thär vm bidhit, Tha
 hon hördhe thät bar hon i at grata oc sagde at
 han afwitte henne vppinbara osant, Tha byriadhe
 han tala swa skämmelika at the hafdho aldrigh 15
 hört swa skörlika oc oqwämelika talat, thät giordhe
 han for thy at thän hedhirlike biscopin skulle
 hallas och räknas for en ärolösan man, Tha togho
 the smälika tala til hans, thy the kunno ey san-
 nare pröwa än at thät ware silwanus archebiscopir, 20
 Oc the driwu han *mädh* smälek oc blygdh wt aff
 huseno oc vm morghonin kungiordhis thät kringom
 allan stadhin hwat som hänt war, Oc allir al-
 moghin ropadho mot biscopenom oc sagdhe, thu
 157 skrymptare oc quinnoskändare | thu ware bätir 25
 wärdhir balit än biscopsdömit, fly hädhen wi
 gitum ey hört thit orena nampn, thu bär biceps
 nampn gudhi til hadh oc ey til hedhir, Tha thän
 store g[u]z win siluanus hördhe thera smälika
 röp, togh han thät hofligha *mädh* största thulu- 30
 modh, oc ey *mädh* eno ordhe swaradhe han nakat
 hwasselika, vtan thakkadhe gudhi oc sagdhe at

thät war hans syndagäld, Wee mik min käre
brodhir augustine hwat skal iac sighia vm mik,
Jac gitir ey lidhit eth ordh oc än sidhir nakan
större smälek, Jak laatz at iac wille hafwa stor
5 lön oc enkte hawir iac ärfwodhit, tho wet iak at
engin faa hymerikis lön vtan mädh storo ärwodhe
oc dröwilsom, Hwat skal iac annat wänta, vtan
swasom iac är lutlös widh helgha män i lifwerne
oc sidhum swa wardhir iac tha lönin skiptas, vm
10 iac scudha helgha manna lifwerne oc mit, Maa
iac vndra vppa at badhe andre oc iak hörum hwat
the giordho oc sielwe görum wi enkte thätta hawir
iac kära aa mina wägna, Thätta wet iac at aff
sielfs biscops siluani mun hördhe iak, at aldrigh
15 räknadhe han sik sälare än tha han hördhe oc
saa sik forsmaddan oc siwördhan af allom, Thänna
wanfräghdhin foor swa widharla, at hon kom til
alexandrian oc cyprum oc all landscap thär vm
kring, swa wordho biscopa och klärka forsmadde
20 at the matto i engsins hws komma, Oc faa wördho
sik koma til thera, thätta skudhadhe gudh som
all thing badhe ser oc weet, Han städhir nakra-
stund sina vt walda winj wrakas och fordrifuas for
thera stora löna sculd, Än tha ytirlika | til- 158
25 thrängir forlatir han thom engaledhis

Tha eth aar war framlidhit, äptir at diäwlin
hafdhe the sorghelika lygnena komit owir
sanctum siluanum biscop, oc thät togh nu naghat
sakta sik almoghans rop, Gik thänne gudz wen
30 til bethleem in j the kirkio thär sanctus ieronimus
liggir iordhadhir, oc lagdhe sik a sina böna widh

hans graff, Thär kom en af them thär han hafdhe för skämt oc beropat, fullir *mädh* diäwls anda han ropadhe oc sagdhe, se se hin *quinno* skändarin är här, Tha stodh biscopin vp oc *mädh* alle säf-likhet badh han mannin at han skulle idhkelika the samma ordh framföra, Än vsle mannin fik wt sin knif oc wille stinga biscopin tha fiöl han aa iordhena oc sagdhe hielp nu sancte ieronime, än som mannin bar vpp kniwin, wändis vddin at honum sielwm oc fiöl vppa han sielwir stak sik i giönum thär fiöl han sielwir i the snaru han hafdhe androm thenkt

Thär kom hans kompan oc wille hämpnas sins kompan dödh thät lyktadhis swa *mädh* honum som *mädh* them for honum doo, Jnnan thes komo tve oc sagho thät hänt war, Thänkto the at biscopin hafdhe thät giort, tha togh annar thera ropa swasom han ware awita, We ve hwat omöghelika ogärninga seom wi här i dagh, Thänne *quinno* skändarin hawir mordhat twa sköna vnga män, Wisselika thu skal i dagh betala thät thu hawir swa länge til brutith, han lup fram oc wille ändelika biscopin dräpa *mädh* sinom knif, Biscopin ropadhe i sino hierta til sanctum ieronimum oc sagdhe hielp än sancte ieronime, oc ginstan fik han tholkin odödh som the tve for honum fingo, Hans kompan lop i kirkio dörrena, oc ropadhe komin hiit got folk oc seen hwat truldom oc diäfwlsscap thenna oäro mannin öwir, Han hawir ey at enast skämt *quinnor*, vtan än thär *mädh* dräpit oc fordärwat thre sköna män, Thiit

kom mykin moghe badhe män oc quinnor, ok alle
 ropadho swasom *mädh* enom mun, han skal som
 han wärdhär är, kastas vppa en eld, Thät ropit
 kom til min öron iak kom thiit at see thät
 5 vndrit, Thär stodh gudz vin som eth säft lamb
 i bland vlwa, oc enkte annat sagdhe han, vtan
 thätta lidhär iac rätwislika for mina syndir The
 fatadho oc ledde han slaghnan oc pustadhan

10 **T**ha beddes iac liwdh i bland them oc thes mer
 ropadho the fulle *mädh* wredhe oc ilzsko,
 Tha the komo *mädh* honom vtan kirkiona, stodh
 sanctus ieronimus vp w grafwene thär han laa i
 aldir skinande som solin swa at engin kunne
 fullelika fästa öghon a honum Han helsadhe sin
 15 älskelika win biscop siluanum oc tok han i sina
 höghra hand oc sagdhe, Min käre brodhär thin
 lön äru stor när gudhi, Än thu som owärdhughär
 taghär handom a gudz vtwalda win, släp han
 raskelika ällir wänt thik gudz hämpd, Swa mykin
 20 rädzl gik af hans ordhe, at alle the thär waro
 fiöllo til iordhena swasom dödhe, Jnnan thät war
 en quinna qwald af diäflenum bundin *mädh* iärn
 bandom, burin til sancti ieronimi kirkio, ginstan
 hon kom til kirkiona, bar hon i at ropa *mädh*
 25 rädhelike röst oc sagde Miskunna mik miskunna
 mik thu ärofulle härre ieronime iac plaghas sar-
 lika for thina scul för än min time kombir

Thän äractughe herran ieronimus sagdhe 160
 vt thu orene ande oc nu skal thu her kännas
 30 hwat ilzsko oc falskhet thu hawir dictat oc giort

i them ham thär thu skämde biscop siluanum
 mädh ok lat her synas thän samma hamen thu
 hafdhe tha, Tha äptir sancti ieronimi budh syntis
 han allaledhis i siluani biscops liknilse, at alle
 sagdho at thät ware biskopin oc hafdhe han ey 5
 sielwir standit widh sancti ieronimi höghra hand,
 Oc diefwlin sagdhe allaledhis huru han wille hawa
 giort biscopin ärolösan oc ledhan for allo folke,
 oc i thy hwarf han bort fra thera öghom O
 hwilkit märkelikit vndir thätta war, siluanus stodh 10
 widh sancti ieronimi höghre hand, thän folkit
 hiolt oc thänkte wara en flätio man, Tha sagdhe
 sanctus ieronimus til siluanum hwat wil thu myn
 käreste vin at iak skal göra thic til thäknadh,
 Han swaradhe min käre härre thät astunda iac 15
 at iak matte kallas af thesse armödhelike wärld
 mädh synda forlatilsom, oc lat mik her ekki lenge
 qwarran, honum swaradhis swa, Thät skal wardha
 som thu beddis, kom nu snarlika, Sidhan syntis
 sanctus ieronimus thär ey meer, äptir thän timan 20
 lifdhe siluanus ey meer än ena stund Thär hände
 vndir vppa vndir, Moghin kom samman badhe
 män oc qwinnor vnge oc gamble alle gräto for
 glädhi skuld, Än the som mot sancto siluano
 hafdho brutidh gräto sörghiande sina ilzsko oc 25
 beddos ödhmiuklika synda forlatilse, Vm morgh-
 onen kom saman allir clärkdomen mädh al-
 moghanum oc mädh store wördhning baro the
 161 hans | liik til hans kirkio i nazareth oc iordhadhe
 han thär mädh wärdhskylloghe wyrdhning, Her 30
 ware mykit af sighiande af thes helgha mandzins
 äro, Än for thy mykit star atir af sancti iero-

nimi ierteknom wiliom wi thätta her qwart sätia
oc thät andra ytirlikare fulfölghia

Twe wälborne män af alexandria, hedhne badhe,
hördho stora saghur af sancti ieronimi ier-
5 teknom, the lofuadho at sökia sanctum ieronimum,
Tha the komo i en skogh tappadho the bort wäghin
swa at the kunno finna liknilse hwarte til folk
ällir fää, The antwardhadho sik i sancti ieronimi
gömo oc wärio thär bygde i sama skoghe en
10 röware som hafdhe i sino fölghe mer än fäm
hundradh ogärningis män thär badhe röwadho
oc drapo alla the, the atkomo, han fik see hwar
thesse pelagrima foro han sände soma af sinom
hop wt som them skulle röwa ok dräpa, Thär
15 giordhe gudh for sancti ieronimi forskullan, at
tha röwarene sagho pelagrimana thotte them at
thär war otalikin moghe mädh folk, ok en röstir
man gik främst allir skinande swasom solin,
Röwarene räddos ga fram til thera, oc gingo atir
20 til sin husbonda, the sagho än atir äptir sik a
wäghin oc tha thotte them at thär waro ey flere
än twe, The gingo atir äptir them oc tha syntis
them som för, at thär war en stor flokkir, oc
mykit folk mädh allo, the wändö än tha i geen
25 oc komo til thera forman oc sagdho hwat them
war widhírfarit, Han skylladhe them for sina
rädde, oc sände wt tha swa manga röfwara mädh
them som för waro vte, J förstinne syntis them
| at the waro twe ensamne män, än vm sidhe the 162
30 komo them närmer, syntis them at pelagrimane
waro tio sinnom flere än the oc ää gik sami

skinande mannin främst, Thär fatadhis röfuaromen
 badhe mact oc sin, oc togho atirga til sin hus-
 bonda, tha mörkit kom tändo röfuarene vp eld
 oc lagho widh han om nattene, Thiit komo om
 sidhe the tve pelagrimane, oc äptir mang ordh 5
 kändis the at the willo sina pelegirms reso ga til
 sanctum ieronimum i bethleem, Röwarana forman
 spordhe hwart the mango männene komo som
 mädh them gingo, the vndradho hwi han swa
 sagdhe, thy at the sagho enkte folk for än the 10
 komo til thera, Han spordhe thom hemelika oc
 badh them sighia om the thät wisto for hwat sak
 allir for hwi, thänna nadh oc vndir war mädh
 them giordh, the swaradhe at sanctus ieronimus
 hafdhe thät giort, for thy the hafdho sik ant- 15
 wardhat i hans gömo, Tha fiöl allir thän röwara
 hopin nidhir a iordhena for pelagrimana fötir oc
 beddos forlatilse thy the hafdho thänkt at göra
 illa widh them O huru stor oc osighelikin är
 gudz miskund som swa mangaledhis wände stora 20
 syndara til sina naadh, Vm morghonen komo
 saman af them wäl thry hundrath mädh röwarom
 oc skildo sik fran diefwlsins gärningom Oc fölgdho
 thessom pelagrimom til sanctum ieronimum oc
 sagdho alt thät them war widhifarit, Äptir thät 25
 togho the tve pelagrima all wärldz thing owir-
 gifwa oc läto sik döpa oc gawo sik i eth clostir
 oc blifwo thär til sin dödh i starke synda bättring,
 Samuledh giordho the röwara som them fölgdho,
 The fingo oc stora gudz nadh for sancti ieronimi 30
 stora forskullan

T we andre vnge män foro af room | til con- 163
 stantinopolim oc willo til bāthleem at sōkia
 sanctum ieronimum, Tha the komo vppa xij milo
 när constantinopolim hānde at thār vppa landeno
 5 varo tve män slagne dōdhe, Folkit aff landeno
 sōkte āptir them som gārningena hafdho giort oc
 funno engin, Tha thesse tve män komo til landit,
 wordho the fatadhe swasom sanne drapara, The
 wordho illa widhir, thy the wisto sik saklösa, oc
 10 sagdho *mādh* alle makt ney for the ogārning,
 Än folkit tok ey tro a thera ordhum, vtan sāndo
 them til constantinopolim bundna, Thār plaghados
 the swa länge at the kāndos the ogārning som
 the aldrigh giordho, thār gafs owir them dōtzins
 15 dombir at the skullo badhe halshuggas, The grāto
 oc sōrgdho som vndirlöst war, Ok sagdho til
 sanctum ieronimum O sancte ieronime ekki är
 thätta the lön som thu plāghir giwa thinom
 thiānarom, Ey thānktom wi tholkit fa for waro
 20 mödho, Tha the waro kompne vndir swārdhit,
 ropadho the *mādh* starke rōst oc sagdho O sancte
 ieronime thu är näst gudhi wart enda lifs hop,
 hör nu wara ödmiuka bön, ārum wi saki for
 thätta maal lat rättin gaa owir oss, Ärum wi ok
 25 saklöse lat oss nyuta thina bön oc forskyllan at
 wi mattom skadhalöse vntkoma

Vidh thera sōrghelika oc menlösa rop ömkadho
 sik alle the thār waro oc badho samuled *mādh*
 them, thār vppinbaradhis sancti ieronimi dygdh
 30 swa at swārdhin bitu enkte vppa mannomen wtan

waro oskadde, oc swasom en tradhir hafdhe warit
 draghin owir thera hals, The som tilhuggo baro
 opta aat at hugga oc enkte beet vppa vtan
 164 | swasom halmstra dumpnadho swärdhin, Folkit
 vndradhe oc sagdho domarenom hwat hänt war, 5
 Han kom sielwir oc badh än til hugga oc saa at
 them enkte skadde, Tha sagdhe han at thät war
 giort mädh truldom, oc bödh kasta them vppa
 en starkan eeld oc thär i kasta olio oc tiäru at
 thät skulle thes hällir a bita 10

Thän ärofulle härran ieronimus war swa mektoghir
 owir eldin som för owir swärdhin Männene
 ropadho til hans, mädh innerlikom grat oc ful-
 kompno hupi, lughin slo vp stor oc rädhelikin oc
 pelagrimane kastadhos a balit, än sancti ieronimi 15
 dygdh giordhe at them war eldin swasom the
 hafdho lighat a enne blomstir äng oc ey kom
 nakar skadhi aat them, Vm sidhe bödh domaren
 at the skullo hängias i galghan oc vn the ey
 bliwu dödhe innan atta dagha, tha skulle han 20
 them giwa qwitta at ga thiit the willo, Genstan
 the waro vp hängde kom sanctus ieronimus oc
 studde vndir thera fötir oc gömde them thär als-
 tingx oskadda, Thiit gik folkit aff stadhenom
 daghlika, oc hwar sagdhe androm thät sielsyna 25
 vndir, oc saghan foor thär aff widharla ok lankt
 A attanda daghenom giik domaren thiit oc mästa-
 del allir stadhin the sagho oc funno at männene
 waro sköne oc röste, Alle thakkadho gudhi oc
 sancto ieronimo The lösto them nidhir oc hiollo 30
 them i hedhir oc wördhning, Ok swasom the

leddos in i stadhin bundne oc fangne, slaghne oc
 hädde, Swa fölgdhe them alle wildo them fria oc
 frälsa vt af stadhenom *mädh* glädhi oc gawom
 Them fölghdhe mange aff constantinopoli som sina
 5 | pelagrimis reso gingo in til bāthleem til sanctum 165
 ieronimum the witnadho thessa äro, som sanctus
 ieronimus hafdhe giort oc the hafdho seet, Thär
 gawo the owir all wärälzlikin stykke, oc *mädh*
 innerlike gudhlikhet gawo the sich i sancti iero-
 10 nimi clostir oc thiento thär gudhi til sin död

Stort vndir oc mykla glädhi oc gudhlikhet hawir
 thätta iertekne *mädh* sik som nw är aff sakt,
 Än mykin fasa oc räddugha findir man i thy som
 här äptir fölghir Widh thän stadh som het the-
 15 bais war eth nunno clostir, Thät war i försto
 vphoueno prisadh *mädh* alskona fāghrind oc dygdh,
 thär waro jnne nestan twhundradha nunnor, al-
 tiidh jnne lucta oc thiento gudhi fulkomlika, Än
 diäfuolin som alt got afunnir bar awund widhir
 20 oc frestadhe at impa thär in nakat aff sinne sād, h,
 Swa at än tho at the lifdho renlika oc wäl, tho
 willo the enga thär in taka, vtan *mädh* storo goze
 oc pänninga summo, J bland them alla war en
 systir mykit aldrugh oc ytirlika thiente hon gudhi,
 25 henne stygdis mykit widh the synd oc ledhan gudz
 wanhedhir, Ena nat hon laa i sinne bön tedde sich
 henne sanctus ieronimus mykit skinande, han bödh
 henne sighia badhe abbatissine oc alle conuentene
 at vtan the rasklika atirwādo af them gambla
 30 oc fordömelika osidh the skullo wānta sigh ena
 bradha oc hardha gudz hämd swa hwarf the

synin bort, Hon wardh mykit bradhlika råd af
tholke sieldsyne syn oc vndradhe hwa thät budhit
bödth, Annat sin kom han oc awitte hona hwasse-
lika for sina olydhno, Vm morghonen ringde
166 hon capituli klokona | oc sagdhe them allom hwat 5
henne war budhit, The hiollo thät for latir oc
flätio oc kalladha hona en awita dara oc at hon
hafdhe warit drukkin tha henne tholkit drömde
oc thögdho hona mädh smälikhet

Hon togh höfligha the bligdhena, oc badh idhke- 10
lika at the hempdin ey skulle koma owir
clostridh, Äptir tio dagha kom sama synin til
henna som för, oc bödh henne sama ordhin them
kungöra hon swaradhe, O härre hwa ästhu som
thätta biwdhir, Han sagdhe iak är thän iero- 15
nimus som i opta talin om, Hon war twähugha
oc wiste ey hwat hon ville först göra antiggia
räknas oc hallas for en dara, Ällir gaa mot gudz
budhi, Tha systirna komo saman, sagdhe hon
them hwat henne budhit war, The hiollo thät alt 20
for flätio oc latir oc skötto thät enkte, atir äptir
thre dagha syntis henne sanctus ieronimus, oc
bödh at hon skulle ga bort af the clostre, thy at
hempdin war nw for durummen, at hon ey skulle
forga mädh flerom Tha togh hon til at bidhia 25
at the ey skullo fordärwas, Sanctus ieronimus
swaradhe, gak nw fulrat oc forwara them at vtan
the aflofwa thera syndelika gambla osidh oc göra
sanna synda bättring tha skulu the i thessa nat
röna gudz hardha hämpd Wilia the oc ändelika 30
staa i sinne ilhårdhsko, tha gak thu ginstan wt af

closterno oc dwäls thär engaledhis vm thu wil
längir lifwa

Hon dröfdhis sörghelika oc gik til at ringia til
capitulum, Abbatissan waknadhe oc vndir-
5 stodh | at the systeren giordhe them thät omakit, 167
hon kom wredh oc skylladhe hona hardhelika oc
wille ey eth ordh af henne höra, vtan sagdhe at
vm hon ey atir wände, the willo hona vt fra sik
skiufwa, Hon swarade, dwäl ekki länge, gör thät
10 thu hawir thänkt oc lofwat, iac skal ekki längir
blifwa i thessom stadh, Thy sanctus ieronimus
bödh mik swa göra oc tala, Än giordhe abbat-
issan oc henna systir lek thär af oc sagde at
hon war drukkin oc galin, oc bödh lata hona vtan
15 portin oc vm sidhe skulle hon atirkoma in oc
taka sina näfst, Hon togh thät gärna oc tho
gik hon vt gratande for the plagho them skulle
owirga

O huru stor oc rädhelikin är gudh, huru starkir
20 oc huru mäktoghir, Huru skadhelika dirwis
man mote honum bryta oc reta han til hämpd
oc wredhe, Wäl wet man at engin kan hans
wald vntkoma, Oc thy mädhan engin kan hans
hämpd slippa, är radhelikit at man takir sik til
25 wara af annars skadha, Thy skulu the thätta
höra oc atwakta som trösta til gotz oc rikedom
oc omättelike äru i sinne giri hwat plagha thesse
clostre owirgik, Genstan the nunnan war komen
vtan portin, fiöl alt clostridh i sändir nidhir oc
30 i enom punct slo thet i hæl hwaria the nunno

som thär war inne, at engin af them allom blef lifuandis allir behallin, Än the gambla nunnan som them forwaradhe, hon kom i eth annat nunno clostir oc thiente thär gudhi til dödhra dagha

168 Än äru flere äptedöme af gudz hempd af hwil|kom 5
 hardhe syndara magha sich wärna for gudz hämpd oc wredhe oc ey wara swa dulske som oskällik diwr, Naar mannin ey nythiar sin sinne oc skäl är han oskälikare än nakur osinnugh diwr, En kättara kom af grecia til iherusalem 10 oc disputeradhe *mädh* enom cristnom klärk, Tha tok clärkin til sinna stadhfästelse fram bära sancti ieronimj ordh at owir winna thär *mädh* kättarins osanind oc willo, Än kättarin forsmadhe sancti ieronimj dikt oc *sagde* at han wille ey tro thäs 15 liwgharans ordhum, Oc ginstan fik han the hemd at fra the stund oc til sin dödh taladhe han aldrigh eth enasta ordh

En annar kättare swarade enom klärk at sancti ieronimj dikt war falsk oc widh at ordhit 20 war än i hans munne, fik han the hempd af gudhi at allan thän daghin til qwäldz ropadhe han oc *sagde*, miskunna mik, miskunna mik, thu ärofullir härre ieronime, oc thät ropadhe otallika mangom sinnom til natsangx tiidh oc thär *mädh* blef han 25 dödhir

En annar awndsiwkir kättare kom in i the kirkio som war i syon oc fik see sancti ieronimi beläte, Han ilzskadhis oc *sagde* gud gawe at iac

hafdhe swa wald vm thic haft mädhan thu lifdhe
 som iac hafuir nw, iac skulle hafwa syndirskurit
 thin strupa, oc fik wt sin knif oc stak beletith i
 halsin, Thän store ieronimus som swa stor vndir
 5 oc iärtekne hawir giort, giordhe här eth iertekne
 märkelikit oc sieldsynt, Mannin vsle som belätit
 stak formatte hwarte handena | fra knifwenom 169
 skilia allir knifwin w halsenom dragha för än
 folkit kom oc fan han widh sina ogärning, Än
 10 vt af vndine flytir blodh in til thänna dagh, J
 sama tima sat domarin vtan kiorkiona oc flere
 mädh honum, Thär kom sanctus ieronimus mädh
 knifwenom i halsenum oc beddis rät owir thät
 honum war giort, oc tha han hafdhe latit see sin
 15 skadha hwarff han bort af thera syn, Domarin
 oc hans bisitiara gingo in j kirkiona, the funno
 mannin halla knifuin i handena oc bilätit blödde,
 tha fatadha the han oc leddon wt, oc han som
 harmadhis at han hafdhe ekki ieronimum lifwande
 20 wardh thär aflifwadhär mädh stenom, stokkom,
 spiwtum oc swärdhum

Min systirsön iohannes hwilkin thu wäl kännir
 war en skön wngir man och karskir, Han
 war for sinna fägrind skuld fangadhär af konunxins
 25 män af persida, at han skulle for konunxins bordh
 thiäna, Äptir eth aar, at han hafdhe thär thiänt,
 fik han stora hiertans sorgh swa at han formatte
 ey styra sik aff grat oc tarom, Konungin fan
 thät oc spordhe for hwat sak han swa giordhe
 30 oc wardh wredhir oc bödh sinom swenom at the
 han skullo föra vppa eth fäste oc han thär stark-

lika göma, Nattena thär äptir tha han i sinom
 sorghalatom war sompnadhír, teddis honum sanctus
 ieronimus oc togh han widh handena oc ledde
 mädh sik in til iherusalem stadh, Vm morgonen
 han waknadhe, thenkte han sik än wara a sama 5
 170 huse som han sat fangadhír, oc tho fan han | sik
 wara i minom gardh, Än kunne han ey fullelika
 vtskilia hwat hällir war, for än vm sidhe han
 bar i at ropa, oc tha kom folkit oc sagde mik
 mädh mykle glädhi, at min systirsön war heem 10
 komin Jak twäkadhe vm thät maal oc gik iac
 at see hwat sant war, Han kändis althät honum
 war widhírfarit oc alle the thät hördho thakkadho
 gudhi oc sancto ieronimo

En nunna mykit vng oc faghír til anlítit, Än 15
 i sino hierta war hon gamul och stadhugh,
 hon hedhradhe sanctum ieronimum, oc thiänte
 honum mädh store gudhelikhet, Hon flydde al-
 tiidh wärälzlikx folkx widhirtalan, at ey skulle
 nakar synda for henna skuld Swasom flesta henna 20
 systir i clostirno witnadho, hon kom aldrigh w
 sinom cella vtan tha största nödh thrängde thär
 til, Enkte giordhe hon annat vtan war idhke-
 likin i bönom, i läsning, i gudhelike skudhan, i
 dygdhelika handa gärning, Ok i the helgho script 25
 öfdhe hon sik idhkelika, Här a mot awndadhis
 diäwlin oc ärwudhadhe huru han matte hona
 hindra af thessom helsamlika wagh, Han vptände
 i ens vngx mandz hugh som war karskir oc
 rikir, snödhetenna eld til thessa nunno, swa at 30
 han badhe dagh oc nat ärwudhadhe oc athradhe

skämma hänna äro oc renlik, Han witiadhe arla
oc sirla alt kring om klostrit, oc enkte kunne
han annat thänkia vtan sina astundan oc fan tho
hwarghin nakra hielp, Han war vm sidhe swa
5 owirgiwin, at han wille sich sielwan hafwa dränkt
i sion oc fordärfwat

Thänne darin änxladhis daghum mer, han bar 171
sina ysäld inne widh sich sielwan oc thordhe
engom te sin wanda, Vm sidhe fan han en trol-
10 karl en koklara en diäwuls man som rosadhe
sik mykit kunna af swartekunst, Honum lofuadhe
han stora päninga summo at han matte sin wilia
främia, Tha togh han til at öwa sina galdra oc
kalladhe til sik en diäwl, som vm nattatidh skulle
15 nunnona fresta oc vptända til synd oc skörhet
diäwulin kom til henna cella dör tha stodh thär
sancti ieronimj biläte maladh a dörnenö, See här
min käre härre augustine hwat makt gudh hawir
giwit sinom thienara sancto ieronimo, thy thär
20 hans beläte är, tha ma diefwlin ekki nalkas, swa
at hwar nakar qwäls af dieflenom, kombir thiit
sancti ieronimi beläte tha fly diäwulin thädhan
Swa hände här, Thy tha diäfwulin kom när
nunnona cella, wände han atir swasom flängdir och
25 fulgisladhär oc kom atir til thän thär han thiit
sände oc sagde at honum war fortakit mädh sancti
ieronimj beläte at han fik ekki fram komit til
nunnona cella och främpt thät han wille, Thän
koklaren kiördhe bort han oc kalladhe en annan
30 til sama gärning oc ärindhe, Tha han thiit kom
gik honum som hans kompanie tho dwaldis han

vtan fore nokra stund oc bar i at ropa *mädh* höghe röst oc sagdhe Jeronime, Ieronime lofwa mik hädhan koma, iac skal aldrigh nakat sin koma här i gen, swa ropadhe han mangom sinnom

Vidh thätta ropit war nunnan storlika råd som 5
inne i cellanum sinom war oc vndradhe hwat
172 | rope thät war, Ok af thy at han idkelika rop-
adhe waro samuledh alla nunnonar illa hughum,
The darradho for rädde skuld oc gingo alla saman
till thän cellan oc läto bära korsit for sik, The 10
vndirstodho wäl at thät war diäwlsins dict oc
manadho han widh gudz nampn at han skulle
vppinbara sighia for hwan skuld han kom thiit
mädh sino skrale, Han bar i at sighia huru han
war thiit sändir oc *mädh* myklom grat wengadhe 15
han sik, thy han war af sancto ieronimo bundin
mädh brännande iernbandom, Han badh oc them
at the willo bidhia til sanctum ieronimum, at han
finge orlof koma thädhan, han skulle thän stadhin
aldrigh mer qwälia, The thakkadho gudhi oc 20
sancto ieronimo, Oc genstan *mädh* sino skrale
hwarf han thädhan, han fatadhe koklaran oc
böstadha han swa at han i manga dagha wente
sik dödhin oc sagde til hans, thu wlte mik
plagho oc ysäld, iak skal hempnas som iac gitir, 25
J sinne armödho kändis han widh sik oc sagde
til sanctum ieronimum hielp mik sancte iero-
nime, Jac lowa thät gudhi oc thic at iak skal
thätta diäwlskap fly fra thessom dagh

Thär äptir flydde diewlin bort som rökir, än 30
koklaren laa i thra eth ganzt aar, sidhan

brände han sina bökir, sina päniga gaf han fatiko
folke, oc inne lucte sik i enne bärgr skrubbo oc
giordhe stora synda bättring, Än thän arme daren
som äptir sinne oglädhi lette, tha han sa at han
5 miste sina astundan, hängde han sik sielwir i
sinom harme, Här skulu vnge dara skudha sin
speghil | thy skörlifnadz brändaghi taghir siellan 173
godhan ända

Til thes at vngt folk nimi tagha sik thes bätir
10 til wara, wil iak them eth äptedöme sighia
til aminne, thogh sighir iac thät mädh sorghom,
Min systirsön rufus xvij aara gamal, miste i
sinom barndom badha sina föräldra, thy wardh
tha iac hans tyktarä oc tilseo man, än gawe gudh
15 at han hafde aldrigh warit föddir af modhir lif,
tha hafde honum thät ey hänt thät han nu
lidhir, Jac lät han vpfostra swa kostelika at
alle sagdho han wara myn kiötlika sön, han
wäxte nogh til kroppin än enkte til wisdomin,
20 kroppin war skön oc wän, Än ledhir war han
til sinna sielagömo, han syntis nogh stoltir thy
war han mangom thäkkir, A sino xvij are skildis
han mädh dödhenum widh thessa falska wärll,
hans dödh sörgdho mange oc ey gat the sorghin
25 stilt sik i litlom tima, Än thy wär the sorghin
kläkte enkte til thät som sörghiande war Äptir
hans dödh togh iac sörghia oc rådhas vm hans
siel iac badh innelika til sanctum ieronimum, min
härre, at iac matte wita huru vm piltzins siel
30 ware, Ey langt äptir thär iac war i minne bön,
kom fwl oc snödhaste dön i mina näsa, swa från

at iac nästan k[r]ompnadhe oc formatte han ey
 lidha, Jac vndradhe oc saa iac mic vm kring
 hwadhan thät skulle koma, Jac saa owan mic
 oc fik iac see min systirson i enne rädhelike syn
 swa at iac thordhe ey fästa min öghon a honum, 5
 Thy han war vmkring bundin mädh brinnanda
 iärnbandom, oc af honum slo wt lugh swasom
 174 af hetasta | vngne, oc gaf af sik the snödhasta
 lukt som wara kunne, Af thesse syn fik iac swa
 hardha redde at iac ey war mäktughir tala eth 10
 ordh

Vm sidhe fik iac nakra makt oc spordhe iac
 allir skälwande om thät var myn systirsön
 rufus, Tha bar han i mädh sukkan oc grat at
 sighia, Gudh gawe at iac hafdhe aldrigh til warit, 15
 tha hafdhe iac ekki komit i swa gryma plagho
 oc ändelösa pino, Jac är i mörkostwu sattir som
 mik scal ewinnelika aat räckia, Tha iac thät
 hördhe fik iak the hierta wärkia at iac hawir
 opta vndrath thär vppa hwi mit hierta ey tha 20
 ginstan brast, thär äptir spordhe iac, hwi han
 war swa wt skutin af gudhi, iac wiste tho at han
 hafdhe ee nakat got giort här i wärlline, Han
 swarade, for enga andra sak wet iac mic wara
 fordömdan, vtan for thät at iac mäst lustadhis i 25
 dobbil, Thy än tho iac fic scriptomal i dödhenum,
 tho swa af enne darotto fawisko forsumadhe iac
 mik at scripta for thessa synd, oc thy är iak ey
 wärdhoghír faa gudz miskund, Äptir the ordhin
 hwarf the röstin bort, Oc fran them tima blef 30
 thär qwar standande thän hardhe oc stiwgge

dönin swa starkir at engin formatte koma i thän stadhin, Här maa man pröwa huru wadhelikit är öwa dubbil oc tholka diawuls leka, Rådthoms thy at ey kommi dödhin bradhlika tha wi minzst
 5 trom oc gripe oss oreda for gudz dom, Görom synda bättring mädhan timen är, ällighis wardhir thät ofsent, Nu til thes at flere magho tagha sik til wara | aff annars skadha, oc fly thänna dubbils 175 lekin, wil iac än flere äptedöme här vpscriwa

10 **I** samariä lande war en vsall oc thrättin dubblare, tha han hafde alt thät han atte bort lekit, togh han til at hadhweta sanctum ieronimum mädh storo dirwe, Widh at ordhin waro i hans mun, J hans kompana asyn oc närwaru, kom eth
 15 slagh af thordyn oc slo han thär allan i stykke

Thre andre dara i tyro satte sik til dubbil, oc i sino kalze ällir spee, sagdho the, ware thic thu ieronime let ällir liwft, wi skulum wan lek leka til ända, Napt fingo the sin hadhzordh
 20 lyktat oc för än the komo sik til lekx, ypnadhis iordhin oc swalgh them vp alla i sändir

Thät man sielfuir seer thät ma han sielwir witna, Thy än tho iac matte thätta ärinde mädh flerom witnom bewisa, tho wil iac thät
 25 sighia som iac sielwir mädh öghum sa, Widh min gardh, thär iac bygge i, j iherusalem war en rikir man, han hafde son, hwilkin fadhren ey wille fortaka sina odygdhe, vtan störkte han hällir thär til, tha han sielfwir öfdhe darskap mädh

piltenom, thätta sculle flatu foräldra sköta hwat
 thär äptir fölgdhe, Opta fa barnin skadha for
 flata foräldra wangömo, Piltin wandis til at
 dobbbla oc til alla odygdhe, oc wardh ee daghum
 wärre, han fortärdhe sin tima swa i thesse synd 5
 som i skörhet, fadhren stadde honum alt thät ont
 han wille, A hans xij are, sat han mädh fadhír
 176 sinom en | dagh oc lekte, Vm sidhe tha ekki fiöl
 lekin som han wille, fik han swa til ordha, vm
 nu forma thän ieronimus nakat göra som thänna 10
 lek swa forbiwdhír tha lati se, vtan hans thak
 ganger iac ekki hādhan, för än iac hawír thänna
 lekin wnnit til ända Jnnan thes at han swa
 sagdhe, kom diäwlin swasom en swartaste blaman,
 Oc for allom them thär waro, grep han bort thän 15
 darotta piltin, än hwart han kom thät weet engin,
 tho wänte iac han fördhis til helwitis, Thätta
 saa iac sitiandhis i mino huse widh eth wind-
 ögha thär iämppte war widh them badha thär the
 dobbladha, Vakte thy sik hwar en vngir dare 20
 for lösum oc ostadhugum osidhum, allighis gangir
 them som gamalt ordhqwädhe är, hwat vngir
 nimbir thät gamalt haldir, oc ey är geent kynnom
 kasta, Samuledh bör oc foräldrom granlika at-
 wakta at the wäl tykte oc näfse sin barn i vng- 25
 domenum at the wänins ey til osidha hwilka the
 kunna ey af them tagha vppa aldrin, Ällighis fa
 badhe vngt oc gamalt grata badhe här oc här
 äptir

O huru thrangir är thän väghin som til äronna 30
 ledhír, oc faa äru the at honum gaa, Än

thän wäghin som ledhîr til dödhin är rumbir oc
 mange skadhelika stigha ledha vppa han, Hwar
 en dödhelik synd ledhîr vppa fordömilse vägh ey
 at enast hedhninga, vtan än iemwäl cristna, som
 5 aff alle synd waro thwaghne i döpilsom, Thät är
 engen twākan at hedhninga fordömas, än thy wär
 of stor hopir af cristno folke for sinna stora obätr-
 adha synde | fordärwas, Thy at iämkende talit 177
 af godhom oc illom finnas the mykit faa thär nakat
 10 got göra, Wtan alle gaa äptir sinom eghnom wilia
 oc lusta, Thy är rätwist at faa ga til ärona glädhi,
 Thät mattom wi wäl mädh mangom äptedömum
 bewisa, aff allom them är thät at engin kombir
 til hymerikis, vtan thän alla odygdhe wil nidhîr-
 15 trodha oc rättelika wil at dygdhinna wāghum
 framganga, Nu är thätta maal när til ända komit,
 Ok tho wil iac än tw märkelikin äptedöme här
 in sätia hwilkin iac hördhe af them wyrdhelika
 hārra oc fadhîr, hārra niclis archebiscop widh the
 20 kirkio som hetir creta

Thän sami vördhelike biscop niclis for sinne
 innelika gudhelikhet sculd kom til bethleem
 at sökia sancti ierònimi helghedom, Oc for kerlek
 sculd ödmiukte han sich til at witia mik mädhan
 25 han war hiit komin oc dwaldis här nakan tima
 när mik, Han latir oc kärleka helsa thic, sin
 älskelika brodhîr augustine, J bland annor ordh
 sagdhe han, at widh hans kirkio war en klerkir,
 lös oc ostadhughîr han foor sörghelika af thesse
 30 wärld, Nattena äptir at han war iordhadhîr kom
 i sama kirkio oc kirkiogardh swa mykit bullir oc

stiim at alle vm kring bygdo waknadho oc komo
 til kirkiona löpande swasom galne, The hördho
 thätta stora bullir oc at klokkonar ringdos, än
 engin mädh allo sagho the, The badho til gudz
 at the matto faa wita for hwat skuld thät war, 5
 Tha daghin kom funno the at alt thät i kirkione
 178 war, war vm wänt, oc swasom mädh | brinnande
 lugha alla stadz bränt, Tha bödh fornämpde bi-
 scopin at allir moghin sculle bidhia til gudz at
 the matto fa vita hwaria handa thät hafdhe thydha, 10
 andra natten kom thät sama bullir oc stiim halwo
 mera oc störra, Wm morgho[n]in tha biscopin
 oc folkit kom til kirkio oc badho til gudz nw som
 för, kom thän ärofulle ieronimus framgang[an]de
 til altarit claar oc skinande som en sol oc sagde 15
 at the plaghan war komin for thän syndogha
 prästin som thär la iordhadhir, Han bödh at the
 scullo han vp tagha oc vtan kirkionna bränna,
 allighis sculle the plaghan ey atirwända, oc ginstan
 hwarf han w thera asyn, The giordho som them 20
 war budhit, oc thakkadho gudhi oc sancto iero-
 nimo at the dröwilsen atirwände

I sama stadh war en stoltir vngir man, tytus at
 nampne, höwidhskir oc rikir ärlikin a släktinna
 waghna oc hafdhe stora innelikhet til sanctum 25
 ieronimum, han hafdhe for sich taghit at han wille
 lifua j renlifnadz stadga, tha han a sino tiwgh-
 unda are war, kom hans eghin brodhir oc rädh
 honum at han skulle hällir gaa til giptomala oc
 ökia thera släkt, Han lydde thera radhe oc owir- 30
 gaf sin godha forthanka, han togh sich til hustru

ena mykit wāna vngo quīnno, Ok wardh swa
 gripin oc snardhīr af the syndelika lusta nāti at
 han kunne ey hwarte dagh allīr nat nakat annat
 thānkia vthan thān forgāngelika hugnadhīn, Vm
 5 sidhe wardh honum ledhīr allir andelikin hugn-
 adhīr, oc for thy at han vsall glōmde gudhi,
 nōdhgadhe han gudh at miskunna | hans darskapi, 179
 Nar han hafdhe eth aar standit ey thy wār i
 godho hionalaghi, vtan j sins lusta mätte, Tānde
 10 diewlin hans eghin brodhīr vp till at astunda
 quīnnona for henne fāghrind skuld, lānge foor
 han thār āptir oc vm sidhe fik han thāt han wille,
 Hār skulu vnge dara wakta sik for tolkom snarom,
 thātta war thān warsse som bondin skulle heta,
 15 Han thagdhe qwar oc thānkte huru han finge
 thār fulla wisso af, han hafdhe sich lāngan tima
 swasom han thāt ey wiste, En dagh redde han
 sich til at lanct bort fara, oc gōmde sik hema i
 stadhenum, Vm nattenā gik han heem oc beddis
 20 nykilin af nyklapikone til the ytra dōrrena, sielfwir
 hafdhe han nykylin at the indra, Han fan them
 thār badhin oc thār drap han them badhin sāndir,
 Sidhan flydde han oc foor willeradha, Vm sidhe
 fik han sik kompana oc wardh en starkir rōware,
 25 drap oc rōfwadhe hwat han kunne owirkoma,
 Swa lifdhe han i tio aar Tho glōmde ey sanctus
 ieronimus the litla thiānist thār han stundom
 giordhe for hans aminnilse skuld, En dagh mot
 qwälle kom sanctus ieronimus i kōpmanna liknilse
 30 oc mōtte honum oc hans kompanum, the baro mot
 honum sina wārio swārdh oc spiwt, Än thera for-
 man tytus bar vp sit swārdh oc wille āndelika drāpan

Sanctus ieronimus taladhe til hans oc *sagde* Jac
 bidhir thik for ieronimi kärlek, hwilkin thu
 giärna älska gif mic loff litidh at tala oc gör
 sidhan hwat thu will, Tytus swaradhe, for ieronimi
 180 sculd som thu nämpde | skal thu hafua frälse 5
 badhe til at lifua oc tala tho scal thu fa oss
 köpenskapin som thu bär, Thän ärofulle ieroni-
 mus *sagde* Jac sielwir är thän sami ieronimus
 som wi nw vm talum, Hiit kom iac for thina siäl
 frälse skuld at ey sculle the thiänist thic onyttogh 10
 wara som thu stundom giordhe mik til aminnilse,
 Lat nu thu thic angra the ogärninga thär thu
 hawir swa länge öft, oc gudh hawir mädh thic
 swa länge stat, kändz widh thik sielfwan oc wan-
 hopa engaledhis, Jak hawir til thänna tidh for 15
 thinna helso swa til siel som til lif idkelika bidhit
 til gudz at ey sculle hans hardha rätwisa owir
 tik brat koma, Forsuma thy nu ekki längir at
 wända thic til sanna synda bättring, ällighis hawir
 thu ey mera trösta til mina gömo oc bön, Oc 20
 ginstan syntis han them ey meer, Aff thänna
 ordhin fik tytus oc alt hans sälschap swa storan
 räddugha oc vndir at the alle sändir fiöllo til
 iordhinna, tha the fingo mact at resa sich vp,
 kom eth stort skin af hympnomen owir them och 25
 thes helgha anda nadh kom i thera hierta, Och
 waro ginstan wände i andra män, the kastadho
 bort all syndelik wahn, Oc i alle ödhmyukt gingo
 the in i öknena, the sökto sik särlikin rwm at
 wara i, oc i store synda bättring bliwu the thär 30
 til dödhin

En vngir munkir wän oc wäl sidhughir, höw-
 idskir oc renlifnadz man, allom sinom brödhrom
 i clostreno en skön speghil, war sancto ieronimo
 mykit thiän[a]ctughir, xviiij ara gamal, idhkelikin i
 5 bönum | oc gudhelikhet, han älskadhe swa ytirlika 181
 renlikhet at han flydde alla quinno vmgango,
 Mote honum satte diäfwlin mangahanda snarur,
 mange orenlikhetena stiunga komo aat honum, än
 han antwardhadhe sik i gudz gömo oc sancti
 10 ieronimi, Hans wäria war fasta oc bön

Här skulu badhe vnge oc gamble tagha oc nima,
 huru the skulu sik wäria af diäfwls frestilsom,
 oc mäst af quinno fäghrind oc thera wmgango,
 Ey lät än thän gamble ormin af at biwdha fram
 15 sina cloka fundir, oc ää stodh munkin stadhughir,
 Thät hände at hans fadhír ward dödhswir, han
 badh at hans sön skulle ändelika koma til hans
 allighis doe han af the hiertans sorgh, Munkin
 räddis at honum skulle nakra synda snarur fore
 20 läggias, Än formannin oc brödhirna budhu at
 han ändelika skulle thiit, for fadhirsins thränktan
 skuld, wäl wiste munkin at wadhelikit är wara
 i bland weräldz folk, for vmgango oc mangtalan
 sculd, Swasom fiskir ekki lifwir länge vtan watnidh,
 25 swa thrifs ey munkir vtan clostridh, Han kom i
 fadhirs gardh, oc i första thre dagha wille han
 hällir hawa lighat i mörkostuwune än warit thär

Äptir thre dagha badh hans fadhír at hans systir
 en resugh iomfru, skulle mädh honum kla
 30 fadhirsins bak, Thät hände at brodherin kom at

othänkto widh sina systirs hand, oc fik ginstan
 thän hetasta skörlifnadz hita i sin krop, at hafdhe
 thät ey warit latidh for scam sculd, han hadhe
 182 ginstan | ärwodhat at främt sin fula lusta, O huru
 granlika sculu the sik wakta som idkelika skudha 5
 quinno oc tala hemelika widh them, thy swa wadhe-
 likit är manne scudha quinno änlite oc thera
 vmgango, som at tagha nuppo oc eld oc läggia
 badhen saman, Thät thänne salghe munkin räddis
 fore, thät kom honum wist til handa, See här 10
 huru nödhughir thänne gik vt w sino clostre Än
 sidhan han war vp tändir af skörlifnadz lugha,
 hwilkin han fik af sinna eghna systir änlite oc
 vidhirkomo, tho vtan wilia oc witu, honum war
 nw ledhir allir clostir lifnadhir, oc ey wandadhe 15
 han et sin a clostrit thänkia, Jnnan thät fikx
 hans fadhir widhir, än sonin digtadhe sik vrsäkt
 dagh fran dagh oc fik ey atir komit til clostridh,
 som han lädz, Han blef i sins fadhirs hws i thre
 fulla manadha, oc thär vndradhe vppa badhe 20
 fadhren oc alla the han kändö hwi han war swa
 frawändir, Vm sidhe kom han heem til clostrit,
 thär war kroppin, än hiertat skildis aldrigh fraa
 hans systir, Thät war all hans studeran, huru
 han skulle främia sina snödha astundan, Thät 25
 war hans gudhelika skudhan, dikta nya fundir at
 fulkompna syndir, han tappadhe bort sik sielwan,
 Oc thy bar han mädh sötma diefwlsins wk, dagh-
 lika fik han ny frestilse skut af skörlifnadz dieflom,
 Swa forgingo honum hans dagha som rökir for 30
 wädhre, han war dulare än eth oskällikit diwr,
 183 Gudz milhet war dödh | for honum, allan daghin

thenkte han huru älla hwat tilfelle han matte finna til sina astundan

O huru vsle oc fatighe oc vtskutne äru the af gudhi som sik sielwa owirgifwa, Swa war
 5 thänne thes olikare widh cristin man at han ytir-likare thenkte flere fundhir til sin skadha, Hans radhgiware diewlin gaf honum i hugh at han vm natta tiidh tha alle sowo, sculle aflaggia clostir clädhen oc tagha wärlz manna ham, oc gaa wt
 10 oc koma sik in vndir sinna systir säng thär til hon ware sompnadh oc swa fresta hwat han kunne främia, Nattena thär äptir tok han clostirs nykla oc wille gaa aat portenum, thär war a vmgangenum malat sancti ieronimi [beläte] Thär fiöl han a
 15 knä oc badh til sanctum ieronimum, at bidhia for sik, han gik alla nattena oc hwarghin kunne han portin finna, Thän tiidh til ottosang ringde nödgadis han til sin cella gaa oc swa til kor, Tho mente han nästa nattena fylla thät förra
 20 brast, Än frestadhe han annat sin sama fund, tho war starka leonit dryghare än arma wislan

Thenna daren ärwodhar, än sanctus ieronimus som är swasom starkasta leon standir om mot, Nu thänkte han gaa fram om sancti ieronimi be-
 25 läte, oc hwarte nigha thy älla hedhra thät at han matte thäs hellir faa frälsan vtgang äptir sinom wilia, Ey halp hellir tha än för, oc ey fik han än tha främt sina astundan, Thy sanctus ieronimus wille ey at hans thiänist sculle falla fafäng,
 30 Ey lät han än af mädh thy, vtan frestadhe meer,

Oc an tho han fik vt komit vm sidhe, tho halp
 184 an sanctus ieronimus at han | ey fik allan sin
 wilia

Han kom nar fadhirsins gardh oc waktadhe til
 qwäldz, i skumeno kom han sik vndir sinna 5
 systir sang, tha hon war sompnat, foor han i
 sang til henna, Hon waknadhe oc ropadhe, thär
 kom fadheren mädh liwse oc alt hans folk, the
 funno han i sänginne oc vndradho owir alla matto,
 fadhren spordhe for hwat sak swa war giort, Han 10
 kändis lönlika for sinom fadhır alt thät honum
 war widhırfarith huru sanctus ieronimus hafdhe
 han hindrat opta tha han hafdhe thänkt at vtga,
 at han skulle wardha thes ödmyukare oc wakta
 sik thes bätir oc ekki trösta til thät at han hafdhe 15
 warit swa länge fräls for diäfwlsins frestilsom,
 Than kloke frestare diäwlin hawir otalika manga
 fundir til mandzins skadha, hwa som owarlika oc
 oskötlika gangir wardhir rasklika fatadhir, Enkte
 skadha raskaren, an vm man forsma got radh oc 20
 fölghe sinom eghnom wilia, Hwa som tro en-
 kannelika sinom eghnom wilia han far onda anda-
 lykt aat thy han gör, Thy skal stor räddughe
 for diäfwlsins ilfund, oc manzins ostadhughet al-
 tiidh wara i hans hierta, Tho skal oc hopit wara 25
 til at fa nadh them sik wil bättra oc ekki brista
 Swa syntis i thessom salugha mannenum, som swa
 nar war komin til sin fortappilse oc kom tho
 an atir til gudz, Tha han sa sik swa skämelika
 daradhan oc i tholke ysäld fangadhan wara, flydde 30
 han atir til sin patronum sanctum ieronimum i

sino hierta, han kändis | widh sik sielwan, oc grät ¹⁸⁵
 sina syndir oc siela wadha, oc gik mädh hiertans
 angir til sith clostir, tok vppa sik vppinbara plict,
 Hwilka han hiolt ij tw aar, i swa myklo atirhalle
 5 oc plict at ey forma nakar besinna thät til fultz,
 Äptir the tw aren foor han sälika af thesse vsle
 wärld

Iak fik bref af them dygdelika biscop damasio i
 portua, J hwilko eth stort ärinde scrifuat war
 10 vm sanctum ieronimum i swa mata, J rom war
 en cardinalir, han het celestinus, han taladhe
 opta mot sancto ieronimo, En dagh han war när
 androm cardinalum, oc som han idkelika pläghadhe
 bar han i at tala smälika mot sancto ieronimo,
 15 Tha fik han bradhlika wärk i sith liif oc skulle ga
 at hielpa sik i hemelikhws, Thär kom gudz hämpd
 swa at thär han sat, gik fra honum all hans in-
 älwe oc doo thär a sama stadh

En annar cardinalir ey swa smälikx fullir som
 20 thenne, vtan hällir sancti ieronimi ytirlikin
 älskare, blef bradhlika dödhir oc thär waro mange
 när Tha han war burin til kirkio oc ämbitith
 war swa när lyktat at han skulle bäras til grawina
 stodh folkit oc grät af store ömko, ginstan i allas
 25 thera asyn, reste han sich vp a barena Oc pawen
 bödh folkeno ga vt oc thän dödhed bar i at tala
 oc sagde, Tha iac war komin for gudz dom, oc
 skulle dömas til hardhast skärsloeldz plaghor,
 for the owirflödhughet thär iac pläghadhe badhe
 30 i kost oc klädhum, Tho i bland andra | helgha ¹⁸⁶

män, kom en skinande som sol oc hwitir som snio, oc som iac kunne vndirsta af thera ordhom som thär när waro thät war myn härre sanctus ieronimus, Han fiöl a knä for domaren oc beddis innelika ath min siel skulle atirkomma til kroppin, 5 oc thät war honum af domarenum weet, Oc i sama stund war min syndogha siel atir sat i thänna krop som i maghin här nw alle see, Pawen oc the thär när waro af clärkomin vndradho thär vppa owir alla mato, folkit som vtan fore war 10 hördho the storo wndir, The gingo in oc sagho thät sant wara the thakkadho gudhi for sina nadh oc sancto ieronimo,

Marghfal hiertans mödha qwäl oss salugha män som skulum heta biscopa, oc hawa atwakt 15 owir gudz mogha, Thy at mästadelin af them sköte ey at the äru främste gudz ämbitzmän oc tho gifwa the gudh owir, oc thera bukir är thera gudh, thät the skullo skipta mällan fatight folk thät fortära the i kräselikhet mädh lekarom oc 20 rikom mannom, the fylla sik til skörlifnadz vpvakkilse, The klädha sik kostelika, mädh alskona owirflödhughet, än thän fatighe dör af hungir oc köld oc thät sköta the enkte, Thesse äru ekki sanne biscopa, thy biscopir är antiggia en helaghir 25 man ällir oc en diewls lim, stoor äru biscops lön, oc stor är hans wadhe, thät som androm är en lät synd, thät är honum mykit thunge, Biscops odygdh taghir almoghin sik til äptedöme Thän 187 som mera taghir han hawir af mero swara | Swa 30 manga som for hans glömsko, ällir ont äptedöme

falla i synd, for swa manga skal han göra grannan
 räkinscap gudhi, Ve ve min käre brodhir augustine,
 Hwat scal iac sighia O huru mykin thunge liggir
 a oss oc thung byrdhe, än iac hawir wanföra
 5 skuldror oc hwat gitir iac burit, iac hawir angist
 alla stadz the mic thwinga, Ok tha iac skodha
 thän wadhelika thunga, oc thär mädh at räddughin
 daghlika til växe dröwis iac oc änxlas, Thy är
 tryggelikare fly biscops stadga än bedhas, Wäl
 10 prisar iac biscops ämbite swasom främsta syslo a
 ihesu christi wägna, Än i them som i the äm-
 bite astunda wärlzlika riddara modh oc äro hawir
 iac enkte prisa, Thy radhir iac them, wakte at
 the ey falla af the höghe trappo til thät wadhe-
 15 lika afgrundit, the fa thes hardhare pino at the
 her hafdho flere gawor och wannytiadhe them
 gudhi til wanhedhir oc sik sielwom til skadha,
 Jac findir thy wär at flere hawa biscops nampn
 än gärninga oc the äru slitande wargha oc ey
 20 gudz almogha wäriara, the röfwa cristin almogha
 oc fortära thät i owirflodhughum kost oc klädhom,
 Hwilkit ytirlika är gratande oc sörghiande, thätta
 sighir iac for thy at wildo the ey rädhas gudh,
 tha skuldo the for manna blygdh rätta sik och
 25 atirwända, Iac bidhir at the hörin hwat iac här
 frambär oc wakte sik widh annars skadha,

I Egypto ökin war en gamal munkir hans lif- 188
 werne war helact oc hedhirlikit han het helyas
 Han war mykit winlikin widh sanctum ieronimum,
 30 i hans daghum, The nadh hafdhe han at mang
 til komande thing wiste han langt för än the komo

Swasom andre bröðhir the som *mädh* honum vm-
 gingo, sagdho opta af eno äptedöme, En tiidh
 thänne helyas war a sinne bön, fiöl a han en
 bradhir sömpn, Oc thotte honum see eth stort
 palacium mykit wänt oc lustelikit, Oc han gik 5
 thär inne oc sa at thär reddis en kostelikin oc
 dyr stol, Han war allir kläddir *mädh* dyrum tä-
 pitum oc klädhebonadh, Thär kom en konungir
mädh hedhirsamo fölghe, oc satte sich thär til at
 döma, Thär kom fram ens biscops siel af sancti 10
 anthonij lifnadh, hona ledde otalika manga diefla,
 henna band waro all som brinnande branda, oc
 slo wt aff sich brännestens lugha, Tha hon kom
 for domaren, för än hon war at spordh at nakro,
 bar hon i at ropa ryelika, at hon war wärdhugh 15
 ewinnelika heluitis pino, for sina wärldz höghfärdh
 som hon älskadhe i gestabudhum oc klädhom oc
 folkx rosn, ginstan gafs owir hona fordömlsa
 dombir at hon i heluite skulle pinas, thär til siäl
 oc kroppir koma saman oc skullo swa badhin 20
 lidha ewinnelika pino, Oc i sama stund fördhe
 thän diefla hopin sielena bort *mädh* sich *mädh*
 storo oc rädheliko skrale

En annor syn teddis them sama ärmeta, vm ens
 mandz siel som het theodonus oc han war 25
 189 thes biscops brodhir som het | damasius af them
 badhom war sact i vphowe at thesse bok, Thänne
 theodonus hafdhe warit en af romara främsta
 allirmsannum, Hans siel kom for gudz dom, oc
 hafdhe manga akäranda i förstone oc engin for- 30
 swaranda, för än en kom, skinande som sool, oc

röstir owir alla, thät war sanctus ieronimus, han
fiöl a knä for domaren oc sagdhe sik hawa stort
ärinde vm thän thär diäflane vppa kårdho, Han
bewiste at han hafdhe warit hans troen oc gudhe-
5 likin thiänara, Oc for thät witne wordho alla
owinine nidhirtöghdhe, thy biddis han sinom thro
thiänara nadh oc forlatilse, swa at han skulle
rensas i skärsloeld oc swa taghas til nadhe,
Honum wart vnt af domarenum thät han beddis
10 oc owinine flyddo mädh myklom harm oc sorgha
laat

Än syntis them sama ärmeta en annor syn,
swasom en vngir man kome til sanctum
ieronimum, thär han stodh for gudz dome oc
15 sagde sik wara sändan til hans af enom här-
manne af rom som het petrus en romara förste,
oc bath, at han skulle thiggia honum en sön af
gudhi, Tha swaradhe honum domaren, thät petrus
beddis af minom ieronimo, thät skal honum ey
20 synias, Äptir alla thessa oppinbarilse waknadhe
munkin af sinom sömpn, och thakkadhe gudhi oc
sancto ieronimo, Han märkte granlika thän dagh
a hwilkom honum the stora oppinbarilse teddis
oc fan wisselika at fornämpde anthonitanus bi-
25 scopir oc theodonijs allirsman waro a them sama
dagh aff thesse wärld bortak|ne oc thy war thät 190
engin flätio sömpn,

I thino brefwe min käre härre Augustine fan
iach, huru thu prisadhe sanctum ieronimum
30 oc liknadhe han widh iohannem baptistam oc

gudz helgha apostolos badhe i hælghet oc äro,
thät sannadhe thu *mädh* storom skälum, Nw for
thy at iak hawir oc nakra bewisning fram bära
oc nakat læggia til thät thu hawir swa fullelika
bewist, Hawir iac i thessa dagha fangit af warom 5
älskelika brodhir, biscopenum af alexandria en
vppenbarilse i swa matto

Äptir at thän ärofulle ieronimus war af thesse
vsle wärld kalladhír, eno are äptir vppa
sancti iohannis dagh, tha ottosang war lyktadhír, 10
gik thän fornämpde biscop alexandrinus kring
om al altara som i hans kirkio waro oc som
han war wan, fiöl han a knä for hwart thera oc
beddis innelika thes helghamandz bön som altarit
war wight, Han kom for sancti iohannis altara, 15
oc i sinne bön fik han en thunga vppa sik thär
thotte honum, at tve sköne oc stolte män komo
in gangande badhe til saman oc the sungo luste-
likin sang, Än äptir them kom en stor oc hedhír-
sambir moghe, oc ää fölgdhis tve oc tve hwar 20
iämppte androm, Alle sungo samuledh, som the tve
försto, the gingo alle fram for thät altara thär
biscoppin sat sompnadhír oc tha the hafdho nighit
altarit satto the sik alle, Äptirst komo tve samke
oc varo allaledhis like sina mällan badhe skinande 25
swasom klarasta sool, thera klädhe waro hwit som
snio sat *mädh* gul oc dyrom stenum, Tha the
fram komo, giordho alle them stora wyrdhning,
191 the sattos vppa twa enkan|nelika stola, Oc tha tok
thän ene tekna them andra at han skulle tala, oc 30
hwar thera giordhe swa androm These tve waro
iohannes baptista oc ieronimus, Tha nögdhe allom

at ieronimus skulle tala vm iohannes loff oc äro,
 thy at tha war hans höghtidhisdag, Tha bar
 i ieronimus swa höghelika oc hedhirlika aff sancti
 iohannis priis at tala, at ey kan nakar mandz tunga
 5 thät vt thrykkia, Alle the thär när waro lofwadho
 gudh for the äro the thär hördho

Tha byriadhe iohannes til at tala oc *sagde*
 Thenne min käraste iämpnunge oc brodhir
 ieronimus är likir oc iämpn widh mic i hymerikis
 10 äro oc hälighet, Nu hawir han höghelika talat
 vm mit loff, thy är nu rättwist at iak skal hans
 loff oc priis frambära oc allom witra swasom wäl
 tilbör, Han är thät sanna kirkionna liws som
 mangom them thär i willona mörke sato, vppin-
 15 baradhe han lifsins wägh, Han är the helsamlika
 lifsins kelda, af hwilke alle the thär astunda nadhe
 oc miskund magho thät faa til fulnadz oc ömninga,
 Han är oc thät högha trät som räkkir vp til hymilin,
 vndir hwilkins qwistom oc skugga hwilas badhe
 20 fugla oc diwr, Thänna diwrin märkias *mädh* en-
 falla människior som ey tagha sik fore at studera
 oc wändas i höghelikom oc diwpum thingom, Än
 fughlane äru the som vplypte äru i andelika thinga
 skudhan, thesse alle mättas af the fructene som
 25 a thesso trä wäxte, oc han lördhe at astunda tha
 han lifdhe, Han war oc [j] wä[r]ldinne en ärmete
mädh mik, oc wisselika ey mindre än iac, tha han
 sin licama plectadhe *mädh* | största atirhalle, Han 19?
 war oc *mädh* mik skärasta oc renasta iumfru,
 30 allaledhis osmittadhir til sin dödh, han war oc
mädh mik vpfylthir *mädh* gudz anda som en san

propheta, Han war oc *mädh* mic en dyr känne-
 fadhír oc predikare til gudhelika sanind, Oc än
 tho at iac for gudz sanind oc rätwiso, göt mit
 blodh oc wille hållír dö for swärdh än thighia
 rät oc sant Tho likowäl thenne som ekki miste 5
 sit lif for omilda manna walde, han hafðhe i allan
 sin allir daghlikít martirium oc langt i thy at
 han for rätwisonna skuld ledh otalíkit hat oc
 smålikhet, gab oc dröwilse, Samuledh oc *mädh*
 sin kánnedom *mädh* hwilkom han hawír the helgha 10
 kirkio swa ytírlika lyst at hans aminnilse bliwír
 til wärlz ända, oc thy hawír han rättelika lön
mädh martiribus, oc vm nakar atskilnadhír
 är mällan martires, tha är the pina hardhara,
 som längír rákkir, Thy raskare är dö for eno 15
 swärdz hugge, än daghlika wardha fordriwin oc
 hatadhír i mang aar Jac war gudz forlöpare
 och sändebudh for hans tilkomo til wärlline, Än
 thänne som äptír gudz hymilfärdh kom, han är
 gudz tro wtwidhara oc vt thydhara, oc tronna 20
 starkír forswara[ra] mote kättarom som hona willo
 nidhra oc fordrifwa, Jac ensamin war aff sie[l]wom
 gudhi thär til takin at iac skulle thän ärofulla
 ihesu christi mandom hanna oc döpa i iordans
 flodh, Än thänne ey at enast hannadhe sannan 25
 ihesu christi licama vppa altareno, vtan än iäm-
 wäl tok han han i sin mun, hwilkit iac aldrigh
 193 giordhe | thy för war iac affliwadhír än thät sacra-
 mentum war skipat, Thy swasom han war här i
 iordhrike iämpn oc likir i tesso oc myklo andro 30
 widh mik, swa är han nu allaledhis likir oc iämpn
mädh mic oc iac *mädh* honum i ewinnelika äronna

lif oc lönum, Tha biscopin hafde thär langan
 tima dwalz, komo clärkane oc wäktö han oc sagde
 at primis time war nu ok samuledh til andra tidhe,
 Tha sagde biscopin them oss bör at thakka gudhi
 5 for the äro mik syndara är ted i the dwalu iac
 hawir här fangit, biscopin redde sich til tidhe
 oc mässo, Och i sinne predican kungiordhe han
 folkeno alt thät honum thän daghin war widhir-
 farit mädh mykle glädhy oc storo vndre oc grat-
 10 ande tarom, Oc alle thär när waro fingo storan
 hugnadh swa, at the thakkadho gudhi oc sancto
 iohanni oc sancto ieronimo mädh innerlikom grat,

The sielsyna vndir thär gudh hawir sänctum
 ieronimum begawat mädh, äru flere än nakar
 15 kan fullelika scrifwa, Tho til thes at thät skule
 ey allom vardha langt oc ledhesampt, wil iac eth
 märkelikit ärinde widh ändan sätia, Thät hände
 i mina brödhra närwaru nästa synnodaghin äptir
 pingisdagha, Swasom äru the biscopa kring om
 20 iherusalem byggia, oc myklom folkx mogha när-
 warande, J the kirkio thär sanctus ieronimus
 war iordhadhir, tha iac hafde thänkt hans likama
 vptaka, oc hedhirlikare läggia, mädh the wördh-
 ning som thär til bördhe, klädde iac mic i mässo-
 25 | klädhe, Ok sielwir gik iac främst til grawena oc 194
 byriadhe iac til at vpkasta nakat af iordhinne,
 Mine brödhir biskopane giordho samuledh, nu tha
 iordhen war alla stadz vp kastadh w grawenne, syntis
 thär tw märkelik iärtekne, Eth war at thän äro-
 30 fulle licamen war heel oc ferskir, oc hwarghene
 fanz nakat thät som muknat war a honum, Vtan

the skönasta oc sötasta lukt gik af honum, som
 nakat sin kände iordrikis människia, Annat war
 at licamen foor swasom simande i grawene oc
 studde sik hwarghene widh iordh allir stena oc
 thät saa allir mogin som thär war saman komin, 5
 Thär äptir lagdhom wi licamen vppa altareth
 oc alle gingo fram mädh wördhning oc mintos
 widh han

Huru mang vndir thär händö thän sama dagh
 thät kan iac ey til fullz sighia, Tho märkte 10
 han at xvi blinde fingo thär hela syn, Thre som
 qwalde waro af dieflenom fördhos thiit bundne
 oc wordho ginstan fullelika frälste

En fatigh änkia hafdhe mädh sich eth litith
 barn thät kom vndir folkx fötir oc wardh 15
 thär trodhit i hæl, Modhren fan thät vm sidhe
 full mädh sorghom, Hon togh thät i sin fampn,
 oc beddis rwm af folkeno, at bära thät til sancti
 ieronimi graff, hon lagdhe thät thär nidhir mädh
 fulle tro til sanctum ieronimum oc sagde O sancte 20
 ieronime iac tro at thu är mektoghär mädh gudhi
 gifwa minom dödhä sön sit lif i geen, gör miskund
 195 mädh mik | sorghfulle quinno, Swa rat som barnit
 kom widh iordhena qwiknadhe thät i allas thera
 asyn som när waro

25

En man bar thiit sin sön, som i thre dagha
 la dödhär oc i sama stund fik han lif oc fulla
 helso,

Som iac förra *sagde* äru the vndir otalika mang
 som händö thän daghin til qwälz, badhe widh
 altarit thär sancti ieronimi lik la vppa oc i grawene
 thär han hafdhe warit iordhadhir Nu ära manga
 5 dygdhe vpräknadha thär gudh äradhe sanctum
 ieronimum *mädh*, Än nu widh ändan wil iac
 lykta min ordh *mädh* eno iärtekne som ey bör
 glömas, Mot qwälle a sama dagh, toghum wi
 thän ärofulla licamen aff altareno oc lagdhum
 10 han *mädh* the wyrdhning som wi bäzt kunnom i
 the stentro thär wi hafdhom latit redha som oss
 syntis äptir ware bäste mact, Än vm morghonin
 tha folkit kom oc wille sökia han i sinne nye graf
 funno the hona alzstingx toma oc sancti ieronimi
 15 licama funno the atir lagdhan i sina gambla graff,
 Tha iac thät hördhe vndradhe iac storlika thär
 vppa, Nattena thär äptir teddis mik min härre
 sanctus ieronimus, oc i bland annor hugnadz ordh
sagde han Wit thät cirille at min licame scal
 20 engaledhis takas w the graf han liggir nu i för
 än romara winna ierusalem, tha skal han föras
 til rom, oc bliwa thär langan tima, Tha iak wak-
 nadhe, *sagde* iac badhe biscopom oc andro folke
 thät mik war teet, Alle thakkadho gudhi for sina
 25 äro, Amen Här lykta iak min ordh *mädh*, är här
 nakat got oc nyttoght innan, | thakka gudhi oc 196
 sancto ieronimo, Är här nakur glömska innan,
 tha walla thät mina synde, bidh for mik min käre
 brodhir oc härre augustine AMEN

(Efter Kongl. Bibl:s handskrift **A 10**, från tiden 1500—
 1510.)

Ändringar och rättelser.

Sid.	rad.	
97	7	<i>framför the ett fra[?] utskrapadt i hdskr.</i>
—	13	<i>framför hannadho ett oc utskrapadt.</i>
—	24	<i>framför i är Oc utskrapadt.</i>
98	9	<i>inbundet genom skrapning ändr. fr. inbunden</i>
—	14	<i>finna, tillskrifvet i nedre margen.</i>
—	21	<i>efter tha är til at utskrapadt, men ännu synligt.</i>
—	24	<i>fordhom r. fr. fördhom</i>
99	2	<i>framför til ett oc utskrapadt.</i>
—	28	<i>dygdh tillagdt i margen.</i>
100	7	<i>qwämelika r. fr. qwämelilika</i>
—	10	<i>iohanne genom skrapning ändr. fr. iohannem</i>
103	4	<i>framför vndan ett han utskrapadt.</i>
—	11	<i>gärninga r. fr. gärninga</i>
104	11, 12	<i>människia tillagdt i margen.</i>
—	16	<i>nu skrifvet öfver raden.</i>
—	17	<i>time, r. fr. tine,</i>
105	3	<i>efter var ett han utskrapadt.</i>
—	5	<i>kärlek r. fr. karlek</i>
—	24	<i>det andra han skrifvet i margen.</i>
106	23	<i>efter faar ett han utskrapadt.</i>
107	22	<i>bättring r. fr. batring</i>
108	18	<i>efter prophetin, ett swa utskrapadt.</i>
111	1	<i>handom tillagdt i margen.</i>
112	6	<i>at af yngre hand tillagdt öfver raden.</i>
—	22	<i>ey » » » » »</i>
113	13	<i>i sannelica äro de 4 sista bokstäfverna af yngre hand tillagda öfver raden.</i>
—	18	<i>det första ällir r. fr. allir</i>
114	13	<i>efter Wari ett oc utskrapadt.</i>
—	26	<i>mädhan r. fr. mädham</i>
121	19	<i>än » an</i>
—	22	<i>orät » orat</i>
—	31	<i>det sista ällir r. fr. allir</i>

Sid.	rad.	
125	2	<i>framför</i> tro ett thär utskrapadt.
126	5	ällir r. fr. allir
—	30	Gudh » Gugdh
—	—	<i>efter</i> lofuadhe ett här utskrapadt.
129	13	wäriolös r. fr. wäriolos
133	15	blindan » blinda
134	25	nampne » mampne
136	24	<i>efter</i> allir (genom skrapning halft utplånadt) har stått dara som är helt utskrapadt.
137	2	kärlek: r. fr. kärlelek:
—	10	kärlek genom skrapning ändr. fr. kärlekir
138	28	mannom, r. fr. männom,
140	9	nu af yngre hand tillagdt öfver raden.
141	5	det första see tillagdt af utg.
—	7	käre r. fr. kare
—	19	i tillskrifvet i margen.
143	21	konungom r. fr. komungom
146	17	all » äll
147	12	mädh » madh
148	4	häluitis » haluitis
151	13	här » har
154	24	kirkio » kirkia
158	7	i kännoms är s tillagdt af yngre hand.
160	17	brudh r. fr. budh
163	15	käre » kare
—	20	är » ar
165	10	är tillskrifvet öfver raden.
—	28	nämpdis r. fr. nampdis
168	26	<i>efter</i> hafdhe ett felskrifvet mic öfverstruket.
—	31	hört r. fr. hort
169	26	ällir » allir
172	9	glädhi » gladhi
—	15	godha » godho
173	8	sagdhe af yngre hand ändr. fr. sagdh
174	23	äronne, r. fr. ärönne,
—	29	ällir » allir
175	7	ey tillskrifvet i margen.
—	25	thänkte r. fr. thankte
176	22	tekna the 2 ggr i hdskr.
—	31	thär osäkert, då ändring här gjorts i hdskr.
—	—	görs r. fr. gors
177	22	<i>efter</i> glädz ett öfverflödigt af utelemnadt.
—	27	<i>efter</i> halla ett felskrifvet sich öfverstruket i hdskr.

Sid.	rad.		
179	7	oskällika	r. fr. oskallika
—	17	sönt	› sont
181	9	nämpda	› nampda
—	25	ällir	› allir
182	15	glädhy	› gladhy
183	6	han tillskrifvet i margen.	
—	14	ett uteglömdt mädh tillagdt af utg.	
—	26	tröster	r. fr. troster
184	17	efter vm orden the skullo om öfverstrukna i hdskr.	
—	27	händir	r. fr. handir
185	20	lioßika	› lioßilika
187	6	rädhelike	› radhelike
189	10	ända	› anda
—	24	mädhan	› madhan
190	21	dötz	› dotz
191	22	ällir	› allir
194	3	rätwisonne,	› ratwisonne,
—	—	ropadho	› rapadho
—	7	fordömsen	› fordomilsen
—	8	ärofulle	› arofulle
—	16	skul som	› skul-lom (skrifvet på 2 rader).
196	6	Sidhan	› Sidha
198	3	twem	› twen
—	8	bönom,	› bonom,
202	13	hämpnas	› hampnas
203	16	käre	› kare
204	8	ärolösan	› ärolosan
—	26	ödhmiuklika	› ödhniuklika
205	16	röwarene	› rowarene
206	3	mörkit	› morkit
—	13	nadh af yngre hand tillagdt öfver raden.	
207	10	efter for är ett sik öfverstruket i hdskr.	
208	23	them tillskrifvet i margen.	
209	2	det senare them r. fr. then	
210	30	i hardha är det senare a tillskrifvet öfver raden.	
211	9	i skiufwa, är i tillskrifvet öfver raden.	
212	15	ey tillskrifvet öfver raden.	
215	14	sik tillskrifvet i margen.	
—	17	biläte	r. fr. bilate
216	8	samuledh	› sanuledh
217	4	efter som ett öfverflödigt sina öfverstruket i hdskr.	
—	28	badh tillskrifvet i margen.	
218	1	krompnadhe	r. fr. kompnadhe

Sid.	rad.	
218	17	ändelösa <i>r. fr.</i> ändelosa
219	8	<i>efter</i> wara ett öfverflödig af utelemnadt.
222	25	wäghna tillskrifvet i margen.
223	2	<i>i the är sista bokstafven delvis utskrapad, troligen för att ersättas af ett y som här skulle passa bättre (thy . . . näti).</i>
224	16	<i>efter</i> thinna är ordet siel öfverstruket i hdskr.
225	4	thiänactughir, <i>r. fr.</i> thiänctughir,
—	16	<i>d i ward tillskrifvet öfver raden.</i>
227	9	wärlz <i>r. fr.</i> warlz
—	14	beläte tillagdt af utg.
—	24, 25	beläte, <i>r. fr.</i> belate,
228	28	<i>efter</i> tho ett onödigt kom utstruket i hdskr.
229	1	<i>efter</i> widh orden sina synd öfverstrukna i hdskr.
—	24	folkit <i>r. fr.</i> folskit
230	14	Marghfal » Marghful
233	8	rensas » rensans
234	14	som » son
—	16	bön » bon
236	21	forswarara » forswara
—	28	<i>war tillskrifvet öfver raden.</i>
238	4	ällir <i>r. fr.</i> allir

LEGENDER OCH JÄRTECKEN

OM

HEL. BIRGITTA

S. GREGORIUS

S. MACRA

EN BEDRÖFVAD JUNGFRU

EN MUNK, SOM FICK SKÅDA PARADISET

EN FADER- OCH MODERLÖS GREFVE

Om Bonifacius af Monteca och H. Birgitta.

A.

En präster j valande som het bonefacius af 195
enom stadh som kallas monteca ekki langt fran
room. war meer än l. dagha hardlika siuker Än
tio dagha lagh han sua at ängin sa lif älla anda
5 i hanom oc ängin kunde andro skön än han ware
dödher wtan hans wini oc särlika en hälagh män-
niskia som war hans scriptadotter thöfradhe them
at the sculdo ekki jordhan thy at hanne thotte
som likamin war litidh varmbör. än grawin oc
10 alt annat sua som the wildo genstan iordhan waro
til redho. oc sua sagde han oc siäluer nar han
atir tilräka wardh at syälin war alzstingis schild
vidher likamin. J thässom timanom sa han mang
vndarlik thing, oc särlika sagdhe han at sanctus
15 andreas apostol hulkom kirkian war vigdh som
han war kirkio härre aat kom til hanom. oc ville
fa hanom ena book. j hulka [waro skrifwadha]
alla hans synde hulka han sculde bära fram for
gudz dom. Han thyktis wara mykit vanmaktogher
20 oc tröste sik ängaledis orka bära bokena. oc hiolt
sic omatons illa. thy at ij bokinne stodho alla

hans gärninga scrifna. tha badh han sanctum
 andream hiälpa sik at bära bokena. Sancte andreas
 tok bokena. oc gik medh hanum in ij eet obe-
 gripleka stort palacium, oc tha han thär in kom.
 fik han see sancta birgitto. til huilka han sagdhe 5
 O min kära fru gif mik nokot driikka iac är swa
 thorstogher at iac mon bliua dödher af thörst, oc
 bidh for mik at sancte andreas vmbäri medh mik
 thy at han stemmir mic for domarin. oc hawir
 ena stora bok af allom minom gärningom, Hon 10
 swaradhe, rädz äkke. thy at iac vil wäl for swara
 thic Än nar iac kom fram for domarin oc sancte
 andreas ville vpläta bokena, war sancta birgitta
 thär for mik oc sagdhe til sanctum andream At
 domarin ville at iac sculde atir til likamin oc 15
 bätra mic for mina synde. oc nar iac hördhe thet
 fik iac swa stora tröst, at iac badh sancta bir-
 gitto. at iac matte thär quar bliua, Hon suaradhe
 oc s[agdhe] at sancte andreas ville ängaledhis,
 tha sporde iac hona vm hon for matte äkke sua 20
 mykit medh sancto andrea hon sagde at sancti
 andreasse wile var hænna vili oc bäggia thera
 vili var äptir gudz vilia. jac orsakadhe mic oc
 sagdhe iak at iak hafdhe länge warit siuker oc
 196 likamin war mic alstingis onytter. tha swa|radhe 25
 hon oc sagde. at biscop alfonsus hauir mit finger.
 oc bär thet al tidh vidh sic vppa sinom hals lön-
 lika sua at engin wet thet. oc thæn ärmetin som
 thu kännir hauir reuelaciones hulka gudh tedhe
 mic j vördlenne oc iac skref medh thy fingreno. 30
 sänt äptir alfonso oc bedz fingrid oc reuelaciones
 af hanom oc läg them vppa brustidh oc maghan

oc thu scalt genstan vardha til räka, oc genstan
hon hafdhe mic thetta sagt kom iac atir til lik-
aman. oc for matte ängin min lim röra vtan tungona,
Än nar alfonsus kom til min oc iac beddis fingrit
5 oc reuelaciones af hanom vndradhe han storlika
huar mic sagde at han hafde thetta fingrid, Oc
genstan fingrit oc reuelaciones komo vidh mic.
wardh iac ij samu stund oc ij sama punctenom
väl tilräka oc sua starker til at göra. alt thet iac
10 vilde som iac förast war j mina dagha. oc aldrig
hafdhe siuker warit Än sancta birgitta oc sancta
maria magdalena waro badha saman oc sua lika
at näpligha kände iac ena thera for andra vtan
äpte thy som iac hafdhe seet sancta birgitto ij
15 vördlenne tröste iac mik til hanne oc badh hona
bidhia for mic, Oc härre karl hanna son saa iac
när hanne cläddan medh clarastom stiärnom

B.

218 En präster ij valande vidh room war hardh-
 lika siuker swa at han lagh tio dagha. at ängin
 wiste annat än han ware dödhher. Wtan thet likamin
 var varmbir, oc hans winj willo ey låta iordha
 han för än likamin ware kolnadher, Jnnan thänna 5
 timan sa siälin mang vndarlik thing, oc särlika
 sagdhe han at sanctus andreas apostol. hulkom
 kirkian war wigdh som han war kirkio härre aat,
 kom til hanom oc wille faa hanom ena bok i
 huilke alla hans synde stodho ij skrifna. at han 10
 sculde bära hona fram fore domarin. Han gaf
 sik wmatons illa oc gaf sik alzstingis owir, thy
 at bokin war swa stoor at han tröste sik änga-
 ledhis til at bära hona. Tha tok sancte andreas
 bokena. oc ledde han in ij eet stort obegriplekit 15
 palacium J huilko war härre satt a enom doom-
 stol oc syntis ryghelika grömber amote mik, Oc
 ij thy som sancte andreas ville låta vp bokena.
 Tha fik iak se sancta birgitto hwar hon war när
 sancte marie magdalena oc the waro swa lika. 20
 badha i allom thera skipilsom At iac kunde näp-
 lika huargha thera känna for andra Wtan at
 sancta birgitta hafdhe mist eet fingrit oc härre

karl hænna son stodh framman for hænne. kladder
medh klarastom stiärnom oc han war mera skinande
æn noghot samwit forma begripa Tha badh jac
ödhmyuklika sancta birgitto. [— — — *Slutet*
5 saknas — — —]

(Bägge dessa uppteckningar, skrifna af samma hand, äro
hämtade ur Upsala Univ.-bibl:s handskrift **C 24**, från
förra hälften af 1400-talet.)

Anmärkningar och rättelser.

Sid.	rad.	
247	1	het i <i>hdskr.</i> försedt med ett förkortningstecken, som gör det till heter något som här mindre väl passar.
—	—	bonefacius i <i>hdskr.</i> skrifvet öfver raden; ett tomrum har först varit lemnadt för namnet. I en annan uppteckning (cod. Holm. Oxenstiern.) kallas han Sylvester.
—	8	orden at the sculdo ekki jordhan tillagda i margen.
—	17, 18	orden j hulka t. o. m. synde tillagda i margen.
—	17	orden waro skrifwadha tillagda af utg. efter cod. Oxenstiern.
—	20	bokena. rättadt från bokeno.
248	4	mellan oc och tha hafva stått orden ämbrat han som sedan strukits.
—	5	huilka r. fr. hualka
—	20	framför hona har <i>hdskr.</i> ett öfverflödigt hon
—	23	efter gudz vilia. har först stått: Thär äptir sagdhe iac til hænne min likame är illa siuker. hvilka ord sedan underprickats för att utgå.
—	—	efter vilia. orden Än tha öfverstrukna i <i>hdskr.</i>
—	27, 28	orden lönlika t. o. m. wet thet tillskrifna i öfre margen.
249	3	tungona, r. fr. tungono,
250	10	huilke » hualke
—	11	domarin. » damarin.
—	16	huilko » hualko

Om S. Gregorius. (Fragment.)

— — — — [Början saknas] — — — —
 151 wthan j stor iis The thogo honom gladelige och
 förde honnum sin herre sancto gregorio och han
 lade tun iis wed sina fötther i huilkin han hade
 stor werk och off megen köldh som giich aff isen 5
 fiich han en lithen liise och om natthen hörde
 han ropa medh storth roff wee ue sade thet i
 ysen Ad hun föd war i werden och then gode
 herren manade pa gudz wegna huat thet war som
 sa looth i isen ta suaradis honom iach är en 10
 salug siiel och iach wor en biiscop i thy war iach
 mykiith hogferdog och en tha ath iach scrifftade
 mech tha giorde iach ecce saa fulleliiga som mich
 borde Och ty är iach nu stadder i thenna kalla
 piina och stundom i stora brennande pina och 15
 för en iach wiille nu här sa lenge piinas och
 kenna thenna onda lucth som off tiina fötter gaar
 heller wiille iach tholla huad piina gudz siignade
 nod lade mech förre Tha sporde sanctus gre-
 gorius kan ey noger godh gerning hiielpa thegh 20
 sielen suarade om noger wore then som wiille
 late seggia för mich xliij messer ta kumme iach
 aff alla piina Och tha presten begynner ath siggia

tessa messer Tha skal han them | sige dag epter 152
 dag saa ath engen dag oppehols för en the äre
 alle sagde och ey syndag eller annan hogtiid messa
 sige för en the äre wth siger han noger anner
 5 messa i mellan saa begynne aater aa nya igen
 te messer ath siggia sydan screff sanctus gre-
 gorius te messer och loth them siggia för hans
 siel och tredie dagen epter ath the woro sagda
 Thedis honom sielen och sagde ath hun war lösth
 10 off alla pina och kommen thel node, Siidan sanctus
 gregorius wor dödh tha fan sanctus bonifacius
 paaue tesse messer scriffna i sancti gregorii böker
 och oppenborade them syndoge menneske Och te
 maa siiges baade för leffwandis och döde gudh
 15 late os them holle och haffwe och opaa te samma
 messer ath wara lofftagandis off thet wne os
 gudh i hiimmerige qui wiuit et regnad deus in
 secula seculorum AMEN

(Efter *cod. Grensholmensis* i Linköpings Stiftsbibliotek, från
 början af 1500-talet.)

Rättelser.

Sid.	rad.	
252	2	<i>efter</i> och ett öfverflödigt oc utelemnadt.
253	2	äre rättadt från are

Om S. Macra.

533

Passio sancte macre virginis

J them tima ther the tve omille kesara rādho.
 swasom war dyoclecianus oc maximianus. hat-
 adho the cristindomen oc swa mykit the formatto
 willo the han alzustinx fordriwa The sāndo en aff 5
 sinom diāwlsligha limom som heet Ricciouarus in
 til en stadh som heet augusta. at plagha oc for-
 darwa cristna the ther waro J bland manga andra
 leeddis for han en hedhirlik iunfru faghir oc wān
 badhe til liiff oc siāl. hānna namp[n] war mac[ra] 10
 Tha han sa hona sagde han. Jak hawir hōrt aff
 thik. at thu swikir oc darar almoghan. i thy thu
 kännir oc sigher at then korsfāste mannin skulle
 hawa warit sannir gud. West thu thet ekki. at
 kesarene hawa budhit at alle skula hedhra oc 15
 dyrka Jouem som är mägtoghir gud. oc hwar
 thet ey gör skal thwingas ther til medh starkaste
 plict. Thy radhir iac thik. Tappa ekki bort thin
 resogha vngdom. vtan gör warom gudhum hedhir
 oc wōrdhning medh thino offre Tha skal thu 20
 hedhir fa aff mik oc ān ther owir skulu the owin-
 nelike kesara begawa thik medh store āro Sancta
 macra swaradhe Mit goz oc hawor är ensamin

min härre ihesus. aff hwilkom thu west enkte
 Thy ma thu rådhas at thu fa tholka hämpd som
 then vsle symon fik. hwilkin som wille for päninga
 köpa then hälgha anda. Swa thänke thu at wända
 5 min hugh fra minom söta härre ihesu christo
 medh thino goze oc päningum Vtan swasom
 sancte peter swaradhe them sama symoni swa
 swara iak thik. thine päninge wari i fortapp-
 ilsom medh thik siälwm. Tha wredhgadhis domaren
 10 ok bödh at the skullo hona medh flängiom stark-
 ligha plagha Tha hon plaghadhis sagde domaren
 til henna. hwat är thit nampn hon swaradhe
 Jak hedhrar ihesum christum sannan gud. ok
 aldrigh skal iak bidhia til thin swikfulla aff gud
 15 Domaren sagde. vtan | thu bidher thil wara stora 534
 gudha. tha skal engin plagha [wara] ospardh widh
 thik ¶ Sancta macra swaradhe Thu omillir diä-
 wlsins son tro thu thet at thina plaghor gita
 vmwänt min hugh oc hiärta. iac hawir ihesum
 20 mik til hielp thy rådhis iac ey through ällir hoot.
 Domaren sagde. se thet kostelika mönstret som
 warom gudhum er bygt ok hedhra them. Hon
 swaradhe Min härre iesus är mit mönstir. til
 hans se iac i mino hiärta. oc han forsma ey at
 25 nadhelica se til miin. vtan for the plagho iac thol
 i hans nampn forskylla iac synda forlatilse. oc
 ewinnelica krono Domaren sagde Thiin manga
 ordh hielpa thik enkte til thit liiff gak fram oc
 offra gudhum warom vm thu wil liwa. Hon
 30 swaradhe Tha röwaren henk a korsseno medh
 ihesu christo. beddis han ey lisa aff kropsins
 plagho. vtan hellir siälinna froma. oc thy swaradhe

ieselus honum Thu skal i dagh wara medh mik i
 paradiis. Swa oc iac an tho iac ar owerdhugh.
 tho tro iac til min hærre. at iac skal fa ewinne-
 likit liiff aptir thet forgangelica Domaren sagde
 sakta thin kloko swar oc offra warom gudhum. 5
 allighis latir iac thik halshuggas ok kastas vt for
 diwr oc fughla. Hon swaradhe. Thet hawir iak
 aff allo hiærta astundat at iac matte medh tholkom
 sigher skilias widh werlina Domaren sagde gak
 fram ok offra. allighis skal iac lata kasta thik 10
 vppa en eld. Hon swaradhe. stædhir alzwalloghir
 gud thet. tha wardhir the plaghan mik til stœrra
 lœna. an aldrigh skal mina siæl smittas aff thino
 oreno offre. Tha sagde domaren til sina rad-
 giwara. hwat dom giwin i owir thessa stranga 15
 qwinno. som gledz ther aff at hon hedhra christum
 The swaradho mædhan hon wil ey siælfwiliandis
 offra warom stora gudhum. lat an ledha hona til
 mœnstret. oc wil hon ey an tha lydha. tha lat
 hona qwikka brænnas. Swa wardh giort som the 20
 rædho. oc aff thy hon wille ekki offra fœrdhe the
 535 hona wt vppa ena œœ | oc giordho vp stoort baal.
 Oc widh at the bundo hona badhe vm hændir oc
 fœtir. lœpte hon vp sin œghon til hymilin oc badh
 til guz oc sagde gud alzwalloghir thu som kom til 25
 iordh[r]ikis. ekki for rætwisa manna skuld vtan for
 thera skuld som syndoghe waro. at the skullo
 gœra synda bætring Thu sagde Nar omild mæn-
 niskia vmwænde sik fra sinne synd tha skulu the
 ey koma til aminnilse. Jak kænne thet thik thu 30
 miskunsamlake fædhir. at iac hawir ey giort fulla
 bætring for mina synd. Thy bidher iac thik for

thinna miskun skuld tak thekkelika thet offer jac
offra thik i dagh, Tha the kastadho hona vppa
ellin. brunno bandin all syndir oc ey rördhe ellin
eth haar antigia a henna klädhum allir hofdhe
3 vtan sluknadhe allir saman oc hon stodh vp oskad
oc thakkadhe oc lowadhe gud for sina nadhe. oc
gik atir til them som hona thiit fördho. The
fördho hona atir for domaren Oc tha i sinom
harne bödh han skära aff henne badha spinana
10 Tha thet giordh[is sagde sanc]ta macra. Thu oblygh-
iandis oc omillir plaghoman. blyghes thu ey at
skära thet fra qwinno bryste. som thu sielwir sögh
i modher sköte Jak hawir i minne siel miin bryst
heel oc ospiälladh. hwilkin som vpfostra all miin
15 sin. Tha bödh domaren at läggia hona i mörke-
stuw. oc at engin skulle henne giwa nokra liifs
bergning at hon skulle forga aff hungir

¶ Vm natten kom guz ängil. medh myklo
skinj oc liwse. ok syntis henne at en gamal gra-
20 härutir man kom medh skönasta smyrilsum. Tha
thetta hände. darradhe oc skalff all mörkestuwan
swa at gömarene wordho rädde oc sagdo domar-
enum hwat ther war hänt. Ther waro i sama
mörkestuw mange cristne hardhligha bundne, tha
25 lusnadho all thera band. oc wille hawa gangit wt
oc flyyt vndan | for dödzins räddugha skuld. 536
Sancta macra tröste them alla. oc sagde käreste
brödhir. waktin aat. at i thet ekki görin. thy at
ihesus christus som är ewinnelikx guz son. kom
30 hiit ok witiadhe oss Tha gik fram then aldrughe
oc grahärutte mannin som förra sagdhis aff. at
göra then läkedomen widh sancte macre saröka

ther han [war] sändir äptir oc sagde swa til henna.
 Jak är hiit sändir äptir mins hærre ihesu christi
 budh at föra thik thenna smörilse til thes at thin
 bryst skulu läkias. oc wardha swa hel. swasom
 the waro aff thinom barndome. Sancta macra 5
 swaradhe. aldrigh late gud thet wardha. at iac
 for then läkedomén tappe mina crono som mik
 är swa wisselica lowat aff minom dygdhelica hærre.
 Tha sagde then gamble mannin mykit blidher.
 Wil thu engaledhis wardha läkt. Hon swaradhe 10
 Then hærren ther skoop. alt thet ther til är oc
 alla helso formaa at giwa. han är mäktoghír at
 giwa twäfalla helso swasom är badhe i thesse
 [wärlð] oc i the andre. thäkkis honum giwa her
 wardhe hans wili. Meer än iak astunda ytirlikare 15
 at skilias widh thenna iordha säkkin oc föras til
 ewinnelica liifsins clarheet. Min gud wet at iac
 engin licams läkedom astundar. Ther äptir lagdhe
 hon sik nidher a iordhena oc badh til gud medh
 jnnelikom tarom. oc sagde Min hærre ihesus wet 20
 thet at iac aldrigh spordhe äptir mins krups läke-
 dom hærre gud alz walloghír vm thet är thin
 wili at iac skal läkias. tha formaa thu thet medh
 eno ordhe. Oc tha hon took aa siin bryst. kände
 hon sik fulkomlika heladha. Annan daghin ther 25
 äptir. tha hon leddis for domaren oc han sa hona
 swa läkta. sagde han. hwar hawir thik giwit thina
 helso i geen. Hon swaradhe. Thet giordhe —
 — — [Slutet saknas] — — —

(Efter Kongl. Bibl:s handskrift A 49, från midten och
 senare hälften af 1400-talet.)

Anmärkningar och rättelser.

Sid.	rad.	
254	10	<i>orden hännä t. o. m. macra äro af originalhanden tillagda i margen (som är något förskuren).</i>
—	15	<i>hedhra r. fr. hedhran</i>
255	19	<i>ordet min tillskrifvet öfver raden.</i>
—	30, 31	<i>orden medh ihesu christo tillagda i margen.</i>
256	8	<i>medh i hdskr. ändr. fr. thet</i>
257	5	<i>hon tillskrifvet öfver raden.</i>
—	10	<i>de inklamrade bokstäfverna saknas till följd af hål i perg.</i>
—	22	<i>at tillskrifvet öfver raden.</i>
—	26	<i>oc » » »</i>
258	20—22	<i>orden Min härre t. o. m. läkedom äro i hdskr. genomstrukna med rödt bläck, möjligen för att utgå.</i>
—	21	<i>äptir r. fr. aptir Likaså samma sida rad 26.</i>
—	26	<i>ordet sa tillagdt i margen.</i>

Om en jungfru, som fick pröfva J. Marias sorg
öfver sonen.

- 437 Thät war en wälburin jwmfru, mykit digde-
likin til gudz, henne doo fran fadhir oc modhir,
Tha liffde hon *mädh* sina folke oc hionum aff
sina arffwe, hon haffde j synom gardh eth ora-
torium, thät är bönahuss allir cappel, j hwilko 5
hon idhkelika badh syna gudhelika bönor, oc ro-
leka gudhelika huxilse, thy hon haffde sätth sin
redheswen, oc andro godho folke sätthe hon gardz-
ins oc bohaxsins vmsorgh, oc vilde eyncthe annat
göra vthan roleka blifwa j gudz tjänist, oc dygge- 10
lighom gärnyngom, hon pläghadhe görleggha ath-
waktha, j hwan thima om aridt, hwat tidher kyrkian
celebrerade allir högtidh hiolt, hwan helghan daghin,
oc thät täncthe hon j sinom gudhelikom huxilsom,
oc gaff sik thär thima thil blifwa j gudhelikom 15
tänkilsom, Nw hände thät en thima, thät war förste
nästhe syndaghin äffthir trättondagh jwla, j hwilkom
wardhir läsith ewangelium, thät är lästhin, hurw
jwmfru maria gik til höghtidhine j gerusalem *mädh*
andrum, som laghin sagghde, oc flere giorde, oc 20
hon haffde *mädh* sik sin sighnadha son jhesum,
oc han war än tha vnger, oc han bleff thär kwar,
oc modherin, oc josep foster fadherin komo hem
til nazaräth, oc funno thät pilthen war tøm bortho,
tha *mädh* allo störstho sorgh söktho the han oc 25
funno han äffthir tridhi daghin j gerusalem j gen,

nw thenna godha jwmfrun här innirlika tänk-
 iande vppa, saghde *mädh* sik, oc j sik siälwa, O
 härre gudh gawe thät, ath jac matte naghät fa
 ällir wara lottaghin, aff the sorgh oc dröwilse,
 5 som jwmfru maria haffde j sin kärsta sons bortho
 warilse, at jac matthe naghät wara j henne var-
 kunnilsom, Nw som hon swa täncthe, bidhiande
 gudhelika huxilse, kom in gangande en pilther
 oppa tyo ara liknilse *gamblan*, hans fäghrind gik
 10 ofwir sol oc planetor, oc all wärlz fäghrind, | oc 438
 tha kom vppa henne oc j henne, en kraptande oc
 ginnom gangande dygd, thät hon ey annat visthe
 ällir känna kunde, vthan thät war henne eghin
 kötzlighen son, aff henne föddir *mädh* lifff oc siäll,
 15 tha kalladhe hon han til siin, oc thogh han swa
 liofflegha thil sin, oc vmfamnade han, oc kysthe
 han marghfalleligha *mädh* storom kärlek, Oc saghde
mädh innirlika rösthe, O myn allrakärasthe son,
 hwar var tw swa länge, ällir hwi hawir tw mik
 20 swa länge forlathit j dröwilsom, som är thin
 modhir, osäghelika bedröfftd aff thinne borth-
 warilse, Som thät war swa naghra stund lidhit,
 oc sakt oc giorth war, tha vilde pilthen vpsta oc
 ga borth ur henne sköt, som han vilde löpa vppa
 25 gathuna *mädh* androm pilthom leka, swa hwarff
 han fran henne, nw ledh timen mot midhdaghin,
 tha kom til henne en henne tiänistha mö oc saghde,
 käre frw vilin j ekki sköt ga til bordz oc fa idhir
 mat, thät är swa thiidh om j ärin redha, Tha
 30 swaradhe hon, öffrikt är jac redha, vthan jac
 bidhar min älskeligha son, Tha wart mön mykit
 vndrande aff synne frw swarom, oc gik borth,

om sidhir naghät äffthir kom en annor oc saghde
 som the förra saghde, oc hon fik tolghen sama
 swar som the förra, tha gik hon borth oc saghde
 for folkena the swar oc ordh som hon haffde hörth
 aff sinne fru, Om sidhir kom redheswennen, henne 5
 troen tjänare oc sagde *mädh* alware, kära frw hwi
 komyn j äkke til bordz, thimen är lidhin oc mathin
 är redha oc forstar oc forfars, oc folkit hindras
 oc ledhiz bidha, thät j äkke til bordzins komen,
 Tha swaradhe hon, myn lāsnyng oc thät jac skulde 10
 göra, war allredha lango redha, vthan jac bidhar
 myns allra käraste sons til kwämd, oc ey komber
 jac allir gaar hwarghen, vthan jac hafwir han
mädh mik, tha swaradhe han, käre fru jac hawir
 jdhir oc idhrum föräldrum swa länge thiānth, ath 15
 jac oc eyngen j wärlene veth allir säghia kan,
 vthan thät j klaar oc reen jwmfrw ärin, aff tolghom
 som j säghin son allir pilth, thär vithiom wi
 encthe aff, Tha swaradhe hon *mädh* storo bräzsko,
 439 | oc hōghe rōsth, gan borth fran mik, säghin 20
 mik hwar myn son är, vithin j äcke hwar han är,
 mon han äkke wara forwilther allir tappadhir, jac
 skal siälff vp stha, oc ga oc sökia hwar han är, oc
 aldre athir wānda för än jac han y gen finder,

Tha komo saman henne winir oc frändir, oc 25
 visthe ey annat vthan hon haffde aff sinnadt varidh,
 oc hioldo stora vakth om hona, tha lagh hon a
 sinne säng, oc hwarke aath allir drak, oc haffde
 eynga hoghswalilse, vthan hiärtans stora drōwilse,
 Som hon haffde swa varidh j tre dagha, y största 30
 grath oc hiärtans drōwilse, oc hoghxens ānxlan,
 Tha teddis enom helghom munk alt thätta ärindith,

huru thätta hände mädh thenne godhe jwmfrune,
 oc saghde rösthin til honum, stath vp ginsthan,
 oc gak hoghsuala hona jwmfruna, Tha han kom
 thär hon war oc lagh, oc han haffde sithit naghra
 5 stund när henne, tha saghde han, käre dottir
 huru gaar idhir, ällir hurw är thät mädh idhir,
 ällir hwat saak är til idhra änxlan, Tha saghde
 hon, jac är the vslasta quinna, som naghan thima
 war föd j wärlene, for thy jac haffde eth barn,
 10 thät war en son, swa faghran oc wänan, ath all
 the fäghrind som til är, matthe vndra vppa hans
 fäghrind, oc är mik alra hardhast, ath engen kan
 ällir weth sighia mik hwart han är blifwin ällir
 komyn, Oc är jac nw vslare, han swa tappande oc
 15 mistande, än jac war naghan thima äghande oc
 haffwande, Tha saghde han, Min kära dottir,
 vilin j mik lydha, hwar veth än jac kan idhir
 naghra ny thidhinde aff töm sonenom säghia,
 taghin oc äthin naghra, oc haffwin godha tröst,
 20 tha hon haffde naghra ätith, tha saghde hon, käre
 | fadhir nw hawir jac giorth som j mik budhin, 440
 oc baadhin, görin nw j thät i mik saghdin, oc
 lowadhin mik naghra säghia aff mynom kāraste
 son, Tha saghde han Min kära dottir, vilin j
 25 thät jac skal idhir naghra aff honum säghia, tha
 skulin j tolligha lidha, oc bidha, oc ey swa önke-
 lika latha, grata, ällir bang göra, Tha lowadhe
 hon vilia swa göra, Tha saghde han, Min kära
 dottir oc frw, j ärin reen oc klar jwmfru til lif
 30 oc likama, til hogh oc siäl, oc hælgh j jdhir
 liffarne, vthan minnens vppa, ath j waren for
 naghra dagha alzstinx vptänd, oc innirlika tänk-

iande vppa the sorgh oc dröfwilse, thär jwmfru Maria haffde aff synom kärsta son, tha hon haffde han tappat j thry dygn, oc badhen oc girnadhins naghat känna aff the jumfru Marie sorgh, som hon tha haffde j hans bortho warilse, Oc thy 5 skodhadhe gudh idhra astundilse, oc vilde fölghia idhrom vilia, ath j skulden vardha naghat lottaghin aff tøm dröwilsom, som jumfru maria haffde, som j badhin, vthan äkke skulin j thät tänkia, ath j kunnen, ällir naghar jorderikis människia forma 10 lidha swa stora dröwilse, som jwmfru maria ärafullastha oc ärlighastha liff oc liffärne ledh oc tolde j sins liffs krapthom Som engin människia j wär lenne kunde liknas vidh thän kärlek, frögd oc glädhi, thär jwmfru maria haffde aff synom 15 sighnadha son, Swa kan oc engin liknas henne dröwilse, gynomgangande henne klenaste liffsens kraffter, Nu thenna godha jwmfrun swa liggiande, lyddis oc hörde grannelika thenna ordhin, Tha sättis hon vp oc byriadhe lätelika thänkia, oc 20 kom naghat athir til sik siälwe, j synom sinnom oc til hoghen,

(Efter samma handskrift som föregående.)

Anmärkningar och rättelser.

Sid.	rad.	
261	11	öfver krapande är af senare (medeltids-) hand såsom glossa tillskrifvet ordet mäktogha
—	16	vmfamnade r. fr. vmfamnande
—	25	gathuna > guthuna
262	20	oc 2 ggr i hdskr.
263	13	orden sighia mik tillskrifna i margen.
264	20	thänkia, r. fr. thännkia,
På 8 ställen äro enstaka ord (af originalhanden) tillskrifna öfver raden.		

Om en munk, som fick skåda paradiset och
skärselden.

ENom mwnk j Rom timdhe thetta wm alla 418
 helghona nat som han war j första sömpne
 At gudz ängil tok hans siäl ok fördhe hona til
 hymmerikis ok hona lot han se maiestatem Som
 5 siälin stodh ok wndradhe mykit a tolkka glädhi
 kom en drötningh dyrlika klädh ok mädh henne
 manga twsandhe iomfru oc the nighu alla maie-
 stati oc gingo swa j en kor at standa Sidhan
 komo swa mange riddare at a them war engte tall
 10 oc louadho alle sedentem in maiestate ok sidhan
 gingo the alle sik i en kor at standa Sidhan
 komo tolff gamble män oc fiollo alle nidher a sin
 knä for maiestate oc stodho sidhan wp oc gingo
 in j sin chor at standa oc sidhan komo klärke
 15 alle klädde mädh hwitom clädhom oc giordho swa
 som hini haffde förra giorth, ok som hymmerikis
 herskap war alt in komit byriadhe en aff them
 gamblom mannomen ottosangen aff allom helghonom
 Thän fäghirsta som nakor tina war sungin ok
 20 sungo swa wt han oc alla tidher ok som messan
 war sungen Aff thy miclo vndreno som siälin
 haffde här a tha sagde hon til ängilsins Min kära

härre hwat haffwir thetta wndhirstanda engelin
 swaradhe Thän som thu sat sitia kronadhan
 thät är gudz son aldz waldughir skapare som alla
 världena löste *mädh* sith helgha blodh The
 dröttningin som thw see hon är hans hælgha 5
 modhir The iwmfruna henne fölghia thät ärw
 419 the jwmfru som ey räddhos jordh|rikis manna
 wredhe wtan offradho gudhi badhe liff ok siäl
 Te toloff gamblo män thät äro the helgha appostla
 som *mädh* gudhi waro alidhelika j iordrike ok 10
 världena lysto *mädh* helghom kändedom ok thän
 som thu hördhe ottosangin byria thät är sanctus
 petrus Appostolus som hymmerikis nykla haffwir
 til gömo The riddare som thu ser thät ärw the
 martires som sit blodh ey spardho wtgiwta for 15
 gudz sculdh The klärka som thu se thät ärw
 the helgho confessores som dygdelika lifdo j iord-
 rike oc adrom mannom gawo godh eptedömilse
 aff sinom kändedom ok for thy haltz thesse hög-
 tidhen j dagh her at swa som all helghon hedhras 20
 j dagh aff allom Cristnom mannom j iordrike swa
 görs ok j hymmerike Än skalt thu mera wnder
 se oc sidhan skal thu athir til thin licama Ok
 konnuga pawanom j rom oc jordrikis mannom
 hwat thu haffwir seth Sidhan fördhe engelin hona 25
 wppa eth höght bärgh wm thät sama berghit gik
 en stormber aff brinnande elde J them eldenom
 waro manga thusanda siäla Somlika waro j honum
 wp til knän somlica till nafflan oc somma til brystit
 Somma til mwnnin oc somma til öranna Oc sidhan 30
 sielin haffdhe thetta seet, fördhe ängelin hona yuerst
 wppa berghit Thär war en änggh wm hona gik

en mwr aff alzscons dyrom stenom oc j mwren
 waro stola ok sänga alla af gul giordha oc kläddha
 mädh blialdh Siälin vndradhe mykit a thenna
 fäghrindena Tha kommo thär swa mangä sma-
 5 swena at a them war enkte taall oc sungo alle
 gudz loff oc satto sik | a the stolana som swa 420
 dyrlika waro clädde oc fingo sik math oc then
 mathen war swa dyrlika til giordhir at thät kan
 engin sighia ellir nakot widher liknat ok mädhan
 10 the atho komo mange fatike män at the waro
 otalike oc beddhos alle mat j gudz nampn Sidhan
 sagdhe siälin til engilsins min härre hwat hawir
 thetta wndhirstanda Engelin swarade thenne stadhin
 hethir paradiis som adam war vt aff kastadhir ok
 15 tessan eldz flödhin her wm kringh gangir thät är
 skärseldhir oc the siäla thu ser her jnnan thät
 ärw the som wäl liffdo j iordrike oc rät scripta-
 mal giordho for sina syndhir Oc sidhan the doo,
 komo the j thenna eldhin oc sculu j honom pinas
 20 til thes thera misgerninga äro bötto for thy at
 engin är wtan syndh oc sidhan sculu the oc j
 thesse glädhine wara till domsens the smaswena
 som thu see thät ärw the siäla sina pino haffwa
 aff jnth oc swa sculu the glädhias til domsens
 25 Swa som thw nw Ok the fatike män som thu
 her see thät ärw the siäla som alstingx ärw glömdha
 j iordrike oc ey haffua nakro them som got for
 them göra oc for thy bidhia the siälana daklika
 som sino pino haffua aff jnth bidhia for them
 30 mädhan the ärw swa alstingx forglömda j iord-
 rike at the haffua engin thän got for them gör
 nw skal iak tik athir föra sagdhe engelin til thin

licama ok hwat thu haffwir seet kunnogha thät
 pawanom ok iordrikis mannom at swa som högh-
 tidh halds aff allom he[l]ghonom j dagh badhe j
 hymerike oc j iordrike swa lathe han morghon
 halla aminnilse for alla cristna siäla wm allan s
 cristhendomen at gudh for rätwisa manna bön
 sculd wardhe nadhughir allom

(Efter samma handskrift som de två närmast före-
 gående.)

Rättelser.

Sid.	rad.	
265	1	<i>den stora begynnelsebokstafven, ämnad att utföras i färg, har ej blifvit utförd i hdskr.</i>
—	10	<i>sedentem rättadt från sendentem</i>
266	24	<i>konnuga » » konunga Jfr 268 rad. 1.</i>
267	23	<i>haffwa » » haffwo</i>

Om en fader- och moderlös grefve.

(Järtecken om S. Katerina af Egypten.)

En grewe som war badhe fadherlös oc modherlös, ¹⁸⁷
 thiänte idhkelika oc gärna sancta katherine ^{Sp. 1.}
 Oc han haffde widher sith slot eth capel, som wigt
 war til sancte katherine hedher, tith gik han huar
 5 dagh, oc las thär sina gudelika böner, Entidh
 hände thät swa nar han thär war oc las, tha
 kommo thre iomfrur til honom Tha blygdis han
 stragx oc thordis ekki see wp mot them, vtan
 saa nidher til iordhena. tha taladhe en aff them
 10 til honom sighiande O huru thu gör bondzslika,
 äpther thät at thu föddher är aff ärlika maktoga
 oc välbyrdoghe släkt, see nw wp til os, thy wi
 ärom nw hiit kompna for thina skuld Oc the
 iomfrun som stodh mällan the andra twa sagde
 15 til grewan, Huilka aff os wilt thu haffua tik til
 brud Oc j thy at han stodh tysther, oc tighiande.
 oc kunne thär enkte swara til, tha sagde en aff
 iomfrumen, som stodh vppa höghra sidho, widh the
 midlasta iomfruna til honom. wtwäl tik oc tak
 20 the iomfruna som mällan staar, thy at hon är sancta
 katherina. som patrona är j tässo capello, han
 giorde äpther thy honom radit war Oc iomfrun oc

- Sp. 2. han gaffuo huart | thera andro sina tro Oc stragx
giordhe sancta katherina sinom fästeswen en är-
likin oc wälluktandis rosene kranz aff fagrom oc
ärlikom lilium Oc thär äpther nar som han stodh
twäkande om tassin ärindhe Thok han mädh sinne 5
hand vppa sith hoffuod, oc fan han thär kranzsen
sithiande. Aff huilko han wart mykit gladher, oc
thok kranzsen til sik, oc gömde honom mädh alle
wyrdhningh j alla sina liffadagha Oc hedhrade
sanctam katherinam ythermeer thär äpther, än 10
han haffde giort til forenna, Naar nakon tima
thär äpter war framlidhin. kommo hans wener oc
frändher til honom, oc badho oc rådho honom
anama gudelikit äkteskap, mädh enne godhe oc
ärlike wälborne iomfru sin lika, huilkit han oc 15
giordhe Sidhan bægghias thera bryllop war hallith,
tiänte han gudelica oc stadelika sancte katherine
som han tilförinna giort haffde Oc war han ganzska
bitidha vppe hwar dagh, oc gik stragx han vp-
stodh til sancta katherina capel. oc badh thär sina 20
gudelika böner Naghon tima thär äpter, wart hans
ärlika hustru haffuandis, for huilkit han takkade
gudhi, iomfru marie, oc sancte katherine, oc tiänte
sidhan än gudelikare the ärofulla iomfrunne j thy,
at han stodh ganzska tidhelica vp hwar dagh, oc 25
gik strax til sancte katherine cappel Oc hans är-
lika hustru dröffdis thär aff, oc tänkte at han haffde
188 nakra andra kärare än hänne, | oc thy lät hon taka
Sp. 1. war vppa, huart som hännas härre swa bitidha
gik daglika Oc besporde om thätta ärande, mädh 30
sina tiänisto möör oc the sagdo for hänne En
godher man borghare här j stadhenom, bor wider

sancte katherine kirkiogardh, oc haffwer ena daghe-
 lica oc ärlika dotter, oc til hænna trom wi at idher
 härre oc ärlike dande man gaar Oc thär aff dröffdis
 hon mykit mera, än tilforenna Thät hände sik
 5 om en apton, at härren oc frwn the gingo badhin
 til säng, oc härren forstod oc saa, at frun war
 mykit bedröffdh j sino hiärta Tha talade han til
 hænna, oc spordhe hwi hon haffde sua stora sorgh,
 frun swarade iak kan wäl formärkia kärista härre,
 10 at j haffuen ena andra mykit kärare än mik, oc
 til hænna gangen j swa bitidha hwan morgon Tha
 swarade härren, kärasta hustru huilkin en är thät,
 sigh mik hwa hon är, frun sagde the borghara
 dottren som boor widh sancte katherine kirkio-
 15 gard, thär til swarade grewen swa Min kärasta
 hustru thät är sant, at the iak gaar til oc dag-
 lika tiänar, hon är fäghre än thu Oc thy gar jak
 til hænna, om daghin thär näst äpther stodh grewen
 ganzska bithida wp oc klädde sik, oc gik til sancta
 20 katherine cappel Nw thäntidh han bortgangen war,
 thok frun sin kniff til sik. oc mädh honom drap
 hon badhe sik oc barnit Thär näst om samma
 dagh kom greffwen hem til slottit fran cappellit
 Oc fan badhe fru oc barnit döth, aff huilko han
 25 mykit dröffdis. oc ropade mädh höghe | röst wee Sp. 2.
 we wee är mik vslom man, ath iak sagde tik ekki
 sannindena om thät ärande som thu aff mik sporde.
 Ok gik stragx mykit sörghiande til sancta kathe-
 rine cappel, mädh storom oc ödhmyukom graat
 30 oc beddis innerlika hiälp aff the ärofulle iom-
 frunne j swa store sorgh at han matte wäl komma
 aff hænne. Naar han swa stod j sinom gudelica

bönom, kommo til honom the thre iomfrur som
 när honom haffdo warit tilförrinna Oc en aff them
 sagde til honom, hwi forsmade thu mik oc thok
 tik ena andra brud Oc swa thok hon eth ärlikit
 oc ganzska faghert kläde, oc torkade grewans än- 5
 lite oc öghon. oc sagde til honom gak nw hem
 til thin Oc wet thät j sannindh at for the gude-
 lica thiänist, thu haffwer mik giort. tha haffuer
 iak frälst thina hustru at hon liffwer nw, oc haffuer
 ena dägelika dotter, som födh är mädhan thu här 10
 warit haffwer, huilkin skal kallas katerina Oc thu
 oc thin hustru skulin låta byggia eth closter mik
 til hedhers. oc bäggias idhra dotter katherina skal
 warda j thy clostre första abbatissa Oc hon skal
 frälsa thins fadhers siäl aff skärsloeldz pino, thätta 15
 wart alt giort. oc hustrun bekändis huru hon giort
 haffde, oc sagde at haffde ekki sancta katherina
 hulptit hænna siäl, tha haffde hon komit til äwärde-
 lica fordömilse Oc kalladis thät closter monaste-
 rium ad crineum rosale, thät är swa mykit som 20
 rosene krantz closter, oc widh thät closter war
 grewen oc hans hustru, oc tiänto thär gudi allan
 sin liffs tima, oc äru nw j äwärdelica glädi,

(Efter Kongl. Bibl:s handskrift **A 3**, från 1502.)

Rättelser.

Sid.	rad.	
271	1, 2	däghelica rättadt från daghelica
—	28	sörghiande » » sorghiande

173

BIHANG.

OM HEL. BIRGITTA'S SLÄKT.

Om hel. Birgittas släkt.

(Sammandrag efter Margareta Clausdotter.)

Här wiliom wi sighia aff sancte birgitte släkt 3
 swa mykit som wi witom ffor sant oc wi hört
 haffwom, Först är witande att sancte birgitta
 modherffadher heet herr bänkt laghman oc war
 5 herr birghes brodher som heetis jörl oc styrde
 tha riken, han thok sik hustru aff läaghe släkt
 ffor henna ffägrind, aff huilko hans brodher oc
 hans syster mykit maktog ffrau här i riken oc
 ffere hans ffrendir wordo mykit wredhe Oc tha
 10 sändhe byrge jörl honom en kiortil halffwan aff
 blyanth oc halffwan aff walmal til tekn ath han
 haffde miswört sina släkt Tha loth herr bänkt
 sänkia then walmals delin mädh gull oc pärlom
 swa ath han wart kostelikare än then andra deelin
 15 Än naar birge jörl och ffere hans ffrendir ffigo
 see ffrau sigride oc henna ffaghra sidhir tha tåktes
 them henne swa wäl ath them nögdhe allom thet
 som giort war äpter gudz fföresyn Oc woro the
 samman nakor aar j gudi mädh gudz räddagha oc
 20 fföddo aff sik nakor iiij barn Thär äpter tåktis
 gudh henne aff werdine kalla tha widh sina liffs
 ända gaff hon sinom herra gudhelikin oc godh

raad oc badh honom ey grata sin dödh thär äpter
 thok hon alla kyrkiona sacramenta oc doo mädh
 4 stora gudelikhet, herr bänkt leeth fföra henna liik
 til stockholm oc leeth henne begaa i sancta clara
 mädh storom hedher oc kostnadh Thera fförsta 5
 barn war en son, sidan fingo thom samman iij
 döthrar, een thera dotter heet ffru ramborgh, Nar
 henna herra jonker erengisl doo wptäkte han ath
 hans hustru war swa godh jomffru än tha som
 hon kom fförst i sängh hans, han liggher i swans- 10
 hals kyrkio som fför war stenhws thera, Män ffru
 ramborgh liggher j risabärgha closter The andra
 thera dotter heet ffru kadrin mykit gudhelikin
 ffrw hon witnadhe mykit fför mäster pädher sancta
 birgitta gudelichet som hon saa mädh henne j 15
 henna barndome The iij thera dotter heet ffru
 jngeborgh hon atte en ärlikan herra heet herr
 birge pädarsson a Finstad laghm[an] i wplandh,
 som oc ffader hans pädher Andhersson a Mo-
 hammar ffor honom warit haffdhe skyldir k[onung] 20
 swerkir a ffadirnis ätt Thessin badha waro mykit
 godhe oc gudhelika hwilka gaffwo manga skön
 tingh til kyrkor oc closter oc giorde annan mykin
 gudz hedher The fföddo aff sik vij barn iij sönör
 oc iij döthrar Thera fförsta son heet petrus then 25
 andra benedictus then tridie heet jsrael laghman
 i wpland han war herr pädher jsraelssons riddharas
 ffader som giordhis biltogher aff swärike mädh
 5 k[onung] magnus eriksson | oc ffaderffader war
 wid then ärlike herra herr pädher magnusason pa 30
 thärna waro clösters godhe wälgärningsman Thera
 fförsta dotter heet jngridis the andra margareta

om thessa twa syster kommo til hionlagx ffinnis
 ey j waro closterbook tridia dotter heet ffru
 kadrin hon atte ärlika herra magnus gudmarsson
 laghman j wästergylland aff henna släkt är än
 5 mykit j rikeno ighen The ffiärde herr birge
 pedherssons oc ffru jngeborgha dotter war waar
 hælgha moder oc ffrw sancta birgitta Oc är wit-
 andhe ath herr birge oc ffru jngeborgh liggia
 badin j wpsala domkirkio j sancta katerina koor
 10 Thessin ffru jngeborgh fförewiste sina dödz thima
 och sagde thär aff mangom sinom wännom langt
 fföri ath Thet hände en thiider att enär sancta
 birgitta war kommen j gudz andelike widhertalan
 tha kom jomffru maria til henna oc haffde mädher
 15 sik fföresagdha ffru jngeborga siäl sancta birgitta
 modhers, jomffru maria sagde til siälina O dotter
 älska thu thässa thina dotter birgittam siälin
 swaradhe O min ffrw thu west hurw thet är
 mädh oss älsker hon gudh tha är hon mik kär oc
 20 älskelikin än älskar ekki hon gudh tha är hon
 mik leed oc hatelikin

Jtem är witande at när | sancta birgitta war 6
 kommin thil lagha aldir wid xiiij aara tha gaff
 henna ffadher henne enom ärlika herra som heet
 25 herr wlf gudmarsson Oc än thot ath the waro
 wnggh tha älskade the mykit gudh oc rådhos The
 fföddo aff sik viij barn ffyra sönör oc ffyra döthrar
 Then fförste thera son heet herr karl, then andre
 herr byrge, Benedictus han doo wnggher j Alwastrom,
 30 then iiij heet gudhmar han doo oc wnggher pilther
 Jtem sancta birgitta fförsta dotter war märeta,
 then andra heet ffru cecilia The tridie hælgha ffru

katerina, the ffärde heet jomffru jngheborg Then
 fförste sancte birgitte son herr karl war iij risor
 gipter Förste hustru hans heet ffru kadrin gissla
 dotter the andra ffru göda ffödh j Norike the
 tridie ffru kadrin herr kättil glisingx dotter mädh 5
 henne haffde han tw[a] sönör wlff karlsson oc karl
 karlsson, wlff karlsson doo ogipter karl kar[l]sson
 gik j studio oc war ämpnader til präst, än tha
 han kom hem ffan han moder sina gipt wider en
 tyskan riddara herr johan myltika oc haffde ffangit 10
 i hop mädh honom twa döthrar tha sagde herr
 karl aldrik skulu thessa tyska pigeonor warda
 7 mina arffwinga oc thok sik til hustru herr Algothz
 Magnus sons dotter hon heet kadhrin mädh henna
 kundi han ekki mera barn faa än en dotter briita 15
 hon gaffs in j wretha vij aara gamul ath nimma
 book, thet sigz wnderlika händhilse wider henna
 oc henna ffaders dödolika appgang, the jordadis
 badin här j watzstena Then andra sancta b[ir-
 gitta] son herr birge war fförst gipter mädh ffru 20
 bänkta glysingx dotter oc haffde mädh henne twa
 sönör wlff oc gudmar, äpter henna dödh ffor han
 til hálga graff mädh moder sino oc wart thär
 riddare Oc naar han war heem kommin mädh
 sina syster hálga ffrow katerina aff room gipte 25
 annat sin mädher eno heet ffru Märta om han
 ffik nokor barn mädh henne thet ffinnis hwariens,
 herr birge han stodh ffor all closters ärindom
 oc war clostrene en trogin syssloman, barin-
 löös doo han wppa ringzstadaholm oc gaff alt 30
 sit godz til clostrit oc jordadis här sammastädz
 mädh myklom hedher Aarom äpter gudz byrd

Mecc xc primo [1391] wppa sancte bartholomej
dagh

The fförsta sancte briita dotter Märita hon
wart gipt fförst til herr siwidh ribbing oc ffik
5 mädh honom twa sönör then ena heet päder oc
doo j wägenom til then helga graff | then andra 8
heet Arffwidh han drunknade j wpland, äpter
siwid ribbinghz dödh ffik ffru Märita een annan
ärlikan herra han heet herr knuth Algothzson
10 mädh honom haffde hon iij döthrar the fförsta heet
jngagärdh knwtz dotter hon gaffs här in oc wart
fförsta wigdh abbedissa här j clöstre, mädh henne
gaffs oc mykit hiit The andra twa ffru Märita
badin döthrar dogho barinlös oc jordadis här j
15 watzstenom

The andra sancta birgitta dotter ffru cecilia
hon war ingiffuin j skeningis clöster moth sinom
wilia aff huilko waar herra säger in reuelationibus
i iij bokinne i lxxi cap, tha kom herr karl henna
20 brodher oc thok henna thär wth oc gaff henne
enom wngom riddara then samma wart fforgiffwin
i skane i drottnigh margareta bryllöp swa gaff
henne konungh Magnus enom wälbornom man
heet herr laurins joansson som henne til löhna
25 beddis tha han thär mädh läkedom haffde ffrälst
konungsins lif som och fforgiffwin war, han ffik
sidhan mädh henna twa döthrar the fförsta heet
birgitta laurinssa dotter hon war här syster in-
giffwin mykit gudelika The andra heet | ffrw 9
30 kadrin henna atte en ärlikan herra heet herr
sten stensson som äpter henna dödh wart här en
ffromber leekbroder

Oc är witande ath *ffru* cecilia sancte birgitte dotter gipte sik a tride sin oc *ffik* herr bänkt philippason *mädh* honom haffde hon enga barn oc doo här wid clostrit aarom epter gudz byrd Mccc xc ix [1399] sancte gregorij dagh i ffastone 5

The tridie sancte birgitte dotter war sancte kadrin henna hálga limnader oc stadga är allom nook wppenbar oc kunnogh

The ffiärda sancte birgitte dotter heet jom-*ffru* jngaborgh hon gaffs in i risaberga closter 10 oc doo thär, aff allom tros hon tär hälogh wara fför ty gud gör mangh wnder oc järtekne widh graff henna

(Efter Kongl. Bibl:s hdskr. *Birgitta Andersdotters bönbok*, fr. omkr. 1520. Detta stycke tillskrifvet på lediga blad i hdskr:s början, af annan — föga yngre — hand än den öfriga texten.)

Ändringar och rättelser.

Sid.	rad.	
275	2	<i>det första wi tillagdt i margen.</i>
—	8	<i>maktog r. fr. maktokt</i>
278	6	<i>twa » tw</i>

SVENSKA FORNSKRIFT-SÄLLSKAPETS SAMLINGAR.

fördelade i häften:

1. *Flores och Blanzeflor.*
2. *Sanct Patriks-Sagan.*
3. *Peder Månssons Stridskonst och Stridslag.*
4. *Vadstena Kloster-Reglor.*
- 5, 6. *Herr Ican Lejon-Riddaren.* Häft. 1, 2.
7. *Namnlös och Valentin.*
- 8, 9. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 1, 2.
10. *Konung Erik den XIV:des Krönika.*
11. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. I. Häft. 1.
12. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 3.
13. *Herr Ivan Lejon-Riddaren.* Häft. 3 (slutet).
- 14, 15. *Sagan om Didrik af Bern.* Häft. 1, 2.
16. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. I. Häft. 2.
- 17, 18. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 4, 5.
- 19, 20. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Band. II. Häft. 1, 2.
21. *Hertig Fredrik af Normandie.*
22. *Sagan om Didrik af Bern.* Häft. 3 (slutet).
23. *Konung Alexander.* Häft. 1.
24. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Bd. I. Häft. 3 (slutet).
25. *Konung Alexander.* Häft. 2.
26. *Svenska Medeltidens Bibel-arbeten.* Bd. II. Häft. 3 (slutet).
27. *Skrå-Ordningar.*
28. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 6.
- 29, 30. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 1, 2.
31. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 7.
32. *Bonaventuras Betraktelser öfver Christi lefverne.*
33. *Legenden om Gregorius af Armenien.*
- 34—38. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 3—7.
39. *Konung Alexander.* Häft. 3 (slutet).
40. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 1.
41. *Heliga Bernhards Skrifter.* Häft. 1.
42. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 8.
- 43, 44. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 1, 2.
45. *Heliga Bernhards Skrifter.* Häft. 2 (slutet).
- 46—49. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 3—6.
50. *Susos Gudelige Snilles Väckare.* Häft. 1.
51. *Svenska Medeltidens Rim-Krönikor.* Häft. 7 (slutet).
52. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 9.
- 53, 54. *Susos Gudelige Snilles Väckare.* Häft. 2, 3 (slutet).
55. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 2.
56. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 10.
- 57—60. *Själens Tröst.* Häft. 1—4 (afslutad).
61. *Ett Forn-Svenskt Legendarium.* Häft. 11 (slutet).
62. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 8.
- 63, 64. *Skrifter till läsning för klosterfolk.* Häft. 1, 2 (afslutade).
65. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 9.
66. *Gersons bok om djefvulens frestelse.* Tryckt 1495 (facsimile).
67. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 3.
- 68—70. *Klosterläsning.* Häft. 1—3 (afslutad).
- 71, 72. *Sveriges Dramatiska Litteratur.* Häft. 4, 5 (slutet).
- 73—76. *Svenska Medeltids-Postillor.* Del. 1, 2.
77. *Gersons Lärdom att dö.* Tryckt 1514 (facsimile).
- 78—80. *Medeltids Dikter och Rim.* Häft. 1—3 (afslutade).

81. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 10.
82. *Läke- och Örte-Böcker.* Häft. 1.
83. *Heliga Birgittas Uppenbarelser.* Häft. 11 (slutet).
84. *Läke- och Örte-Böcker.* Häft. 2.
- 85—89. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 1—5.
90. *Läke- och Örte-Böcker.* Häft. 3 (slutet).
91. *Prozadikter från Medeltiden.* Häft. 1.
- 92—95. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 6—9.
- 96, 97. *Prozadikter från Medeltiden.* Häft. 2, 3 (slutet).
- 98—100. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 10—12.
- 101, 102. *Svenska Medeltids-Postillor.* Del. 3. Häft. 1, 2.
103. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 13.
104. *Historia Trojana.*
105. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 14.
106. *Svenska Medeltids-Postillor.* Del. 3. Häft. 3 (slutet).
107. *Jungfru Marie Örtagård.* Häft. 1.
108. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 15.
109. *Jungfru Marie Örtagård.* Häft. 2 (slutet).
110. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 16.
111. *Speculum Virginum.* Häft. 1.
112. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 17.
113. *Speculum Virginum.* Häft. 2.
114. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 18.
115. *Speculum Virginum.* Häft. 3 (slutet).
- 116, 117. *Hel. Mechtilds Uppenbarelser.* Häft. 1, 2 (afslutade).
118. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 19.
119. *Svenska Kyrkobruk under Medeltiden.*
120. *Ordbok öfver Svenska Medeltids-språket.* Häft. 20.
121. *Helige Mäns Lefcerne.*

